

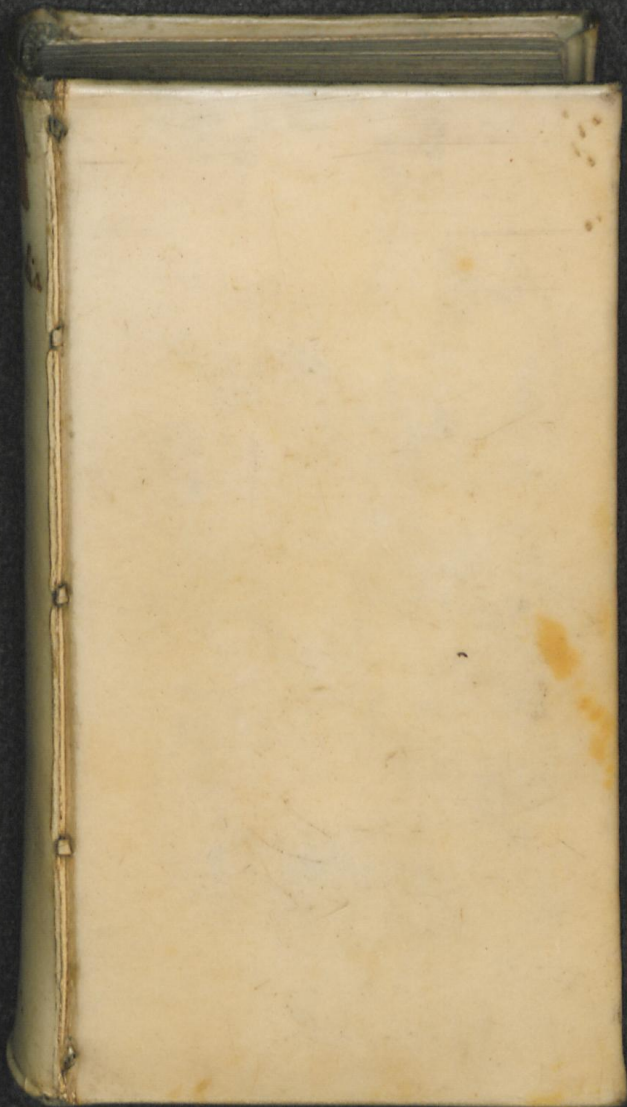
Universitätsbibliothek Mannheim

**Philippi Cluverii Introductio in vniversam geographiam,
tam veterem quam novam libri VI ...**

**Clüver, Philipp
Bertius, Petrus**

Amstelaedami, 1686

urn:nbn:de:bsz:180-digad-863

BIBLIOTHEK
DES BILLONS
MANNHEIM

53
129

Leopold F reyherr V on Hohenhausen.
L auream F irtus H onoris.

H 210 82

[3] gef. Bl.

[38] Doppelbl.

[1] gef. Doppelbl.

Bl.: 111, 121,

Tab.

PHILIPPI CLVERII
 INTRODVCTIONIS
 in 1734.
 Vniversam GEOGRAPHIAM
 tam Veterem quam Novam Libri VI
 Tabulis æneis illustrati.
 Accessit P. BERTII Breviar-
 rium Orbis Terrarum.

AMSTELÆDAMI,

Apud HENR. WETSTENIUM. 1686.

*Ce livre appartient à chr. le Baron de
 Polo de Hohenhausen.*

VER

BIBLIOTHEK
DESBILLONS
MANNHEIM

SERIES CAPITUM

Singulorum Librorum In-
 troductionis Geo-
 graphicae

PHIL. CLUVERII.

LIBER I.

CAP.	PAG.
I.	Q uid Geographia, & quid Globus seu Orbis terra. 1
II.	De Globi partibus & Circulis. 3
III.	De quatuor majoribus Circulis. 4
IV.	De quatuor minoribus Circulis. 8
V.	De Zonis. 10
VI.	De Parallelis & Climatibus. 11
VII.	De Globi in partes cclx sectione, item de ambitu terra, & longitudine ac la- tudine ejus. 17
VIII.	De quatuor Mundi Regionibus, & de Ventis. 18
IX.	De locorum mensuris. 20
X.	De Oceano ejusque partibus. 22
XI.	De magnis sinibus Oceani. 25
XII.	De Mari interno. 26
XIII.	De Navigatione Oceani. 29
XIV.	Summa totius orbis divisio. 30

LIBER II.

I.	Summa Europae descriptio. 33
	* 2
II.	De

S E R I E S

II.	De Hispania	35
III.	Divisio Hispaniæ Veteris.	36
IV.	De Nobilioribus Hispaniæ fluviis, & Urbibus olim claris	38
V.	De incolis Hispaniæ, ac recentioris ejus divisione.	40
VI.	De Urbibus, Portubus, & Academiis hodie claris.	44
VII.	De Insulis ad Hispaniam.	46
VIII.	De Gallia.	47
IX.	De Gallia Braccata, quæ & Narbo- nensis provincia.	48
X.	De Gallia Comata, ac prima ejus par- te Aquitania	50
XI.	De Gallia Celtica, seu Lugdunensi.	51
XII.	De Gallia Belgica; item Fluminibus universæ Galliæ Transalpinae.	52
XIII.	De incolis Galliæ, ac posterioris ejus di- visione.	56
XIV.	De recentiore Galliæ, ejusque in varias Provincias divisione.	59
XV.	De Urbibus Galliæ celebribus, Acade- miisque illustribus.	61
XVI.	De Sabaudia, ac Burgundiæ Comita- tu.	63
XVII.	De Helvetiis & Vallesiis.	64
XVIII.	De Hodierna Belgica, sive de Inferiore nunc Germania.	67
XIX.	De præcipuis inferioris Germaniæ Ur- bibus.	69
XX.	De Britannicis Insulis	75
XXI.	Divisio Veteris Britanniæ, item de flu- vis	

C A P I T U M.

35	viis & opidis.	77
36	XXII. De Incolis Britanniae.	79
38	XXIII. De Anglia.	81
38	XXIV. De Scotia.	83
40	XXV. De Hibernia.	84

L I B E R. III.

44	I. De veteri Germania.	86
46	II. Divisio Veteris Germaniae, ac primum	
47	de Vindilis & Ingevonibus.	89
48	III. De Istævonibus, Hermionibus atque Ba-	
50	starnis, item Suevia, & Veterum Germano-	
50	rum habitationibus.	92
51	IV. De Vindelicia & Norico.	97
51	V. De fluviis, silvis ac montibus Ger-	
52	maniae.	98
52	VI. De Incolis Germania.	100
56	VII. Quota pars Germaniae subiecta fuerit	
56	Imperio Romano.	102
59	VIII. De variis Germaniae Regnis, ac no-	
59	vissima ejus divisione.	103
61	IX. De Imperii Germanici provinciis citra	
61	Rhenum in Gallico solo sitis.	105
63	X. Suevia, Franconia, Palatinatus Rhe-	
63	ni.	108
64	XI. Palatinatus Superior, Bavaria, Salis-	
67	burgiensis Archiepiscopatus, Tirolis Comita-	
67	tus.	110
69	XII. Croatia, Vinidorum Marchia, Car-	
69	niola, Carinthia, Stiria & Austria.	111
75		III
75	* 3. XIII. Boiohae-	
vis		

S E R I E S

XXIII.	Boiohæmia, Moravia, Silesia, Lusatia.	113
XXIV.	Marchia Brandeburgensis, Pomerania, Meckeloburgium, Holsatia.	116
XXV.	Luneburgiensis Ducatus, Bremensis Archiepiscopatus, Frisia Orientalis, West- falia, Clivia & Montanus Ducatus.	118
XXVI.	Hassia, Wetteravia, Buchovia, Thu- ringia.	120
XXVII.	Misnia, Saxonia, Brunsvicensis Du- catus.	121
XXVIII.	De Archiepiscopatibus & Academiis Germanie.	123
XXIX.	Danicæ Regnum.	124
XXX.	Norvagia, Fimmomarchia, Islandia, Groenlandia, Frieslandia.	125
XXXI.	Suedia, Botnia, Scrickfinnia, Lappia, Finnia.	127
XXXII.	De Italia & variis ejus nominibus.	129
XXXIII.	De Divisione veteris Italie.	131
XXXIV.	Ligures, Taurini, Cottii & Ideonni Regna, Salassii, Lepontii, Euganei, Rhati, Veneti, Carni, Histri.	133
XXXV.	De Gallis Cisalpinis.	136
XXXVI.	Etruria & Umbria.	137
XXXVII.	De Sabinis & Latio.	139
XXXVIII.	Picentes, Vestini, Marrucini, Peli- gni, Marfi, Frentani, Samnites, Hirpini.	142
XXXIX.	De Campania & Picentinis, Apu- lia, Calabria.	143
XXX.	De	

S E R I E S

III.	De Sclavonia & Bosnia.	175	XXI.
IV.	De Illyrico.	177	XXV.
V.	De incolis Illyrici, & nova ejus descriptione.	178	XXVI.
VI.	De Græcia, & summa ejus divisione.	179	XXVII.
VII.	De Epiro & Peloponneso.	181	XXVIII.
VIII.	De Hællade, seu Græcia proprie dicta, & Theſſalia.	182	XXIX.
IX.	De Macedonia.	184	XXX.
X.	De Fluviis, Montibus ac Insulis Græciæ adjacentibus.	186	XXXI.
XI.	De incolis Græciæ & nova ejus descriptione.	188	XXXII.
XII.	De Creta Insula.	190	XXXIII.
XIII.	De Thracia.	191	XXXIV.
XIV.	De Urbibus veteris Thraciæ, Fluviis ac Montibus.	193	XXXV.
XV.	De incolis Thraciæ & urbibus nunc claris: item de Patriarchis Græcicæ religionis.	194	XXXVI.
XVI.	De Mæſia.	196	XXXVII.
XVII.	Summa uniuerſæ Scythiæ descriptio. Item de veteri Scythiæ Europæa.	198	XXXVIII.
XVIII.	De Dacia.	200	XXXIX.
XIX.	Transſilvaniæ, Valachiæ & Moldaviæ descriptio.	202	XL.
XX.	Tattaria minor; ubi Taurica Chersonesus.	203	XLI.
XXI.	Sarmatia Europæa.	204	XLII.
XXII.	De incolis Sarmatiæ, fluviis ac montibus: item de Hyperboreis	206	XLIII.
XXIII.	De Poloniæ regno Provinciisque ei subiectis.	208	XLIV.
			XLV. Po.

C A P I T U M.

175	XXIV. Polonia proprie dicta.	209
177	XXV. Lituania, Russia & Podolia.	210
descri- 178	XXVI. Volinia, Podelassia, Masovia, Livo- nia, Samogitia.	212
ne. 179	XXVII. De Borussia & Cassubia: item de Episcopatibus & Academiis regni Polonici.	214
181		
e dicta, 182	XXVIII. Moscovia sive Russia Albae Ducatus Magnus.	216
184		

lis Græ-

186

descri-

188

190

191

, Fluvius

193

bus nunc

nicæ reli-

194

descriptio.

198

200

Molda-

202

ca Cher-

203

204

ac mon-

206

ne ei sub-

208

XIV. Po-

L I B E R V.

I.	Summa Asiæ descriptio.	218
II.	Scythia Asiatica & Sarmatia Asia- tica; item Serica & Sogdiana.	220
III.	Summa Tattariæ descriptio.	223
IV.	Tattaria deserta, Zagataia, & Turc- kestan.	223
V.	Catani Magni Chani Imperium; item Tattaria vetus.	225
VI.	De Sinarum regione sive China.	227
VII.	De India Veteri.	230
VIII.	Summa Indiæ novæ descriptio.	232
IX.	Cambaia, Narsinga, Malabar, Orixæ.	233
X.	Bengala, Pegu, Sian, Camboia, India Septentrionalis.	235
XI.	Insulæ in Indico mari.	237
XII.	De Persarum imperio.	238
XIII.	Gedrosia, Carmania, Drangiana, Ara-	

XIV. Po-

S E R I E S

- Arachosia, Paropamisus, Bactriana, Margiana, Hyrcania, Aria, Parthia. 239
- XIV. Persis, Susiana, Assyria, Media. 241
- XV. De varia imperii Asiatici mutatione, nova Sophorum regni descriptione, item de regno Ormuz. 242
- XVI. De reliquis veteris Asiae regionibus, quas nunc Turcarum Imperator obtinet: & speciatim de Albania, Iberia, Colchide & Armenia. 244
- XVII. Cappadocia, Galatia, Pontus, Bithynia. 247
- XVIII. Asia Minor sive proprie dicta. 249
- XIX. Lycia, Pamphylia & Cilicia. 251
- XX. Summa Syriae descriptio: item Palaestina: sub qua Idumaea & Iudaea. 253
- XXI. Samaria, Galilea, Phoenice & Libanus. 256
- XXII. Antiochene, Comagene & Coelesyria. 259
- XXIII. Mesopotamia & Babylonia. 260
- XXIV. Arabia. 263
- XXV. De Turcico imperio, urbibusque sub eo claris. 265
- XXVI. Cyprus & Rhodus. 266

L I B E R. VI.

- I. Summa Africae descriptio. 269
- II. Aegyptus. 270
- III. De incolis Aegypti ac Nilo flumine, item de Libya exteriore. 272
- IV. Cyrenaeica, Africa Minor, Libyae descripta. 273

C A P I T U M.

a, Mar-
239
Media.
241
tatione,
m de re-
242
ionibus,
net: &
chide &
244
s, Bithy-
247
a. 249
251
Palæsti-
253
& Liba-
256
yria. 259
260
263
que sub eo
265
266
269
270
nine, item
271
byæ deser-
ta;

ta, Troglodyta & Garamantes.	274
V. Numidia & Mauritania.	276
VI. Gætuli, Atlas Mons, Libya interior & Ethiopia.	279
VII. De incolis universæ Africae novaque ejus descriptione: ac primum de Ægypto.	281
VIII. Barbaria.	282
IX. Biledulgerit, Sarra desertum, Nigritæ, Abissini.	284
X. Ethiopia exterior; item insule Africae adjacentes.	287
XI. Summa Americae descriptio.	289
XII. America Septentrionalis sive Mexicana.	292
XIII. Florida, Nova Granata, California, Nova Hispania.	294
XIV. America Meridionalis, seu Peruviana.	296
XV. De Insulis Novi Orbis.	299
XVI. Magellanica.	299

I N D E X

Algeria	284
Arabia	282
Assyria	282
Babylonia	282
Bithynia	247
Carthago	276
Cyrenaica	276
Ægyptus	281
India	282
Italia	282
Libya	279
Macedonia	282
Mexica	292
Morocco	284
Nubia	282
Peruvia	296
Provincia	282
Scythia	282
Sicilia	282
Syria	259
Tarshis	282
Tibet	282
Turkey	282
Utiqum	282
Yemen	282

I N D E X T A B U L A R U M,

Et ad quam paginam singulæ referendæ.

G lobi mundi, si e	Etruria, Latium, Um-	
Terrarum.	pag. bria, &c.	137
	30 Picentes, Vestini, Cam-	
Europa.	33 pania, &c.	142
Hispania.	35 Italiae recentioris descri-	
Gallia.	47 ptio.	152
Germaniæ Cis-Rhena-	Sicilia antiqua.	166
na, ut inter Iul. Cæsa-	Corficæ & Sardinia anti-	
ris & Trajani imperia	quæ tabulæ.	170
fuit; Scythis, item Mo-	Pannonia & Illyricum.	
sa ac Rheni ostiorum,		172
antiqua descriptio.	53 Græciæ descriptio.	179
Helvetiæ contemina-	Creta, Cyptus & Rho-	
rumque Terrarum an-	odus.	194
tiqua descriptio.	64 Thraciæ descriptio.	191
Inferioris Germaniæ de-	Moesiæ & Daciæ typus,	
scriptio	67 &c.	196
Britannicarum Insula	Russia, cum confiniis, si-	
rum typus.	75 ve Moscovia.	203
Populorum Germaniæ	Asia	218
inter Rhenum & Al-	Sina.	227
bim antiqua descri-	India Vetus.	230
ptio.	89 India Orientalis nova.	
Sueviæ antiquæ descri-		232
ptio.	97 Persia.	238
Vindelicia & Norici de-	Armenia, Syria, Mesopo-	
scriptio.	97 tamia	244
Nova totius Germaniæ	Natolia, olim Asia mi-	
descriptio.	103 nor.	249
Dania, Suecia, & Nor-	Palæstina, & Phœnicæ.	
egia.	114	254
Italia.	131 Africa.	269
Ligures, Taurini, &c	Africa minor, Maurita-	
	133 nia, Ægyptus.	274
Histri, Carni, Veneti,	Americæ descriptio.	289
&c.	135	

PHILIPPI CLUVERII

INTRODUCTIONIS

IN

UNIVERSAM GEOGRAPHIAM,
tam novam, quam veterem,

LIBER PRIMUS.

CAP. I.

*Quid Geographia, & quid Globus
sive Orbis terra.*

GE O G R A P H I A est terræ uni-
versæ, quatenus nobis cognita
est, descriptio. Vocabulum ejus
Græcum est: nam à γαῖα, sive
gair, id est, terra (pro quo in
compositione usurpatur γία) & γράφω, hoc
est, scribo, compositum fit Γεωγραφία, id est,
Terra-descriptio.

Differt autem Geographia à Cosmogra-
phia, ut pars à toto; à Chorographia, ut to-
tum à parte. Cosmographia quidē, quæ à
κόσμος, id est, mundus, & γράφω, dicitur
A Mundi-

Mundi-descriptio, est totius universi seu Mundi tam elementaris quam ætherei descriptio. Chorographia, cujus vocabulum à $\chi\omega\rho\epsilon\sigma$ vel $\chi\omega\rho\epsilon\sigma$, id est, regio, & $\gamma\epsilon\omicron\gamma\phi\omega$ componitur, est regionis alicujus particularis descriptio; veluti Hispaniæ, Italiæ, Germaniæ: hujus pars iterum est Topographia, quæ à $\tau\omicron\pi\omicron$, id est, locus, & $\gamma\epsilon\omicron\gamma\phi\omega$ dicitur; est hæc loci alicujus particularis descriptio; ut pote agri sive territorii alicujus oppidi, seu pagi: in qua etiam arva, prata, arbores, plateæ, & ædificia depicta veniunt. Geographia autem solius terræ situm describit. Terræ autem nomine in Geographia non separatim quartum elementum, ut Physici, accipimus: sed complexim terram, una cum aquis infusis, pro totius universi centro intelligimus, quod à figura, Orbis seu Globus terræ vocatur. Globus quidpe est corpus solidum, undique rotundum, unica superficie contentum; in medio habens centrum sive punctum, à quo omnes lineæ ad superficiem ductæ sunt æquales. Unicus igitur ex utroque elemento Globus conficitur, unamque & eandem convexam constituit utramque superficiem. Hunc vero terræ Globum variè Geographi in circulos atque parteis distinguunt: de quibus singulis ordine agendum.

C A P I I.

De Globi partibus & Circulis.

Primum Axis in Globo constituitur, sive linea recta, per centrum terræ traducta; quæ est totius mundi diameter, à præpositione Græca $\alpha\lambda\theta\iota$, id est, per, & verbo $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\iota\sigma\iota$ id est, metior, dicta: quasi medium dime- tiens, circum quam volvitur atque convertitur Mundus.

Axis autem extrema, Poli mundi appel- lantur, à verbo $\pi\omicron\lambda\iota\omega$, quod est verto: unde & vertices Latinis, & cardines dicti; quia cir- cum hos tota mundi machina circumvolvi- tur, quorum alter Arcticus, id est, Ursinus, $\delta\alpha\upsilon\tau\omicron\ \tau\omicron\ \alpha\upsilon\rho\kappa\iota\kappa\iota$, ab Urfa, vicino sidere; alter An- tarccticus nominatur, quia Arctico ex diame- tro est oppositus.

Arcticus polus, qui & Borealis sive Bo- reus, & Aquilonaris sive Aquilonius à Borea sive Aquilone vento, qui ab hac plaga spirat, & Septentrionalis dicitur, à septem stellis, quas Triones vocant, est is, qui in his locis, quæ nos incolimus, semper adparet.

Antarcticus, qui & Australis, & Austrinus, & Notius, ab Austro sive Noto vento, & Me- ridionalis, à mundi plaga dicitur, est is, qui nostro hemisphærio nunquam conspicitur; sed sub Horizonte latet.

Porro Globo terrarum octo præcipui assi- gnantur circuli, bifariam distincti: primum dividuntur pari numero in Majores atque Mi-
 uores

nones. Majores dicuntur, qui idem cum globo obtinent centrum; ipsumque globum in duas secant partes æquales. Sunt autem Æquinoctialis sive Æquator, Zodiacus, Horizon, Meridianus. Minores dicuntur, qui diversum habent centrum à globi centro; quique globum in duas partes dividunt inæquales. Sunt vero, Tropici duo, totidemque Polares.

Rursus, ex universis circulis quinque dicuntur Recti, sive Paralleli, id est, æquidistantes, quod eisdem cum universo polos habeant; quodque æqualiter inter se in latitudinem distent. Sunt autem, Æquator, Tropici duo, totidemque Polares. Reliqui tres dicuntur Obliqui, quod diversos à mundi polis habeant suos polos.

C A P. III.

De Quatuor Majoribus Circulis.

MAjores Circuli distinguuntur in Fixos, atque Mobiles. Fixi sive immutabiles dicuntur, quid eundem perpetuo locum in globo obtinent; ideoque in globi superficie pinguntur. Sunt autem Æquator & Zodiacus. Mobiles sive mutabiles dicuntur, qui non eandem semper in Globo sedem obtinent; sed multipliciter, pro varia regionum atque locorum mutatione mutantur: ideoque extra Globi superficiem designantur. Sunt Horizon & Meridianus. Sed de singulis agendum.

De

De Horizonte.

Ὁρίζων, Horizon, Latine Terminator, Finitor, & Finiens, est circulus major mutabilis, qui conspectam mundi partem ab inconspicua dirimit; hoc est, inferius hemisphaerium ab superiore. Describitur in theca, sive armilla Globi; hujus enim superficies, quæ supera est, vere Horizontis munere fungitur; dirimens globum in duas æquas partes. Est autem duplex: alter, qui ratione atque intelligentia percipitur; alter, qui sensu. Is qui intelligentia percipitur, est is, qui ad fixarum stellarum orbem pertingit, & in duas æquales partes universam mundisphaeram dividit; ita ut alterum hemisphaerium super terram exstet, alterum sub terra condatur: Estque iterum duplex; Rectus & Obliquus. Rectus est, qui per mundi polos transiens, polum seu verticem habet sub Æquatore; quem ad rectos angulos interfecat. Obliquus dicitur, cujus vertex ultra citraque Æquatorem incidit; qui que Æquatorem ad Obliquos angulos interfecat; altero mundi polorum sursum elevato, altero deorsum depresso. hujusmodi Horizontem qui habent, iis Sol & reliqua sidera obliquo ascendunt & descendunt motu. Is vero quem sensu percipimus, est Horizon, qui oculo nostro terminatus, quoad usque conspectus ferri potest, extenditur, dividens partem Orbis, quæ nobis cernitur, ab ea quæ non adparet. cujus diametri longitudo CLXXX stadia, id est, millia

passuum xxi cum dimidio, milliaria Germanica v cum v octavis, non excedere putatur; quod oculorum acies non ultra se extendit. Mutabilis dicitur atque multiplex Horizon, quia non potest mutari locus, quo versus eas, quantumvis mutatio ea per exigua fit, quin unà varientur horizon, regio, & cœlum. atque hac ratione infiniti possunt fingi Horizontes. Porro Horizontis duo sunt poli; quorum alter Arabico vocabulo dicitur Semith, corrupte vulgo Zenith: estque punctum perpendiculariter vertici nostro incumbens: alter vocatur Nadir vulgo, at proprie Nathir; superiori ad diametrum oppositus; Antipodum cervicibus incumbens.

De *Æquinoctiali.*

Æquinoctialis, qui & *Æquidialis*, Græcè *Ἰσημερινός*, & *Æquator*, est circulus quinque parallelorum maximus, qui globum in duas partes æquales septentrionalem & meridionalem dividit, æquali spatio ab utroque polo distans. quem cum Sol attingit, æquale toto Orbe efficit diei ac noctis spatium, unde & nomen ei quæsitum. Fiunt autem ejusmodi *Æquinoctia*, quæ *Æquidialia* antiquis dicebantur, bis in anno: semel in principio Arietis, quum Vernalis; atque iterum in principio Libræ, ubi Autumnalis vocatur. Cæterum nautæ *Æquatorem* vulgo adpellant *Mediam lineam*, sive nude *Lineam* *κατ' ἰσημερινόν*.

De

De Zodiaco.

Zωδιακός, Zodiacus, est circulus major, inter mundi polos oblique locatus; ex una parte Tropicum æstivum in principio Cancrī, ex altera hibernum in principio Capricorni adprehendens; ac medium interfecans Æquatorem; à quo vicissim secatur, circa principia Arietis & Libræ: ita uti altera ejus medietas ab Æquatore ad polum Arcticum, altera ad Antarcticum declinet. Dividitur in XII partibus quæ signa vocantur: unde nomen Latinum Signifer. Græcum vero Ζωδιακός ἀπὸ τῶν Ζωδίων hoc est, animalibus, quæ in eo finguntur. quorum nomina, duobus versibus ab Ausonio expressa, sunt ista:

♈ ♉ ♊ ♋ ♌ ♍ ♎ ♏
 Sunt Ariēs, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,
 ♐ ♑ ♒ ♓ ♔ ♕ ♖ ♗
 Libraque, Scorpius, Arcitenens, Capr, Amphora
 ♛
 Pisces.

Horum versuum prior Septentrionalia, posterior Australia signa continet. Singulis vetero signis xxx tribuuntur gradus; qui computati cccclx in universum conficiunt; in quos totus distribuitur Orbis terrarum.

De Meridiano.

Meridianus, Græce μεσημεριανός, major mutabilis circulus est, qui per polos mundi,

& dati cujuslibet loci verticem ductus, Æquinoctialem ex transverso interfecat; totumque terræ Orbem in duas partes dispescit; altera ejus medietate ad Ortum, altera ad Occasum relicta: ita dictus, quod Sol, cum in nostro hemisphærio eum attingat, apud nos atque omnes eos, qui sub eodem Meridiano, Septentriones Austrumve versus sunt positi, facit medium diei: ac rursus medium noctis, cum in inferiore hemisphærio ad eundem perveniat. Hujus igitur potissimum officium est, medium diem mediamque noctem ostendere. Est autem Vertex loci, punctum in cœlo, directe illi loco suprapositum, vel vertici capitis cujusvis hominis perpendiculariter incumbens. Mutabilis dicitur Meridianus, quia si tantillum, ortum occasumve versus progrediaris, alius continuo erit Meridianus: ita uti semper mutetur una nobiscum pro ratione locorum ac regionum, in quibus consistimus. Atque hac ratione infiniti constitui possunt Meridiani: quot enim puncta verticalia, tot Meridiani dabuntur.

C A P. IV.

De quatuor minoribus Circulis.

D E T R O P I C I S.

Tropicus circuli sunt duo, æquali spatio ab Æquatore distantes: quorum alter, qui nobis propinquior est, Cancrī Tropicus; alter in Austrum vergens, Tropicus Capricorni dicitur. Latini Solstitiales adpellant, propterea,

pterea, quod Solstitia in iis fiunt. hocce quid-
 pe circulos Sol nunquam egreditur, verum
 quum ad alterum eorum pervenit, tetrorsum
 se convertit: unde & nomen acceperunt, $\delta\tau\omicron$
 $\tau\text{'}\alpha\pi\omicron\eta\varsigma$, hoc est, à reversione. Tropicus
 Cancrì, qui & æstivus dicitur, est circulus o-
 mnium, quos Sol describit, Septentrioni pro-
 ximus, in quo quum fuerit Sol, non ultra,
 Septentrionem versus progreditur, sed ad al-
 teram mundi partem versus Austrum facit re-
 versionem Æstivam: ubi omnium totius an-
 ni longissimâ in nostro hemisphærio dies,
 nox vero brevissima. Cancrì autem Tropi-
 cus dicitur à signo Zodiaci, in cujus princi-
 pio Sol tunc vertitur. Tropicus Capricornii
 qui & hibernus & brumalis, circulus est o-
 mnium, quos Sol per Mundi conversionem
 describit, Austro proximus, in quem cum Sol
 pervenit, non ultra Austrum versus procedit,
 sed ad alteram Mundi partem, versus Septem-
 trionem, reversionem facit hibernam, sive
 brumalem: ubi longissima totius anni in no-
 stro hemisphærio nox, dies vero brevissima
 efficitur. Capricornii Tropicus adpellatur à
 signo, cujus principium tunc Sol transmittit.

De Artico.

Polares circuli sunt duo extimi, polis vici-
 ni, æquali spatio à suo quisque polo distantes.
 Horum, qui nobis semper conspicitur, Ar-
 cticus dicitur, ut ipse Polus, $\delta\tau\omicron$ $\tau\text{'}\alpha\pi\omicron\eta\varsigma$, ab
 Urſa, quia prioribus Urſæ pedibus describi-

tur, minoris videlicet. Item Septentrionalis & Borealis, & Aquilonaris; à mundi regione, cui subjaacet.

De Antartico.

Alter vero æqualis & parallelus Arctico, Antarticus dicitur, quod Arctico ex diametro opponitur: totus sub terra conditus, cujus objectu à nobis hand cerni potest. Idem Austrinus, sive Australis, & Meridionalis.

C A P. V

De Zonis.

Quatuor minores circuli totius terræ superficiem in quinque dividunt spatia seu plagas, quas Zonas vocant Geographi.

Zona, Latine cingulum, est spatium in globo terræ inter duos circulos minores, vel inter circulum minorem & polum comprehensum. Appellantur autem Zonæ ab habitudine seu natura, una Torrida, duæ Frigida, totidemque Temperata. Ea, quæ in medio reliquarum sita est, Torrida vocatur à Solis, cujus viæ subiecta est, perpetuo ardore: propter quem vetustissimis mortalium inhabitabilis putabatur. Est autem spatium inter duos Tropicos comprehensum; continens in latitudine grad. XLVII. mediam interfecat circulus Æquinoctialis.

Duæ autem extremæ, quæ sunt circa mundipolos, altera Septentrionalis, circa polum

Ar-

Arcticum, altera circa Antarcticum, Australis, Frigidæ vocantur; quia longissime à Solis via sepositæ sunt, & ob nimium frigus itidem inhabitabiles veteribus existimabantur. Eas autem determinant utrimque circuli Arcticus & Antarcticus, suam versus suum quisque polum. A polis etiam dicuntur Polares. Harum quæque complectitur gradus *xxiii* cum dimidio.

Reliquæ vero duæ, quod in medio inter frigus & ardorem positæ sunt. Temperatæ dicuntur & habitabiles. Harum altera, quæ Arctico & Tropico Cancræ finitur, Septentrionalis; altera, quæ Antartico & Tropico Capricorni terminatur, Austrina sive Australis & Meridionalis dicitur. Continet quæque gradus *xl.iii.*

C A P. VI.

De Parallelis & Climatibus.

AT distinguitur etiam terræ superficies secundum aliam rationem, nempe per quantitatis dierum variationes. Quidpe qui sub ipso Æquatore consistunt, perpetuo diem nocti æqualem *xii* horarum habent: quanto autem aliqua regio latius ab Æquatore versus alterutrum polum declinaverit; tanto plus æstate diei longissimæ, vel vicissim hyeme noctis quantitas augeatur. Proinde Geographi pro diversa quantitatis dierum variatione diversas plagas terræ distinxere, quas vel Parallelas vocarunt, vel Climata.

Paralleli sunt circuli æquali undique spatio abs se invicem distantes, ab occasu in ortum ducti. Hi varii in Globo ad libitum cujusque describi possunt. Verum Ptolemæus, quem plerique alii sequuti sunt Geographi, XXI Parallelos descripsit Septentrionales, hæc observata intercapedine, uti dies unus paralleli longissimus, superet paralleli præcedentis diem prolixiorem. Clima autem est terræ spatium duobus parallelis inclusum; in quo, longissimo die dimidiæ horæ variatio, sive auctio fit. Sed non æquæ Climatis ac Paralleli aliquando circulum, aliquando spatium duobus circulis comprehensum significat.

Cæterum, distinguuntur Climata in Septentrionalia & Australia, utraque ab Æquatore versus suum quæque Polum initia ducentia. Ideoque quorum aliquod Clima fuerit ab Æquatore, tot semihoris longissimus ejus loci dies superat diem nocti æqualem. & vice versa, uti scire queas, sub quo Parallelo vel climate quilibet locus positus sit, considera numerum horarum, cujus longissimus ejus loci dies superat diem Sphæræ rectæ, qui semper horarum est duodecim; is enim duplicatus ostendit numerum Climatum: quadruplicatus exhibet numerum Parallelorum.

Cæterum Climata à Veteribus VII tantum numerata sunt; quod loca ultra septimum Clima, sibi incognita, vix inhabitari existimant. Climata autem hæc ab insignioribus locis, per quæ climatis medium protenditur, nomina acceperunt: ut primum per Meroën,
Nilo

Nilo circumfusam insulam & urbem Africæ; secundum per Cyrenen, Ægypti urbem; tertium per Alexandriam, itidem Ægypti urbem; quartum per Rhodum insulam; quintum per Romam; sextum per Pontum Euxinum; septimum per Borysthenis ostia. Posteriores vero qui experti sunt ulterius habitari terram, fecere xxiv Climata, ad elevationem usque graduum lxxvii. Primum per Meroën; secundum per Syrenen, sub Tropico æstivo; tertium per Alexandriam; quartum per Rhodum; quintum per Romam & Hellespontum; sextum per Mediolanum & Venetias; septimum per Podoliam & Tartariam minorem; octavum per Wittebergam; nonum per Rostochium; decimum per Hiberniam; undecimum per Bahus, castrum Norvegiæ; duodecimum per Gutiam; tertiumdecimum per Bergos, Norvegiæ oppidum; quartumdecimum per Viburgium, oppidum Fintiæ; quintumdecimum per Arotiam Suediæ; sextumdecimum per Dalenkaulii fluminis ostia: reliqua paribus interstitiis per alia Norvegiæ, Suediæ, Russiæ, & proximarum insularum loca. At certum quidem est, ab Æquinoctiali circulo ad eum locum, ubi dies longissimus horis xxiv definitur, climata xxiv interjacere, inde vero ad polum climatum distinctio minus certa est: propterea quod non jam horis dimidiatis, sed integris primum diebus, mox septimanis ac tandem totis mensibus dies ita augeantur, ut sub ipsis polis hemisphæriorum alterum vi mensium

luce perpetua exsiccetur; altero in densissimis tenebris languente. Cæterum, quæ ratio climatum est ab Æquinoctiali ad Arcticum versus, eadem est ab eodem Æquinoctiali versus Antarcticum, & par numerus. Hæc autem climata proprias adpellationes non habent apud auctores, sed ex oppositis nominantur; adjecta præpositione Græca ἀντι, ut ἀντι Αἴθρ. Μεσηῆς, id est, contra per Meroën; & ita deinceps. Possent tamen eodem modo, ut illa, ab suis locis appellari: ut primum clima per Lunæ montes, ac fontes Nili, secundum per promontorium, vulgo dictum *Cabo de Corientes*, sub Tropico hiberno: & sic deinceps. Sed singulorum Climatum, & Parallelorum latitudines ab Æquinoctiali, intervalla ab invicem, & maximorum dierum longitudines, quo facilius intelligantur, tabulam hic adponemus.

Clima.	Parallel.	Dies longissimi		Latitudo.		Intervalla Climati.	
		Hor.	Scr.	Gr.	Scr.	Gr.	Scr.
0	0	12	0	0	0	4	18
	1	12	15	4	18		
1	2	12	30	8	34	8	25
	3	12	45	12	43		
2	4	13	0	16	43	7	50
	5	13	15	20	33		

3	6	13	30	23	10	7	3
	7	13	45	27	36		
4	8	14	0	30	47	6	9
	9	14	15	33	45		
5	10	14	30	36	30	5	17
	11	14	45	39	2		
6	12	15	0	41	22	4	30
	13	15	15	43	32		
7	14	15	30	45	29	3	48
	15	15	45	47	20		
8	16	16	0	49	1	3	13
	17	16	15	50	33		
9	18	16	30	52	58	2	44
	19	16	45	53	17		
10	20	17	0	54	29	2	17
	21	17	15	55	34		
11	22	17	30	56	37	2	0
	23	17	45	57	34		
12	24	18	0	58	26	1	40
	25	18	15	59	14		
13	26	18	30	59	59	1	16
	27	18	45	60	40		

14	28	19	0	61	18	I	13
	29	19	15	61	53		
15	30	19	30	62	25	I	I
	31	19	45	62	54		
16	32	20	0	63	22	0	52
	33	20	15	63	40		
17	34	20	30	64	6	0	44
	35	20	45	64	30		
18	36	21	0	65	49	0	36
	37	21	15	65	6		
19	38	21	30	65	21	0	29
	39	21	45	65	35		
20	40	22	0	65	47	0	22
	41	22	15	65	57		
21	42	22	30	66	6	0	17
	43	22	45	66	14		
22	44	23	0	66	20	0	11
	45	23	15	66	25		
23	46	23	30	66	28	0	5
	47	23	45	66	30		
24	48	24	0	66	31	0	0

Menses.		
1	67	15
2	69	30
3	73	20
4	78	20
5	84	0
6	90	0

C A P. VII.

De Globi in partes cccclx ſeſſione ; item
de ambitu terræ ; & de longitu-
dine ac latudine ejus.

OMnis circulus à Geometris in cccclx
parteis ſecatur : quam ſeſſionem &
Sphæra Globuſque admitit.

Terra igitur ; quemadmodum Sphæra, in
cccclx parteis , qui gradus dicuntur , diſtri-
buitur. Singuli gradus in L x distribuuntur
ſcrupulos , qui ſunt totidem millia paſſuum
Romanorum ſeu milliaria Italica. Horum
quatuor conſiciunt unum milliare Germani-
cum commune. hinc ſinguli gradus xv mil-
liaria Germanica continent. Hæc computata
conſiciunt milliaria in univerſum quinquies
mille quadringenta : quæ eſt circumferentia
totius terrarum Orbis. Hinc diameter ejus
fit milliarium mille ſeptingentum octode-
cim , cum duabus undecimis , cujus ſemiſſis,
ſive ſemidiameter, eſt à ſuperficie ad centrum
milliarium octingentum quinquaginta no-
vem, cum una undecima.

Cate-

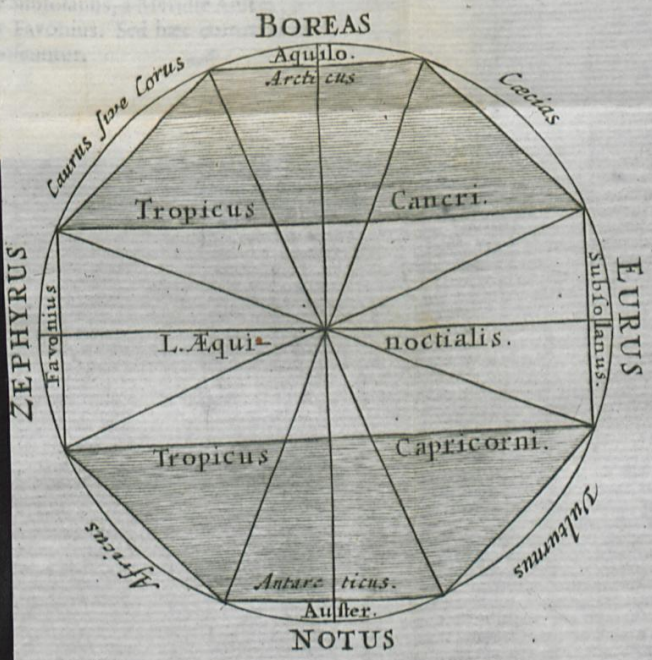
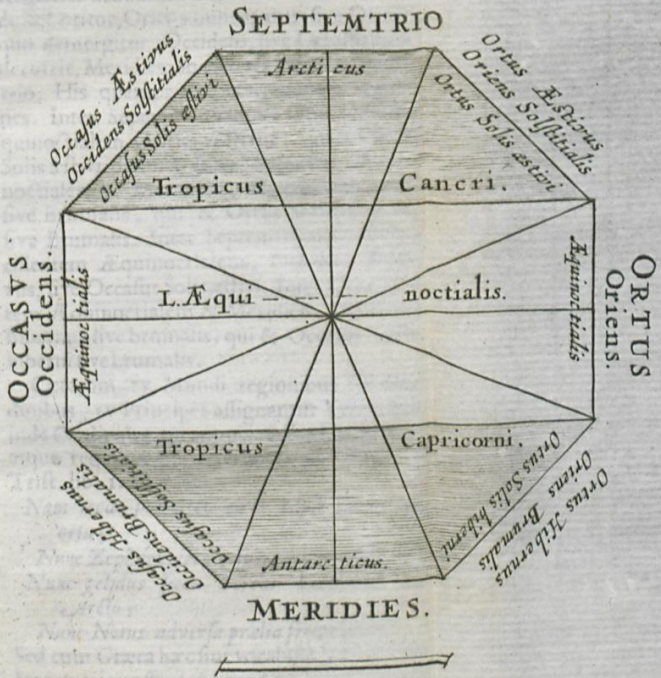
Cæterum gradus, per quos terra describitur, alii sunt longitudinis, alii latitudinis. Longitudines distinguuntur per circulos meridianos, latitudines per parallelos. Meridiani inscribuntur Globo xxxvi, x singuli gradus continentes. qui numerus multiplicatus cclx conficit gradus. Sed primum Meridianum Ptolemæus in Fortunatis, quas nunc Canarias vocant, posuit insulis: Hispanorum postea nautæ in Assoribus insulis: alii etiam in medio Hispaniæ. Paralleli ab Æquatore ad alterutrum Polum notantur ix, x itidem gradus singuli continentes. hoc itaque numero quadruplicato, paralleli in universum erunt xxxvi; ut in longitudine. Longitudo igitur regionis est spatium Æquatoris, duobus Meridianis, uno Assorum Insularum, unde initium ducitur, altero ipsius regionis aut loci, comprehensum. Latitudo vero est loci seu regionis ab Æquatore versus alterutrum polum recessus. Hinc poli elevatio eadem est, quæ latitudo regionis. Cæterum latitudo duplex est; altera in nostro hemisphærio, ab Æquatore ad Polum Antarcticum, Septentrionalis; altera in inferiori hemisphærio, ab Æquatore ad Polum Antarcticum, Australis.

C A P. V I I I.

De quatuor Mundi Regionibus,

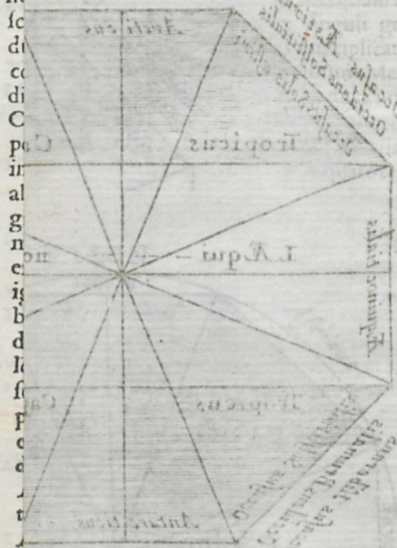
& de Ventis.

OMne hoc, cui Mundi Cœlique nomen inditum, unum est, & uno ambitu scun-

Ad pag. 10. Ad lib.

SEPTENTRIONEM

MERIDIES

BOREAS

2725000
Occidens

SEPTENTRIONEM

cunctaque amplectitur, partibus differt; quæ
 Regiones Mundi seu Cardines vocantur. unde
 Sol oritur, Oriens nuncupatur, sive Ortus:
 quo demergitur, Occidens, sive Occasus: qua
 decurrit, Meridies: ab adversa parte, Septem-
 trion. His quatuor aliæ interponuntur regio-
 nes. Inter Septemtrionem & Orientem Æ-
 quinoctialem Oriens Æstivus? qui & Ortus
 Solis æstivi dicitur. Inter Orientem Æqui-
 noctialem ac Meridiem, Oriens Hibernus
 sive Brumalis; qui & Ortus Solis Hiberni,
 sive Brumalis. Inter Septemtrionem & Oc-
 cidentem Æquinoctialem, Occidens Æstivus;
 sive Occasus Solis æstivi. Inter Occiden-
 tem Æquinoctialem & Meridiem, Occidens
 hibernus sive brumalis; qui & Occasus Solis
 hiberni sive brumalis.

Cæterum IV Mundi regionibus seu car-
 dinibus, IV Principes assignantur Venti; qui
 inde Cardinales vocantur. Nomina eorum
 atque regiones sic referuntur ab Ovid. in
 Trist. lib. 1. Eleg. 2.

*Nam modo purpureo vires capit Eurus ab
 ortu;*

Nunc Zephyrus sero vespere missus adest:

*Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab
 Arcto,*

Nunc Notus adversa prælia fronte gerit.

Sed cum Græca hæc sint vocabula, Latinis ab
 Septemtrione flans dicitur Aquilo; Ab Oriente
 Subsolanus; à Meridie Auster; ab Occiden-
 te Favonius. Sed hæc commodius ex typis
 noscuntur.

A

Verum

Verum hic ventorum nominibus tam varios varii simul veteres atque recentiores auctores attribuerunt situs; uti unum certum Typum ex univerforum sententiis componere nequeas. Cætero Internum mare, quod inter Europam, Asiam & Africam diffunditur, navigantes Itali, sic ventos in XVI parteis distribuunt. B

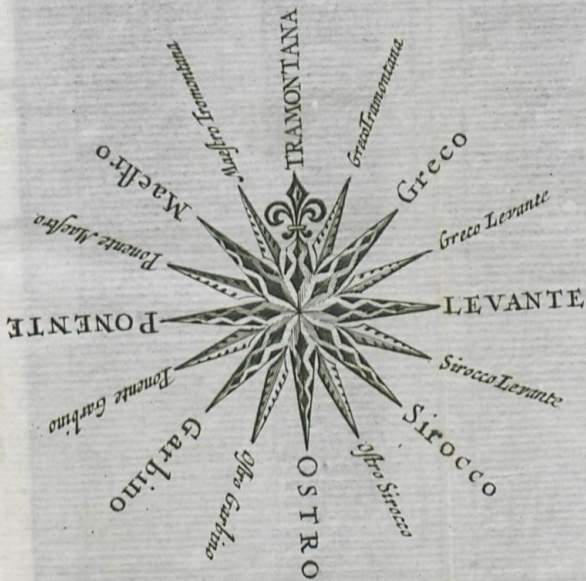
Externum mare sive Oceanum navigantes Europæi omnes Germanicis utuntur vocabulis, varie tamen ad suam quique linguam detorquentes. Germani sic in XXXII nomina distribuunt. C

C A P IX.

De locorum Mensuris.

ROmani locorum intervalla per millia passuum, quæ milliaria dicebantur, dimensu sunt. Singula millia passuum quum lapidibus sive cippis notarentur; ipsa inde milliaria lapides appellarunt; ut ad decimum lapidem, id est, ad decimum milliare. Quatuor millia passuum conficiunt unum milliare Germanicum commune. hinc gradus unus in Globo terræ continet millia passuum LX; milliaria autem Germanica communia xv. Græci sua intervalla per stadia dimensu sunt. Stadium est cxxv passuum; hinc octo stadia conficiunt unum milliare Romanum, id est, mille passus, xxxii stadia constituunt milliare Germanicum commune. Persæ suas habuerunt in dimetiendis intervallis Parasangas:

Ad lit. B.

gas : quarum singulae xxx continuerunt stadia. Ægyptii habuere Schoenos ; sed dispareres inter se longitudine. alii enim Schoeno xxx tribuunt stadia ; alii xl ; alii xx tantum. Hodie milliarii vocabulo utuntur maxime Germani, Dani, Norvegi, Suedi, Angli, Scoti ; quibus est *meile & mile*. item Poloni & Boiohæmi ; aliaque Slavicae gentes ; quibus est , *mila & mile* : item Itali ; quibus *miglio*. Hispani & Galli sua intervalla demetiuntur per leugas sive leucas : quas illi *leguas* ; hi *lieuës* appellitant. Itali etiam & Angli de Germanorum, Slavorum, Hispanorum, Gallorumque intervallis loquentes ; per leugas indicant, quæ illis *leghe*, his *leagues* dicuntur. Russi sive Moscovitæ suam locorum mensuram agunt per spatia , quæ patria lingua vocant *vost*. Sed horum omnium mensuræ & comparationes ex typo quam facillime cognoscuntur.

Sed notandum, quod nulla gens æquis ubique utitur intervallorum mensuris. nam ut Germanis, pro ratione variarum regionum, milliaria alia dicuntur magna, alia parva, alia communia, quorum xv unum constituunt gradum in Globo Terræ : sic Hispanis quoque & Gallis leucæ sunt inæquales, & aliis itidem gentibus milliaria. Anglorum quoque plerique Mathematici lx milliaria tribuunt uni gradui cum Italis.

C A P. X.

De Oceano, ejusque partibus.

Terra, in mundi medio tanquam in centro posita, mari undique omnis cingitur. Totum autem mare, seu quicquid aquarum terris passim infusum, univcrsum Orbem ambit, uno nomine Oceanus nuncupatur, qui postea nominibus, ut locis, differens, in varia maria ac sinus varie distribuitur. Ac primum quatuor adpellationes, ex IV Mundi regionibus accipit. Ab Oriente Eous dicitur, id est, Orientalis: ab Occidente Occidus sive Occidentalis: à Meridie Notius, id est, Australis: à Septemtrionibus Septemtrionalis. Præter hæc, prout quamque regionum perfundit, diversa à littoribus suis vocabula trahit. A Septemtrionibus, qua Sarma i.e. adfunditur, inter Lappiam & flumen Obium, Sarmaticus; qua Scythiæ, Scythicus appellatur Oceanus. Sed à toto Septemtrione etiam Hyperboreus dicitur, à gente in extimo hoc Septemtrionis littore posita. idem mare Cronium; quod Saturnus his locis regnare dicitur, sidus frigidum. eadem ex causa Concretum, & Amalchium; quod gentis olim illius lingua Congelatum significabat: & Morimarusa; quod Mare mortuum: ob perpetuam caliginem, & alienum molliorum siderum inibi adspectum, maligna, ac pruinae tantum albicante luce; ut inquit Plinius. Tacito est Mare pigrum ac prope innotum.

Ab

Figure 1. The following table shows the results of the experiment.

Year	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1870	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55
1871	12	18	22	28	32	38	42	48	52	58
1872	14	20	25	30	35	40	45	50	55	60
1873	16	22	28	32	38	42	48	52	58	62
1874	18	24	30	35	40	45	50	55	60	65
1875	20	26	32	38	42	48	52	58	62	68
1876	22	28	34	40	45	50	55	60	65	70
1877	24	30	36	42	48	52	58	62	68	72
1878	26	32	38	44	50	55	60	65	70	75
1879	28	34	40	46	52	58	62	68	72	78
1880	30	36	42	48	54	60	65	70	75	80

Typus intervallorum variarum gentium. Ad paginam 22.

<i>Gradus.</i>	1				2				3				4									
<i>Ruffica mill.</i>	20	40	60	80	120	160	200	240	280	320												
<i>Ital. mill.</i>	10	20	30	40	50	60	90	120	150	180	210	240										
<i>Anglica mill.</i>							27½	55	82½	110	165	220										
<i>Scotica mill.</i>	10	20	30	40	50					100	150											
<i>Gallica leuce.</i>	5	10	15	20	25					50	75											
<i>Horaria leuce.</i>	5	10	15	20	30	40	50	60	70	80												
<i>Hispanica leuce.</i>							17½	35	52½													
<i>Germanic. mill.</i>	5	10	15				30	45														
<i>Scandica mill.</i>	2	4	6	8	10					20	30											

Ex m... A...

Grades	1	2	3	4
0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60
0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60	0 10 20 30 40 50 60

AL
ne
gi
yo
T
vu
ne
ch
di
q
al
G
d
d
fi
A
t
A
t
C
n
b
c
r
y
:
:
C
y
A

Ab Oriente Sericus dicitur ad Sericam regionem, quæ nunc est *Kitaia* : & Sinensis ad regionem Sinarum, quæ vulgo Hispanis *China* vocatur, id est, si Germanicis scribas literis, *Tschina*. Hinc sequitur Hippadis pelagus, vulgo Archipelagus S. Lazari, ob multitudinem Insularum in eo, ad comparisonem Archipelagi Europæi, id est, Maris Ægæi, sic dictus. Inde à Meridie Oceanus est Indicus, qua Indos, Persas atque Arabas Æthiopsque ab Oriente alluit. Hic vero ea parte, qua à Gange Indiæ flumine adfunditur, Gangeticus dicitur; vulgo nunc Bengalensis sinus, ab Indiæ urbe *Bengala*: qua Persidem tangit, Persicum mare: mox Arabicum, qua Arabiam ab Austro percutit. hinc ad Cernen seu Minuthiam insulam, quæ vulgo est *Madagascar*, Asperum; ob brevia & fyrtes, quibus referunt. At totum hoc mare Indicum, quod Gangetici, Persici, Arabici, & Asperi nominibus distinguitur, alio nomine mare Rubrum Latinis, Græcis Erythræum dicitur; quod à Solis repercussu talem reddi colorem, alii ab arena terraque, alii talem ipsius esse naturam existimarunt; vel, ut alii, quorum verior videtur sententia, à Rege Erythra, cujus sepulchrum in Ogyri insula ejusdem maris erat. Porro à mari Erythræo promontorioque Bonæ Spei, pars altera Meridionalis Oceani incipit, versus Occasum, Oceanus Æthiopicus, seu mare Æthiopicum, qua Æthiopia alluitur, adusque Ostia fluminis Nigri. Inde jam est Atlanticus Oceanus (ab Atlante

lante, Mauritaniae monte, vel ejus promontorio dictus) seu mare Atlanticum, ad Hispaniae usque promontorium Artabrum, vulgo *Cabo de Roca*. Hinc Oceanus Gallicus ad promontorium usque Galliae Celticae, vulgo *le Four*. At idem, qua Cantabriam Hispaniae regionem alluit, Cantabricus appellatur: qua Aquitaniam, Galliae provinciam, Aquitanicus, mox Britannicus est, inter Britanniam & Galliam, inter Hiberniam & Britanniam Hibernicus: & supra Scotiam, quae quondam Caledonia dicta, Caledonius, qui apud Ptolemæum mendose est Deucaledonius. Ultra Britanniam, adusque Cimbros sive Iutiam, Daniae regionem, Germanicus Oceanus Germaniam lambit.

Hæc igitur sunt nomina, in quæ totus Oceanus à Veteribus divisus, hodieque maxima ex parte servat. Caterum quum in ultiores mundi partes postmodum navigatum sit, Oceano recens inspecto recentia quaedam imposita sunt vocabula; in quatuor scilicet partibus universo Oceano diviso. Quicquid aquarum inter Asiam, Americam & Magellanicam, seu Australem terram interfutum est, Hispani *Mar del Sur*, id est, Mare Austrinum, & alio nomine Pacificum nominant, à fluctuum placiditate. Hinc quod inter Americam, Europam & Africam, adusque lineam Æquinoctialem protenditur, *Mar del Nort*, id est, Septentrionale: ultra lineam, inter Americam, Africam & Australem terram, *Mar d' Ethiopia*, hoc est, Æthiopicum

picum : inter Africam , Asiam , atque Auftralem , *Mar d' India* , hoc est , Indicum . Atque hæc de Oceano , quatenus oras terrarum extimas amplectitur .

C A P . X I .

De Magnis sinibus Oceani .

IN gremiis autem Terræ describuntur , ad nostram continentem , quæ in Europam , Asiam & Africam distinguitur , sinus magni à veteribus quinque . Primus est ingens ille Plinii sinus Codanus , quod Tacito Mare Suevicum , à Suevis olim accolis , dicitur : idem vulgo nunc Balticum , & Germanico vocabulo *die Oost-Zee* , Mare Orientale , inter Pomeraniam , Daniam , Suediam , Livoniam ac Prussiam . Secundus est , qui medius inter Europam , Africam & Asiam , ad paludem ulque Mæotin protenditur : unde maris mediterranei vulgare nomen traxit , Latinis olim Internum mare dictum . Tertius dicitur , Persicus ; qui latere suo dextro Persidem radit . Quartus , qui litore dextro Arabiam perfundit , Arabicus . Hic in sacris libris adpellatur Rubrum mare , quia sinus est maris Erythræi , sive Rubri : hodie etiam vulgo *Mare Rosso* : idem *Mar di Mecca* , ab urbe natalibus Mahumetis celebri . Quintus habebatur Caspius , seu Hircanus : cui nomina à binis populis accolis quæsitæ sunt . Hunc præci inter sinus numerabant , quia Oceanum Scythicum ab Septentrionibus eum recipere opinaban-

B

naban-

nabantur; ut Indicus Arabicum & Persicum ab Austro. Herodotus tamen, antiquissimus scriptor, & item Aristoteles atque Diodorus, ab hac opinione dissentientes, mare id per se esse tradiderunt, nec Oceano misceri. hinc Ptolemæus lacum quam mare adpellare maluit, qui pedibus circuii possit. huic rei recentiores quoque adstipulantur, vulgato tamen nomine etiam nunc mare dicitur Caspium atque Hircanum: vulgo *Mar de Sala*, ab urbe adposita, & Russis accolis *Chyvvalenske more*.

C A P. XII.

De Mari Interno.

Oceanum, parteisque ejus, ac sinus præcipuos diximus. ex his mare Internum, quia omnium celeberrimum est, pluribus adhuc est dicendum. Oceanus igitur Atlanticus ab occatu Solis per Fretum Gaditanum irrumpeus, scissis utrimque (id veteres credidere) ab Hispania Calpe, ab Africa Abyla montibus, quos Columnas Herculis dixere, quasi laborum ejus metas, inter Europam & Africam Asiamque diffunditur; unde Mediterranei vulgare nomen ei quæsitum. Fretum ipsum, quod tanquam limen ejus est, cognominatur Gaditanum, à Gadibus insula celebratissima antea sita; & alio nomine Herculeum, à fabuloso Herculis ex Africa in Hispaniam transitu. Intransi ipsum mare, à lævo latere Europa est, à dextro Africa: inter has ad imum recessum

Asia.

Asia. Diffunditur autem mare in varia nomina, prout regionum litoribus adfunditur. Ad Iberiam, id est, Hispaniam, dicitur Ibericum sive Hispanicum mare: circa Baleares Insulas, Balearicum: ad Narbonensem Provinciam, Gallicus sinus: mox Ligusticus ad Liguriam: ab eo ad Siciliam Tuscum mare: quod Græci Tyrrhenum, Latini Inferum vocarunt: circa Corsicum insulam Corsicum est mare: circa Sardiniam Sardoum: à Sicilia Cretam usque: Siculum. Inde Creticum ad Cyprum usque: mox Cyprium, ad Asiæ usque continentem. Inter Siciliam, Italiam, & Græciam, Ionium dicitur mare, cujus pars sinus Adriaticus, inter Italiam & Illyricum; ab Adria urbe quondam sic dictus. Idem & Superum vocatur mare, respectu Inferi quod est Tyrrhenum. Adriatici iterum partes sunt, Illyricum mare; & hujus rursus partes duæ, Dalmaticum ad Dalmatiam, Liburnicum ad Liburniam. inter Siciliam & Adriaticum sinum Ausonium dicitur mare: quia hæc pars Italiæ quondam vocabatur Ausonia. Sed postea omne hoc mare inter Italiam & Illyricum, Græciam atque Siciliam, Adriaticum est dictum, quod alio nomine erat Ionium. idem & Siculum. Inter Peloponnesum & Achajam Corinthiacus est sinus. Inter Græciam, Cretam Insulam & Asiam, Ægeum: est mare; quod nunc *Archipelagus*, innumeris Insulis refertum. Id etiam varia ab Insulis, quas alluit, sortitur vocabula: ut ad Myrton dicitur Myrtoum; ad Icariam, Icarium;

ad Carpathum, Carpathium; alibi aliter. Hinc vastum mare inter Europam Asiamque angusto iterum meatu irrumpit inter terras, in magnumque sinum effunditur. Primas angustias Hellespontum vocant: qua Xerxes Rex Persarum constrato in navibus ponte duxit exercitum, Græciæ bellum inferens. porrigitur inde tenuis Euripus. mox exspatiatur æquor: rursusque in arctum coit. Laxitas Propontis adpellatur; ceu vestibulum Ponti: angustia Bosphorus Thracius; à meatibus boum pervius; qua Darius, pater Xerxis, copias ponte transvexit. hinc vastum rursus mare Pontus Euxinus à moribus accolarum adpellatus, quondam Axenus, longe refugientes occupat terras; magnoque litorum flexu jungitur Mæotici lacus ostio; quod Bosphorus vocatur Cimmerius. ipse lacus Mæotis Tanaim amnem, novissimum inter Europam Asiamque terminum recipit. Atque hætenus partes interni maris dictæ sunt, quatenus Europam alluit. Porro ad Asiam post Ægæi nomen Carium vocatur, qua Cariam perfundit: Rhodium, circa Rhodum Insulam; Pamphylium ad Pamphyliam; Cilicium ad Ciliciam: mox Syrium sive Syriacum apud Syriam. Inter Ciliciam, Syriam & Cyprum insulam vocatur Cyprium mare, & Issicus sinus, ab Isso celebri Ciliciæ urbe. Ad Phœnicen Phœnicum est; ad Palæstinam Palæstinum; ad Iudæam Iudaicum; ad Ægyptum Ægyptium sive Ægyptiacum; ad Cyrenaicam regionem Cyrenaicum. Hinc

ad Libyam, id est, Africam, Libycum sive Africum: ad Numidiam Numidicum; ad Mauritaniam Mauritanicum.

C A P. XIII.

De navigatione Oceani.

Oceanum Atlanticum, qui est inter Europam, Africamque & Americam, antiqui mortales quando primum navigare ceperint, haud facile dictu est. Notam fuisse Ægyptiis Græcisque terram Americam, eoque Carthaginienses navigasse, post suo loco ostendam. Nostra atque avorum nostrorum memoria omnis Terræ Orbis jam aliquoties circumnavigatus est. Medio Mundi sæculo quum Græcis Romanisque una tantum continens, quam Europæ, Africae Asiæque nominibus distinxerant, cognita fuerit, de hujus circumnavigatione narrat Plinius lib. 11. cap. LXVII, à Gadibus Columnisque Herculis Hispaniæ & Galliarum circuitu totum sua ætate navigatum fuisse Occidentem. Septentrionalem autem Oceanum majore ex parte navigatum auspiciis Divi Augusti, Germaniam clausule circumvecta usque ad Cimbrorum promontorium, & inde immenso mari prospecto, aut fama cognito, ad Scythicam plagam & humore nimio rigentia. quod Tiberii ductu factum, ex Velleii libro secundo prospicitur. Idem Plinius eodem loco auctor est, Alexandri Magni victorias majorem partem meridionalis orientalisque Oceani perlu-

strasse, usque in Arabicum sinum. in quo etiam postea res gerente C. Cesare, Augusti filio, signa navium ex Hispaniensibus naufragiis fuisse agnita. Carthaginis vero potentia florente, Hannonem, circumvectum à Gadibus ad finem Arabia, navigationem cam prodidisse scripto: sicut ad extera Europæ noscenda missum eodem tempore Hemilconem. Præterea Nepos Cornelius auctor est apud eundem Plinium, Eudoxum quendam sua ætate, quum Lathyrum Ægyptii Regem fugeret, Arabico sinu egressum, Gadeis usque pervectum. multoque ante eum Cælius Antipater ibidem adfirmat, vidisse se, qui navigasset ex Hispania in Æthiopiam commercii gratia. Idem Nepos, eodem loco apud Plinium, de Septentrionali circuitu tradit, Q. Metello Celeri, Gallia Proconsuli, Indos à Rege Suevorum dono datos, qui ex India commercii causa navigantes, tempestatibus essent in Germaniam abrepti. Hodie tamen ea navigatio sæpius ab Hollandis Anglisque tentata, numquam perfici potuit; perpetua glacie & diuturnis tenebris obsistentibus. Illa, quæ à Plinio narrantur, si vera sint: jam totus hic noster Orbis circumnavigatus fuit.

C A P. XIV.

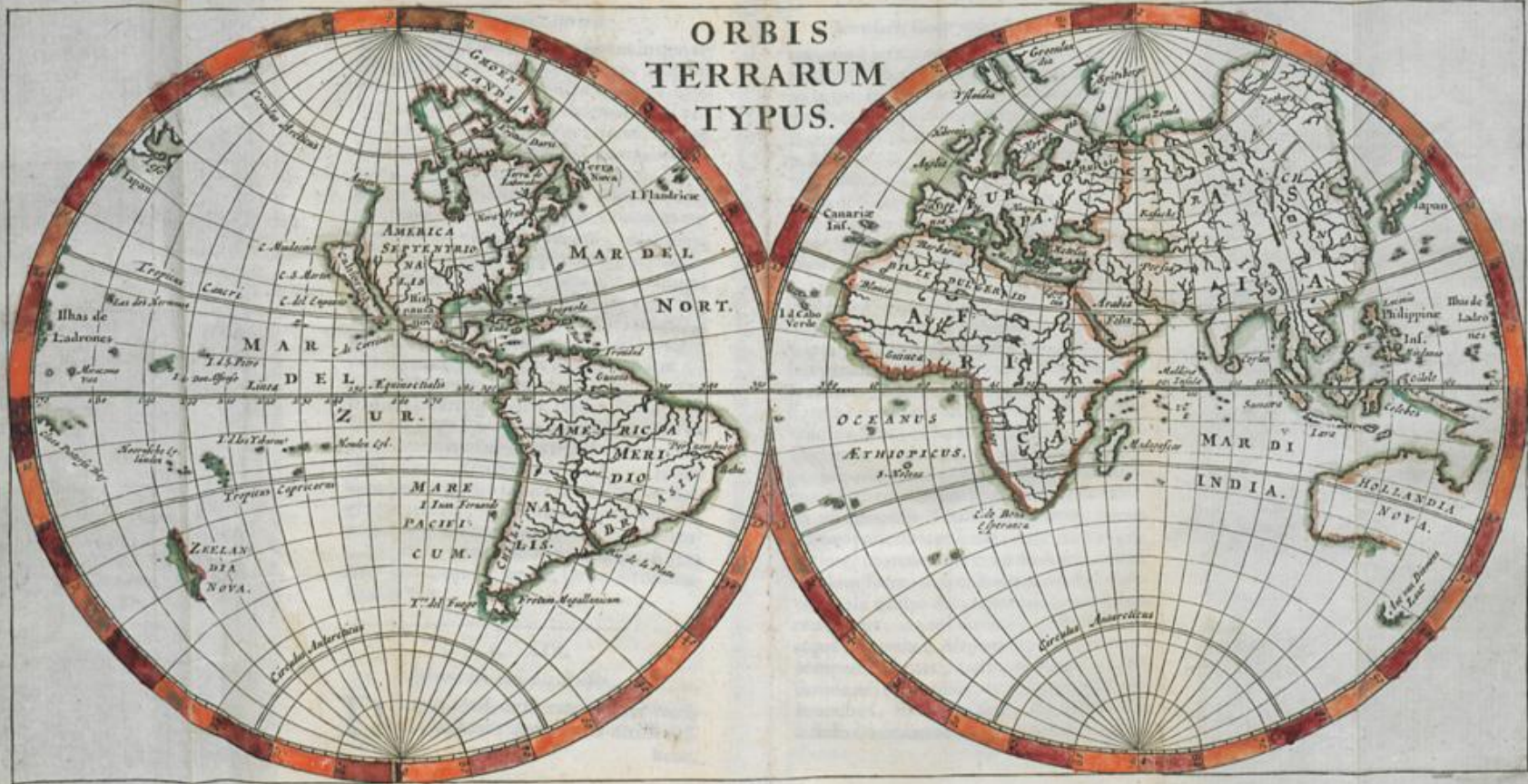
Summa totius orbis divisio.

DE aquis, id est, de Oceano ejusque partibus, hætenus compendio dixisse sufficiat.

OR
TERR
TI

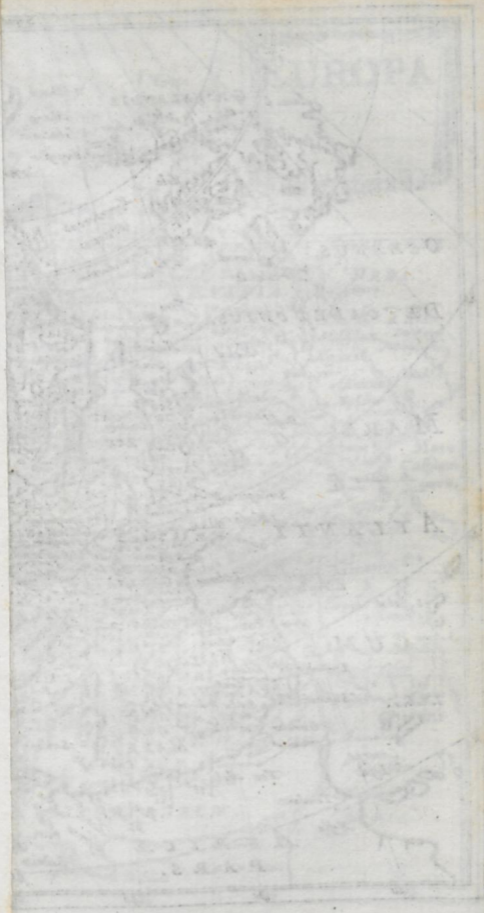
ORBIS
TERRARUM
TYPUS.

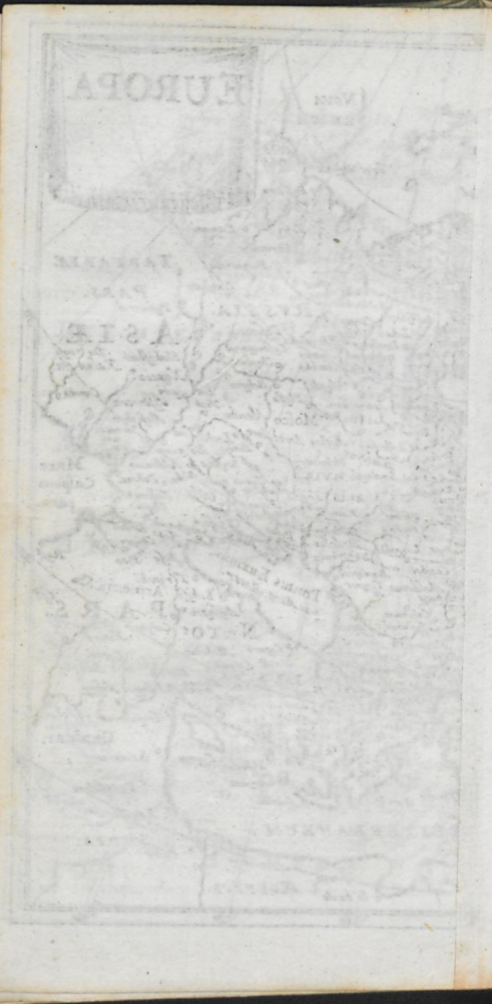

ficiat. nunc terras exponamus. Totus igitur terrarum Orbis in treis potissimum partibus, sive in tres Insulas magnas, quas Oceanus circumfluus efficit, divisus est: quarum prima est quam nos incolimus; altera America, tertia Magalanica; eadem terra Australis & Incognita vocitata; quia præter litora, nihil à nobis cognitum est. Ex his tribus Insulis, sive eas treis continenteis adpellare libeat. primo loco eam explicabimus, quam nos incolimus, ut quæ nobis patria est; quamque jam dudum cognitam plurima ex parte habemus. Hæc quibus Oceani nominibus cingatur, supra memoratum est. De cætero & ipsa in treis potissimum omnivævo divisa fuit partibus; quarum nomina, Europa, Asia & Africa. hancque divisionem à numero filiorum Noachi habere putatur: Schemo obvenisse Asiam; Chamo Africam; Iapheto Europam. quanquam primi earum limites, pro imperiorum, quæ exorta sunt, ratione, vel etiam Geographorum libitu, mutati fuerunt; ita uti nonnulli Chami Iaphetique partes Schemi posteris accesserint. Nec quidem posteriores mortales, qui circa medium mundi sæculum fuere, uno eodemque modo eas divisere. alii quidpe duas tantum ejus constituerunt partes; idque bifariam: quidam Asiam atque Europam; Africam sub hujus nomine comprehendentes, tanquam partem; scissis utrimque (id crediderunt) Calpe & Abyla montibus, freto divulsam: alii itidem duas à freto Gaditano ad Tanaim amnem; hinc

Europam, inde Asiam, sub qua Africam etiam intellexerunt. Alii rursus in iv partibus distribuerunt; Europam, Asiam, Ægyptum & Africam. Hinc alii postea, qui tres ejus partibus posuere, Europam, Asiam & Africam; Asiæ Ægyptum tribuerunt; quamvis minus commode minusque rite Nilum terminum inter Asiam Africamque statuentes: qua ratione pars altera Ægypti Africæ, altera Asiæ accessit. Novissimi sinum Arabicum terminum inter Asiam & Africam ponentes, Ægyptum Africæ adjecerunt. Atque hæc quidem universi orbis variæ partitiones atque limites diserte apud veteres auctores passim exstant. De termino autem inter Europam Asiamque obscurior ac minus certa est traditio. nam qui Tanaim flumen statuerunt, fontem ejus per sumum errorem in Riphæis montibus, haud procul Oceano Sarmatico posuerunt, qua Perzora eos percurrunt annis, alii vero, qui Isthmum, qui est inter Ponticum Caspiumque maria, pro fine constituerunt; his persuasum fuit, Caspium mare esse sinum Oceani septentrionalis, ea regione, qua Obii amnis immensum est ostium, irrupentem. nam omne litus, quod est sub Septentrionibus ab occasu in ortum versus ad Obii usque ostium, ad Sarmatiam pertinet: Sarmatia autem pars est Europæ. Itaque verum certumque terminum inter Europam Asiamque uti habeas; statue post mare Ægeum, Hellespontum, Propontidem, Bosporum Thracium, Pontum Euxinum,

num, Bosphorum Cimmericum, lacumque Maotin, primum Tanais fluenta, donec ad-
verso amne ad flexum ejus pervenias, apud
Tujam oppidum: inde lineam duc ad proximi-
mam Obii fluminis ripam. hinc pone ipsum
flumen Obium ad Oceanum usque.

LIBER SEUNDUS.

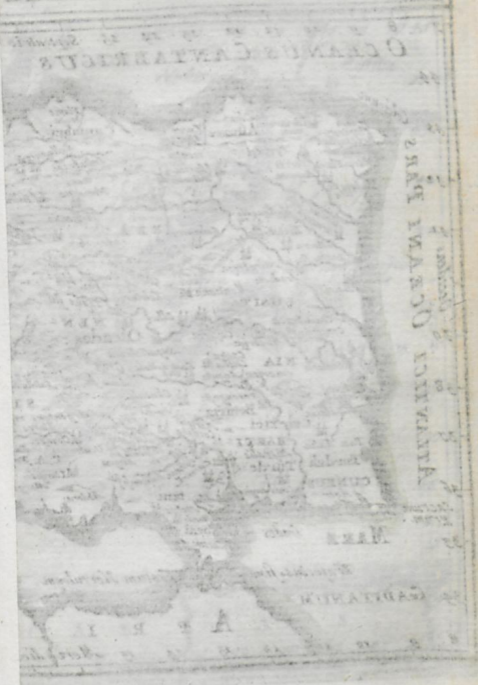
CAP. I.

Summa Europæ descriptio.

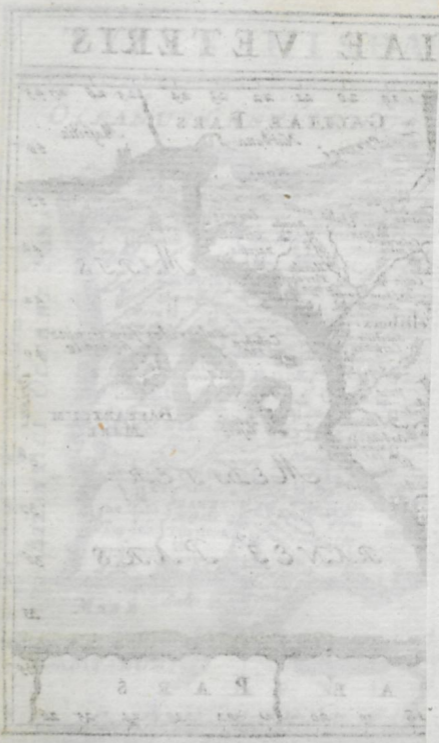
PRIMUM ergo de Europa dice-
mus, longe terrarum celebratis-
sima, cum ob armorum virtu-
tem, tum propter literarum glo-
riam, quibus omni ævo reliquis
Orbis partibus antestitit. Terminos habet,
ab Oriente, qua Asiæ jungitur, quos superiori
capite diximus; à meridie, mare Internum,
fretum Herculeum, & Atlanticum mare: ab
Occidente item mare Atlanticum: ab Se-
ptentrionibus mare Hyperboreum, sive Se-
ptentrionale. Longitudo ejus summa est in-
ter Hispaniæ promontorium Sacrum, quod
vulgo nunc dicitur, *Cabo de Vincente*, ad
Obii fluminis ostium, milliarium Germani-
corum circitet. Longitudo maxima à
Tanaro Peloponnesi promontorio ad Scri-
tosiniæ promontorium Rutubas, vulgo nunc
Noortkyn dictum, mill. IOL. Divisa olim

fuit in varias gentes Regionesque, quarum nomina, etiam nunc clara, sunt ista: Hispania, Gallia, Germania, Vindelicia, Rhætia, Italia, Noricum, Pannonia, Illyricum, Epirus, Græcia, Macedonia, Thracia, Mœsia, Dacia & Sarmatia. In insulis vero Oceani maximis, Britannia, Hibernia, Thule: maris interni, Baleares duæ, Sicilia, Sardinia, Corfica, Creta, Eubœa, cum aliis minoribus sine numero. Hodie dividitur in complura regna, atque Principatus. Regnorum præcipua sunt, Hispania, Gallia, Anglia, Scotia, Hibernia, Norvegia, Suedia, Dania, Germania, quod nunc Romanum vocatur Imperium; dein Polonia, Bojohemia, Vngaria, Slavonia, Croatia, Dalmatia, Bosnia, Servia, Bulgaria, Tartaria minor, sive Precopensis; item Regnum Neapolitanum, & Sicilia. Archiducatus unus est Austriæ, magni ducatus tres, Moscovia, Lituania, & Tuscia Ducatus & Principatus innumeri. Figuram universæ Europæ Strabo dedit Draconis, cujus caput Hispania, collum Gallia, corpus Germania, alæ dextra lævaque Italia ac Cimbrica peninsula. Nostro ævo quidam fœminæ sedentis speciem ei tribuerunt, cujus caput Hispania, collum extrema Gallia, qua Pyrenæis subjacet montibus: pectus ipsa Gallia, Brachia Italia ac Britannia, venter Germania, umbilicus Bojohæmia, reliquum corporis sub vestibus late circa sedem diffusis implent Norvegia, Dania, Suedia, Finnia, Livonia, Lituania, Prussia, Polonia, Vngaria, Slavonia, Croatia,

TYRVS ET SYRIA

ANNO 1683

Croatia, Dalmatia, Græcia, Thracia, Servia, Bulgaria, Transilvania, Valachia, Moldavia, Tattaria Precopensis, & Moscovia. Sed summa Europæ in parteis divisio postquam tradita est, singulas nunc ejus regiones inspiciamus.

C A P. II.

D E H I S P A N I A .

Prima terrarum est Hispania; altrix semper Martiarum gentium regio; omni materia adfluens, quæcunque aut pretio ambitiosa est, aut usu necessaria: viris & equis abundat: metallis auri, argenti, aris, ferri, plumbi albi nigrique tota ferme scatet: frumenti, maxime vero vitium ac oleæ adeo ferax, ut sicubi ob penuriam aquarum effœta ac sui dissimilis est, linum tamen & spartum alat. Atq; de hac Hispaniæ fertilitate quum omnes fere prisca Geographi consentiant, errare mihi videntur, qui Græco vocabulo eam *Σπαιτιαν*, ob raritatem incolarum, ac locorum asperitatem sterilitatemque, dictam suspicantur. quanquam hac nostra ætate ubertas ejus præ aliis terris prædicari nequeat. Ab Hispano Rege dictam vult Iustinus: ego ab urbe Hispali, ceu quondam totius regionis capite, nuncupatam conjecerim. Græci ab initio vocaverunt Iberiam, à flumine ejus celebratissimo Ibero; non ab Iberis Asiæ populis, quos in Hispaniam pervenisse Varro tradidit. Iisdem Græcis fuit Hesperia; quod

ad Occidentem versus ipsis sita fuerit. Terminos habet ab ortu ac meridie Internum mare, Fretum Gaditanum, & Oceanum Atlanticum: ab occasu eundem Oceanum: à Septentrionibus Oceanum Cantabricum, & Pyrenæa juga, quibus à Gallia submovetur. Longitudo ejus summa à sacro promontorio, quod vulgo est *Cabo de S. Vincente*, ad usque Salsulæ fontem, vulgo *Salsas*, in finibus Gallia ad mare Internum, milliarum Germanicorum est circiter exc. Latitudo à Celtico promontorio, quod vulgo *Cabo Finis terræ*, ad usque promontorium Saturni, vulgo nunc *Cabo de Palos*, milliarum c. l. Oceani internique maris circumfusione pene insula efficitur: Pyrenæis jugis transitum maris arcantibus. Strabo corio bubulo expanso eam adsimilat.

C A P. III.

Divisio Hispania veteris.

Divisa fuit olim Romanis in tres provincias; Baticam, Lusitaniam, & Tarraconensem. Batica clauditur à Septentrionibus & Occasu flumine Ana; à meridie Oceano & mari Interno, usque ad Murgim opidum, vulgo hodie *Almeria* dictum; ab ortu Tarraconensi jungitur Provinciae; à qua recta linea, ab Murgi ad opidum, quod vulgo dicitur *Ciud ad Real*, & Anam amnem ducta, discernitur. dicta Batica, à flumine Bati, mediam secante. Ceteras provincias divinitu

cultu & quodam fertili ac peculiari nitore præcedit. Partem ejus, quæ Batim Anamque Amneis inter, Baturia dicta fuit, Turduli versus Orium, Celtici versus Occalum in Lusitaniam usque protensi tenuere. Hodie universa Bætica continet duo Regna Hispaniæ, Granatam & Andalusiam, partemque Castiliæ Novæ, & Estremaduram, Lusitania terminatur à Septentrione flumine Durio, ab Occasu Oceano, à Meridie Ana fluvio: ab Oriente linea à Civitate Regali ad Samoram opidum, apud Durium flumen ducta, à Tarracoenſi provincia separatur. Dictam voluerunt antiqui Lusitaniam à Lulo ac Lyſa, fabuloſis Bacchi comitibus. habet Olyſſiponem opidum ad Tagi amnis ostium, quod ab Vlyſſe conditum eſſe fabulati ſunt. continet hodie totum ferme Regnum Portugalliæ, partem Castiliæ Veteris, partemque Novæ. Reliquum vero Hispaniæ occupat Tarracoenſis provincia, à Tarracone, capite ſuo, cognominata. In hac populi fuere, quorum nomina olim clara; Celtiberi, dextram Iberi fluvii ripam late accolentes: quorum caput Segobriga, nunc *Segorbe* vulgo dicta: & clara Romanorum everſione Numantia, nunc *Almaſan*: regio ipſa Celtiberia. hinc Vaſcones: qui maxima pars hodie Navarræ Regni, Pirenæis montibus adfixa. Horum caput Pompelon, ſive Pompejopolis, nunc vulgo *Pompelona*. Varduli, hodie *Guipuscoa*: quorum caput Flaviobriga, nunc *Bilbao*. Cantabri; qui nomen Oceano Cantabrico dedere;

nunc *Biscaja*: caput *Juliobriga*, hodie *Val de Viece*. *Astures*; nunc *Asturias*: quorum caput *Asturica*, nunc *Astorga*, urbs quondam magna Gallæci, inter *Minium* & *Durium* amnicis, quorum *Brigantia*, hodie *Bragança*: pars nunc *Portugalliæ*. *Vaccæi*, quorum *Palantia*, vulgo nunc *Palencia*. *Carpetani*, quorum *Toletum*, nunc *Toledo*: & *Complutum*, nunc *Alcala de Henares*. Sub his versus meridiem fuere *Oretani*. Complectitur tota *Tarraconensis* provincia regiones hodie istas; *Murciam*, *Valentiam*, *Cataloniam*, *Arragoniam*, *Navarram*, *Biscajam*, *Asturiam*, *Gallæciam*, *Legionem*, *Castilias Veterem* ac *Novam* fere totas. At eadem *Hispania* distincta etiam fuit Romanis duabus tantum provinciis; *Citeriore*, & *Ulteriore*; unde sapissime *Hispaniæ* plurali numero dicuntur hæ terræ. *Citerior Hispania* est eadem quæ *Tarraconensis* provincia: *Ulterior* *Baticam* ac *Lusitaniam* complectitur. Dictæ sunt *Citerior* atque *Ulterior*, respectu *Urbis Romæ*: sicuti & *Galliæ* duæ.

C A P. IV.

De Nobilioribus Hispaniæ fluviiis, & urbibus olim claris.

Fluvii majori fama celebrati sunt, in *Tarraconensi* *Iberus*, vulgo nunc *Ebro* dictus, navigabili commercio dives: in *Batica* *Bætis*, vulgo nunc *Guadalquivir*: inter *Baticam* ac *Lusitaniam* *Anas*, nunc *Guadiana*:
totus.

totus ad Medelinam opidum cuniculo se condens, post octavum circiter milliare Germ. renascitur. Tagus, vulgo accolis *Tajo*, in Tarraconensi provincia ortus, Oceanum intrat; mediam Lusitaniam secans; auriferis quondam arenis celebratus. Inter Lusitaniam & Tarraconensem provinciam Durus, vulgo *Duero*, supra Numantiam in Celtiberis ortus, in eundem effunditur Oceanum. Ultra est in Gallæcia Minius, vulgo nunc *Minio* dictus. Sub Pyrenæo autem Sicoris, vulgo *Segre*, Ilerdam opidum præterlapsus, in Iberum defluit.

Urbium tota Hispania clarissimæ fuere olim; in Bætica Astigi, nunc vulgo *Ecyæ*; Hispalis, nunc *Sivillia*; & Corduba, nunc *Cordova*. In Lusitania Augusta Emerita, nunc *Merida*. in Tarraconensi, Pallantia & Numantia, ante memoratæ; item Tarraco, vulgo *Tarragona*, Scipionum opus, maritimarum in his locis olim opulentissima; Cæsar Augusta, sive Cæsaræa Augusta, vulgo *Cargoga*; hodie etiam omnium Hispaniarum splendidissima; Asturica ante dicta. Sed & Carthago Nova, vulgo *Cartagena*, clara fuit à conditoribus Pœnis; & Saguntus, nunc *Morviedro*, fide atque ærumnis inelytum nomen reliquit.

C A P. V.

*De incolis Hispania, ac recentiori
ejus divisione.*

Tubalem, Noachi nepotem, in Hispaniam primum pervenisse, post aquarum inundationem, in dispersione gentium, adfirmant nostri sæculi scriptores ex Josepho: qui tamen Tubalem in Asia Iberia inter Ponticum Calpiumque maria statuit. Haud minori errore, in universam Hispaniam pervenisse Iberos ex Asia & Persas, tradidit M. Terentius Varro. Celtarum gentem, ab Aschenezate propagatam, omnem post terrarum inundationem obsedisse Hispaniam, Galliamque, Britannicas insulas, Germaniam atque Illyricum, tam ex sacris quam gentilibus dispicio auctoribus; unde etiam nomen eorum multis Hispaniæ locis adfixum retulerunt Græci Romanique scriptores: ut Celtorum; qui partem Bæticæ ac Lusitanæ, partemque Tarraconensis provinciæ adusque promontorium Celticum, quod vulgo nunc est *Cabo finis terræ*, tenuere: item Celtiberorum, ad Iberum flumen incolentium. Germanos cognominat, nescio unde, Plinius Oretanos, Tarraconensis provinciæ populos. Primi exterorum post hominum memoriam ad Celtos in Hispaniam venire Phœnices, à Tyro, mare Internum huc usque & ad Gadeis navigantes; partemque Bæticæ, quæ postea Turditania dicta fuit, occupantes; ut

cx

ex Diodoro atque Strabone discimus. Græci postmodum à Massilia colonias deduxerunt inter Pirenæum & Iberum, Rhodani & Emporias : quæ opida etiam nunc vocantur vulgo *Rosas* & *Empullias*. Interiora etiam Græcos quosdam incoluisse indicat corruptum (ut vult Silius Poëta) nomen Graviorum, quasi Grajorum; Græcorumque castellum Tyde, vulgo nunc *Tuy*, in ea parte Tarracensis, quæ hodie est Gallæcia. Postea Carthaginenses majorem ejus partem tenere, ad Internum mare, Amilcare eam occupante. Secundo bello Punico superatis atque expulsis Pœnis tota Romanorum facta est. Sub quorum Imperio, tribus provinciis distincta mansit, usque ad Honorii Imperatoris tempestatem; quum Gothi ac Vandali, Germanica utraque gens, circa annum Christi cccc, eam invadentes, dictas provincias in tria Regna distribuerent. Deinde vero Saraceni cum Mauris, circa annum Mcccxx invecti, tota Hispania direpta, complura in ea Regna instituerunt; Christianis, id est, Gothorum reliquiis, in Austriam ac Legionem, regiones naturalocorum munitas, compulsis. Regnorum numerus tandem crevit ad xiv; quorum nomina hæc recensentur; Legio, Gallæcia, Portugallia, Algarbia, Andalusia, Granata, Murcia, Valentia, Arragonia, Catalonia, Navarra, Castilia Vetus, Castilia Nova, quod Toletanum Regnum; & Baleares Insulæ, vulgo *Majorca* & *Minorca* dictæ; quæ una cum Ebuso Insula, vulgo

nunc

Regnum

nunc *Yvica*, unum Regnum conficiunt. (Ex his postea durabili titulo, ad hoc nostrum sæculum, clara fuerunt tria; Castilia, Arragonia & Portugallia.

Regnum Castiliarum.

Legionis Regnum, vulgo *Leon*, constituitur reliquæ Gothorum, à Mauris, ut dictum, in caloca compulsæ. At Ferdinandus primus Legioni per matrimonium, junctâ Castilia, uno nomine Castiliam adpellavit Regnum suum. Huic postea, devictis ac pulsis Mauris, accesserunt Gallæcia, Andalusia, Granata, Murcia, ac Navarra. Navarræ autem Regnum initium cepit circa annum 1000. quum Enecus, Bigorriæ (pars est Galliæ Aquitanicæ) Comes, transgresso Pyrenæo, Mauris ejectis, Regem se constitueret. Post hunc Henricus IV, Castiliæ Rex, armis occupatum Navarræ Regnum, suo Imperio adjecit.

Regnum Arragoniæ.

Arragoniæ Rex primus factus est Ramirus, Sancti Magni, Navarræ Regis, filius spurius, anno 1036. Huic deinde titulo annexæ sunt Catalonia & Valentia. Iacobus autem Rex anno 1212 Insulas Baleares suis armis occupatas, Arragoniæ Regno fideique Christianæ adjecit. Tandem Ferdinandus VI, Caroli V avus maternus, Castellæ & Navarræ Rex, per matrimonium Castellæ junxit Regnum Arragoniæ. Hic tandem Mauros, quos Ferdinandus III in Granatense Regnum

Regnum compulerat, omnemque una Iudaeorum gentem tota Hispania anno clocccc xcii expulit.

Regnum Portugalliae.

Portugalliae Regnum cepit initium ad hunc modum: Quum Henricus Lotharingiae Comes res ingentes contra Mauros in Hispania gessisset, praemium virtutis ac laborum Alfonsus VI Castellae Rex, Tiresiam filiam notham ei dedit in matrimonium; dotemque adposuit eam Hispaniae partem, quae nunc Portugallia dicitur. Hujus filius cum quinque Reges Maurorum uno praelio fudisset, Rex primus Portugalliae adpellatus est circa annum clocx; habuitque successores continua serie, donec ultimo Rege Sebastiano in Africa caeso, Regnum ad Regem Castellae recidit.

Hac igitur ratione cuncta Hispaniae Regna ad unum corpus rediere; caputque unum tota Hispania agnoscit: qui nunc est Philippus III, Hispaniarum potius, quam Castellae titulo gaudens. At operae pretium est, tanquam in tabula cognoscere, quo titulo Rex Hispaniarum, quamque terrarum suarum possideat. Triplici igitur titulo tenet quicquid tenet; Castellae, Arragoniae, & Portugalliae. Sub Castellae regno sunt: Duae Castellae, Legio, Asturia, Galacia, Extremadura, Andalusia, Granata, Murcia, Biscia, Navarra, Mediolanum, Belgica, Burgundiae Comitatus, Insulae Canariae, America, Insulae Philippinae.

pinæ. Sub regno Arragoniæ; ipsa Arragonia, Catalonia, Valentia, Insulæ Baleares, quæ Majorca & Minorca: Regnum Neapolitanum, Sicilia, Sardinia. Sub regno Portugalliæ; ipsa Portugallia, Algarbia, Guinea, Æthiopia, India Orientalis, Brasilia, Insulæ Moluccæ. De cætero, in ipsis Hispaniis Duces numerantur XXI V. At id maxime mireris: reperiri heic quod haud facile alias toto orbe terrarum: scilicet Ducem in Portugallia, nomine Brigantinum, cui tertia pars Regni pareat. Porro Archiepiscopatus in unversâ Hispania sunt XXI: Episcopatus LV.

C A P. V I.

*De Urbibus, Portibus, & Academiis
hodie claris.*

URbes in Hispania nunc celebres sunt Barcino, vulgo *Barcelona*, Cataloniae caput; parvum quondam opidum, nunc celebre Emporium; licet portus commoditate destituatur; eoque naves sæpe in statione tempestatibus pereant. Cæsaraugusta vulgo *Caragoça*, Arragoniæ caput, magnificentissima totius Hispaniæ urbs Pompelon, sive Pompeiopolis, vulgo *Pompelona*, caput regni Navarræ. Valentia, caput olim Regni, nunc fructuum varietate Hispanicarum amœnissima. Murcia, caput Regni. Hortus totius Hispaniæ vocatur. Carthago Nova, vulgo *Carthagena*, optimus Hispaniæ, ad mare Internum, portus. Granata, caput regni, splendida

dida atque ampla urbs. Hispalis, vulgo *Sevilia*, Andalusiae caput, urbs magnificentissima, opulentissimum totius Europae Emporium. *S. Lucas*, navium statio Hispalensium. Corduba, urbs admodum ampla, at minus populosa. Marcenae opidi ager lectissimos totius Hispaniae fert Asturcones: Toletum, centrum fere Hispaniae obtinet: omnium maxima ac munitissima Madritium. vulgo *Madrid*, & *Madril*, Regia sede nobile opidum. Quinto ab hinc milliario visitur id Escuriali superbum illud D. Laurentii Monasterium, Philippi I I opus, in memoriam victoriae adversus Gallos, ad S. Quintinum in Picardia, anno cIo Io LVII obtenta exstructum. Burgi, vulgo *Burgos*, Castellae veteris caput, opidum antiquitate & magnitudine celebre. *Valladolid*, inter nitidissimas Europae urbeis censetur. Compostellam Gallaciae caput alias vulgo *S. Jago*, D. Jacobi Apostoli ossa, ut creditur, ibi sita, claram effecerunt. Olyssipo vulgo Hispanis *Lisbona*, incolis Portugallis *Lisboa*; Portugallici regni caput, urbs magna, populosa, negotiationibus celeberrima. *Setubal*, *cuidad di Puerto*, *Corunia*. *Ribadeo*, *Vierus*, *Bilbao*, portus ad Oceanum celebres.

Academiae illustriores sunt, Salmantica & Complutum in Regno Castellae, Conimbriaca in Portugalliae Regno.

C A P. VII.

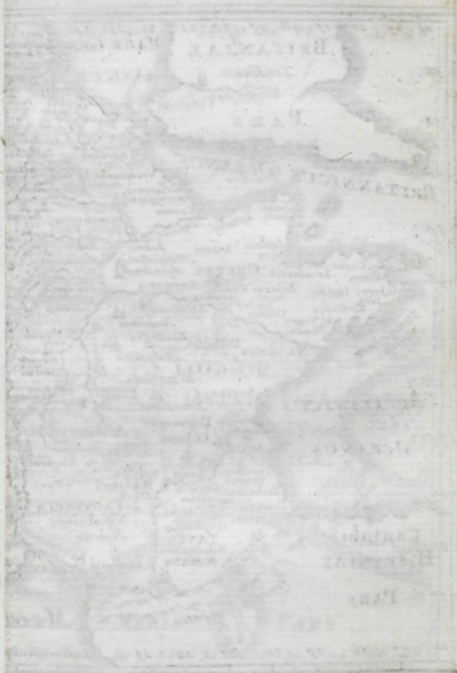
De Insulis ad Hispaniam.

Insularum Hispaniis adjacentium celebriorres sunt, Baleares duæ, item Ebusus & Gades.

Baleares contra Tarraconensia littora sitæ, haud longe inter se distant, & à spatio suo cognominibus acceptis, Majores, Minoresque plurali numero, vel etiam singulari Major, Minorque adpellantur, funda olim bellicosæ, unde & nomen traxisse putantur, quasi *ἀπό τῆς Βαλιδειν*, id est, à jaculando: Græcis Gymnasîæ dictæ, *ἀπό τῆς γυμνότητος*, id est, à nuditate, quod incolæ aliquandiu nudi vitam egisse dicantur, nunc vulgo *Majorca* & *Minorca*. Pyratice olim incolæ maxime vivebant: Carthaginensibus iidem contra Romanos stipendiarii, donec Hispaniis debellatis, à Romanis subigerentur. Mauri postea ex Africa occuparunt, cum Hispanias diriperent, regnumque adjecta Ebuso Insula in iis condiderunt: quos tandem Iacobus Arragoniæ Rex ejecit; ut supra commemoramus. Ebusus inter Majoricam, & Hispaniam sita est; frumentis tantum non fœcunda; ad alia largior; & omnium animalium, quæ nocent, adeo expers, ut nec ea quidem, quæ de agræstibus mitia fiunt, aut generet, aut si invecata sînt, sustineat. hodie vulgo *Yvica* dicitur, falsis copia maxime celebris. In capite Bæticæ ubi extremus antiquis mortalibus noti Orbis erat

erat

CARTE DE LA BRITANNE

SEITE DES CHARTRETTEN

erat terminus, Infula Gades fretum contingit, quod inde Gaditanum perhibetur, à conti-
nenti angusto spatio, ac veluti flumine ab-
scissa: quam Tyrii à Rubro mari profecti,
Erythræam, Pœni, lingua sua, Gadir, id est,
septem nominarunt. In hac Geryonem, cu-
jus boves Hercules abduxit, habitasse fabulati
sunt. Tyrii condidere in ea ejusdem nomi-
nis urbem, quæ postmodum evasit opulen-
tissima: nunc etiam Emporium haud igno-
bile, vulgari vocabulo *Cadix*, & corrupte
Calis, dictum.

C A P. VIII.

D E G A L L I A.

Hispaniæ proxima est Gallia. Hæc ab ini-
tio inclusa fuit ab Oriente Rheno amne,
Alpium parte & Varo flumine; à meridie
Mari Interno Pyrenæisque jugis; ab Occi-
dente Oceano Gallico; à Septemprionibus
Oceano Britannico. At postquam Gallorum
nonnulli Alpes transgressi Italiæ fere dimi-
dium occuparunt, Galliæ nomen huc usque
extensum fuit. Omne autem hoc terrarum
spatium bifariam fuit divitum: Primo in Gal-
liam Cisalpinam, quæ & Italica, eademque
Citerior; & Transalpinam, quæ Vlterior Gal-
lia hodie proprie dicta. Rursus hoc idem
terrarum in tria populorum genera, ab habi-
tu corporis cognominata, distributum fuit.
in Togatam, quæ Cisalpina; in Braccatam,
quæ & Narbonensis, Romanorum provin-
cia;

cia; & Comatam, quæ reliqua est Galliarum pars. Sed de Cisalpina post agemus, quum de Italia erit sermo, nunc de Transalpina, illius matrice, primum dicendum.

Pyrenæis igitur jugis superatis, proxima aperitur terra Gallia, felix præpinguibus glebis, & comoda proventibus fructuariis; consita vitibus & oleis quibusdam in locis; omni ad animantium usum ferè beatissima; rigua & fluminum & fontium aquis, & noxio genere animalium minime frequens, frumento adeo fertilis, ut melioribus Europæ terris conferri possit. Nomen ab initio proprium & peculiare, quod habuerit, haud facile dispectu est. Tarquinio Prisco Romæ regnante vocabulum tandem Galliaë nacta est, ab incolis Gallis, ut postea ostendetur. Longitudo ejus olim à Pyrenæi montis in Oceanum excursu ad Rheni Vahalisque divergia, apud Munimentum Schenkii, vulgo *Schencken-schans*, porrigebatur. Latitudo à Gobæo promontorio, vulgo nunc *le Four*, in Britanniaë extremo ad Varum usque flumen. In hoc terrarum spatio Gallia sita erat, duobus ut dictum est, distincta nominibus. Braccata interno imminet mari; Comata ad Oceanum ac Germanos spectat.

C A P. IX.

De Gallia Braccata, quæ & Narbonensis Provincia.

Narbonensis Provincia, sive Gallia Narbonensis, adpellatur pars Galliarum, quæ

quæ Interno mari alluitur, Braccata ante dicta; amne Varro Alpiumque jugis ab Italia discreta, ab Hispania Pyrenæo monte, à reliqua vero Gallia flumine Garumna, Gebenna Monte, ac Rhodano amne. Agrorum quondam cultu virorum n. orumque dignatione, amplitudine opum nulli Provinciarum Romani Imperii postferenda; sed Italia verius quam provincia. Quin nunc etiam agrorum proventu, civitatum opulentia, ædificiorum nitore, reliqua Gallia latior est. Continet hodie Linguadocum, Sabaudiam, Delfinatam ac Provinciam, quæ veteris appellationis memoriam servat. Populi in ea quondam clari: in Sabaudia; Allobroges, quorum Geneva & Vienna; Centrones, quorum Axima, nunc *Centron*, & Tarantasia, nunc *Monstier & Tara-taise*. In Delfinatu; Segalauni quorum Valentia; Vocontii, quorum Dea, nunc *Die*; Caturiges, quorum Caturigomagus, vulgo *Chorges*. In Provincia, Gavares, quorum Avenio, nunc *Avignon*; Salyes, quorum Aquæ Sextiæ, nunc *Aix*. In Linguadoco Gabali, nunc *Vellay*; Ruteni, nunc *Rodes*; Helvii, nunc *Albigensis*; Volcæ Tectosages, circa Tolosam; Volcæ Arreconici, quorum Nemausus, nunc *Nismes*. Horum populorum clarissimi Allobroges. Urbium opulentissimæ olim Vasio, nunc *Vaison*; Vienna, Avenio, Nemausus, Tolosa, Arausio, nunc *Orange*; Arelate, nunc *Arles*; Blitteræ, nunc *Beziers*: sed omnes præcedebat, unde nomen ac decus Provincia; Martius Narbo, vulgo nunc *Narbonne*.

littore autem portu clara Massilia, vulgo *Marseille*, utbs antiquissima, à Græcis condita. Eædem etiam nunc totius Provincie clarissimæ sunt.

C A P. X.

De Gallia Comata; ac prima ejus parte Aquitania.

GAllia Comata in tres partes divisa fuit; Aquitaniam, Celticam ac Belgicam: sed his alios alii posuerunt terminos. Cæsar Belgicam fecit inter Rhenum, Oceanum & Sequanam, Matronamque amnes: Celticam, quam eandem proprie Galliam, & incolas ejus Gallos adpellat ubique Belli Gallici Commentar. primo, inter Matronam Sequanamque, Oceanum & Garumnæ flumen, Gebennam montem, Rhodanum ac Rhenum flumina; Aquitaniam inter Garumnæ, Oceanum & Pyrenæos montes. Postea vero Augustus aliter distinxit; Belgicam statuens inter Rhenum, Rhodanum, Ararem, Matronam, Sequanamque amnes & Oceanum; Celticam, quam & Lugdunensem adpellavit à capite Lugduno, inter Matronam, Sequanam & Ligerim amnes, & Oceanum; Aquitaniam, inter Ligerim, Gebennam & Pyrenæos Montes, & Oceanum. Aquitania vetus sive Cæsariana, Aremorica ante dicta, nunc Vasconia, vulgo *Gvascogne*, vocatur, Vascones quondam ex Hispania ab altero Pyrenæi latere huc transgressos, haud dubium est. Populi

puli heicolim clari; Ausci, nunc regio *Armignac*; Vasates, nunc regio *Albeet*, opidum *Baxas*; Begerri, sive Brigerriones; nunc *Bigorre*: Tarbelli, quorum opidum Aquæ *Tarbella*, nunc *Acqs*. Horum clarissimi fuere Ausci, & caput eorum *Elusaberris*, nunc *Aux*, totius veteris Aquitaniae opulentissima.

In reliqua Aquitania augusti populi quondam, qui hodiernis provinciarum nominibus originem dedere, Cadurci: *Guercy*; quorum opidum *Devona*, nunc *Cahors*: *Petricorii*, nunc *Perigort*; quorum *Vesonna*, nunc *Perigueux*: *Arverni*, sive *Alverni*, nunc *Auvergne*; quorum *Augusta Nemetum*, nunc *S. Flour*: *Limovices*, nunc *Limosin* quorum *Augustoritum*, nunc *Limoges*: *Bituriges*, nunc *Berrii*; quorum *Avaricum*, nunc *Bourges*: *Pictones*, nunc *Poitou*; quorum *Limonum*, nunc *Poitiers*: *Santones*, nunc *Saintonge*; quorum *Medionanum*, nunc *Saintes*.

C A P. XI.

De Gallia Celtica seu Lugdunensi.

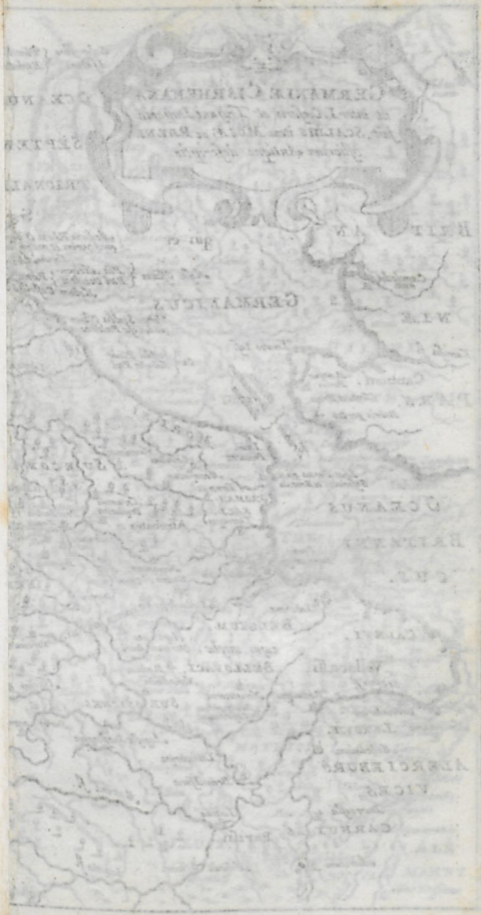
IN Celtica quondam populi, quorū hodieque ex parte nomina exstant, clari fuere: *Osismii*, nunc ultimus *Britanniae* in mare excursus; quorum opidum *Vorganium*, vulgo nunc *Guinguand*: *Veneti*, quorum *Vindana*, nunc *Vannes*: *Nannetes*, quorum *Condivincum*, nunc *Nantes*: *Curitolires*, *Britannia inferior*: *Redonas*, *Britannia superior*, quorum opidum *Condate*, nunc *Redon*: *Ande-*
gavi,

gavi, qui & Andecavi, & Andes, nunc *Anjou*, quorum opidum Iuliomagus, nunc *Angiers*: Turones, nunc *Tourraine*, quorum *Cæsardunum*, nunc *Tours*: Auleri Diablintæ; quorum opidum *Noviodunum*, nunc *Maine*: Auleri Cenomani, quorum opidum *Vidunum*, nunc *Mans*: Vnelli, quorum *Crociantonnum*, nunc *Quarentain*: Carnutes, quorum *Antricum*, nunc *Chartres*; & *Gennabum*, nunc *Orleans*; ipsa regio *la Beausse*: *Lexobii*, quorum *Noviomagus*, nunc *Lisieux*, in *Normandia*: Auleri *Eburovices*, quorum *Mediolanum*, nunc *Evereux*, in *Normandia*: *Parisii*, quorum *Lutetia*, nunc *Paris*: *Senones*, quorum *Agendicum*, nunc *Sens*, in *Campania*: *Tricastii*, quorum *Augustobona*, nunc *Troyes*, in *Campania*: *Ædii*, sive *Hedui*, quorum *Augustodunum*, nunc *Auxun*, in *Burgundiæ Ducatu*: *Vaicalles*, quorum *Noviomagus*, nunc *Nuys* in dicto *Ducatu*: *Segusiani*, nunc *Forest*, quorum opidum *Forum Segusianorum*, nunc *Fours*, & item in ipsorum agro *Lugdunum*, nunc *Lyon*. At horum omnium clarissimi *Hedui*; urbs eorum totius *Celticæ* opulentissima: *Augustodunum*, *Lugdunum* nomen *Provinciæ* dedit.

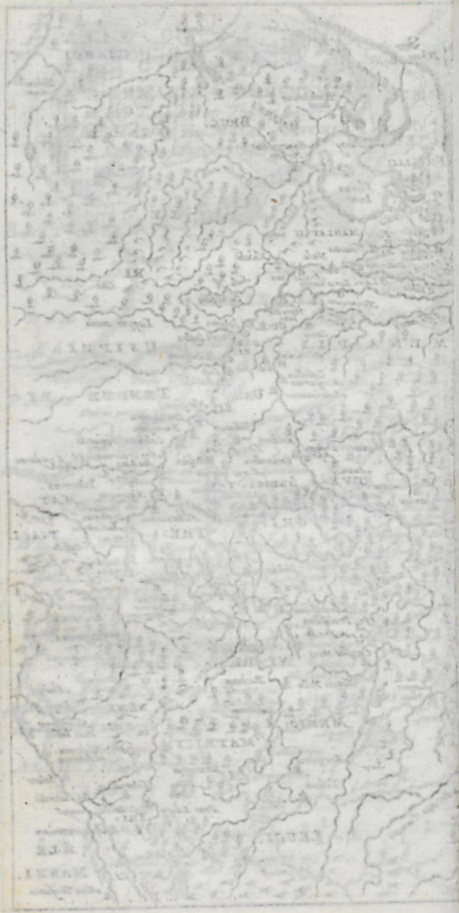
 C A P. XII.

*De Gallia Belgica; item Fluminibus univ-
erse Gallia Transalpine.*

Belgica illa *Vetus*, quæ *tertia pars Gallia Comata*, vetustissimis scriptoribus, clauditur

on,
rs:
o-
o-
e:
u-
a-
o-
a-
e:
x,
m
ia:
o-
in
a,
e-
n,
o-
a-
m
in
o-
m
n,
o-
n
in
in
cu
ia
u-
ur

ditur Rheno Rhodanoque amnibus, lacu Lemano, Matrona ac Sequana fluminibus, Oceanoque Britanno. At Plinius atque Tacitus ab Helvetiis ad Oceanum, omnem interiorem ripam Rheni à Germaniæ populis incolæ tradunt. Hodie sane idem fit: at aliquanto latius quam olim. Itaque Plinius initium Belgiæ, à Scaldi flumine facit. Inter Mosam & Flandriam ad Oceanum fuere Taxandri; nunc est Zelandia ac Brabantiæ inferior pars. Inde Menapii reliqua Brabantiæ pars, & item Geldriæ ad Rhenum usque: quorum opidum Castellum Menapiorum, in Mosæ ripa, nunc *Kessel*. Morini, pars Flandriæ inter Oceanum & Legiam amnem; opidum Teruanna, nunc *Terwvane*; & portus Gessoriacus, qui antea Itius, & postmodum Bononia, nunc *Boulogne*: Ambiani, quorum opidum Somanobriga, nunc *Amiens*: Bellovaci, quorum regio Belgium, nunc *Beauvoisin*, & opidum Cesaromagus, nunc *Beauvais*: Calletes, *Pais des Cauls*; opidum Iuliobona, nunc *Diepe*: Vellocallii, quorum Rotomagus, nunc *Roan*: Atrebates, opidum Nemetacum, nunc *Arras*: Nervii, opidum Bagacum, nunc *Bavay*; & item Cameracum, nunc *Cambrai*. Eburones, Condrusi, Segni, Carælii, Pœmani; qui primi uno nomine adpellati fuere à Gallis Germani, postea vero à se ipsis Tungri; quorum opidum Atuatuca, nunc *Tongeren*: Veromandui, quorum Augusta Veromandorum nunc *Vermandois*, vicus in extrema Picardia. Suesiones, quorum Augusta Suesionum,

num, nunc *Soissons*: *Silvanectæ*; quorum *Augustomagus*, nunc *Senlis*: *Remi*; quorum *Durocortorum*, nunc *Reims*, in Campania. *Treviri*, quorum *Augusta Trevirorum*, nunc *Trier* Germanis, *Treves* Gallis. *Mediomatrices*; quorum *Divodurum*, nunc *Metz*. *Leuci*; quorum opida *Tullium* & *Nasium*, nunc *Toul* & *Nansi*, in *Lotharingia*. *Lingones*; quorum *Andomatunum*, nunc *Langers*. *Sequani*; quorum *Vesontio*, nunc *Besançon*, in *Burgundiæ* Comitatu. *Rauraci*, nunc ager *Basileensis*; eorum opidum *Augusta Rauracorum*, nunc vicus *Augst*. Hinc *Helvetii*, in quatuor Pagos distincti, Pagorum nomina, *Tigurinus*, *Tugenus*, *Ambronicus* & *Urbigenus*. *Tigurinus*, nomen habuit ab opido antiquissimo *Tiguro*, sive, quod rectius scribitur, *Turigo*, nunc *Zürich*: *Tugenus*, ab opido *Tugio*, nunc *Zug*: *Ambrones* nomen habuere à flumine, quod accolluere, *Amma*, nunc *Emme*: *Urbigeni* dicti sunt ab opido *Urba*, nunc *Orbe*.

Caput *Helvetiorum* fuit *Aventicum*, nunc *Avances* Gallis, Germanis *Wisflisburg*. *Rhenum* autem accolentes *Germaniæ* nationum in eadem provincia; *Trebocci* in *Elfatia*; quorum *Argentoratum*, nunc *Strasbourg*: *Nemetes*, quorum *Noviomagus*, nunc *Spir*: *Vangiones*; quorum *Moguntiacum*, nunc *Mentz*: *Ubi*, quorum *Colonia Agrippinensis*, nunc *Collen*: *Iugerni* in partibus *Gelriæ* & *Cliviæ*; ubi opida *Goch* & *Gelre*: quondam, quum trans *Rhenum* incolerent,
Sicam-

Sicambri dicti. Hinc Batavi, Rheni Insulam incolentes. Occupat hæc partem Gelriæ, partem Trajectensis Provinciæ, partemque Hollandiæ. Incipit haud procul Clivis opido, apud munimentum Schenckii, vulgo *Schenckenschans*: ubi Rhenus in duo veluti cornua scinditur. Sinistrium, Vahalis flumen adpellatur: Mosæ amni apud Vorcomum opidum confusum, uno ejus alveo ad Oceanum deferretur, ubi Mosæ ostium dicitur. Dextrum cornu primo latum ad usque Batavodurum, quod vulgo est *Wijck te Deurstedde*, inde modicum nominis sui custodiens alveum, Trajectumque & Lugdunum transiens opida, propter vicum *Catwijck* in Oceanum olim effundebatur; nunc Ostium hoc arenis obstructum est. Quicquid igitur duobus hisce alveis Oceanoque includitur, Insula Batavorum fuit, cujus nomen hodieque in superiore ejus parte servatur, vulgo *de Betaw* dictum. Præterea extra Insulam tenere Batavi, quicquid Vahali ac Mosæ includitur. Partem Insulæ circa Trajectum & Wordam incolere Caninesates. De cætero Gallorum omnium fortissimi erant Belgæ. horum bellicosissimi Helvetii; clarissimi Treviri. urbium Belgicarum opulentissima Augusta Trevirorum.

Fluvii Gallia.

Nobiliores Gallia fluvii sunt; Oceanum petentes, Mosæ, vulgo *die Mase* Germanis, Gallis *la Meuse*; Scaldis *l'Escaut* Gallis, Germanis *die Schelde*; Sequana, *la Seine*, Matronam deve-

devehens, vulgo *le Marne*, & *Ligeris*, *la Loire*: *Garumna*, *la Garonne*. *Rhodanus*, *der Roden* Germanis, Gallis *le Rosne*, velocissimus amnis, inter tres maximos Europæ fluvios computatus, tardissimum *Ararem*, vulgo *le Saone*, in Mare interuam secum trahit.

C A P. XIII.

*De Incolis Gallie, ac posteriori ejus
divisione.*

VNam gentem, Celtarum nomine, omnem quondam incoluisse Hispaniam, ac Galliam Germaniamque, Illyricum, & Britannicas Insulas, supra ad Hispaniam dictum est; latiusque infra in Germaniæ descriptione dicetur. Cæterum Gallorum natio adeo populosa fuit, uti, quum domi haud sterile solum tenerent, ob multitudinem tamen hominum, necessum habuerint, in diversas ac longinquas mundi regiones colonias deducere. Nonnulli eorum Italiæ dimidiam fere partem occuparunt, ex his quidam ultra profecti, in Asiam usque pervenerunt; nomenque ibi Galatiæ, sive Gallogræciæ, seu Græcogalliæ fecerunt. Alii in Britanniam Insulam pervnisse putantur. In Germaniam autem alii in-
vecti, ingentem tractum à Rheno ad Vistulæ usque fontes obfederunt. In ipsa Gallia vixit
universa gens, quot nominibus, tot civitatibus, imperiis ac magistratibus discreta. Primi Romanorum arma sensere Salyes; cum de in-
surrectionibus eorum Massilia, sociâ Romano-
rum

rum civitas, quæretur. Deinde Allobroges & Arverni, quum adversus eos similes Hæduorum querelæ opem & auxilium flagitarent. Prima igitur Narbonensis Gallia subjugata, in Provinciæ formam redacta est; Domitio Arobarbo & Fabio Max. trophæa in ea statuentibus. Reliquæ Galliæ per x. annos domitæ laus ad Iulium Cæsarem deferretur. Paruit hinc tota sub præfectis Romano imperio ad Honorii Imperatoris usque tempestatem; quum circa annum Christi cccc. Gothorum, Hispaniam atque Italiam vastantium: pars Narbonensem Provinciam invasit, nomenq; Regioni de suo imposuit, quod postmodo corrupte Lauguedoc. quasi *langue de Goth*, dictum est. Proximas deinde ad Ligurim usque amensæ Imperii finibus regnum constituerunt, cujus caput ac regia Tolosa fuit. Eadem tempestate Burgundiones; ab ultima Germania (pars Castellionum, parsque Brandeburgentium nunc ea loca tenent) cum Vandalis Suevisque profecti, alias Galliæ partes occuparunt, regnoque constituto, Burgundiæ nomen de suo imposuerunt, cujus caput regiaeque sedes Arlate. Complectebatur utramque Burgundiam, Lugdunensem agrum, Delfinatam, Sabaudiam, & Provinciam. Sub idem ferme tempus, Franci Germanica gens, Rheno trajecto, proximam Galliæ partem, Tungriam (nunc est Brabantia, ac Leodiensis Episcopatus) obsederunt, at pulsi mox à Gothis, paulo post redierunt, utraque in Parisi os usque progressi, regioni ac regno inibi condito, Fran-

eia vocabulum de suo imposuerunt, cuius ca-
 put ac regia Lutetia. Circa eadem tempora
 Britanni ex Britannia Insula ab Anglis & Sa-
 xonibus, quos in opem & auxilium adversus
 Scotos Pictosque ex Germania vocaverant,
 pulsī, extrema Gallia Celtica obsederunt, &
 de suo nomine Britanniam minorem adpella-
 runt. At Clodovæus, VI Franciæ Rex, Bur-
 gundiæ Rege Gundebaldo armis devicto,
 Gothisque ex Gallia ejectis, utrumq; regnum
 suo imperio adjecit. Hic vital excedens, re-
 gnum Franciæ IV filiis in quatuor parteis seu
 regna distributum reliquit. Primus erat Pa-
 risiorum rex: cui parebant Parisii, nunc vul-
 go *Isle de France*, id est, insula Franciæ, Cam-
 pania Cenomani, Turones, Andegavi, Aqi-
 tani, Arverni. Secundus Suesionum Rex,
 cujus regno submissi Veromandui, Neustrii,
 nunc Normanni; Picardi, Flandri. Tertius
 Burgundiæ, sive Aureliani Rex: cui cessit to-
 tum Burgundiæ regnum, ante dictum, cum
 Aurelianensi Ducatu. Quartus Rex Metensis,
 seu Austrasiæ; quæ complectebatur quicquid
 inter Mosam ac Rhenum. Mortuis autem
 fratribus, Clotarius solus rerum potitus est.
 Hujus itidem quatuor filiis regnum iterum
 in quatuor dictas parteis divisum est. At de-
 functis, ut ante, fratribus, Clotarius II to-
 tum regnum Franciæ solus obtinuit. Id inte-
 grum intactumque successoribus ejus mansit,
 ad Caroli Magni usque tempestatem, quum
 Austrasia divelleretur. mox Flandria etiam
 sui juris facta est. Imperator dein Henri-
 cus

cus III. Burgundiæ regnum Germanorum imperio adjunxit. Sed id postea in quatuor partes direptum est. Beroaldus Saxoniae Dux, Sabaudiam invasit. Otho, Flandriæ Comes, partem occupavit, quam *Franche Conté*, id est, liberum Comitatum Burgundiæ nuncupavit. Guigius Comeseam, quam à filii socreri nomine Delfinatum adpellavit. Boso postremus in Provincia regnum tenuit, quod Arelatense dictum fuit. At posteriores Franciæ Reges Provinciam ac Burgundiæ Ducatum recuperarunt. Delfinatum Hubertus ultimus ejus Princeps Regi Galliarum vendidit, ea lege pacta, uti in posterum primogenitus cujusque Regis filius nomen Delphini inde gestaret. Sabaudia successoribus Beroaldi etiam nunc manet. Burgundiæ Comitatus eodem titulo ac jure ad Hispaniarum Regem pervenit, quo ipsa Flandria. Avenionensem Comitatum Ioanna Provinciæ Comes Papæ Clementi VI concessit. manetque etiam nunc sub Romanæ Ecclesiæ ditione.

C A P. XIV.

De recentiori Gallie, ejusque in varias Provincias divisione.

HAc igitur ratione Gallia arctior, quam olim fuit, facta est; tota propemodum Belgica avulsa. Itaque à Meridie, Occasu ac Septentrione servatis antiquis terminis, ab Ortu clauditur Sabaudia, Burgundiæ Comitatu, Lotharingia, ac Inferiore Germania,

quam vulgo nunc Belgicam & Belgium vocant. Longitudo ejus ab extrema Britannia ad usque Varum flumen, talis terminum, porrigitur milliarium Germanicorum CLXXX. Latitudo à Pyreæis jugis in Bearnia ad extremam usque Picardiam milliarium CXL. Francia autem dicitur vulgo à Francis, Germanica gente, in eam transgressis. Totà paret uni Regi, in parteis varie divisa. Præcipuæ tamen regiones sunt, quarum vulgaria vocabula ista sunt: *Bretaigne, Normandie, Picardie, Champagne, la France, Beausse, Berry, Blaisois, le Maine, Touraine, Anjou, Poictou, Sainctonge, Perigort, Limosin, Bourbonnois, Bourgogne Duché, Quercy, Guascogne, Languedoc, Provence, Dauphiné.* Accessit haud ita pridem *la Bresse*, pars Sabaudia: *Mets* etiam atque *Toul* Lotharingiæ opida Regis Francorum nuper facta sunt. Cæterum Ducatus in Gallia sunt XIX: *Orleans, Bourgogne, Narbonne, Bretagne, Anjou, Berry, Normandie, Anvergne, Gujonne, Tours, Barieduc, Valois, Nemoys, Alençon, Reims, Laon, Langres, Bourbon, le Maine.* Partes Franciæ quondam Carolus Magnus, XII instituit: quorum sex Ecclesiastici, sex seculares. Ecclesiasticorum tri sunt Duces; Archiepiscopus Remensis, vulgo *Reims*; Episcopus Laudunensis, vulgo *Laon*; Episcopus Lingonensis, vulgo *Langres*. Tres Comites, idemque Episcopi; Carakaunensis, vulgo *Chalons*; Noviodunensis, vulgo *Noyon*; Bellovacensis, vulgo *Beauvais*. Secularium itidem tres Duces: Burgundicus, Normannicus,

cus, Aquitanicus, *Guienne* vulgo. Tres Comitēs; Flander, Tolosanus, Campanus. At hodie duo ex his XII aboliti sunt, Burgundicus ac Flander. Conventus Iuridici (Parlamenta Franci vocant) sunt octo; Parisiensis, Rotomagensis, vulgo *Rouan*, in Normandia; Redonensis vulgo *Renes*, in Britannia; Divionensis in Burgundia, vulgo *Dijon*; Burdegalensis, in Vasconia, vulgo *Bordeaux*; Tolosanus in Linguadoco, vulgo *Tolouse*; Gratianopolitanus, in Delfinatu, vulgo *Grenoble*, Aquensis in Provincia, vulgo *Aix*. His accesserunt nuper duo alii conventus; *Pau* in Beannia, & *Mets* in Lotharingia. Archiepiscopatus sunt per universam Franciam XV, quibus subiecti Episcopatus CIII.

C A P. XV.

De urbibus Galliae celeberrimis, Academiisque illustribus.

URbes Galliae celeberrimae sunt, in Parisiis, sive Insulae Franciae, Lutetiae Parisiorum, vulgo *Paris*; caput ac regia regni; urbs totius Europae, unam si Constantinopolin excipias, magnitudine atque incolentium frequentia, clarissima, dignitate sua maxime aestimanda. In Picardis Ambianum, vulgo *Amiens*, templi interno splendore, ac ornamentis insignis. In Normannis Rotomagus *Rouan*; opulentissimum Galliae ad Occidentem Britannicum Emporium: Cadomum, *Caen*: Diepa, navium adpulsu celeberrimum opidum.

dum. In Britannis *Renes*; & *Nantes*, satis clarum Emporium. In Andegavis Andegayum, sive Juliomagus, vulgo *Angiers*. In Turonibus Turonum, vulgo *Tours*. In Blesensi provincia, Blesense castrum, vulgo *Blois*; cujus ager ob multiplicem amœnitatem hortus Galliae nuncupatur. In Beauſſe *Chartres*, & item Aurelianum, vulgo *Orleans*. In Biturigibus *Bourges*, antiquitatum reliquiis ac Xenodochio clara. In Campania Remi, vulgo *Reims*, templi artificiosa extrinsecus structura nobilis: Catolauni, vulgo *Chalons*. Tricassium, vulgo *Troyes*, urbs ampla ac populosa. In Burgundia Divionum, vulgo *Dyon*, Ducum quondam sedes: Cabilonum, vulgo *Chalon*, emporium haud spernendum: Matiscona, vulgo *Mascon*, satis nitida: Belna, vulgo *Beaune*, Xenodochii magnificentia famosa: Augustodanum, *Autun*, antiquitatibus Romanis adeo referta, uti Roma Gallica quibusdam vocitata fuerit. In Borbonensi provincia, *Molins*. In Lemovicibus, Lemovicum, vulgo *Limoges*; emporium opulentum. In Pictonibus Pictavium, vulgo *Poitiers*, magnitudine secundas quidem à Lutetia fert, ac multo minus populosa. In Santonibus *Saintes*, antiquitatibus Romanis maxime ornata: Rupellæ, vulgo *la Rochelle*, celeberrimum ad Oceanum Aquitanicum emporium, urbs munitissima, propugnaculorum proximis bellis civilibus Protestantium tutissimum. In Vasconibus Burdegala, vulgo *Bordeaux*, urbs ampla, antiquitarum Romanarum

narum reliquis conspicua; opulentissimum emporium, Garumna flumine navium adpulsum commodante. In Linguodocia est Tolosa, *Toulouse*, inhabitantium multitudine insignis: Martius Narbo, vulgo *Narbonne*, magna quondam urbs, nunc munimine maxime clara. Mous Pessulanus, urbs magna ac splendida; vulgo *Montpellier*. Nemausus, vulgo *Nismes*, antiquitatum Romanarum reliquis omnium Gallicarum refertissima. In Provincia Massilia, *Marseille*; portus commoditate juxta ac pulcritudine clara; opulentissimumque Galliae ad internum mare emporium. Triremium regiarum statio, ceterum libera est civitas, una cum Arelate: utraque in Galliae Regis clientela. Aquae etiam Sextiae, vulgo *Aix*, nitida urbs: item Avinion, *Avignon*, Romanae Ecclesiae parens.

Academiae
Academiae Galliae illustres sunt; Lutetiae Parisiorum, Cadomi, Andegavis, Aureliani, Biturigibus, Pietavii, Burdegalae, Tolosae, Montispessulani.

C A P. XVI.

De Sabaudia ac Burgundiae Comitatu.

PERactis hactenus regionibus, quae Regi Franciae hodie parent, reliqua Galliae pars, quae veterem Belgicam ferme totam occupat, cum Narbonensis provinciae parte, explicanda est. Tota igitur illa pars, quae ve-

teri

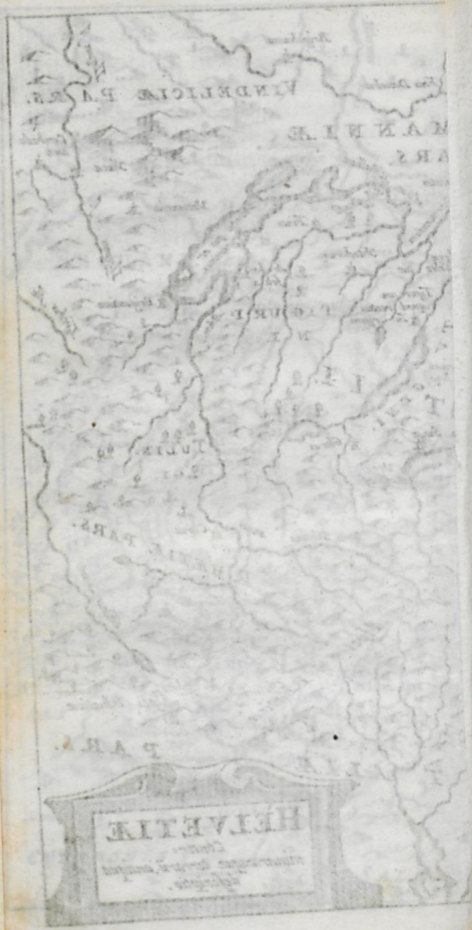
teri Gallia avulsa est, in quinque ditiones dis-
 pertita est. Primam obtinet Dux, cui cogno-
 nomen Sabaudici dedit ipsa regio Sabaudia.
 in qua nihil clarum, præter unam Genevam,
 liberam civitatem, bellis Sabaudicis, & Pro-
 testantium religionis professione celebrem.
 Conventus Juridicus est Cameriaci, vulgo
Chamberii, Fanum Divi Joannis in valle
 Mauritianæ, vulgo *S. Jean de Morienne*, egregio
 munimento celebratur. Secunda ditio est
 Hispaniarum Regis in Comitatu Burgundiæ,
 ubi Vesontio, vulgo *Besançon*, urbs eximia,
 liberaque civitas, in fide prædicti Regis. Tum
 Dola, *Dole*, conventu Juridico & Academia
 clara. Tertia ditio est imperii Germanorum:
 sub qua Alsatia, Lotharingia, Treverensis ac
 Leodiensis Episcopatus, Juliensis Ducatus,
 & item Clivensis Ducatus portio; de qui-
 bus in Germania agerur. Quarta ditio est
 Helvetiorum ac Vallesiorum. Quinta infe-
 rioris Germaniæ, sive, ut vulgo vocant, Bel-
 gatum. De duobus postremis nunc agendum
 est: ac primum de Helvetiis.

C A P. XVII.

De Helvetiis ac Vallesiis.

Helvetii loci natura undique tuti conti-
 nentur; una ex parte flumine Rheno à
 Germania dividuntur: altera ex parte monte
 Jura altissimo à Gallia separantur; tertia par-
 te lacu Lemano ac flumine Rhodano à Sa-
 baudia determinantur. In quatuor pagos, Ti-
 gurinum,

gatinum, Tugenum, Ambronicum & Urbigenum, olim fuisse divisos, supra in descriptione Veteris Galliae dictum est. Gens quum foret totius Celticae bellicosissima, reliquos Gallos virtute praecedebant, quod fere quotidianis proeliis cum finitimis Germanis contenderent. Qua fiducia freti totius Galliae imperium adfectarunt. Rem ipsam tentantes C. Julius Caesar armis in sedes suas redegit, & una cum reliqua Gallia Romano Imperio subiecit. cui paruerunt usque ad Honorii Imperatoris tempora; quum diversis populis, diversas imperii partes diripientibus, Alemanum (inter Rhenum, Moenum atque Danubium tenere loca) Helvetiam, in quam jam ante crebras incursiones fecerant, occuparent; Galliaeque avulsam, Germaniae, corpori suo adjicerent. Inde gens ea *Svitzeri*, a vico, forte quondam capite, *Switz*, dicta, sub Germanico Imperio tenere, Ducibus suis subiecit; donec Leopoldo Duce in proelio caeso, in libertatem sese, circa annum MDCCC vindicarunt. Foedere post libertatem adeptam inter se sancito; nunc libere agunt, XIII pagis seu civitatibus. (incolae *die Oerter*, Galli *Cantons*, vocant) divisi, Civitates sunt haec; *Zurich*, *Bern*, *Lucern*, *Uri*, *Switz*, *Underwalden*, *Zug*, *Glaritz*, *Basel*, *Friburg*, *Soloturn*, *Schaschausen*, *Appenzell*. Ex his, *Appenzell*, *Glaritz* & *Switz*, sunt vici: *Underwalden* & *Uri* regionum nomina; quarum capita duo vici: Hujus *Altorf*, illius *Stantz*. Reliqui octo Cantones sunt urbes: quarum poten-

potentissima est Berna; quidpe cujus ditio à Geneva ad Basileam fere protenditur, milliaria Germanica ultra xxx. Sequuntur Tigurum, Basilea, Lucerna, Friburgum, Solodurum, opulentæ civitates. Ex universis Cantonibus Protestantium religionis sunt, Bern, Zuerich, Basel, Schafhausen; Catholicæ Roman. Lucern, Friburg, Soloturn, Zug, Vii, Underwalden, Switz, utramque religionem profitentur Glaritz & Appenzel. Conventus totius Helvetiæ fit Aquis Helvetiis, vulgo Reichsbaden, Academia est Basileæ celeberrima. Præterea Gymnasia, Academiæ æmulantia, Tiguri, Bernæ, atque Lausannæ in Bernensium agro. Est præterea in Helvetiorum agro confœderatum opidum, S. Galli Fanum, linificio maxime nobile.

Vallesii.

Helvetiorum reip. confœderata est resp. Vallesiorum, vulgo die Walliser. Galliæ etiam hi olim populi Inalpii, Penninarum Alpium à Rhodani fontibus ad lacum Lemannum, vulgo Genfersee, vallem, unde etiam nunc nomen habet, incolentes. In quatuor populos tota vallis divisa fuit. Viberi ad Rhodani fontes incoluere, circa vicum Gomers, Seduni circa opidum nunc Episcopale Sedunum, vulgo Germanis Sitten; Gallis Sion. Veragri quorum vicus Octodurus, nunc Martinach. Nantuates, circa Sancti Mauriti fanum. Primus omnes hos subjugavit Ser. Galba,

à
a-
u-
u-
u-
n-
m,
o-
i,
o-
on-
s,
ce-
ias
næ
ve-
Gal-
G
ba
fo
om
esp.
e et-
um
ma-
iam
tuor
rho-
mers,
edu-
Sion.
Mar-
i fa-
Ser.
Galba,

**INFERIORIS
GERMANIÆ
Descriptio.**

O C E A N U S
G E R M A N I C U S.

Galba, Iul. Cæsaris in Gallia Legatus. Nunc Germani incolunt, sub una liberaque republ.

C A P. XVIII.

De Hodierna Belgica, sive de Inferiore nunc Germania.

BElgicam hodie adpellant eas terras, quæ confusis Gallia Germaniæque antiquis limitibus, XVII provincias continent, eandem Inferiorem Germaniam, & vernaculo vocabulo dicunt *Niederlandt*, Itali, Hispani ac Galli *Flandriam*; ab uia earum, quondam clarissima provincia. Regio est agrorum cultu, urbium vicorumque multitudine, ac nitore totius Europæ amœnissima, variisque negotiationibus navigationibusque longinquitissima. Terminos habet, à Septentrionibus Oceanum Germanicum; ab ortu Frisiam Orientalem, Westfaliam, Coloniensem agrum, Iuliacensem Ducatum, Trevirenses Episcopatum; à Meridie & Occasu Gallia Regnum. In ea parte, quæ cis Rhenum in Gallico solo est, populi qui fuerint, jam ante ostensum est. In altera parte, quæ trans Rhenum in Germania sita est, fuere quondam; Frisii, à Rheni ostio ad ostium usque Amisæ amnis, vulgo *die Ems*: in Septentrionali Hollandia, Frisia Occidentali, Groningensi agro, & parte Trajectensis provinciæ: Bructeri in Transisalana provincia: Marsaci, circa *Amersfort*, inter Rhenum & Isalam amneis. Hos omnes L. Drusus imperitante Augusto Cæsare

Cæsare subegit, illos, qui in Gallia, Jul. Cæsare perdomuit. Manserunt inde sub Imperio Romano, maxime qui cis Rhenum, donec id Theodosio imperante, ab adventu gentibus direptam, tunc enim varii Germaniae populi, alii subinde atque alii huc immigrarunt; quorum cum quidam postea in Galliam, nonnulli vero in Britanniam insulam commigrarent, incolae in priscam, creatis sibi Regulis, libertatem sese vindicarunt. Inde temporis progressu in XVI provincias tota haec regio divisa fuit, quarum, aliae Ducum nomine, aliae Comitum, aliae etiam Dominorum titulo, rectores acceperunt. Sunt autem haec: IV Ducatus; Brabantia, Limburgium, Luceburgium, Geldria. Comitatus VI; Flandria; Artesia, Hannonia, Hollandia, Zelandia, Namurcum, Sursania. Marchionatus unus Sacri Imperii, Antverpia. Dominia V; Frisia Occidentalis, Mechlinia, Trajectus, Transsalania, Groningium. Frisia, postquam jugum Romani imperii excusserat, annos ferme cccc sub regibus suis fuit; donec extinctis his, dominium ad Carolum Magnum pervenit, post eum, regulis suis, ut caeterae, regi coepit. At procedente tempore, alia alii provincia per matrimonium rectorum juncta est: donec tandem ad unum dominium pervenerunt. Is primus fuit Carolus Burgundiae Dux, cognomento Audax; abavus Caroli V Imperatoris; qui postmodum heres factus, Philippo filio Hispaniae Regi reliquit. cui successit filius ejusdem nominis.

At quum incolæ jam inde à Carolo V. vim atque injuriam sibi fieri, privilegiaque quibus suis libertati suæ provisum erat, eripissentirent; vim vi repellere, armisque libertatem avitam defendere decreverunt. Inde diutinum illud annorum XI. bellum. Pars Hispanorum armis succubuerunt; pars in pristinam libertatem sese vindicarunt. Hinc in duas partes Belgica, seu inferior Germania divisa est. Provinciæ Hispano Imperio audientes sunt istæ: Brabantia, Limburgium, Luceburgium, ac dimidia pars Gelriæ, cis Rhenum ac Vahalem, in veteri Belgica sita; dein Flandria, Artesia, Hannonia, Namurcum, Marchionatus S. Imperii & Mechlinia. Reliquæ provinciæ sub una republica constanter ac fortiter libertatem tuentur.

C A P XIX.

De præcipuis Inferioris Germaniæ urbibus.

Flandria, vulgo Flandren.

Flandria omnes Christiani Orbis Comitatus superat: ager fertilis, pascuaque læta. Insulas habet adjacentes *Cadsant*, *Oostburgh*, *Bierfliet*; Ordinibus fœderatis parentes. Urbes præcipuæ Flandriæ sunt; Gandavum vulgo *Gent*; caput Provinciæ, inter majores Europæ urbes computata; Caroli V. incunabulis nobilitata. *Brugæ*, vulgo *Brugge*, primas ob pulchritudinem & amœnitatem sibi

sibi vendicant. Sequuntur Tornacum, Gallis *Tournay*, German. *Doornyck*; Cortracum, Gall. *Courtray*, German. *Cortrijck*; Duacum, *Douay*; Insulæ, Gall. *L'Isle*, German. *Ryffel*, sive *ter Issel*; Yperæ, *Yperen*; Neoportus, *Nieupoort*; *Sluys*, *Duynkercke*, piratica superiori bello infamis. Ostenda, triennii Hispanorum obsidione insignita. Grevelinga, nobilissimum in finibus Galliarum munitum.

Artesia; Artois.

Caput Artesiæ est Arrebatium, vulgo Germanis *Atrecht*, Gallis *Arras*; urbs splendida. clarum hic est Fanum D. Audomari, vulgo *S. Omer*. Tervanna, insignis quondam erat: postea vero à Carolo V. expugnata ac funditus eversa. Est præterea heic nobilis Comitatus cognomine *D. Pauli*.

Hannonia; Gallis *Hainaut*.

Germ. *Henzoww*.

Hannoniæ caput est Montes, vulgo *Mons*, Gallis; Germ. *Bergen*. Secunda ab ea Valentianæ, Gall. *Valenchiens*. Cameracum, German. *Camerick*, Gall. *Cambray*, cum agro suo singularem provinciam conficere videtur, quæ dicitur *Cambresis*.

Namurcum; Gall. *Namur*.

Germ. *Namen*.

Caput est, quæ provinciæ nomen dedit,
Na-

Namurcum, ædificiis magis valida quam splendida.

Luceburgium; Lucelburg.

Hic Ducatus nihil insigne habet, præter Luceburgium, unde nomen Provinciæ; & ipsa urbs tam foeda, quam satis natura loci munita.

Limburgium.

Hujus caput est Limburgium urbs, minus inter reliquas XVII provincias clara. Falco- burgium ac *Dalem*, duo Comitatus, portio- nes sunt Limburgiensis Ducatus.

Brabantia, Brabandt.

Primaria Brabantiae urbs est Antverpia, Gallis *Anvers*, Germanis inferioribus *Ant- werpen*, superioribus *Antorf*. Emporium quondam totius Europæ celeberrimum, nunc etiam urbs totius terrarum Orbis splendi- dissima: arce sua maxime nobilis. Bruxellæ, *Brüssel*, magna urbs, rectorum Belgii Hispanici sedes. Silva Ducis, *des Hertogen- bosch*; ac Lovanium, vulgo *Leuven*, insi- gnes urbes: Præterea *Breda*, *Sevenbergen*, *Bergen op Zoom*, *Lier*, *Herentals*, *Diest*, *Tie- nen*, & *Gemblours*, haud ignobilia sunt opi- da *Mechlinia*, *Mechlen* Germanis, *Malines* Gallis, quæ unam provinciam in XVII confi- cit, inter nitidissimas Belgicæ merito nume- ratur. De cætero, & in Brabantia Ducatus *Arschot*: Marchionatus *Bergen op Zoom*; Comi-

Comitatus *Hoochstraten* & *Megen*; Baro-
natus *Breda*, *Diest*, *Grimbergen*.

Zelandia.

Zelandia in insulas complures dissecta est; quarum nobiliores, *Walachria*, vulgo *Walcheren*; *Scaldia*, vulgo *het Landt van Schourwen*; & *Bevelandia Austrina*, vulgo *Zuyt-Beverlandt*. In *Walachria* urbs princeps est *Middelburgium*, celebre Emporium. Secunda est *Niissingen*, proximus in *Zelandia* ex *Gallia* ac *Britannia* advenientium navium adpulsus. Vera, vulgo *ter Veer*, *Scoticarum* mercium Emporium. In *Scaldia* insula est *Sirekzee*, opidum satis nitidum. In *Bevelandia* *Gufa*, vulgo *ter Goes*.

Hollandia.

Hollandia ob frequentia in varias Mundi parteis commercia totius *Belgicae* celeberrima potentissimaque, dividitur in *Septentrionalem* & *Aultralem*. *Septentrionalis* *Hollandiae* pars meridionalis, crebris lacubus interfusa, *Waterlandt* incolis vocatur. Princeps dignitate est totius *Hollandiae* urbs *Dordracum*, vulgo *Dordrecht* & *Dort*, in ipsis lacuum, quos *Mosa* *Vahalesque* efficiunt, undis fita; vini *Rhenani* frequenti mercatu nobilissimum Emporium. At maxima potentissimaque omnium est *Amsterodanum*, vulgo *Amsterdam*, opulentissimum ad Oceanum *Germanicum* Emporium: *Lugdunum Batavorum*, vulgo *Leyden*; omnium *Belgicarum*, nedum

nedum Hollandicarum, amoenitate salubritateque splendidissima. Delphi, vulgo *Delft*, Gulielmi Principis Auriaci, Illustrissimi Principis Mauricii parentis. eade insignita civitas: Roterodamum, *Rotterdam*, natalibus Erasmi Roterodami clara, secundum ab Amstelodamo Emporium. Haga-Comitis, vulgo *des Graven Hage*, nobilissimus totius Europæ vicus; multisq; urbibus præferendus. Comitum quondam Hollandiæ, nunc Consilii Confederatarum Provinciarum universalis sedes: huc quidpe, quoties de communibus negotiis decernendum est, universæ provinciæ conveniunt. Sunt præterea nobiles urbes, *Haerlem*, *Goude*, *Geertrudenberge*, *Alckmaer*, *Edam*, *Hoorn*, *Enckhuysen*. In insulis Australibus est *Briel*, haud postremum provinciæ opidum, & itidem *Geerfliet*. Septemtrionali Hollandiæ adjacent Insulæ duæ, *Texel* & *Flielandt*, navium stationibus celebres. De cætero est in Hollandia Comitatus *Egmont*, Baronatus Brederodiorum *Vianen*.

Trajectensis Provincia.

Trajectensis sive Ultrajectensis provincia nomen accepit à capite suo Trajecto, sive Ultrajecto, vulgo *Utrecht* vel *Viert*. Vrbs est ampla atque magnifica, Episcoporum quondam Frisiorum sedes. Est & *Amersfort*, haud spernendum opidum.

Gelria sive Geldria, *Gelderlant*.

Zutphania, *Zutphen*.

Gelriæ Ducatus in duas hodie secatur par-

D

teis:

teis: quarum altera Hispanici, altera Confœderati juris est. Hispanicæ Gelriæ caput est Ruremunda, sedes Episcopalis & conventus juridicus; dein *Gelre*, quæ nomen Ducatus dedit: post eam *Venloo*. Gelria Confœderata in tres dividitur potissimum portiones: quarum *Velavia*, vulgo *de Veluwe*, urbes habet *Arenacum*, vulgo *Arnhem*, caput in hac parte, ac sedes olim Ducum, nunc conventus Iuridicus totius provinciæ. Post hanc sunt *Hardervicum*, & *Elburgum*. *Betavia* altera pars, hodie *de Betuwe*, veteris *Bataviæ* nomen fert: in hac sunt Comitatus *Buren*, & *Culenburg*, eodemque pertinent duæ munitissimæ urbes *Bommel*, & *Noviomagus*, vulgo *Nimwegen*, & *Nieumegen*. Tertia pars antiquæ Gelriæ est Comitatus *Zutphanicus* quæ unam in XVII conficit per se provinciam. Nomen habet à capite suo *Zutphen*: sunt præterea nobilia munimenta, *Grolle*, *Bredesfort*, *Lochem*.

Transisalaniam, Over-Yffel.

Transisalaniam nomen habet à situ trans *Italam* flumen. Dividitur in tres partes: *Salandt*, *Twente* & *Drente*. Tota provincia celebratur tribus quondam liberis civitatibus, *Deventer*, *Campen*, *Svolle*: nunc etiam eodem nomine gloriantibus. Sunt præterea duo insignia munimenta, *Steenwijck* & *Coeverden*; quorum illud satis egregium opidum.

Frisia,

Occidentalis Oceanus
Mare Mediterraneum

Incomite positiones loca,
Anghlana, Andatae,
Badae, Sannium.

OCCIDENTALIS OCEANUS.

CALEDONIUS OCEANUS, *vel.*

Flacce DEUCALEDONIUS Ptolemae.

PLACI BRITANNICUS OCEANUS, VNA.
PLACI BRITANNICUS OCEANUS, VNA.

BRITANNICA
RUM INSULA
RUM TYPUS

Frisia, West-Frieslandt.

Frisia, quæ Occidentalis cognominatur, vulgo *West-Frieslandt*, caput habet *Leovardium*, *Lieuwarden*, urbem splendidam, ac magnificam, ubi conventus Iuridicus totius provinciae, praefectorumque sedes. Sequuntur *Harlingen*, celebris portus, *Franiker*, *Sneek*.

Groningensis Provincia, Groningerlandt.

Groninga urbs est satis ampla ac celebris, quæ nomen provinciae dedit. *Delfzijl*, locus versus Germaniam munitissimus.

Academia Belgica.

Academiae sunt, Hispanicae ditionis, *Loyanium* ac *Duacum*. Confœderatarum provinciarum, *Lugdunum Batavorum*, *Franike-ra*, ac nuper erecta *Groninga*.

C A P. XX.

De Britannicis Insulis.

GAllico littori ac Rheni ostiis adjacent insulae innumerae, Britannicae in universum adpellatae: quarum duae magnitudine nobiliores Albion atque Ibernica dictae sunt: at quae Albion ante, ab albis ad littus petris, Graecis hominibus vocitata fuit, propter excellentiam postea Britanniae nomen sola obtinuit,

tinuit, cum reliquæ suis sibi nominibus adpellarentur.

Hæc omnium quæ Europæ adjacent, qualque Romana notitia complexa est, maxima, nomen Orbis alterius mereri amplitudine sua veteribus visa est: clara Græcis; clara Latinis monumentis. Duo hodie Regna, Angliam atque Scotiam continet.

Anglia solo est tam ubere ac fœcundo, ut omnia majori nitidiotique forma prognata benignius quam aliæ terræ alat; cœlo adeo clementi, uti rorem marinum ac laurum magna copia producat. Id imbribus ac nebulis crassum asperitatem frigorum prohibet. Asperioris cœli solique est Scotia, longius in Septentrionem producta: saxo sterili plurimum ac lacubus horrida, tristisque adspectu.

Gens olim Britannica inculta, inhospita, immanibus moribus fera vel fœda: nunc Angli omnium delicatissimi perhibentur. Nomen genti seu insulæ unde quæsitum, parum constat. Porrigitur insula in longum à Tarvidio seu Orcade promontorio, vulgo nunc *Dunsbyheat*, ad Dubrim portum, vulgo *Dover*, milliaria Germanica circiter *cl.* Latitudo maxima patet inter Dubrim ac Bolerium promontorium, vulgo *the Landes end*, mill. Germ. *LXX.* Ipsa forma triquetra in tres angulos se cuneat. quorum unus Septentriones prospicit, nullis contra terras, vasto atque aperto mari: alter Belgas ac Rheni ostia: tertius Hispaniam. Vnum latus in Orientem, Germaniæ (intellige veteris, cuius

pars

pars Norvegia) obtenditur; alterum in Meridiem, Gallia; tertium in Occidentem, Hibernia. Oceano undiquaque alluitur, ab Occasu Hibernico, ab Septentrionibus Caledonio, ab Ortu Germanico, à Meridie Britannico; ubi fretum Gallicum inter Dubrim & Bononiam.

C A P. XXI.

Divisio Veteris Britannia, item de montibus, fluviis & opidis.

EAm insulae partem, quae nunc Scotia est, Caledoniam olim adpellatam cum ex aliis, tum ex Tacito maxime liquet. at tota postmodum divisa in Majorem & Minorem. Major ea pars, quae nunc Anglia. Minor quae Scotia.

Major Britannia.

Majoris populi, quorum nomina apud rerum auctores clara: Ostidamni ac Damnonii, nunc *Cornuwal* regio: Durotriges, *Devonschire*: Belgae, *Sommerset*: Segontiaci, *Soutsex* & *Southampton*: Bibroci, *Surrey*: Cantii, quorum regio Cantium vulgo nunc *Kent*, Tribonantes, *Middelfex*, & *Hardfordschire*: Cassii, *Cambridge* & *Essex*: Zoeni, *Nortfolck* & *Suffolck*: Ancalita, *Oxford*, & *Buckingham*: Atrebatii, *Berceria*; Dobuni, *Glocester*: Silures omnium latissime incolentes, nunc *Wallia*, vulgo *Waelles*. *Ordovices*, *Cardigan*: *Demetae*, *Carmathin*: *Cornavii*,

navii, *Cornavvan.* Præterea *Coritani*, *Lincolnschire*: *Parisi*, ea pars *Yorckschire*: quæ *Lincolnschire* contermina: *Brigantes*, reliquum *Yorckschire* & *Northumberlandt.* *Mæta*, *Cumberlantt.* Horum omnium clarissimi fuere *Silures* atque *Brigantes*: hi numerosissimi, illi pugnacissimi.

Minor Britannia.

At in *Minori Britannia* sive *Caledonia*, olim omnia obscura, ac pleraque veteribus ignota, nihilque sylvæ *Caledonia* ac monte *Grampio* clarius.

Fluvii Britannia.

Fluvii Britannia celebriores sunt; *Tamensis*, vulgo *Tamis*: *Sabrina*, *Savern*, & *Humber*: brevissimo cursu, ac latissimis ostiis (ad æstuaria efficiunt) commodum majoribus navibus accessum præbentes.

Habitationes Veterum Britannorum.

Urbes *Britanni* nullas antiquitus incoluerunt, quum autem hominum esset infinita multitudo, creberrimis ædificiis dispersi egerunt; opida, ut autor est *Cæsar*, vocarunt, quum sylvas impeditas vallo fossaque munivissent, quo incursionis hostium vitandæ causa convenire consueverant. Postea vero cum *Romani* eo legiones suas coloniasque invexerunt, cultius jam paucis quibusdam urbibus habitari cœptum est. In his *Camalodunum* fuit *Romanorum* colonia, nunc *Malden*,
opi-

opidum maritimum in Essexia; & Londinium, nunc *Londen*, copia negotiatorum & conventu jam tum maxime celebre.

C A P. XXII.

De incolis Britanniae.

DE incolis Britanniae sic Cæsar in Comm. de Bell. Gall. *Britanniae pars interior ab iis incolitur, quos natos in insula ipsi memorie proditum dicunt: Maritima pars ab iis, qui prædæ ac belli inferendi causa ex Belgis transferunt. qui omnes his fere nominibus civitatum adpellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt. Post hunc Tacitus: Britanniam, inquit, qui mortales initio caluerint, indigene an advecti, ut inter barbaros, parum compertum: habitus corporum varii; atque ex eo argumenta: namque Coledonian habitantium rutilæ comæ, magni artus, Germanicam originem adseverant. Silurum colorari vultus & torti plerumque crines, & positus contra Hispaniam, Iberos veteres trajecisse easque sedes occupasse, fidem faciunt, proximi Gallis & similes sunt: Gallos vicinum solum occupasse creditur. Regibus olim, ut nationibus distincti, regebantur. Primus omnium Romanorum Iul. Cæsar cum exercitu Insulam ingressus, quanquam prospera pugna terruerit incolas ac littore potitus sit, potest videri ostendisse posteris, non tradidisse. At Claudius Imperator trajectis legionibus gentem perdomuit:*

nuit: paulatimque in formam provinciæ
 proxima pars Britanniaë redacta est: donec
 tota tandem in Romanorum potestatem sub
 Domitiano pervenit. Quanquam non de-
 sunt, qui negent, unquam à Romanis perdo-
 mitam fuisse Caledoniam, id est, Scotiam:
 pro argumento adferunt, murum in limiti-
 bus majoris minorisque Britanniaë à Roma-
 nis contra Pictorum Scotorumque incurfio-
 nes constructum. Verum hos refellunt Dionis
 Zosimique historiae, in rebus gestis Severi &
 Constantini Imperatorum. Cæterum, impe-
 rarunt Romani Britanniaë ad Theodosii us-
 que tempora: tunc vero cum legiones præsi-
 diaque Romana, ad Galliam defendendam
 accersita, illam inermem relinquerent, Scoti
 Pictique ulteriorem insulae partem, quæ nunc
 Scotia est, incolentes, ea occasione illecti, ci-
 teriorem, id est, Angliam armis invaserunt:
 quorum impetum quum hi sustinere nequi-
 rent, Anglos ex Germania atque Saxones in
 auxilium vocarunt; hi postmodum hospitii
 fide ac jure violatis, Britannos domibus a-
 grisque pepulerunt. Pulsorum pars in Gallia
 extremum angulum sedem, ut supra dictum,
 nomenque intulerunt: pars intra montes,
 (Wallia nunc est) utpote loca contra ho-
 stium violentiam satis munita ac tuta conce-
 dentes, ad hanc usque tempestatem priscam
 Britannorum gentis linguam conservare cre-
 duntur. Scotia ab hinc à Scotis denominata
 suos ordine habuit Reges: Angliaque ab An-
 gelis nomine tracto, scorsim suos. Wallia,
 vulgo

vulgo Anglis *Wales*, incolis *Cambray*, suis olim principibus post Anglorum perfidiam diu recta fuit. tandem bello victa, horum cessit imperio. Inde mos inuectus, uti primogenitus Anglorum Regis filius Princeps *Walliæ* nuncupetur.

C A P XXIII.

D E A N G L I A.

Cæterum, Anglia dividitur ab Scotia *Tueda* ac *Solveio* fluminibus. Occupat in longitudinem à *Waymouth* promontorio prope *Dorcestriam*, ad *Barvicum* opidam in finibus *Scotiæ*, milliaria Germanica *LXXX*. In latitudinem ab opido *S. Davidis* ad opidum *Yarmouth* milliaria circiter *IX*. At si infimam partem, id est, latus meridionale perimetriæ, milliaria erunt circiter *LXX*.

Divisio Angliæ.

Cæterum, Anglia divisã fuit medio ævo in duas parteis: *Cambriam*; quæ eadem nunc *Wallia*: & *Loegriam*, reliquam Angliæ partem. Fuerunt ad patrum nostrorum memoriam in ea Ducatus aliquot: verum his abolitis, *LII* Comitibus, quos incolæ *Shires* vocant, tota distincta est.

Archiepiscopatus sunt duo: *Cantuariensis* in urbe *Cantuaria*; vulgo *Canterburii*: & *Eboracensis* in urbe *Eboraco*, vulgo *Yorke*: his Episcopi subsunt *XXIV*.

D 5 :

Urbes

Urbes Angliæ, Portus & Academia.
 Urbium princeps est Londinium, London; caput atque compendium totius regni, Emporiumque inter celeberrima Europæ nequaquam postremum: urbs amplitudine ac duorum templorum immentia magnitudine maxime conspicua. Hanc magnitudine incolarumque frequentia sequitur Eboracum, inde Bristolium, vulgo *Bristow*, Gallicarum mercium nobile Emporium; ut *Southampton* Hispanicarum. De reliquo Oxonium, vulgo *Oxford*, & Cantabrigia, vulgo *Cambridge*, illustribus Academiis ornata, magnificentissimis collegiorum ædificiis celebrantur. Sūt præterea imprimis vitendæ arces seu domus Regiæ circa Londinium, in lætioribus atque amœnissimis agris dispositæ: quarum nomina *Grinwich*, *Richmont*, *Kingston*, *Nonsuch*, *Hamptoncourt*, *Windsor*, & versus Cantabrigiam *Tebal*. Brevissimus ex Britannia ad continentem trajectus est à Dubri ad Caletum, vulgo *Calais*, Galliæ opidum, mill. Germ. vi. Reliqui portus celebriores sunt, in Orientali insulæ latere *Newcastle*, *Hull*, *Lyn*, *Yarmouth*, *Harwich*, *Colchester*, *Sandwich*; in Meridionali latere *Plymouth*; in Occidentali latere, *Chester*; unde naves in Hiberniam navigaturæ solvunt.

Insulæ ad Angliam.

Insularum Anglico litori appositarum clariores sunt; ab Occasu Mona, nunc *Manx* incolis quondam validissima; & *Mena-*
 via.

via five Monapia; nunc *Angleſci* Anglis; *Wallis, Mon,* à Meridie eſt *Veētis*; nunc *Wight.*

C A P. XXIV.

D E S C O T I A.

Scotiæ longitudo eſt à Meridie in Septemtriones, id eſt, à promontorio quod accolis *The Mule, of Galloway* qua Hiberniam ſpectat, ad promontorium *Dunsby heat*, quod ab *Orcadibus Intulis* conſpicitur, mill. Germ. LXX: latitudo ab Occaſu in Ortum, hoc eſt, à *Novantum* promontorio, nunc *Ardermouth head*, prope *Mulan* inſulam, ad promontorium *Buchananum*, vulgo *Buquhannes*, milliaria L. Regio, ut ſolo, ſic incolis bifariam diviſa eſt. quidpe *Grampius* Mons, nunc *Gransbain*, ab occaſu in ortum tendens, mediam ſecat. Qui meridionalem partem habitant, cultiores numeroſioresque lingua propemodum ac moribus utantur Angliſis. Septemtrionales, hominum genus aſperum, ferum ac ſylveſtre, ſermone, habitu, moribusque Hibernicis vivunt. Urbium clariffima eſt *Edenburghum*, vulgo *Edimbrow*; regni caput ſedesque Regia: *Glaſco* & *S. Andreas*, Archiepiſcopatibus ſunt inſignes, quibus ſuppoſiti *Episcopatus XIIII*. Academia illuſtris eſt *S. Andree*, & *Aberdonjum*, vulgo *Aberdon* & *Aberdain*, haud ita nobilis, ac portus celebris.

Insulae ad Scotiam.

Insularum ad Scotiam clarissimæ sunt; versus Occasum, Hebrides xxx amplius numero: ad Septemtriones Orcades, nunc *The iles of Orknay*, xl amplius numero: longius distitæ versus Septemtrionem vii Acmodæ, nunc *Farre*. Ultima Britannicarum erat Thule, nunc *Islandt*: de qua postea suo loco.

C A P. XXV.

D E H I B E R N I A.

H Actenus de Albione Britannicarum Insularum maxima; item de minoribus Britannicis insulis: at secunda magnitudine est in Occasum sita Hibernia; Iverna, & Ierna quibusdam adpellata: nomine iuibi nato; quum incolæ hodieque *Eryn* vocitent, Angli vero *Yrlandt*. De natura hujus insulæ, incolarumque ingenio, etiam nunc verum manet; quod tot retro seculis Pomponius Mela tradidit: *Adeo luxuriosam herbis, non latis modo, sed etiam dulcibus, ut se exigua parte diei pecora impleant, & nisi pabulo prohibeantur, diutius pasta dissiliant: Cultores ejus inconditos esse, & omnium virtutum ignaros, magis quam alias gentes.* Hæc Mela; Cæterum, cælo est miti, clementi ac sereno, terra nullum animal venenosum alit nec patitur. Longitudo ejus maxima porrigitur mill. German. lx. Latitudo autem mill. German. xxx. Qui populi primæ eam incoluerint

runt parum constat, nisi quod Celtici cum reliquis Britannis fuerint generis. Brigantes, Cauici, Mænapii, quos in ea Ptolemæus memorat, mirum ni ex Gallia, Britannia, Germania, huc trajecerint. Dividitur hodie in quatuor potissimum regiones. Langinia, vulgo *Lenquester*, in Orientem spectans, ut Angliæ propior, ita cultior. Haud multum absimilis huic Mononia, vulgo *Mounster*, qua Gallia in Meridiem obtenditur. asperiores, Connacia, *Connacht*, & Hultonia, *Quunster*; hæc in Septentrionem, illa in Occasum, vergentes.

Comitatus per totum regnum sunt xxxiii. Opidula rectius quam urbes Hibernos incolere dixeris. Regni caput est *Armagh*: Secunda ab hac *Dublyn*, opidum munitissimum, sedes præfecti, quem huc cum titulo Vice-regis mittit Rex Angliæ: sedes item Archiepiscopi, ut & *Armagh*, & *Casshyl*. his subjecti sunt Episcopi xii. *Arglas* celebris est portus, Academiam sustinet prædictum *Dublinum*. Atque hæc breviter de Insulis Britannicis: nunc tempus est in Continentem reverti: ac primo loco de Germania.

LIBER TERTIUS.

C A P. I.

De veteri Germania.

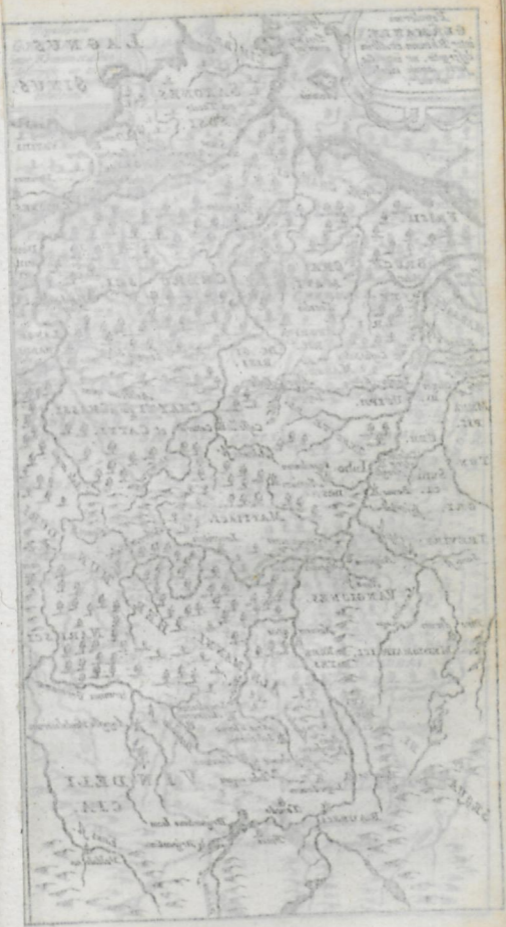

GERMANIAM, quæ nunc terrarum cultu, urbium splendore, ædificiorumque magnificentia, cum Italia conferri, reliquis vero regionibus præferri possit, terris informem, montibus asperam, cultu aspectuque tristem, in universum sylvis horridam, aut paludibus sædam, utrisque inviam, veteres prodiderunt, in tantum res mutantur.

Nomen Germanorum unde deductum sit, varium inter autores est certamen: à Gallis id inventum, & quinque primo Germanorum nationibus, Eburonibus, Condrusis, Segnis, Cæræsis & Pæmanis, è Germania in Galliam transgressis inditum, qui postea uno eisdem fuere nomine Tungri dicti, ex Cæsaris, Taciti, Dionis, & aliorum scriptorum monumentis clarum fit rimantibus. Id postmodum Gallorum Romanorumque usurpatione in universam gentem Transrhennam transit. Ipsa gens suo sibi vocabulo semper adpellata fuit Teutisci, vulgo *Die Teutsche*, ab ipsius veri æternique Dei, rerum omnium conditoris, antiquissima pluribusque gentibus usurpata adpellatione *Theuth*: ab hoc enim illi, & à primo mortalium *Manno*, id est, *Adamo*, è terra condito, originem

ginem se ducere prædicarunt; ut latius infra
 dicetur. Ad limites Germaniæ quod attinet,
 vehementer errant illi, qui latius nunc quam
 olim Germaniam patere, ex Ptolemæi Gee-
 graphia adfirmant; maxime ii, qui duplo
 majorem faciunt. Secus mihi sententia est,
 qui dimidio minorem censeo. Elsatiam, Lo-
 tharingiam, Treviros, Luteburgenses, Bra-
 bantios, Iuliacenses, dimidiam partem Gel-
 riæ, Hollandiæ, omnem Selandiam, ac Flan-
 driam hodie accessisse, ajunt: ego accessisse
 nego; mansisse adsevero. Quidpe Plinius
 jam inde Germaniæ limitem ad Scaldim flu-
 vium protendit. Idemque simul & Tacitus
 ab usque Sequanis omnem Rheni ceteriorem
 ripam Germanos accoluisse tradit. Apud Cæ-
 sarem ipsi Rhemi, Belgica natio, ultro testati
 sunt, Belgas plerosque esse ortos à Germanis.
 Ex Gallia quidem unum Helvetum, ex Illyrico
 veteri Vindelicia & Noricum, quæ inter Al-
 pes Danubiumque sitæ sunt regiones; item
 Pannoniæ superioris pars; extra veteris Ger-
 maniaë limites nomenque censitæ fuerunt.
 Verum eis oppono quicquid est terrarum ho-
 die Poloniæ citra Vistulam amnem, qui ter-
 minus olim Germaniæ fuit; item Bojohæ-
 mum; quarum regionum sermo aperte ge-
 nus atque originem incolarum indicat. Prus-
 sios etiam atque Livones, quia Germanica
 lingua utuntur, Germaniæ accessisse illi cen-
 sent: quum antiquitus Venedi, Sarmatica
 gens, incoluerit: ego & hos accessisse nuper,
 nego; mansisse à multis sæculis, ajo. Quidpe
 Æstios,

Æstios, qui olim totam Livoniam ac Prusiam, omnemque fere dextram ripam Vistulae late patentem occuparunt, disertissimis verbis Germaniæ adscribit Tacitus. Idem auctor, & Plinius, regiones hodie, Norvagiæ, Svediam ac Fennos, & quidquid terrarum Oceano Septentrionali, Moscoviæque confiniis ambitur, Germaniæ attribuunt. Quin etiam Peucini, alio nomine Bastarnæ dicti, à Vistulae fontibus olim ad Pontum usque Euxinum & Istri ostia extensi, Germani fuerunt, testibus iisdem Scriptoribus. Verustissimi igitur Germaniæ termini fuere; ab Occasu Rhenus amnis, & Oceanus Germanicus; à Septentrione Oceanus Septentrionalis sive Hyperboreus; ab Ortus Granvicus & Finnicus sinus, mare Svevicum, sive sinus Codanus, Vistula amnis, & à fonte ejus linea ad Sarmaticos montes ductæ, quæ à Septentrione in Meridiem ad Danubii usque ripam protensi, ubi opidum nunc Hungariæ *Vacia*; dein à Meridie ipsum Danubii flumen. Postea vero portiones ei ex Gallia ad lævam Rheni ripam, & ex Sarmatia ad sinum Codanum & dextram Vistulae ripam accesserunt, ut dictum est. Longitudo ejus summa fuit à Scritosiniæ promontorio, vulgo *Noortkin*, quod in Oceanum Septentrionalem excurrit, ad Danubium usque, mill. Germ. cccc. Latitudo vero maxima à Rheno amne juxta Basileam, ad Amadocam usque paludem, quæ in confiniis Russiæ, Lituaniæ ac Podoliæ sita est, mill. Germ. cc.

C. A. P. II.

Divisio Veteris Germaniæ, ac primum
de Vindilibus & Ingævombus.

Genera Germanorum quinque à Plinio traduntur, Vindili, Ingævones, Istævones, Hermiones, & Peucini, qui & Bastarnæ.

Vindili.

Vindili, etiam Vinili, & Vandili, Vandali, Vandalii, & Vanduli Romanis Scriptoribus simul & Græcis dicti sunt. Horum nationes fuere, Gothones, qui & Gotones, Gutones, Gutthones, ac Gythones, Gothi & Gotthi auctoribus dicuntur; nunc Cassubiæ pars ad Vistulæ infimam partem, quæ proprie *Pomerellia* nunc dicitur: ubi nobis natale solum. Carini, Pomeraniæ pars. in qua opida *Stolpe*, *Colberg*, *Corlin*, *Camin*. Lemovii, ea pars Pomeraniæ, in qua *Stetin*, *Usedom*, *Wolgast*, *Gripeswolda*. Rugii antiquitus, circa *Rege* flumen Pomeraniæ, & opidum *Regenwolde*, dein in insulam transgressi, quæ etiam nunc *Rugia*, vulgo *Rugen* adpellatur. Varini, in Meckelburgensi Ducatu, circa flumen & opidum *Warne*. Angili sive Anglii, reliqua Meckelburgensis agri pars, ad *Lubecam* usque. Eudoses, Suardones, Nuithones pars Meckelburgensis agri, Pomeraniæ Marchiæque proxima. Caviones, pars Marchiæ, *Dannebergensi* Comitatus proxima. His contermini *Deuringi*, sive *Thoringi*, in eadem Marchia,

circa

circa opida *Havelberg*, & *Rappin*. Longobardi, in Marchia media, vulgo nunc *Middel-march*, inter Albim & Viadrum amneis. circa opida *Grabow*, *Brandenborgh*, *Berlin*, *Brotzen*. Semnones, in portionibus Marchiæ, Misniæ, Lusatia, Silesiæ, atque Poloniæ, inter Albim & Wartam amnem in Viadrum fluentem. Burgundiones, in partibus Castubiæ ac Poloniæ, inter Gotones ac Semnones.

Ingvones.

Ingvonum populi fuere isti: Chauçi, qui & Cauchi, & Cauçi; inter Amesiæ Albi-que ostia utramque accoluerunt Visurgis ripam supra Bremam usque opidum; deinde usque Mindam, qua Chattis jungebantur. Qui apud Tacitum Fosi; reliquis auctoribus Saxones adpellantur: horum tota fuit Holfatia ad Cimbricam usque peninsulam. Postea omnem oram maritimam occuparunt ab Albi ad Rheni usque ostia: unde cum Anglis in Britanniam insulam abiverunt. Cimbri omnem eam tenuerunt peninsulam, quam nunc antiqui nominis itidem gens incolit Iuta. Teutoni Danicas incoluerunt insulas; quarum maxima vulgo *Zeelandt*, Melæ dicitur Codanonia, nempe à gente Teutonorum, qui variantibus dialectis jam tunc dicebantur Dani, Godani & Codani: unde totum hoc mare etiam dicitur Codanus sinus eidem Melæ ac Plinio, quod Tacito mare Suevicum, quia utrumque Suevi accoluerunt, ut mox ostendam. Regiones trans dictum ma-

re, quæ nunc sub Norvegiæ ac Suediæ Finni-
 niæque maxime nominibus veniunt, immen-
 sas Germaniæ insulas esse, falso crediderunt
 veteres, quum verius sint peninsulæ. Harum
 maximam, quæ Norvegiæ Suediæque regna
 continet, à proxima gente quidam dixerunt
 Scandiam, & Scandinaviam: alii à freto, quod
 est inter Danicas insulas, vulgari vocabulo
Belt, Baltiam: quod vocabulum postea cor-
 ruperunt in Basiliam. Altera peninsula, vul-
 go nunc *Finland*, Plinio dicitur *Emningia*.
 In Scandia populi Scandii, sive Scanii: vulgo
 nunc *Scanen*, unde tori peninsulæ nomen.
 His contermini fuere Hilleviones, nunc *Hal-
 land*. Ultra utrosque incoluerunt Sitones,
 nunc Norvegii, vulgo *Norige*, & *Norge*:
 quorum terra jam antiquissimis Græcorum
 autoribus dicta *Nerigon*. Ultra hos sunt
 Marchiosinni; vulgo *Marchfennen*. His con-
 tinuantur Scritosinni, vulgo *Scritseanen*; ex-
 tremi versus Septentriones apud promonto-
 rium, Rutubæ Plinio, vulgo nunc *Noortkiin*.
 His proximi sunt versus Orientem Lappio-
 nes, sive Lappii, vulgo *Lappen*: infra hos ver-
 sus Meridiem sunt Suiones sive Sueones, nunc
 Suedi, vulgo *Sweden*. Infra hos Gutæ sive
 Guri, quorum regio nunc vulgo *Gutlandt*,
 hi falso vulgo adpellantur Gothi, & regio
 eorum Gothia, quum hi fuerint iidem & Go-
 thones ad Vistulæ ostia: ut supra dictum. Sed
 hic jam est antiquus scriptorum error: unde
 ridiculæ illæ Iornandi fabulæ de Gothorum
 origine. Finni Ptolemæo, Tacito dicuntur
 Fenni,

Fenni, quod nomen hodieque servant, variatis dialectis, vulgo *Fennen* & *Finnen* dicti.

C A P. III.

De Istaevonibus, Hermionibus, atque Bastarnis, item Suevia; & veterum Germanorum habitationibus.

IAm vero Rheno proximi erant Istaevones: horum nationes fuere Frisii, Bruçteri, Angrivarii, Chamavi, Ansibarii, Dulgibini, Chastuarii, Marfi, Tubantes, Marsaci, Sicambri, Vbii, & qui in horum postea agros successerunt, Vspii, Tençteri, Juhones, Mattiaci; prætereaque antiquissimis temporibus Marcommani, Harudes & Sedusii: qui tres populi postmodum in Bojohæmo inter Hermiones sedes locarunt. Ex his omnibus Frisii, Marsaci & Bruçteri quo situ fuerint, jam ante in XVII inferioris Germaniæ Provinciatum descriptione dictum est. Sed Bruçteri postea inter superiorem Luppiaë amnis partem & Agrippinensem Coloniam coluerunt. Marfi, antequam Drusiana fossa, quæ est in Gelria, inter Arnhemum & Dusburgium, facta est, superiorem Velaviam & Zutphanensis Comitatus partem, qua opida sunt *Dotechum*, *Grolle* & *Bredesfort*, incoluerunt. Fossa, autem facta, pars eorum intra Rheni divortia inclusi novum vocabulum Marsacorum, sive Marsationum, adsumserunt; de quibus supra: pars autem veteri nomine servato in interiora concesserunt, inter Amisiam & Luppiam

pi
ri
f
A
ic
p
tr
o
A
g
&
t
g
I
x
C
c
t
c
f
t
l
t
c
c
t
a
r
i
c
r
i
c
r
i
c

pian amneis, opidumque *Dulmen*. Angrivarii, Bructeris proximi primum inter Amisiam & Visurgim amneis, qua est opidum *Minden*, coluerunt: Chamavi vero, supra hos inter Amisiam & Loam flumen, quod Amisia paulo supra Emdam miscetur. postea vero utraque gens Bructeris expulsis agros eorum occuparunt: Chamavi versus Occidentem; Angrivarii versus Septentriones. Hinc *Dulgibini* tenuerunt inter opidum Paterbornam & Visurgim, qua *Floto* ei opidum appositum. In his *Quintilius Varus*, cum tribus legionibus, casus ab *Arminio Cheruscorum Duce*, inter opida *Dietmelle* & *Horn*. His proximis versus Meridiem fuere *Chassuarii*, qui & *Chattuari*, inter Paterbornam & Visurgim, qua ei opidum *Huter* impositum: pars quondam fuere *Chattorum*. At *Ansibatii* tenuerunt inter Visurgim & lacum *Dommel*, apud quem opidum *Diepholt*. *Tubantum* varia semper fuit sedes, ad superiorem Amisiae partem. *Sicambri* *Rheni ripam* tenuerunt à *Colonia Agrippinensi* ad *Rheni* usque *divortium*; ab Oriente vero usque ad *Cattos*, circa fontes *Lappia*, & opidum *Medebach*; postea à *Tiberio* in *Galliam* transportati, ubi inter *Mosam* & *Rhenum* *Gugerni* dicti. horum agri portiones deinde tenuerunt in *Rheni* ripa *Visipii*, sive *Uspetes*, & *Tencteri*: hi apud *Coloniam*, illi ad *Rheni* *divortia*. Ubi in *Germania* *Rheni* *Moenique* dextras *ripas* tenere, ad *Coloniam* usque, ab Oriente *Chattis* contermini. Horum agros *Chattorum* postea

postea partes, occuparunt Juhones & Mattiaci. horum fuit superior ripa & Nassoviensis Comitatus, cum Wetteravia & Hassiæ parte, qua Marpurgium nunc est, quondam Mattium dictum; unde genti nomen; illi inferiora tenuere cum Westerwaldia. Marcomanni, antequam cum Sedusiis & Harudibus in Bojohæmum migrarent, fines habuere inter Rhenum, Danubium, Cocharum & Nicrum amneis. Sedusii inter Cocharum, Nicrum, Rhenum & Mœnum: proximi his fuere Harudes, ad lineam à fonte Mœni ad Danubium usque & opidum Ingolstadium ductam. Allemanni Gallorum fuere colluvies, sub Cæsare Augusto, quum Maroboduus Marcomannos, Sedusiosque & Harudes, in Bojohæmum deduceret, in horum fincis inter Danubium, Rhenum, ac Mœnum transgressi; unde nomen.

Hermiones.

Hermiones versus Meridiem ad Danubii usque ripam incoluerunt. in his populi fuere isti: Cherusci, Chatti, Hermunduri, Narisci, Marcomanni, Quadi, Osi, Gothini, Lugii, Buri, Marligii. Cheruscorum agros nunc tenent Brunswicenses, ac Luneburgenses; Catthorum Hassi & Thuringi. Hermunduri, ab initio inter Salam & Albim & Bojohæmum incoluere Voilandiam, & Misnia Saxonique superioris parteis; deinde quum Harudes cum Marcomannis ac Sedusiis in Bojohæmum transgressi, Harudum porro a-

gros

gros illi occuparunt ad Danubium usque. hi postea proprie Suevi dicti sunt. Narisci tenuerunt inter Bojohæmi Occidentale latus & Danubium lineamque à Mœni fontibus ad opidum Ingolstadium ductam: postmodum Armalausi dicti. Marcomanni, Sedusii atque Harudes, Maroboduo Duce, à Rheno in Bojohæmum transgressi sunt, ubi tamen Sedusiorum Harudumque nomina obscurata vel prorsus extincta. Quadi antiquitus inter Bojohæmum, Danubium & Marum flumen incoluerunt; postea vero nomen eorum ad Sarmatica usque juga, quæ sunt in Hungaria, inter duo celebria quondam opida, *Erlam* & *Vaciam*, protensum fuit. Osi Moraviæ ac Silesiæ parteis coluere, inter opida *Ostram* & *Oswieczym*; quorum hoc Vistulæ, illud Maro impositum. Infra hos fuere Gothini, itidem Silesiæ partem inter Mari Vartæque fluminum fonteis colentes. Hinc Lugii, magna gens inter Vartam & Vistulam, Poloniæ partem tenuere, ad opidum usque Vladi slaum Vistulæ adpositum. His contermini versus Occidentem Buri, inter Vartam & Viadrum; his Marsigni inter Viadrum & Bojohæmum; utrique simitimi Semnonibus supra dictis.

Bastarnæ, sive *Peucini*.

Bastarnas quondam à Vistulæ dextra ripa ad ostia usque Istri incoluisse, supra dictum est. Ipsos quoque ostiorum insulas tenuisse, quarum maxima dicebatur Peuce, nomen eorum alterum Peucini indicat.

Æstii

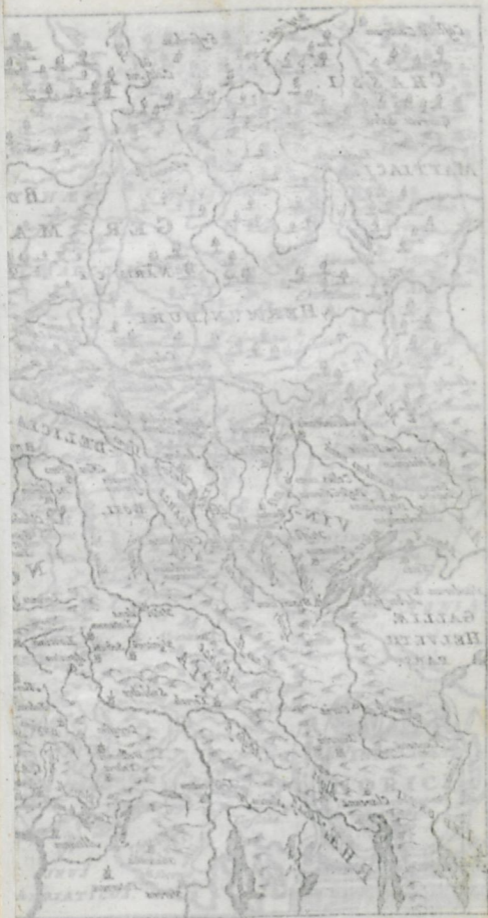
in Æstii, quos Livoniam Prussiamque inhabitasse, supra dixi, cui quinque generum adscribendi sunt, dubito: quum ab Rheno quondam in has sedes inter Ingævones Bastarnasque profecti fuerint. Distinguebantur in Hicros atque Scyros sive Sceros: hi Prussiam, illi Livoniam habuere.

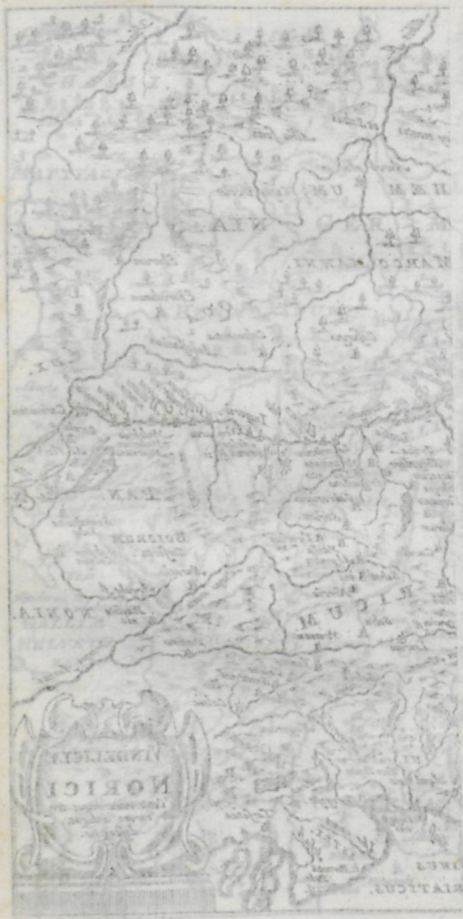
Suevia.

Caterum, Suevia antiquissimis temporibus erat quicquid ab Occidente Bojohamicis montibus, Sala, Albi, & Trava amnibus, sinu Codano, ac mox mari Germanico, à Septentrionibus mari glaciali; ab Oriente sinu Albo, lacu Albo, sinu Bornico, mari Codano; & Vistula Maroque; à Meridie Danubio includebatur. quod spatium Suevi incoluerunt, in nationes supra memoratas distincti. Eorum antiquissimi nobilissimique Semnones fuere, utramque late accolentes ripam Viadri, qui amnis antea Suevus dictus, unde genti nomen, & à gente postea mari cognomen Suevico, vulgo nunc *die Oost zee*. Sed posterioribus sæculis Suevi proprie habiti sunt, ceu peculiari nomine Suevorum pars, Hermunduri: quorum nunc etiam posteritas durat in regione, quæ vulgo dicitur *Swaben*.

Priscorum Germanorum habitationes.

Nullas, inquit Tacitus, Germanorum populis urbeis habitari, satis notum est: ne quidem pati inter se junctas sedes. colunt discreti ac diversi, ut fons, ut campus, ut nemus placuit.

C A P. VI.

De Vindelicia & Norico

ANtequam hodierna Germaniæ explicentur, terrarum inter Alpes & Danubium primum exponenda erit antiquitas; nam hæc jam circa annum Dom. ccc. ab Germanis, Marcomannis ac Quadis occupari ceperunt, perpetuoque in hunc usque diem ab iisdem nationibus possessæ sunt. unde etiam partes factæ Germanici Imperii. Inter Rhenum igitur, sive quem Rhenus transit, lacum Brigantinum, & Lichum amnem, Rhætos: inter Lichum & Ænum Vindelicos: inter hos & Cethium montem, qui ad Viennam definit, in Danubii ripa, Noricos ponit Ptolemæus: sed falso: ut ex Strabonis Pliniique patet Geographia, simulque situ regionum. namque Rhæti Alpes tantum incolere, & earum valles, à Septentrione ad lacum usque Brigantinum. Sub Alpibus ad Danubium usque fuere inter dictum lacum & Ænum flumen Vindelici. Hinc ad Cethium usque montem Norici: quorum hi etiam ipsas Alpes tenuerunt apud Fori Iulii regionem. Nomen habuerunt à Noreia, urbe supra Aquileiam sita. Reliqua opida clara fuere ista: Ovilis, *Hels* nunc; in Danubii ripa Vindoniana quod corrupte Vindobona, & apud Ptolemæum corruptius Iuliobona, vulgo nunc *Wien*; Lauriacum, nunc *Lorch*. Vindelicorum caput fuit Damasia, quæ postea, colonia

E

Augusti

Augusti Cæsaris auspiciis deducta, Augusta Vindelicorum dicta est. Cætera loca maxime celebria fuere: Juvavium, sive Colonia Jovavia, vulgo nunc *Saltzburgh*. Dein Reginum, sive Regna castra, vulgo nunc *Regensburgh*; nomine à flumine Regino, vulgo nunc *Regen*, olim tracto. Hinc Batava castra, vulgo *Passaw*: & prope hoc opidum, apud Danubii Ænique confluentes, Bojoduram; quod nomen accepit à Bojorum trajectu, qui à Marcomannis è Bojohæmo pulsi in has oras transmigrarunt, quas etiam nunc eorum posteri tenent, nomine nunc vitiato, Bavari; superioribus sæculis Bojoarii, & Bojuarii dicti. Reliqua opida fuere, *Abusena*, *Abensperg*: *Guntia*, *Guntzperg*: *Campodunum*, *Kempton*: *Abudiacum*, *Fuessen*, *Ifinica*, *Munchen*.

C. A. P. V.

De fluviiis, sylvis ac montibus
Germaniæ.

Celebriores Germaniæ fluvii, iidemque navigiorum capaces sunt: Oceanum petentes; Rhenus, secundus claritudine Europæ: qui lacum Brigantinum, vulgo *der Bodensee*, transiens, recipit Nicrum, vulgo *der Necker*, & Mœnum, vulgo *der Meyn*; Luppiamque, vulgo *die Lippe*. Hinc Amisius sive Amisia, vulgo *die Ems*: Visurgis, *die Weser*, superiore sui parte *die Werre*. Inde Albis, nunc vulgo *die Elbe*, Salam, vulgo *die Sale*,

una

una ſecum devehit. In ſinum Codanum ſeſe effundunt; Chalufus ſive Trava, vulgo *die Trave*: Viadrus, antea Suevus, & Plinio Guttalus dictus, vulgo nunc *die Oder*: Viſtula ſive Viſtillus, *die Weixel*. At Danubius, vulgo *die Donaw*, & *Danaw*, omnium Europæ maximus, à dextra ripa ex Vindelicia Lichum, vulgo *die Lech*, & Ænum, vulgo *der In*, à læva Navam, vulgo *die Nabe*, & Marum, *die March*, in Pontum Euxinum deſert.

Sylvarum Romanis monumentis celebratæ ſunt; Hercinia, totam fere olim Germaniam occupans; proprie tamen ſic circum Bojohæmum adpellata, vulgo nunc, *der Bohaymer wald*. Bacenis, quæ & Semana, vulgo nunc in Brunſwicenſi Ducatu *der Hartz*, antiquam Herciniæ memoriam ſervans. Gæbreta, vulgo *der Döringer waldt*. Luna, inter Moraviam, Poloniam & Hungariam. Martiana, ſeu forte rectius Hartiana, nunc *der Schwartz waldt*. Cæſia, ad dextram Lupiæ amnis ripam, hæud procul Veſalia.

Montium nobiliſſimum jugum Hercinium, Bojohæmum cingens, qui & Suditi montes. Dein Abnoba in Ducata Wirteburgenſi circa Danubiſi Nictique fonteis. Tannus, ex adverſo Moguntiaci, vulgo *der Hayrich*. Rhatico, ex adverſo Bonniæ, *das Siebengebirge*. Meliobocus in Brunſwicenſi Ducatu, apud Seimanam Silvam, vulgo *der Blockesbarch*.

C A P. VI.

De Incolis Germania.

DE origine gentis Germanorum, multi hoc nostro sæculo multa fabulati sunt, nugatique Germani scriptores. Antiquus juxta & gravis imprimis auctor Romanus Tacitus, in libro quem de hac gente conscripsit: *Celebrant (inquit) carminibus antiquis, (quod unum apud illos memorie & amali-um genus est) Tuitonem Deum, terra editum, & filium Mannum, originem gentis conditoresque*. Mannus hic erat Adam, Theut vero, sive Tuit, ipse Deus rerum omnium auctor, qui è terra condidit formavitque primum hominem, Germanis *Man*, Hebræis *Adam* dictum. ab hujus igitur *Theut* nomine tota gens sibi nomen adscivit *Theutisci*, sive variante Dialecto, à *Tuit*, *Tuitisci*. vulgo *die Teutische & Duytsche*. Vnam eandemque linguam antiquissimis temporibus fuisse per universam Hispaniam, Galliam, Britannicas insulas, Germaniam & Illyricum, omnesque has nationes in universum Græcis dictos fuisse Celtas, supra in descriptione Galliae dictum. Cæsar in *Comm. de Bell. Gall.* Gallos, ait à *Dite patre se prognatos prædicasse*: quem illi haud dubie intellexerunt eundem *Tuitonem* Germanum: quando Lucanus illorum Deum *Teutatem* memorat. Eundem vero *Teutatem* Mercurium coluisse Hispanos, auctor est Livius. Ex hoc igitur argu-

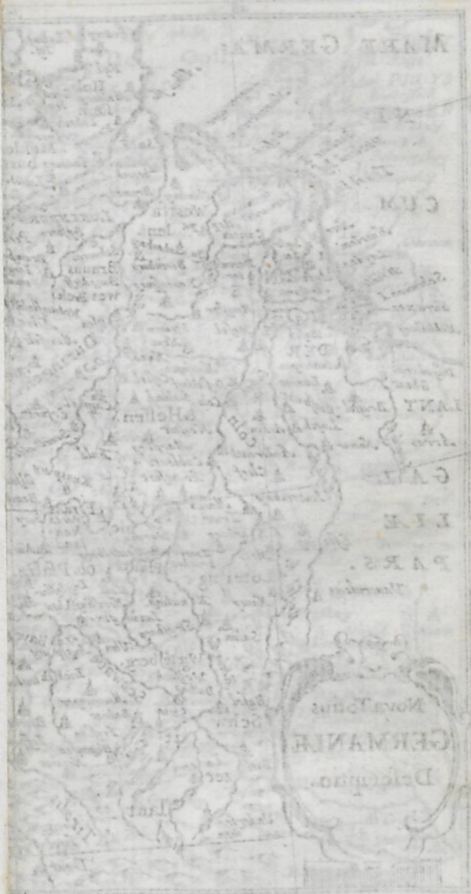
argumento, simulque ex illo de lingua Celtica, colligere licet omnes prædictas quinque nationes uno vocabulo olim dictas fuisset Teutiscos, *die Teutische*. Aschenazem Noachi pronepotem ab urbe Babylone in dispersione gentium huc deduxisse suos, alibi demonstratum est. Hinc postmodum Hebræis semper gens Germanorum dicta fuit *Askenazim*. Cæterum, nationes nonnullas jam antiquissimis temporibus à Germania in Gallias commigrasse, Gallos in Germaniam transgressos, tradunt apud Romanos maxime Cæsar & Tacitus, Helvetii inter Danubium, Rhenum & Mœnum, Bojohæmumque, loca tenuere: ipsum Bojohæmum Boji; unde nomen regioni. Posterioribus sæculis, quum Germanorum diversæ nationes Gothii, Burgundi, Rugii, Vandali, Longobardi, Marcomanni, Quadi, alii in Italiam, in Galliam alii & Hispaniam, proficiscerentur; contermina olim trans Vistulam gens Venedi, sive Vinidi, quæ iidem & Slavi, magnam Germaniæ partem occuparunt, ad Albin usque, hinc crebra in Silelia, Lusatia, Milnia, Marchia Brandeburgensi, Meckelburgensi Ducatu, ac Pomerania, Slavonica urbium, castellorum ac vicorum nomina. Gens ipsa adhuc incolit totum Bojohæmum atque Moraviam, Lusatia item agros magna ex parte.

C A P.

C A P. VII.

Quota pars Germaniæ subiecta fuerit Imperio Romano.

AT operæ pretium fuerit, antequam ad hæc nostra sæcula pergam, primum indicasse, quota pars olim Germaniæ Romanorum armis debellata fuerit. Primi igitur Germanorum Romanis nomen suum dederunt, armaque noscenda, Cimbri atque Teutoni, ultro Galliam Italiamque petentes: quos C. Marius partim in Gallia, partim in Italia sub ipsis Alpibus vicit. Cæsar posthinc, dum Gallia domita Rhenum transgressus Germanos irritavit, perpetuum Romanis bellum cum Germanorum gente concitavit. Reliqua omnia, quocumque armatulerunt, prona illis fuerunt. Germanos ingentibus sæpe exercitibus triumphatos magis, quam victos, ipsimet Romanorum fatentur scriptores. At quota pars horum armis tot sæcula Germaniam petentibus perdomita fuit? Maximis equidem ipsorum Romanorum cladibus debellati fuerunt populi Rhenum inter & Albim, Augusti Tiberique auspiciis: at post hos nihil sub imperio suo retinuerunt, nisi Rheno proximos Frisios, Usipios, Tencteros, uhones, Mattiacos, & his conterminos Alemannos: qui tamen non origine Germani, sed Galli fuerunt, ut supra dixi. Sed & hi mox circa annum Christi cc. rebel- larunt, Galliamque crebris incursionibus vexarunt. quo tempore quoque natum Franco-
rum

rum nomen: quod sibi omnes populi inter Rhenum Albiq;ue incolentes, in unum corpus congressi, novum à libertatis argumento imposuerunt; portinus & ipsi Galliam crebris incursionibus depopulantes. Reliqua ultra Albi Danubiumq;ue Germania intacta semper mansit: quæ & ipsa postmodum Suevis, ut supra dixi, Gothis, Burgundis, Vandalis & Longobardis, aliisque nationibus emissis, ultro Romanorum imperium petiit, totumq;ue propemodum occupavit. Marcomanni & Quadi, Danubii accolæ, jam inde à M. Antonini Imperio, Vindeliciam, Noricum & Pannoniam Romanorum provincias, petere cœperunt. Nec ante Martia hæc Germanorum gens quievit, donec toto Romano Imperio per varias provincias occupato, ipsum tandem Imperii nomen decusq;ue in fines suos pertraheret.

C A P V I I I .

De variis Germaniæ Regnis, ac novissima ejus divisione.

CAeterum, liberis olim rebuspubl. Germani, inter Rhenum, Danubium, Vistulam & sinum Codanum, egerunt principes tamen plerique suos habuere: quos falso nunc sæpe reges vocant Romani. Ultra sinum Codanum duo fuere jam inde ingentia regna, Sitionum in Norvegia, & Sueonum in Suedia: quæ etiam nunc durant: nisi quod Norvagiolorum Imperium translatum est ad Danos.

Danos. His postea accesserunt Czechorum in Bojohæmo & Polonorum ad Vistulam amnem. At Saxonum, Duringorum, Francorum Orientalium, Suevorum ad fontes Danubii, ac Bojoariorum, quæ iisdem fere tempestatibus orta fuerant, circa Caroli M. tempora abolita sunt. Hic, tandem Romanorum Imperio in Germaniam delato, in varias provincias atque Ducatus eam divisit; Norvagia, Suedia, Daniaeque parte, trans mare Suevicum, ac Polonia cis Vistulam, jam tum à Germania avulsis. Hinc Germania in duas parteis, id est, in superiorem & inferiorem, divisa est. In Superiore sunt regiones istæ: Helvetia, Alsatia, Suevia, Wirtenbergensis Ducatus, Bavaria, Franconia, sive Francia Orientalis, Palatinatus Rheni, Bojohæmum, Moravia, Austria, Stiria, Carinthia, Carniola, Tirolis. In Inferiore, præter xvii provincias, quas vulgari nunc vocabulo vocant Belgium, sunt: Leodicensis Episcopatus, Lotharingia, Iuliacensis Ducatus, Colonienfis, Treverensis, Moguntiacensis Archiepiscopatus; Clivia, Westfalia, Hassia, Duringia, Saxonia, Misnia, Lusatia, Silesia, Marchia Brandeburgensis, Pomerania, Meckelburgensis Ducatus, Hollatia. Helvetii, postquam Idccc prope annis in Germania, ac novissime sub Germanorum Imperio computati essent, jugotandem imperii excussio, ccxx circiter annos libere agunt. Cæterum, Othone III imperante, (ut vulgaris opinio est) inter Germaniæ Principes conventum atque decre-

decretum fuit, ne quis, nisi Germanici nominis Princeps, Rom. Imperator crearetur. Atque tum Septem viri constituti, quibus ob eligendi Imperatorem potestatem Electorum nomen inditum. Horum tres Ecclesiastici, iidemque Archiepiscopi, & Archicancellarii S. Imperii. Primus, Moguntiacus in Germania: Secundus, Colonienfis in Italia: Tertius Treverensis in Gallia. Quatuor reliqui sunt seculares. Primus, Rex Bojohemiæ, pocillator: Secundus, Palatinus Rheni, dapifer: Tertius, Saxo, ensifer: Quartus, Marchio Brandeburgensis, cubicularius.

C A P. IX.

*De Imperii Germanici provinciis, citra
Rhenum in Gallico Solo sitis.*

Leodicensis Provincia, Gall. *Liege*, super.
German. *Luttich*, infer. *Luyck*.

L Eodicensis provincia, quamvis Belgicis undique cincta, tamen ad S. Imperium spectat, Colonienfi Episcopo subiecta. Caput ejus est Leodicum, urbs ampla & superba, magnificis ædificiis instructa; ob amœnitatem deliciasque varias paradisus sacerdotum nuncupata. *Huy*, nitidum cum arce opidum. *Bullion*, sui quoddam juris Ducatus; nunc Leodicensi Episcopo subiectus; arcem habet ejus nominis munitissimam.

Ducatus Iuliacensis, *Gulich.*

Caput Ducatus Iuliacensis, quod ei nomen dedit, est Iuliacum, opidum antiquum atque munitum. In Iuliacensi agro sita est urbs Aquæ Grani, sive, ut vulgo usurpatur, Aquisgranum; German. super. *Nach*, inferioribus *Aken*, Gallis *Aix* dicta; saluberrimis calidarum aquarum fontibus clara; Caroli M. primi Germanorum Imperatoris aula ac sepulchro insignis. Mos erat olim, Imperatores heic inaugurare sub corona ferra in templo pendente.

Coloniensis Archiepiscopus.

Coloniensis Diœcesis veterum Vbiorum ad utramque Rheni ripam sedes olim fuit. Ipsa urbs Colonia Agrippinensis, seu, ut vulgo usurpatur, *Colonia Agrippina*, Vbiorum caput, à Colonia, Agrippinæ Claudii Imperatoris uxoris auspiciis deducta, nomen cognomento traxit. Urbs nunc est Germanicarum maxima, Emporiumque ad Rhenum celeberrimum. Caterum, libera est Imperii civitas. Bonna antiquum munitumque opidum, Archiepiscopi Coloniensis, Electoris Imperii, sedes.

Lotharingia, *Lottheringen.*

Lotharingæ Ducatus à Lothario, Caroli M. nepote, nomen accepit, caput ejus quondam fuit Divodurum Mediomatricorum, vulgo *Metz*, libera Imperii civitas: at

nunc Gallia Rex eam tenet; una cum Viroduno, *Verdun*; & Tullo, *Toul*. Nansium, vulgo *Nansy*, sedes nunc Ducum & caput provinciae, egregia munitaque urbs.

Austrasia, *Westreych*.

Austrasia complectitur Dioeceses Treverensem & Moguntinam; item Ducatum Bispontinum, vulgo *Zweybrucken*, Comitatusque, *Sarbrucken*, *Leyningen*, *Bitsch*.

Treverensis Archiepiscopatus caput est Augusta Treverorum, vulgo *Trier*, Gallis *Treves*: urbs antiquitatem suam praeseferens. Confluentes, *Coblentz*, urbs ad Rheni Mosellaeque confluentes, posita, haud exigui est momenti. Vittellicum, *Witlich*, Treverensis Archiepiscopi atque Electoris sedes.

Moguntini Archiepiscopatus caput est Moguntiacum, sive Moguntia, *Mentz*, urbs inter praecelaras Germaniae computata, At sedes Archiepiscopi Electorisque est trans Rhenum in Germanico solo, *Alciburgi*, *Acheburg*. Sunt praeterea in Austrasia liberae Imperii urbes; *Wormatia*, vulgo *Wormbs*; *Oppenheim*: & *Spira*, Iuridico totius Imperii conventu clara; *Cameram Imperialem* vulgo vocant, *Frankenthal*, inidissimam est a Belgis ex cultum opidum, Electori Palatino subditum.

Alsatia, *Elss*.

Alsatia Austriae ditionis regio, in duas Landgraviatus, superiorem & inferiorem dividitur.

divisa est. In superiori opida sunt; Colmaria, Selestadium, Rufacum, haud ignobilia. Inferior habet; Tabernas, vulgo *Zabern*; & Hagenoam. Argentoratum in eodem tractu, vulgo *Straßburg*, in clarissimis Germaniæ civitatibus. turris, quæ est ad Cathedralē Ecclesiam, mirifica & magnifica structura; item armamentario instructissimo, maxime insignis est.

Montbeliard.

Est in confiniis Alsatix ac Burgundiæ Comitatus *Montbeliard*, German. *M'impelgard*, Wirtembergensi Duci subiectus. opidum *Montbeliard* tutissimo munimento clarum est.

C A P. X.

Suevia, Franconia, Palatinatus Rheni.

Brisigavia; Brisgaw.

Prima trans Rhenum est *Brisigavia* regio; Elsatix quondam pars. Caput hujus Provinciæ est *Friburgium*, splendida atque amœna urbs; secunda est *Brisiacum*, *Breisach*.

Suevia, Schwaben.

Suevia, vastæ quondam illius gentis exiguæ reliquæ, ad supremam Danubii partem constitit. Urbium hujus Ducatus prima est *Augusta Vindelicorum*, *Augsburg*, opulentissimum Emporium: urbs splendida in primis & magnifica, munitione tuta, libera Imperii civitas. *Ulma*, munitissima & ipsa, simulque

mulque ditissima Imperii civitas, ædificiorum splendore facile finitimas præstat. Reliqua loca nobiliora sunt; *Nordlingen*, *Memmingen*, *Lindavv*, *Fuessen*, *Rottvvjl*, ubi Juridicus Imperii conventus est.

Wirtembergensis Ducatus.

Wirtembergensis Ducatus, ab arce Wirtembergæ cognominatus, pars erat Sueviæ; at quum nuper Ducatus factus sit, provincia seorsim censetur. Urbes inibi claræ sunt, *Carlsat*, mercatu celebris, *Stuttgart*, Ducum sedes: *Rotenburgium*; quæque reliquas antestatur, *Tubinga*.

*Franconia, sive Francia Orientalis,
Franckenlandt.*

Dux est, qui & Episcopus, cognomine Herbipolitanus, ab Herbipoli, vulgo *Wirtzburg*, capite provinciæ, dictus. Urbs est inter primas præclara, At *Francfurtum* ad *Mœnum* libera imperii civitas, celeberrimis totius Europæ, nedum Germaniæ, nundinis nobilitatur. *Bamberga* Episcopali dignitate, celebris urbs, centrum Germaniæ obsidere videtur. Est in Franconiensi agro Arx *Ansbach*, Marchionatus titulo gaudens.

Palatinatus Rheni, die Pfaltz.

Franconiæ quondam pars, nunc Palatinatus Rheni, caput habet provinciæ *Heidelbergam*, eandem Electorum Palatinorum sedem. Ad confluentes Rheni Nicrique *Manheimium*

mium opidum munitissimum, provinciae propugnaculum est. Est eodem tractu, inter Elsatiam & Palatinatum, Marchionatus Badensis, ab aquis totius Germaniae celeberrimis cognominatus. Sedes Marchionis est Durlacum, opidum cum arce.

C A P. XI.

Palatinatus superior, Bavaria, Salisburgensis Archiepiscopatus, Tirolis Comitatus.

Nortgavia, *Nortgavv*; qui & Palatinatus Bavariae, sive superior Palatinatus, die *Ober Pfaltz*.

NOrimberga, *Nürnberg*; in confiniis Franconiae, Sueviae, ac Bavariae posita, nullius Soli esse cupit. Urbs est magnifica, splendida, potens ac totius Germaniae superbissima. Caput Nortgaviae nunc censetur Amberga. *Neuburg* & *Sultzbach* Principum Palatinorum sunt sedes. Est circa haec loca Landgraviatus Leuchtenbergicus, cujus sedes *Ppreimbt*. Est & Egra, *Eger*, libera Imperii civitas. Item Comitatus *Ellenbogen*, qui ad Bojohamiam spectat.

Bavaria, *Baieren*.

Bavariae Ducatus dividitur in Superiorem & Inferiorem, hic ad Ortum: ille ad Occasum spectat. In superiori sunt urbes clarae Monacum, *München*, Ducum sedes, omnium Germanicarum pulcherrima. Secunda est *In-golsta-*

golſtadium : hanc ſequitur Friſinga. In inferiori Auguſta Tiberi, quod nomen illi falſo tribuerunt olim fabuloſi Grammatici ; alias Ratiſbona dicta, vulgo *Regensburg*, comitiſ imperii, quæ heic haberi conſueverunt, antiquitatum reliquiis, & ponte prælongo clara. Reliquæ memoratu dignæ ſunt, Patavium, vulgo *Paſſaw*, *Landſhut*, *Straubing*.

Salisburgienſis Archiepiſcopatus.

Bavariæ pars eſt Salisburgienſis Archiepiſcopatus cujus caput ſedelque Archiepiſcoporum Salisburgium, *Salzberg*, urbs ſatis elegans.

Tirolis Comitatus.

Terioli, vulgo *Tyrol*, eſt arx, unde maximus Europæ Comitatus in iſtis Alpibus, in Germania Norici, in Italia Rhetiæ partem obtinens, nomen habet. Urbes claræ ſunt, *Æripions*, vulgo *Inſpruck*, quondam Comitum, nunc Aultriæ Archiducum in his oris ſedes. Tridentum, Italis *Trento*, Germanis *Trient*, concilio Occumenico clara. Bolzanum, mercatus non incelebris. Brixia etiam, vulgo *Brixen*, nobilis in hoc tractu Episcopatus eſt.

C A P. XII.

Croatia, Vinidorum Marchia, Carniola, Carinthia, Stiria & Aultria.

Croatia, Marchia Vinidorum, Carniola, Carinthia, Stiria & Aultria ſuperior, quia hodie

hodie domui Austriacæ parent, in Germania hodie censentur; quum olim Pannoniæ portiones fuerint.

Croatia, & Vinidorum Marchia.

Croatia, Germ. *Krabaten*, regni titulo decora, & Vinidorum Marchia, Germ. *Windisch Marck*; nihil in se habent memoratu dignum. Cæterum incolæ utriusque sunt Slavonici generis. In Vinidorum tamen Marchia sunt etiam Germani.

Carniola, Krain.

Caput hujus Ducatus est opidum Lubiacum, *Laubach*, & Lubiana dictum. *Krainburg* locus est munitissimus. Celeia, *Cilly*, Comitatus titulo insignitur, Cæterum incolæ partim sunt Germani partim Slavi.

Carinthia, Kernten.

Ducatus hic Stiria Ducatui conjunctus; urbes insigniores habet, *Villach*, *Clazhenfurt*; Ducum quondam sedem, *Volckmarck*, *S. Weit*, *Iudenburg*.

Stiria; Steirmarck.

Dividitur Stiria in superiorem atque inferiorem. In hac caput totius Stiria & sedes Archiducum Austriacorum, est Grætia, *Gräts*, admodum magnifica. Sunt præterea celebres, *Rackelsburg*, *Pettaw*, *Marpurg*; *Kermend*, & *Canisia* duo munitissima erant contra Turcarum irruptiones propugnacula; sed hoc

hoc jam superioribus annis Christianis creptum est. In superiori Stiria urbs primaria est Muripons, *Pruck an der Mure*.

Austria, *Oest-reich*.

Vnicus totius Europæ Archiducatus est Austria, in Superiorem ac Inferiorem divisa. Inferior inter Danubium, Bojohæmiam, & Tejam flumen sita, urbem præcipuam habet *Kyembs*. Superioris: quæ inter Danubium & Stiriam posita, caput est Vindoniana, sive, ut vulgo usurpatur, Vienna, *VVien*; urbs magnifica ac splendida, tutissimum in his oris contra Turcarum incurSIONES munimentum. Eincium, *Lintz*, nobile est ad Danubium Emporium.

C A P. XIII.

Bojohæmia, Moravia, Silesia, Lusatia.

Bojohæmiæ regnum, Germ. *Böhaimb*, montibus ac sylvis, ceu munitissimo vallo undique cinctum, ab initio incolere Germanorum quidam: quibus pulsus Boij, Gallica gens, obsederunt; nomenque de suo regioni reliquerunt. Bojos pepulerunt Marcomanni, Germanica gens; hos, circa annum à nato Iesu MDL, Slavonica gens, quæ etiam nunc tenet, Bojohæmi, *die Böhmen*, à solo quod occuparunt, Germanis dicti; at *Czechi* suo sibi patrio vocabulo nuncupantur. Principio adventus à ducibus populus regebatur; donec circa annum MDLXXXVI Vratislaus primus

primus Bojohæmiæ Rex crearetur. Hunc postea continua serie secuti sunt alii Reges, donec Regia stirpe prorsus extincta, ad Austriacam domum regnum devolutum est. Regio ipsa est omnium rerum ad usum vitæ humanæ necessariarum fertilissima; argenti æriq; metallis abundans: quibusdam in locis etiam auri sunt venæ. Urbium clarissima est Praga, regni caput, Regumque sedes, totius Bojohæmiæ compendium: urbs sane magnificentissima, superbis ædificiis frequens, exteris nationibus adfluensissima. Secundum locum tenet *Pilsen*. Reliqua opida nobiliora sunt *Kralowihradetz*, Germanis *Königingrätz*; *Kutnahora*, German. *Kuttenberg*; *Nympurck*, German. *Limburg*; *Tabor*, *Budieiorvice*, Germ. *Budweiß*; *Lanij*, Germ. *Laun*; *Sætetz*, Germ. *Satz*; *Litomierzitze*, Germ. *Leitmeritz*; *Chomutow*, Germ. *Commetaw*; *Thermæ Carolinæ*; *Karlsbad*, saluberrimis aquis opidulum est celebratissimum.

Moravia, *Mähren*.

Sub Bojohæmiæ regno censentur Moravia, Silesia ac Lusatia. Moravia Marchionatus nomen habuit à flumine in Danubium exeunte, quod Plinius *Morum*, Tacitus *Marum* vocat. Gens incolit Slavonica, Germanis mixta. Urbium clarissima est *Olmitz*, Slavonice *Olomuce*; caput regionis, elegans ac dives. *Brin* & *Znaim* inter splendidissimas haud postremæ. *Iglaw* & *Kyemsier*, non negligenda opida.

Silesia,

*Silesia, German. Schlesinghen
& Schlesien.*

Silesia ampla ac dives regio, sub Ducatus titulo XVI Principatus in sese complectitur; quorum nomina sunt; *Breslaw, Glogaw, Sagan, Schweinitz, Lignitz, Brieg, Neisse, Crossen, Teschen, Oppelen, Ratibor, Munsterberg, Troppe, Iaur, Olffe & Lägerndorff*. Poloniae regibus subiecta fuit primum uniuersa Silesia; postea circa annum MDCCC. In Bohemiae Regum fidem se contulit, à quorum Imperio etiam nunc pendet. Urbium Princeps est Vratislavia, Bojohæmis *Wratzlaw*. Germ. *Breslaw*, opulentissimum in his oris Emporium, splendida sane urbs, ac merito inter tres pulcherrimas Germaniæ (quarum alteræ Monacum & Lipsia) computata. Secunda ab hac Glogovia cognomine Major, *Grooß Glogaw*. Sequuntur hinc *Sagan, Schweinitz, Neisse, Lignitz, Brieg, Olaw, Oppelen, Troppaw, Teschen*. Est præterea in his oris, inter Bojohæmiam & Silesiam, sui quoudam juris Comitatus Glacensis, *Glatz*; cuius titulo, Comitum stirpe extincta, Bojohæmiæ Rex nunc gaudet.

Lusatia, Lausnitz.

Silesiæ ab Solis æstivi occasu conterminata est Lusatia, Hexapolitano agro, *die Sechsstatte*, à senario opidorum numero sic appellata, clara. Nomina eorum sunt, *Bautzen, Görlitz, Sittaw, Kamitz, Luben, Guben*. quorum tria priora satis lauta.

C A P. XIV.

*Marchia Brandeburgiensis, Pomerania,
Meckeloburgium, Holsatia.*

Marchia Brandeburgiensis.

Regio hæc est spatiosa, ingentibus silvis, lacubusque atque paludibus in via, ab opido Brandeburgio cognominata. Dividitur in duas potissimum parteis. Veterem ac Novam Marchiam. Veteris caput est *Brandeburg*. Novæ *Francofurtum ad Oderam*, celebris civitas, mercatu nobilis. *Berlinum* in medio Provinciæ situm, sedes est Principum Electorum Brandeburgensium; urbs amœnissima. *Costrinum*, vulgo *Köstrijn*, mirando munimento nobile opidum. Alterum munimentum est *Spandau*, prope *Berlinum*. Cætero *Crossen* Ducatus, qui antea in *Silesia* censebatur, nunc Marchionibus Brandeburgensibus paret.

Pomerania, Pomern.

Pomeraniæ Ducatus solo fertilissimo juxta litus maris *Codani* longo tractu expanditur, in septem parteis, quarum quæque Ducatus dignitate censetur, divisus. Nomina Ducatum sunt, *Wenden*, *Stetin*, *Gütshkovv*, *Wolgast*, *Usedom*, *Rügen*, *Bart*. Ex his *Rügen* & *Usedom* sunt Insulæ. Caput, *Pomeraniæ* est *Stetinum*, urbs haud exigui momenti, Emporiumque celebre. Sequuntur *Stralsond*, *Wolgast*, *Gripesvold*; *Wollin*, celeberrimum

rimum quondam in his oris emporium; *Stargard*, *Colberg*, *Camin*, *Cöslin*, *Stolpe*, opida nobilia.

Meckelburgiensis Ducatus.

Meckelburgiensis Ducatus, quem vulgus Latinorum inepte Megalopolitanum adpellat, urbes habet claras *Lubecam*, *Lübeck*; *Rostochium*, *Rostock*; *Vismariam*, *Vismar*, *Lubeca* opulentissima quondam marique potentissima imperii civitas, nunc etiam Suedicis Moscoviticisque commerciis celeberrimum Emporium. Urbs est ampla, splendida & magnifica.

Holsatia; *Holstein*.

Dividitur hæc regio in Holsatiam proprie dictam, & Ditmarsiam ac Slesovicensem Ducatum. *Ditmarli*, *die Ditmersen*, libere nuper gens, nunc sub Danorum Regum imperio vicatim incolunt. Clarissima totius Holsatiæ urbs est *Hamburgium*, opulentissimum ad *Albim* flumen Emporium, quo adverso naves ex variis mundi partibus adpellunt, *Kiel*, item, *Ekelnförde*; & *Hufem*, nitida opida portusque celebres. In mediterraneis sunt *Flensburg*, *Rensburg*, & *Slesvÿck*. huic contigua fere arx *Gottorp*, Ducum sedes est.

C A P. XV.

Luneburgensis Ducatus, Bremensis Archiepiscopatus, Frisia Orientalis, Westfalia, Clivia & Montanus Ducatus.

Luneburgensis Ducatus.

Ducatus hic cognominatur à capite suo *Luneburgio*, *Luneburg* urbe lautissima, salis fontibus maxime clara. Cella, *Cell*, Ducum sedes est. *Danneberga*, Comitatus titulo decorata.

Bremensis Archiepiscopatus.

Bremensis Archiepiscopatus caput *Bremia* est, *Bremen*, civitas egregia & magnifica, Emporiumque haud ignobile, *Visurgi* fluvio navium adpulsum commodante. *Stade*, opidum prope *Albim*, Anglorum, qui per universam Germaniam pannis negotiantur, celebre nuper fuit Emporium. *Vorde*, sive *Bremerforde*, arx cum vico, Archiepiscoporum *Bremenium* sedes est.

Frisia Orientalis.

Frisia Orientalis, *Oost-Friesland*, alio nomine Comitatus *Embdanus* nuncupatur, à capite suo *Emda*, *Embden*; urbe haud equidem ampla; at portu celeberrimo. *Auricum*, *Aurick*, Comitum sedes est.

Westfalia,

Vestfalia, *Westfalen*.

Westfalia satis ampla regio, gregibus quã hominibus alendis benignior est; silvis horrida, ac paludibus crebris sceda, veterem illam Germaniam referre videtur. Episcopatus & Comitatus frequentibus distinguitur. Episcopatus sunt; Monasteriensis, Paderbornensis, Mindensis, Osnabrugensis, Verdensis. Monasterium, *Münster*, caput totius Westfaliæ, nobilis & magnifica civitas, in amœnissimis agris sita, annis superioribus Anabaptistarum lymphatico regno celebris. Secunda à Monasterio Westfalicarum est *Susatum*, *Soest*, nulla re, quam amplitudine sua clara. Deinde *Tremonia*, *Dortmund*, *Minden*, *Osenbrugge*, *Paderborn*, cultorum frequentus sunt urbes. Comitatus nobiliores sunt, *Marck*, *Oldenburg*, *Delmenhorst*, *Benthem*, *Arnsberg*, *Lingen*, *Teckelenburg*, *Waldeck*, &c. *Lingen* opidum est munitissimum.

Clivia, *Cleve*.

Clivia, ad utramque Rheni ripam porrecta, à *Clivis* capite totius Ducatus, cognominatur: junctaque est Iuliacensi Ducatui, Colles sive Clivi, in quibus condita, numen urbi præbuisse, vulgo putantur. At clarissima omnium est *Vesalia*, *Wesel*, secunda *Emericum*, *Emmerick*; *Santen*, antiquitatum Romanarum reliquiis præscam originem claritatemque indicat. *Mours* Comitatus titulo insignitum opidum, munimine maxime clarum est.

Montensis

Montensis Ducatus.

Montensis Ducatus Clivenſi Ducatui conterminus eſt, vulgo *Berg*, cujus caput *Düſſeldorp*, opidum cum arce, Ducum Juliaci, *Clivix* & *Bergæ* ſedes.

C A P. XVI.

Haſſia, *Wetteravia*, *Buchovia*,
Thuringia.

Haſſia, *Heſſen*.

HAſſia Landgraviatus, Comitatus in ſe habet nobiles hos, *Zigenhaim* & *Nidda*; caput provinciæ eſt Caſtellum Cattorum, ſive, ut vulgo nunc uſurpatur, *Caſtella*, *Caffet*; lauta ſane civitas cum ſplendida arce, Landgravorum ſedes. Secunda eſt *Marpurgium*, literarum ſtudiis maxime clara. *Gieſſen* munitiſſimum totius Provinciæ opidum.

Wetteravia, *Wetteraw*.

Inter Haſſiam ac Rhenum fluvium eſt *Wetteravia*, regio, quam maxime nobilitat nobiliſſimus Comitatus *Naſſovicus*; unde decus illud gentis, *Belgiæ* fœderatæ munimen ac gloria, **PRINCEPS MAURITIVS** origine inducit.

Buchovia, *Buchow*.

Inter Haſſiam, Franconiam atque Thuringiam media ſita eſt regio *Buchovia*, cujus caput *Fulda*, opidum, celebre præſtantiſſima
Europæ,

Europæ, nedum Germaniæ, Abbatia insignitum.

Thuringia, *Düringen.*

Thuringiæ Landgraviatus omnium nobilissimus, inter Salam Virurginque amneis protensus, familia: Saxonicæ parat. Caput regionis est Erfordia. *Erfurt*, ingens urbs, & quasi compendium totius provinciæ, Academia quondam clara: & Vivaria, *Weimar*. Principum sedes; urbs est amœnissima, *Gotha* cum diruta arce *Grimmesleyn*, Augusti Electoris obsidio arcisque everfione clara est. *Iena* Mularum est domicilium. *Isenacum*, *Eisenach*, Ducum sedes est.

Præterea est in hac provincia Ducatus Coburgiæ, ejus caput *Coburgium*, urbs cum egregia arce, Ducum sede. Item Comitatus Swartzeburgiæ, ejus caput *Arnstad*, haud spernendum opidum.

C A P. XVII.

Misnia, Saxonia, Brunsvicensis Ducatus.

Misnia, Meissen!

Misniæ Marchionatus, Ducum Saxoniarum domicilium, agro amœnissimo, argenti venis ditissima, urbibus splendidissima est regio. Urbium quondam prima erat Misnia ad Albim amnem sita, unde Provinciæ nomen: at nunc clarissima omnium est Lipsia, *Leipzig*, haud ita magna, verum adificiorum nitorem, incolarum mores, agri circumjecti

F

amœnitatem

amoenitatem si species, nihil adeo festivum in tota Germania reperiri posse credas, nundinis, quæ hic ter in anno habentur, post Francofurtum ad Mœnum, celeberrima. major est Noviburgium, *Naumburg*, at minus splendida, & ipsa nundinis celebris. *Dresda*, *Dresden*, urbs est cum arce magnificentissima, Ducum Electorum sedes. Celebrantur hic maxime pons super Albim, Stabulum equorum, armamentarium, & quod incolæ vocant *die Kunst-kammer*; ubi notatu digna vituntur plurima. *Freiberg*, *Annaberg*, *Mariaberg*, argenti metallis foecunda opida. *Weissfels*; *Zwickau*, *Zeitza*, *Chemnitz*, *Torga*, *Ioachimsthal*, haud contemnenda opida quorum postremum est feudum regni Bojohæmiæ. Est præterea in Misnico agro Principatus Snebergensis, ab opido arceque *Sneberg* cognominatus: cui conjunctus est Comitatus *Hennebergensis*. *Aldenburgium* Ducum sedes est. Misnicæ etiam ditionis est *Voytlandia*, cujus caput est opidum *Hoff*, satis nobile.

Saxonia, *Sachsen*.

Saxonix Ducatus ad utramque Albis fluvii ripam est, in varias ditiones discerptus. Urbium clarissima amplissimaque est *Magdeburgium*, *Meyburg*, Burchgraviatus S. Imperii, & Archiepiscopatus titulo maxime insignis.

Wittenberga opidum nitidum ac munitum, Ducum Saxonix quondam sedes, Martini Lutheri Theologica professione maxime clara. *Halla*, vulgo *Hall in Sachsen*, elegans urbs,

urbs, salis coctione maxime celebris. Est in Saxonia, sui juris Principatus Anhaltinus, ab arce *Anhalt* ita cognominatus; huic subsunt duo Comitatus, *Ascanien* & *Barbi*, Baronatusque *Bernburg*. *Dessaw*, Principum sedes, urbs est lauta. hac quidem major est *Servesta*, *Zerbst*, at minus polita. Est in eadem Saxonia clarissimus omnium Comitatus *Mansfeldicus*, ab opido *Mansfeld* denominatus, quatuor alios intra se Comitatus includens.

Brunsvicensis Ducatus; Brunswick.

Caput est, unde Ducatui nomen *Brunsvicum*, libertate Imperii fruens; urbs dives ac probe munita, fortissimâ contra Ducum *Brunsvicensium* crebras obsidiones defensione maxime nobilis. Secundum locum obtinet *Halberstadium*, inde *Hyldeheim*, *Hannover*, *Goslar*, *Helmstad*, haud spernenda opida. *Wolfenbüttel*, arce munitissima, Ducum sedes est.

C A P. XVIII.

De Archiepiscopatibus & Academiis Germaniæ.

Archiepiscopatus in Germania sunt VII: *Moguntinus*, *Colonicus*, *Treverensis*, *Magdeburgiensis*, *Salisburgiensis*, *Bremensis* & *Pragensis*. Episcopatum in tam vasta regione incertus est numerus. Præcipui sunt: *Herbipolitanus*, *Bambergensis*, *Argentoratis*,

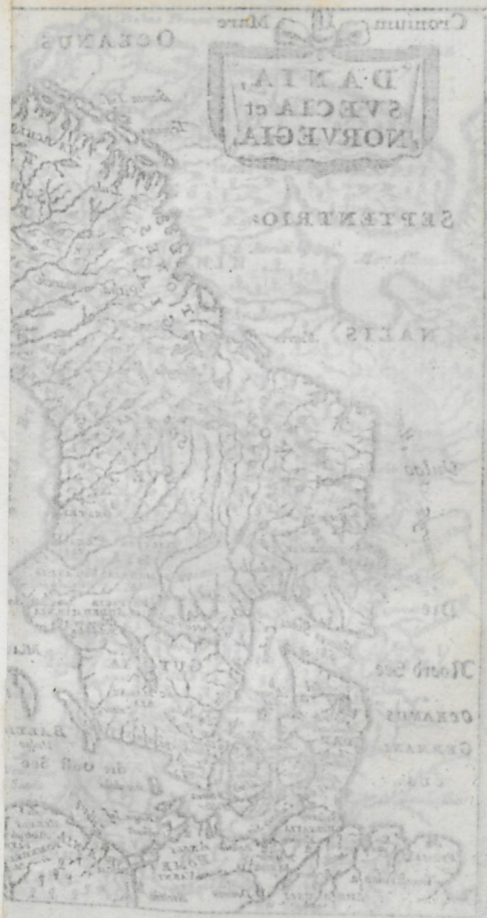
tenfis, Spirenfis, Leodicenfis, Monafterienfis, Paderbornenfis, Hildesheimenfis, Mindenfis, Osnabrugienfis, Verdenfis, Halberftadienfis, Hallenfis in Saxonia, Vratislavienfis, &c.

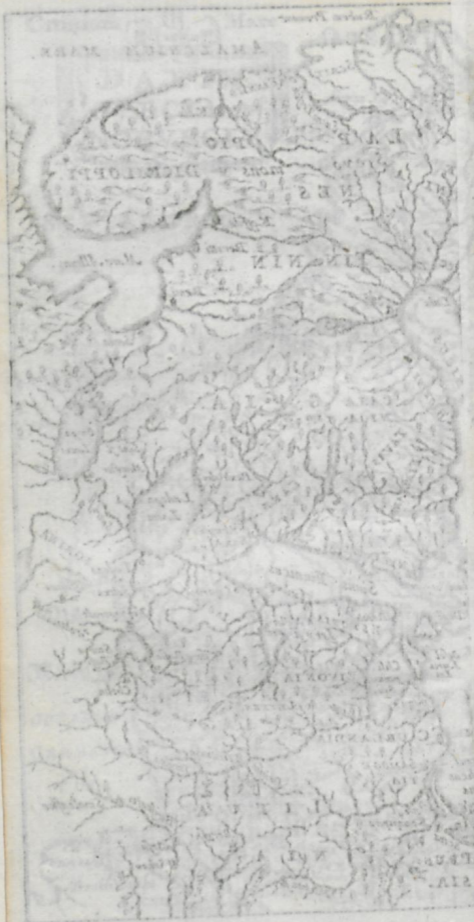
Academiae illuftres funt; Bafilæ, Friburgii in Brisgavia, Argentorati, Heidelbergæ, Tubingæ, Ingolftadii, Altorfienfis, Praga, Viennæ, Francofurti ad Oderam, Gripswoldiæ, Roftochii, Helmftadii, Wittembergæ, Lipfiæ, Ienæ, Erfordiæ, Marpurgii, Giefiæ, Coloniae.

C A P. XIX.

Daniæ Regnum.

DAnia nomen habet à Danis five Codanis populis, qui & Teutoni olim dicti fuere. Codano finu, five mari Suevico, in plures fecatur portiones. Partem ejus cis finum in Germaniæ continenti fitam, Cimbricam: peninfulam Romanam vocitaram, ante diximus. Cimbri ab initio incoluere: poſtea Jutæ, unde regioni nomen in hunc ufque diem, *Jütlandt*, præter unum opidum *Flensborg*, nihil clarum habens. Alteram partem, trans finum fitam, veteres infulam putarunt eſſe, nomine Scandinaviam, five Scandiam; at continentem eſſe, una cum Suedia, & Norvagia, fatiſ nunc conſtat. Dividitur in tres partes; *Halland*, & *Scanen* & *Bleicking*: Vrbes in ea, ſeu potius opidula, litori præteuſa, ſunt, *Ellebøge*, *Lands-kroon*, & *Elzenborg*, freto Danico, quod vulgo dicitur *der Sondt*, adpoſitum. In mediterraneis eſt *Londen*, Archi-

Archiepiscopali sede decoratum. Tertia pars regni in insulis dispersa medium situm obsidet. In his Codanonia; ab ipsis incolis Codanis, qui alio nomine fuere Teutoni, veteribus sic dicta, nunc *Seelandia*, ut magnitudine sic fecunditate alias antestat. In hac totius regni caput Hafnia, vulgo incolit *Cöpenhafen*, & *Copinghafen*, German. *Copenhagen* & *Kopenhagen*, celebre Emporium Regumque sedes. *Elsenöre* celebris ad dictum fretum navium adpulsu locus est: hic namque vectigal Regibus à transeuntibus navibus penditur. Contigua est splendidissima & munitissima arx *Cronenburg*, contra vim ex Oceano vel ipso sinu irruentium exstructa. In mediterraneis est *Rotschil*, dives quondam urbs, nunc opidum Regum sepulchris clarum. *Fredrichsborg*: arx in amœnissimo agro condita, Regum secessibus frequentatur.

Est præterea in hoc sinu insula *Bornholm*, hacque multo major *Gothia*, vulgo *Gottland*, saxo albo ad extruenda ædificia utilis, utraque Danicæ regno submissa.

C A P. XX.

Norvagia, *Finnomarchia*, *Islandia*,
Gronlandia, *Frieslandia*.

NORVAGIA.

NOrgagia, vulgo incolis *Norrige*, & contracte *Norge*; Germ. *Noorwegen*, & *Norwegen*, (Timæo apud Plinium *Nerigon*, qui insulam omnium Septentrionalium ma-

ximam falso credidit) nomen à situ accepit : quidpe *Nort German.* est quod Latinis Septemtrio. Sevone monte Orientale ejus latus, Meridionale sinus Codani faucibus & Oceano, Occiduum eodem Oceano, elauditur : à Septemtrione Finnomarchia ei obtenditur. Terra ipsa vasta, sed maxime aspera, saxoque sterili aut sylvis ingentibus horrida. Antiquissimi Sitones incoluisse traduntur. Postmodo potens Norvagiorum in Danos etiam & Frisios imperium fuit : at nunc ipsi Daniae regibus parent. Urbes in ea sunt, Nidrosia, vulgo *Drinthem*, caput regni, Regumque quondam sedes, ubi superbissimi olim totius Septemtrionis templi rudera visuntur. *Bergi*, vulgo *Bergen*, celeberrimum in his oris Emporium : praedicto Timæo pro insula memoratur. Hinc est *Anslo* sive *Opslo*, haud ignobile Emporium.

Finorrum Marchia.

Norvagiæ ab Septemtrionibus continuatur Finnomarchia, satis ampla & ipsa regio duobus diversis imperiis in duas partes distracta. Pars Meridionalis Daniae : Septemtrionalis Suediæ regno subjecta est.

Islandia.

A Norvagiæ littore in occasum versus ad CL mill. German. navigantibus occurrit in Oceano Hyperboreo insula Britannicarum olim ultima, Thule; vulgo nunc *Island*, ab immensis frigoribus & perpetua glacie, quibus

bus damnata est, sic dicta; magnitudine sua, Melitæis catellis, & monte Hecla, perpetuum ignem eructante, maxime clara: De cætero Daniæ regibus subiecta.

Gronia.

Islandiæ ab occasu æstivo proxime objectet Gronia, vulgo *Groenland*: immenso terrarum spatio, incertum insula an continens terra sit cum Americæ terris; quibus propinquior longe quam Europæ. Imperium in litora hæctenus cognita sibi vendicarunt Daniæ Reges. Balænarum captura regio maxime nobilitatur.

Frieslandia.

A meridie eidem Islandiæ opposita est insula *Friesland*; & ipsa à frigoribus ac perpetua fere hyeme nomen habens, nulla re alia Regibus Angliæ, quibus paret, quam piscium captura utilis.

C A P. XXI.

Suedia, Botnia, Serickfinnea, Lappia, Finnia.

S V E D I A.

AT in Continenti rursus Norvagiæ Daniæque regnis jungitur Suedia, continuo certaue serie antiquissimum in orbe terrarum regnum; quod semper Suiones sive Sueones incolere. Clauditur ab Ortu, Fin-

nico sinu, Codanque mari: à Meridie Daniæ confinio: ab Occasu Sevõnis immensi montis jugo à Norvagia submoverur: à Septentrione est Botnia. Pars regni Australis antiquo nomine Guthia, vulgo *Gutland* vocatur, reliquis partibus longe celebrior lætiorque. Caput regni universi Regumque sedes est *Stockholm*; urbs posita in stagnis marinis, palis superstructa; unde etiam nomen traxit, natura operibusque munitissima. Emporiumque celeberrimum. Secunda est *Upsalia*, Academia Archiepiscopatuque insignis. *Calmar* in confinis Daniæ, cum arce validissima; urbs est satis magna, portusque celebris. Est item *Nicopen*, munitum opidum Emporiumque clarum.

Botnia.

Botniam sinus Botnicus in duas secat partes, Orientalem & Occidentalem. Nihil in ea notatu dignum præter Emporium *Torniam* ad intimum sinus recessum situm.

Scrickfomia.

Supra Botniam *Scrickfinni* sive *Scritfinni* incolunt, una cum Botnis, Suediæ regibus subjecti.

Lappia.

Hiuc versus Orientem in extimo veteris Germaniæ angulo *Lappia*, vulgo *Lappenland*, & incolæ ejus Germanis *Lappen*, Russis *Loppi*; in duo genera distincti. Occidentales

tales Suediæ regibus parent. Orientales Rus-
fico vocabulo *Dickiloppi*, id est, feri Lappo-
nes, magno Molcovia: Duci subiecti sunt.

Finnia.

Infra Lappiam Botniamque versus Meri-
diem est Finnia, inter Botnicum Finnicum-
que sinum posita. Plinio Fenningia, (qui in-
sulam esse credidit,) vulgo nunc *Finland*, di-
cta, haud parva Suedici Imperii portio, fer-
tilis arvis, pascuisque læta. Urbium clarissi-
mæ sunt: *Abo* Episcopalis sedes, ac *Vibur-
gum* in intimo sinus Finnici recessu nobile
Emporium.

C A P. XXII.

De Italia & variis ejus nominibus.

Explicatis veteris novæq; Germaniæ par-
tibus, commodissimus nunc videtur lo-
cus, à Septemtrionibus versus meridiem pe-
dem referre, ac transgressis hinc Alpium ju-
gis Italiam introspicere. Quin pigeat, quæ
omnium dignitate prima erat, eam posteriore
loco dici: quidpe terra olim fuit omnium ter-
rarum alumna simul & parens; divina provi-
dentia electa, quæ sparsa congregaret impe-
ria, ritusque molliret; & tot populorum dis-
cordes ferasque linguas sermone commercio
contrahere ad colloquia, & humanitatem
homini daret; breviterque una cunctarum
gentium in toto orbe patria fieret. Iam vero
locorum salubritatem, cœli temperiem, apri-

ca collium, opaca nemorum, tantam frugum & vitium olearumque fertilitatem, pecorum fecunditatem, tam innoxios saltus, tot munifica silvarum genera, tot lacus, tot amnium fontiumque ubertatem, colonias tam frequentes, tam adfiduam novarum urbium gratiam, tam clarum decus veterum opidorum, virorum denique ingenia, mores ac ritus, linguaque ac manu res gestas si reputes, nihil toto orbe terrarum commemorares quod huic conferri, nedum præferri, queat.

Nomen unde sortita sit, varie auctores tradunt. alii quidpe à bobus, quorum magnitudine pulchritudineque fecunda est, vocitatum Italiam existimant: nam Ἰταλὸς veteri sua lingua dixisse Græcos, quos Latini Taurus: alii verius ab Italo, Rege Siculorum; qui primum agrum Sabinorum & Latium incolere, hanc terrarum partem adpelatam tradunt Italiam: quod postea nomen in totam terram, inter Alpeis & Siculum fretum, transit. Hesperia etiam dicta fuit Græcis, à vespertino sidere Hespero; quia illis in occasum sita erat. Saturnia, Ausonia, Oenotria, Latium, quanquam ab antiquissimis Græcis, postea etiam à Latinis poëtis pro universa Italia ponantur, partium duntaxat fuerunt nomina.

Cæterum natura Imperio Romano prospiciens, mari Supero Inferoque & altissimis Alpium jugis, ceu firmissimo vallo, fossaque latissima totam undique cinxit.

Terminos igitur habet à Septemtrionibus

Alpes;

am
m
u-
m
ce-
a-
m ;
as ;
hil
uic
res
ni-
oci-
ete-
au-
qui
co-
tra-
am
ans-
ve-
um
La-
cis ;
erfa
no-
pro-
mis
aque
ibus
lps ;

Alpes; ab Ortu Arsiam Histriæ flumen & mare Superum, qui & Hadriaticus sinus dicitur: à Meridie mare Infernum sive Tuscum; ab occasu iterum Alpeis & Varum amnem.

Longitudo ejus summa est ab Alpino sine Augustæ Prætoris, quæ vulgo nunc *Aosta*, per urbem Romam Capuamque meante cursu ad Rhegium opidum & Leucopetram promontorium, quod vulgo; *Capo del l'Arme*, millium passuum Iocccc, id est, mill. German. ccxxv. Latitudo varia est. at subter Alpes millium passuum, Ioclx, id est, mill. German. cxl. medio cursu inter Anconam & ostia Tiberina millia passuum cxxxvi, id est, mill. German. xxxiv. Veteres quærno folio eam assimilarunt, at nostri ævi homines cruri humano.

C A P. XXIII.

De divisione veteris Italiae.

Divisa fuit olim Italia aliter aliis subinde temporibus; prout gentium migrationes finiumque commutationes factæ sunt. Nos eam maxime divisionem sequemur, quæ sub primis Romanorum Imperatoribus fuit.

Postquam Gallorum inter Oceanum, Rhenum, Alpes, Internum mare & Pyrenæos montes incolentium, ingens multitudo, variarque nationes trans Alpeis profectæ, eam Italiae partem obsederunt, quæ inter Alpeis & Apenninum ad Æsum usque flumen, prope Anconam porrecta est; G A L L I A hæc Romanis

manis dicta est ITALICA : item Gallia cite-
rior, & Cisalpina, item Gallia Circumpadana,
& Togata à toga Romana, quia vestitum ri-
tusque Romanorum assumerat : quum trans
Alpeis ulterior Gallia diceretur Comata, à co-
ma seu casarie, quam incolæ ejus alebant :
pars autem Transalpinae Galliae à Braccis, fe-
morum tegumento, Braccata ; quæ eadem
Narbonensis provincia. Sed sub eadem Gal-
liae Togatae provincia comprehendebantur
etiam alii populi ; ut ad mare Inferum, Li-
gures ; ad Superum, Veneti, Carni, Histri ;
in Alpibus, Taurini, Salassi, Leponti, Eugane-
ni : & qui postea Provinciam per se una cum
Transalpinis populis, Vindeliciis atque Nori-
cis conficiebant, Rheti. Post Galliam Toga-
tam primi sequebantur sub Appennino Etru-
sci, sive Tusci : ultra hos ad utrumque Apen-
nini latus Umbri : Infra hos Sabini ac Lati-
ni, Æqui, Volsci, atque Hernici : iuxta Um-
bros ad mare Superum erant Picentes ; dein
Marrucini, Vestini, Frentani, Peligni, Marsi ;
ultra hos in mediterraneo Samnites & Hir-
pini : infra Samnites ad mare inferum Cam-
pani ; mox Picentini. Frentanis Hirpinisque
jungebantur Apuli. inde Calabri & Sallenti-
ni lævum Italiae cornu insidebant. Sub Apu-
lis erant Lucani, ad utrumque mare. Sub his
in dextro cornu & extremo Italiae angulo erant
Brutii.

CAP.

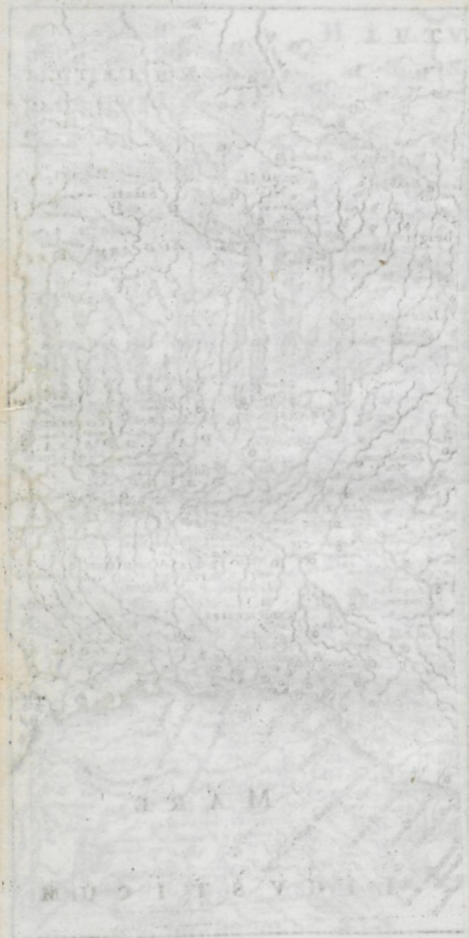
H E L

LIGURIE
TAURIN

HELVETII.

LIGURES.
TAURINI, etc.
item
Rhaetia Pars.

Y
ac
L
na
m
n
L
b
c
n
h
A
t
a
A

l
v
r
s
l
l
c
i

C A P. XXIV.

*Ligures, Taurini, Cottii & Ideonni regna,
Salassi, Lepontij, Euganei, Rheti,
Veneti, Carni, Iustri.*

Liguria inter Varum & Mactam amneis, mareque Ligusticum & Padum fluvium ad Placentiam usque porrecta, caput gentis Ligurum habuit Genuam, vulgo nunc *Genova*. Reliqua inde opida clara fuere in ora maritima, *Nicaea* & portus *Herculis*. *Monœci* à Græcis *Massiliensibus* condita; inde Ligustica opida *Albium Intemelium*, & *Albium Ingaunum*, quæ vulgo contracte dicebantur *Albintemelium*, *Albingaunum*, nunc *Vintimilia* & *Albenga*. Hinc *Vada Sabatia*, nunc *Savona*. Intus fuere *Pollentia*, *Alba Pompeja*, *Alta*, *Aquæ Statiellæ*, *Dertona*, *Iria*, quæ vulgo nunc dicuntur, *Polenzæ*, *Alba*, *Aste*, *Acqui* sive *Aich*, *Tortona*, *Voghera*.

Liguribus jungebantur *Taurini* inter *Padi* lævam ripam, *Alpium* radices & *Orgum* fluvium. Caput gentis olim *Augusta Taurinorum*, nunc vulgo *Turino*.

His finitimi erant *Cottii* & *Ideonni* *Regulorum* regna in *Alpibus*. *Cottiani* regni caput fuit *Segusio*, sive *Segusium*, nunc *Susa*.

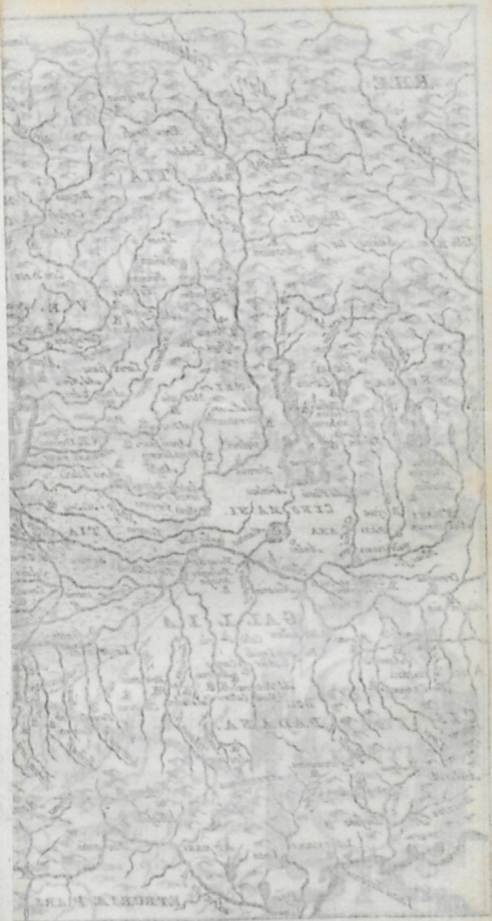
His iterum continuabantur *Salassi*, in valle quam *Duria* amnis mediam secat. Horum caput *Augusta Prætoria*, nunc vulgo *Aosta*; inde *Eporedia*, nunc *Invræa*.

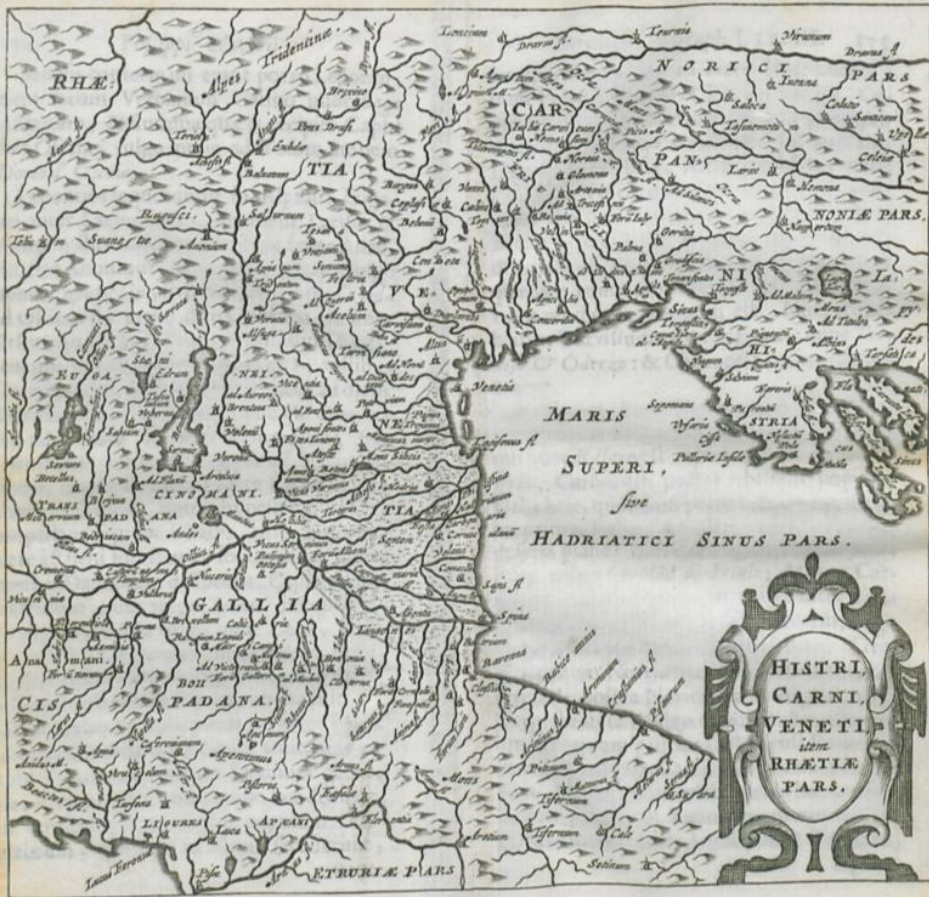
Salassis

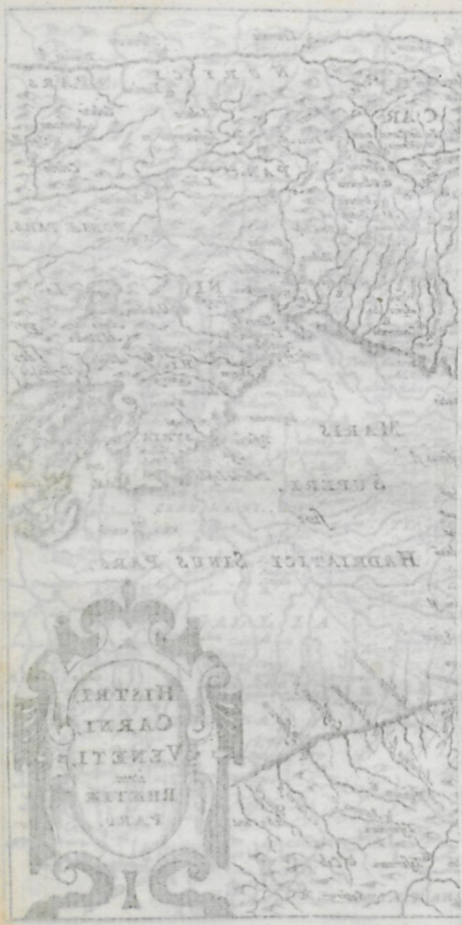
Salassii contermini erant porro Lepontii, circa lacum Verbanum, vulgo nunc *Lago Maggiore*, & flumina quæ is recipit. Caput fuit *Oscela*, vulgo nunc ad Tolam amnem *Domo d' Oscela*.

Lepontios sequebantur in Alpibus Euganei inter Larium sive Comensem Lacum & Athesim fluvium. horum opida fuere *Anauvia*, sive *Anonium*, *Sarraca* & *Vannia*, vulgo nunc *Castel Nân*, sive *Nôn*; *Sarca* & *Cividâ* ad Ollium fluvium, dein *Clavenna*; & item *Telium* in Valle *Tellina*. Nobilissimi Euganeorum populi fuere *Sarunetes* in vallibus *Clavennensi* & *Tellina*; *Vennonnes*; ad ortus *Athesis* amnis; *Camuni*; nunc *Val Camonica*; ad Ollium fluvium *Triumplini*, sive *Trumplini*, nunc *Val Troppia* ad *Melan* amnem. Supra Euganeos fuere *Rhæti*, Duce *Rhæto* ex *Tuscis*, quum hi pellerentur *Circumpadana* regione à *Gallis*, orti. Fines habere à *Rheni* fontibus ad fontes usque *Dravi* amnis, in *Danubium* defluentis. Caput eorum *Tridentum*, nunc vulgo *Trento*. reliqua opida clariora; *Curia* vulgo nunc *Chur*, *Italis* *Coirat*, *Feltria*, *Belunam*, nunc *Feltre*, *Belluno*. At *Verona* celeberrima omni ævo urbs, ab *Euganeis* simul & *Rhætis* condita fuit.

Rhætis ab ortu *Solis* proximi fuere *Veneti*; quos fabulosa *Græcorum* antiquitas ex *Paphlagopum* ad *Pontum Euxinum* gente, Duce *Antenore* à *Troja* excidio huc deduxit. Alii verius *Illyricum* fecere populum. *Euganeorum*, qui inde in *Alpeis* secesserunt,

occuparunt agrum ad mare Hadriaticum, inter Padum amnem & Timavi fonteis. Caput Venetorum Patavium, nunc *Padova*, ab Antenore Trojano conditum vel auctum. Inde opida celebria, Atria five Adria, nunc *Adri*, a Tuscis quondam conditum; unde mari seu sinui Adriatico cognomen: tum Atelle, nunc *Este*: Vicentia nunc *Vicenza*; & Altinum; ex quo præter nomen & tenuia quædam ruinarum vestigia apud Silim fluvium nihil nunc reliquum est. Hinc sequebantur Tarvisium, Opitergium; nunc *Treviso* & *Oderzo*: & Concordia, ejus nomen manet.

Reliquam hinc Euganeorum seu Venetorum oram ad Formionem usque amnem, qui nunc *Risano* est, apud opidum *Capo d'Istria*, Carnorum postea obtinuit populus. Urbs heic, quondam potens atque ingens inter primas Italiæ, Aquileia, nunc *Aquileia*, deserta plane. Inde clara opida, Forum Julii, nunc vulgo *Cividat di Friuli*; Julium Carnicum, nunc *Zuglio*, in ruinis inter Tisavemptum fluvium & Alpeis: Vedinum, vulgo Germanis nunc *Weiden*, Italis *Udene*. Circa Venonum Noreia fuit Tauriscorum urbs, qui inde postea Norici trans Alpeis dicti. Tergeste item, vulgo nunc *Trieste*, clara olim Histrorum primam urbs, post Romanorum fuit colonia, Carnorum provinciæ attributa. Sed in primis celebratus in hac ora fuit Græcis pariter ac Latinis monumentis Timavus amnis, inter Aquilejam & Tergeste, septem

septem capitibus exoricens, uno ostio post mille haud amplius passus in mare emissus.

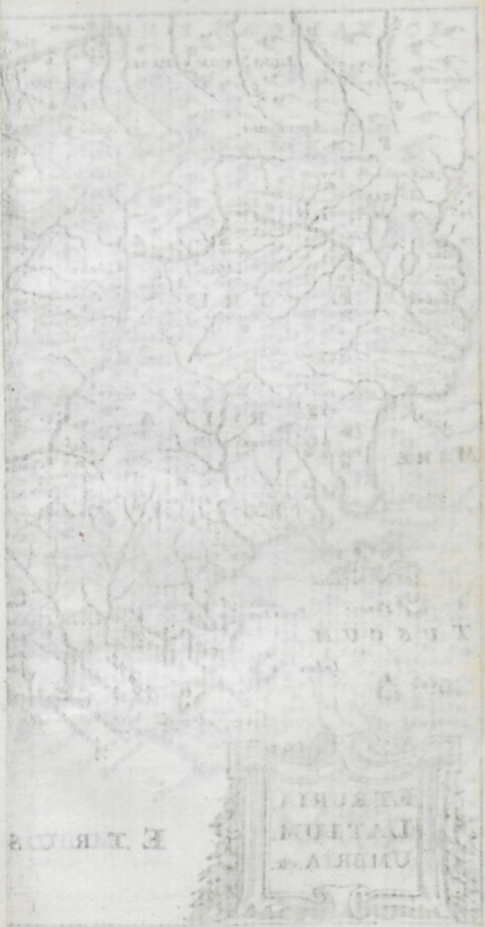
Post Carnos igitur est Histria, & populi Histri. Regio ceu peninsula inter Formionem & Arsiam amneis in mare procurrit. Caput gentis fuit Pola, à Colchis, Iasonem & Medeam persequentibus, olim condita. Inde celebria opida, Parentium & Ægida, nunc *Parento* & *Cabo d' Istria*: item Nefactium ad Arsiam fluvium, nunc *Castel Nuovo*.

C A P. XXV.

De Gallis Cisalpinis.

Gallicæ gentes trans Padum fuere, Libici, Lævi, Insubres, Orobiti, Cenomani. Libicorum caput fuere Vercellæ, nunc *Vercelli* Lævorum Ticinum, nunc *Pavia*; eorundem fuit Novaria, nunc *Novara*. Insubres omnium Gallicarum in Italia gentium, fuere validissimi. Caput eorum Mediolanum, vulgo nunc Italis *Milan*, German. *Meyland*. Opida hinc clara; Laus Pompeja, nunc *Lodi*; Forum Diuguntorum, nunc *Crema*; Moguntiacum sive Modicia, nunc *Monza*. Orobitorum fuere Comum, Bergomum, Forum Licinii, nunc vulgo *Como*, *Bergamo*, *Berlastina*. Ultra Insubres Orobitosque incolere ad Venetiam usque Cenomani; quorum caput Brixia, nunc *Brescia*, sive *Bressa*, Præterea celeberrimæ urbes, Cremona & Mantua, à Tuscis quondam condita. At cis Padum Gallici populi fuere Ananes, Boji, Senones. Ana-

nes

E. AMBROSIO

UNIVERSITÄT
MANNHEIM
BIBLIOTHEK

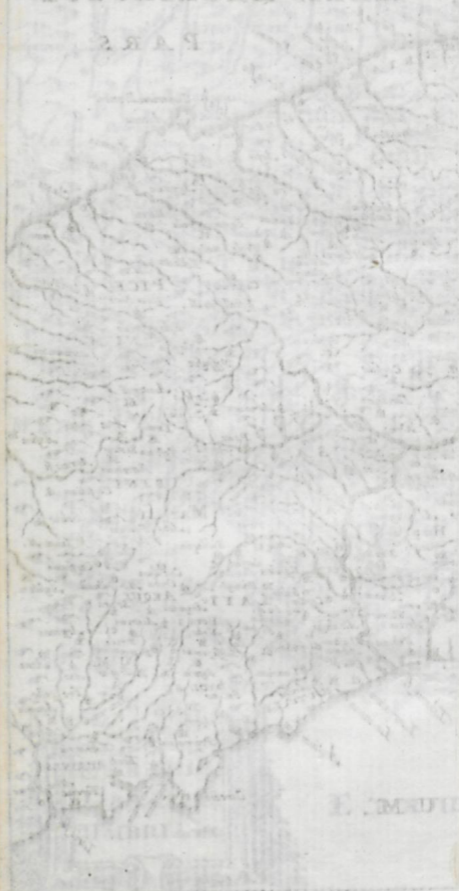
Y
S
H
C
&
I
n
C
-
b
L
f
n
v
g
C
F
g
b
L
n
v
B
c
T
h

**ETRURIA,
LATIUM,
UMBRIA. etc.**

ETRUSCUM.

MARIS ADRIATICI

PARS

E. MULLER

Des Lingariæ continuabantur circa Placencia Romanorum coloniam, vulgo nunc *Piacenza*. Inde sequebantur Boji, secundum Infubres maxima potentissimaque Gallorum Italicorum gens. Caput eorum fuit Bononia, nunc vulgo *Bologna*; Felsina ante dicta, cum caput Hetruscorum esset. Inde opida nobilia; Parma, Brixellum, Regium Lepidi, Mutina, Forum Cornelii, Faventia, Forum Livii; quæ nunc vulgo, *Parma*, *Brixello*, *Reggio*, *Modena*, *Imola*, *Faenza*, *Forli*. Postremi Gallorum in Italia fuere Senones, inter Ravennam & *Æsim* flumen, quod nunc *Iesi*, prope Anconam, partem Umbrorum agri incolentes. Caput heic gentis constituere Senam Gallicam, sive Senogalliam, vulgo *Sinaglia*. Reliqua hujus oræ opida in Umbris dicemus.

C A P. XXVI.

Etruria & Umbria.

CAlliæ Togatæ jungebatur à meridie Etruria, sub Apennino monte, ejus incolæ Etrusci sive Tusci; Græcis Tyrrheni dicti. Sed horum prima sedes fuit, ut ante dictum, trans Apenninum, ab utraque Padi ripa; unde à Gallis expulsi, intra Apenninum, mare Insuperum & Tiberim Macramque amneis confederunt, duodecim urbibus, totidemque Principatibus inter se constitutis. Urbium nomina hæc sunt; Veii, Volsinii, Clusum, Perugia, Crotona, Atetium, Falerii, Volaterræ,

ra. Vetulonii, Rusellæ, Tarquinii, Cære. Ex his hodieque extant, nominaque vulgaria habent ista; *Bolsena, Chiusi, Perugia, Cortona, Arezzo, Cività Castellana, Volterra, Cerveteri*. Reliquarum Veii ad xli lapidem ab urbe Roma fuere, circa opidam nunc *Scrofanò*; Vetulonii fuere prope litus inter *Plombinum & Massam* opida; vulgo nunc dicitur *Bagnidi Roselle*, id est, Aquæ Rosellarum. Tarquiniorum vestigia jacent supra *Cornetum* opidum.

Celebres præterea urbes in Etruria fuerunt, in littore; Luna trans *Macram* fluv. sed Etruscorum tamen opidum, portu nobile, nunc *l'Erici*; inde *Pisæ*, nunc *Pisa*; *Portus Liburnus*, sive *Hercules Liburnus*, nunc *Livorno*; *Populonia*, cujus vestigia extant prope *Plombinum*; *Telamon*, nunc *Telamone*; *Cosa*, nunc *Ansidonia*; *Gravisæ*, quondam infra *Cornetum*; *Centum Cellæ*, nunc *Cività Vecchia*; & *Alsiim*, nunc *Palo*.

Intus in mediterraneo, *Nepete, Sutrium, Falerii Faliscorum, Fanum Voltumnæ, Hortanum*; quæ vulgo nunc *Nepe, Sutri, Cività Castellana, Viterbo & Horti*. Inde *Herbanum*; quæ postea Vrbs vetus, nunc *Orvieto*. *Suana & Saturnia, Senæ, Florentia, Pistoria, Luca*, nomina antiqua retinent.

Umbria.

Tuscis jungebantur ad *Tiberim* fluv. *Umbri*. Sed hi ab initio ad utrumque mare late incoluerunt. unde fluvius, mediam postea Etruriam

truriam fecans, Umbro olim, nunc *Umbrone*. Ab Infero mari eos rejecerunt Etrusci; à Supero Senones Galli. at his à Romanis deletis, Vmbrae fines fuere in Romano Imperio ab Austro Nar amnis, vulgo *Nera*, in Tiberim confluens; ab occasu Tiberis, & trans Apenninum Bedefis, nunc *Ronco*; apud Ravennam mare Hadriaticum petens; à Septemtrionibus ipsum hoc mare; ab ortu *Ælis* fluvius, & inde linea ducta ad Naris fonteis.

Urbes in ora Hadriatici sinus; *Ravenna*, *Ariminum*, *Pisaurum*, *Favum Fortunæ*, & *Sena Gallica*, supra dicta: nomina vulgaria nunc sunt, *Ravenna*, *Rimino*, *Pesaro*, *Fano*, *Sinigaglia*. Intus *Cæsena*, *Sassina*, *Urbium*, *Sentinum*, *Ælis*, *Camerinum*; vulgo nunc, *Cesena*, *Sarsina*, *Urbino*, *Sentino*, *Iesi*, *Camerino*. Cis Apenninum; *Iguvium*, *Mevania*, *Spoletium*, *Tifernum*, *Nuceria*, *Camelaria*, *Alifium*, *Hispellum*, *Fulginium*, *Tuder*, *Interamnium*, *Narnia*, *Ameria*, & citra *Narem* *Otriculi*: quæ vulgo nunc, *Augubio*, *Bevagna*, *Spoleti*, *Città di Castello*, *Nocera*, *Affisi*, *Ispello*, *Fuligno*, *Todi*, *Térani*, sive *Terni*, *Narni*, *Amelia*, *Otricoli*.

C A P. XXVII.

De Sabinis & Latio.

I Nfra Umbros ad mare usque antiquissimis temporibus incolere Siculi; à quorum Rege Italo, hæc regio primum dicta est Italia; quæ deinde ab Aboriginibus, pulsus inde Siculis,

Siculis, Saturnia vocata est, & mox item Latium: unde Aboriginibus novum nomen Latini. Sed in partem Antiqui Latii postea successerunt Sabini, inter Narem & Anienem, quorum hic *Teuerone* dicitur. Caput Sabinorum fuit Reate, nunc *Rieti*; & ante hanc Cures, nunc *il Vecovio di Sabina*, *cecnobium*, cum ingentibus veteris urbis reliquiis, hinc Romani dicti fuere *Quirites*. Reliqua opida celebria sunt; *Nursia*, nunc *Norcia*; *Cutilia*, cujus ruinae prope opidum *Civita Ducale*; *Amiternum*, cujus vestigia prope Aquilam. Inde Eretum & Nomentum, prope Anienem, vulgo nunc *Monte Eretondo & Lamentario*.

Sub Sabinis itaque juxta Tuscos fuere Latini, non totius Italiae solum, sed & orbis universi gens nobilissima. Terra eorum Latium dicta, arctis initio finibus inclusa, ab Aniene ac Tiberi ad Circaum usque promontorium, quod vulgo nunc est *Circelli*. At postquam finitimi etiam populi Aequi, Hernici, Volsci, & Ausones sub eodem Latinorum nomine computati sunt, finis novi Latii fuit Liris annis, vulgo nunc *Garigliano*.

Caput Latii omni aeo fuit Roma, urbs, ab Aboriginibus, qui antea Oenotri dicebantur, cum ex Graecia in Italiam advenissent, condita; ab Aeneae posteris; ut tradunt, aucta: urbium sane Regina, orbisque terrarum caput ac domina, Reliqua, opida, antiquitate & claritudine, praecipua fuere; Tibur, nunc *Tivoli*; Praeneste, nunc *Pilastrina*, Gabii, medio

dio inter Præneſte & Romam itinere quon-
dam; Tuſculum, nunc *Fraſcati*; Aricia, nunc
L' Aricia; Lanuvium, nunc *Città Lavinia*;
Albalonga, inter Albanum quondam mon-
tem & Lacum; & Albæ mater Lavinium,
prope litus, nunc *Patrica*; inde Laurentum,
nunc *Paterno*; & tandem Oſtia ab Oſtiis Ti-
berinis nomen habens. Circa Anienis Tibe-
riſque confluentis, opida Antemna, Colla-
tia, Fidenæ, in tenuibus incertisſque veſtigis
oſtenduntur. Rutuli pars fuere Latinorum;
caput eorum Ardea.

In *F*quis fuere Carleoli ſive Carſula, nunc
Aſſuli, & Valeria, quæ & Varia, nunc *Vico*
Varo; tum Sublaqueum, nunc *Suliacæ*; Algi-
dum, in Algido monte & nemore, nunc *Sel-
va d' Algieri*.

Hernicorum fuere; Anagnia, Alatrium,
Veruli, Ferentinum, nunc *Anagni*, *Alatri*,
Veroli, *Ferentino*, dicta.

Sub Hernicis ad mare fuerunt Volſci, opi-
da eorum in litore Antium, Circaei, Tarracina, quod antea Anxur. intus ſtatim celeberrimus Pomtinus ager, & Pomtinæ Paludes, à capite olim Volſcorum Sueſſa Pomertia dictæ, inde Velitræ, Cora, Norba, Privernum, Seria, Signia, Sulmo, Frufino, Fabrateria, Aquinum, Caſinum, Atina, Arpinum, Arx, Sora: vulgo nunc dicuntur; *Belitri*, *Cora*, *Norma*, *Piperino*, *Sezza Segni*, *Sermonetta*, *Fraſelona*, *Falvatera*, *Aquino*, *Monte Caſino*, *Atina*, *Arpino*, *Arce*, *Sora*. At Fregellæ, nunc *Ponto Corvo* eſt; & Interamna, *l' Iſola* nunc dicta.

Aufonum

Auſonum fuere Cajeta, Fundi, Formia;
nunc vulgo dicuntur Gaëta, Fondi, Mola.

C A P XXVIII.

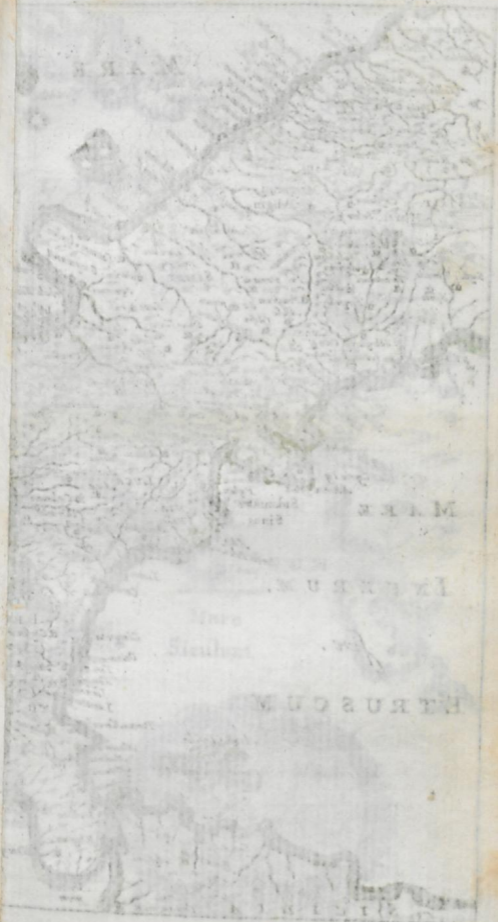
*Picentes, Vestini, Marrucini, Peligni,
Marſi, Frentani, Samnites, Hirpini.*

ULtra Appenninum rurfus juxta Sabinos
& Umbros, fuere Picentes, inter Æſina
& Aternum amneis: quorum hic nunc *Pef-
cära* dicitur. Regio eorum vocabatur Pice-
num. gens à Sabinis fertur orta. Opida in
littore; Ancona, Græcorum colonia, à Sy-
racuſanis condita: Caſtrum novum, nunc
Flaviano; Caſtellum Truentinum, ad Truen-
tum amnem. Intus Auximum, nunc *Oſmo*;
Septempeda, nunc *S. Severino*; Tollentinum,
Firmum Picenum, & Aſculum Picenum, In-
teramnium, Atria; quæ nunc, *Tollentino*,
Fermo, *Aſcoli*, *Téramo*, *Atri*. Picentibus
continuabantur Vestini, quorum opida An-
gulus & Pinna, vulgo nunc *Cività di Sant
Angelo*, & *Cività di Pennà*; Avia five Avel-
la, nunc eſt *Aquila*.

Vestivis ad mare contermini erant Maru-
cini, quorum opidum Teate; nunc *Tieti* &
Chieti.

Marucinis simul & Vestinis finitimi erant
Peligni, quorum caput olim Corſinum,
nunc destructum; deinde Sulmo, nunc *Sul-
monà*.

Pelignis & Vestinis in mediterraneo con-
tinuabantur Marſi. quorum Alba Fucentis,
ad

M. A. R. K.

M. A. R. K.

L. I. E. N. B. U. R. G.

H. E. R. S. F. O. R. D.

ad Fucinum lacum; quæ hodieque nomen antiquum in ruinis retinet; vulgo *Albes*, & *Albi* dicta. & *Marrubium*, nunc *Morréa*.

Rursus in littore ultra *Marrucinos* & *Pelignos* incolebant *Frentani*; quorum opida *Ortana*, *Anxanum*, *Histonium*; nunc *Ortona*, *Lanzano*, *Guasto*, d' *Amone*.

Infra *Frentanos* fuere *Samnites*, *Sabelli* etiam dicti; à *Sabinis* orti: & à *Samnitibus* orti *Hirpini*. Illorum regio *Samnium*; in quo opida, *Bovianum*, *Æsernia*, *Sapinum*, *Allifæ*, *Telesia*; nunc vulgo *Bojano*, *Isernia*, *Sepino*, *Alisi*, *Telesè*. Horum opida *Beneventum*, *Equus Tuticus*, *Abellinum*, *Compla*, nunc *Benivento*, *Ariano*, *Avellino*, *Conza*.

C A P. XXIX.

De Campania & Picentinis, Apulia, Calabria.

Iuxta *Samnites* *Hirpinos*que ad mare *Inferum* erat *Campania*, vulgo nunc *Terra di Lavoro*: in qua summum *Liberi patris* cum *Cerere* certamen. Opida in litore, *Liternum*, *Scipionis Africani* voluntario exilio clarum; nunc vulgo *la Terre di Patria*: *Bajæ*, delitiæ, an corrupte læ *populi Romani*: *Misenum*: nunc *Monte Miseno*; statio quondam classis *Romanæ* ad *Inferum* mare: *Puteoli*, *Puzziolo*, portus ad hoc mare totius *Italiæ* celeberrimus: *Neapolis*, *Parthenope* ante dicta, nunc *Napoli*; litterarum studis
Cicero-

Ciceronis Virgilique ætate clara: Herculanum, vulgo *Torre di Greco*; & Pompeji vulgo *Scafati*; Veluvii montis incendio nota oppida. Inde Surrentum, nunc *Sorrento*. Intus in mediterraneo, unde Campaniæ nomen, Capua, à Tuscis condita; æmula quondam Romæ, atque ob id ipsum perdita, nunc ruina ejus visitur duobus amplius millibus passuum à Nova Capua. Suesà Aurunca, nunc *Sessa*; Venafrum, nunc *Venafri*; Casilinum, nunc *Nova Capua* ad Vulturnum amnem: Teanum Sidicinum, nunc *Tiano*: Calatia, nunc *Casazza*; Cales, *Calvi*. Atella, nunc *Aversa*; Acerræ, nunc *Acerra*; Nolla, nomen retinens: Nuceria, nunc *Nocera*.

Juxta Campanos fuere Picentini, à Surrento, sive Minervæ promontorio, ad Silarum usque amnem, pars quondam Picentium, huc à Romanis à superno mari traducti. caput eorum Salernum, vulgo *Salerno*.

Apulia, Calabria.

Juxta Frentanos, Samnites, atque Hirpinos fuere Apuli, quorum regio Apulia, longissimo tractu à Frentone fluvio, vulgo nunc *Fortore*, ad fauces usque Adriatici maris excurrens. Divisa fuit in treis partibus. Daunia dicebatur à Frentone ad Aufidum amnem, vulgo nunc *Lofanto*: inde ad Brundisium, & Tarentum, Peucetia; cujus partem Pædiculi incoluere. hinc reliquum sub peninsula forma tenuere Messapii. Sed Messapia post dicta fuit Calabria, & incolæ Calabri. Calabria rursus

rursus dimidia pars, Tarentino sinui conterminua; Salentinorum fuit regio. Atque tum Apulia proprie dicta consistebat inter Freuntanos & Calabriam. Opida in Apulia fuere clara, Teanum Apulum; nunc exiguum murorum vestigium dicitur, *Civitate* vulgo; Gerion, nunc *Tragonara*; Sipuntum, nunc *Siponto*; Luceria, nunc *Lucera*; Æquulanum nunc *Troja*; Arpi, cujus ruinae apud *Foggiam* opidum: Asculum Apulum, nunc *Ascoli*; Venusia Horatio Alumno nobilis, nunc *Venosa*; Acherontia, nunc *Acirenza*; Canusium, nunc *Canosa*; & clade Romanorum insignis vicus, Cannæ, nunc *Canna*; Salapia, *Salpe*; Rubi, *Ruvo*; Butuntum, nunc *Bitonto*; Barium, *Bari*; Egnatia nunc *Torre d'Annazzo*.

In Calabria Brundisium, trajetum in Græciam olim clara: nunc *Brindisi*; Hydruntum, *Otranto*; Castrum Minervæ, *Castro*; Callipolis, *Gallipoli*; & omnium clarissima Tarentum, *Taranto*. Intus in peninsula, Neritum, *Nardo*; Aleium, *Lexxe*; & prope hanc quondam Rudia; Ennio cive nobile opidum.

C A P XXX.

De Lucanis, Brutis & Magna Græcia.

INfra Apulos, Hirpinos atque Picentinos ad utrumque mare fuere Lucani & ipsi à
G Samni-

Samnitibus orti Duce Lucio: sineis habuere ad Laum & Sybarim usque amneis; quorum hic in Tarentino sinu nunc vulgo dicitur *Cochile*; ille ad mare Inferum, *Laino*. Opida in littore hæc: *Pæstum*, Græcis *Posidonia* adpellatum, nunc in ruinis *Pesto*; *Velia*, nunc *Pisciotta*; celebris quondam portus; *Buxentum*, nunc *PolICASTRO*; à Terentino sinu *Metapontum*, nunc *Torre di Mare*; *Heraclea*, ante *Siris* dicta, nunc in vestigio ruinarum, *Policore*; *Sybaris*, postea *Thurii*, ac tandem *Copiae*, urbs dicta, inter *Sybarim* *Crathim* que amneis non extat. Intus *Potentia*, nunc *Potenza*; *Grumentum*, nunc *Clarimonte*.

Post *Lucanos* extimum *Italiae*, ad fretum usque *Siculum*, angulum tenuere *Brutii*, à *Lucanis* orti. Opida in litore versus occasum, *Cerilli*, nunc *Cirella*; *Clamptia*, nunc *Amantea*; *Temsa* sive *Templa*, cuius situs fuit prope speculam maritimam, cui nomen vulgare *Torre Loppa*; *Terina*, nunc, *Nocera*; *Lameta*, nunc *Santa Eufemia*; *Scyllæum* in cervice *Scyllæ* *Icopuli*, nunc *Sciglio*; & ultra fretum, *Rhegium*, nunc *Reggio*; ab altero mari *Locri* cognomine *Epizephyrii*, nunc *Ierace*; *Caulonia*, nunc *Castel Vetri*; *Scylacium*, nunc *Squillaci*; *Croto*, nunc *Crotone*; *Petelia*, nunc *Belicastro*; *Ruscianum*, nunc *Rossano*. Intus caput *Brutorum* *Consentia*, nunc *Consenza*; & haud procul inde versus *Septemtrionem*, quondam *Pandosia*, cum *Acheronte* fluy: quæ duo nomina cum *Alexander* *Epirotarum* Rex in *Epiro* ancipiti oracu-

lo monitus fatalia evitare vellet, heic in eadem incidit atque periit. Fuit præterea potens quondam civitas Hipponium, Romanis Vibbo Valentia dictum, nunc *Monte Leone*.

Atque hæcenus populos enarravimus, qui universam Italiam olim incoluerunt, præcipuasque eorum urbeis recensuimus. Cæterum quum Græci omnem fere oram maritimam, Coloniais suis è Græcia deductis, obsiderent, ipsa hæc terra una cum Sicilia dicta est Magna Græcia, duravitque hoc nomen multis sæculis, donec inter fretum Siculum constitit & Tarentum, quæ pars Italici littoris postea proprie eo nomine indigitata est, testibus Cicerone, Plinio, Ptolemæo & aliis.

C A P. XXXI.

De fluviis Italiæ.

Fluviorum princeps Italiæ est Padus, vulgo *Pò*, nulli annium claritate inferior, Græcis Eridanus dictus, ac Phaëtonis, ut fabulata est antiquitas, pœna illustratus. E gremio Vesuli, cellissimi inter Alpium juga montis profluens, triginta amplius flumina, lacusque immentos, septem ostiis, quæ septem maria perhibebantur, in mare Adriaticum defert. Fluminum nobiliora, sunt ex Alpibus orta; Duria, nunc *Dora*; Sessites, *Sessia*; Ticinum, *Tesino*, lacum Verbanum, nunc *Lago Maggiore*, transiens; Addua, nunc *Adda*, Larium lacum, nunc *Lago di Como*, perfluens; Ollius,

Ollius, nunc *Oglio*, lacum *Sebinum*, nunc *Lago d'Isèo*, transiens: *Mincius*, nunc *Menzò*, lacum *Benacum*, nunc *Lago di Garda*, transmittens. At à dextra ripa recipit idem *Padus* ex *Apeninibus* jugis, *Tanarum*, nunc *Tanaro*; *Trebiam*, qui nomen servat, *Romanorum* clade illustrem: & *Rhenum* *Bononiensem*, vulgo, *Reuo*.

Ex *Alpibus* item profluit *Athesis*, *Italica* nunc *Adese*, *Germanica* autem *Etsch*. Reliqua quæ sequatur, cuncta *Apeninibus* fundit: quorum *Arvus*, vulgo *Arno*, *Florentiam* ac *Pisas* perfluit; *Tiberis*, quem *urbs Roma*, *Romæque* conditor *Romulus*, totius terrarum orbis illustrissimum fecerunt, à dextra ripa *Claniam*, vulgo *Chiana*, à sinistra *Narem*, vulgo *Nera*, atque *Anienem*, nunc *Teverone*, in mare *Inferum* defert.

Inter *Latium* & *Campaniam* est *Liris*, nunc *Garigliano*, in ipsa *Campania* *Volturnus*, *Volturmo*; inter *Picentinos* ac *Lucanos* *Silarus*, *Silaro*. In magna *Græcia* *Sybaris*, nunc *Cochile*, & *Crathis*, *Crati*; in *Apulia* *Aufides*, nunc *Lofanto*, *Romanorum* sinistra pugna adversus *Annibalem* nobilitatus. Inter *Præcutios* & *Picenum* *Aternus*, nunc *Pescàra*. In *Gallis* *Senonibus* *Metaurus*, nunc *Metro*; *Hasdrubalis* fratris *Annibalis* clade atque interitu insignitus.

C A P. XXXII.

De montibus Italiae.

Alpes Italiam à Gallia, Viudelicia, Norico ac Pannonia submovent. Initium earum à vadis Sabatiis : finis ad Flanaticum finem, vulgo *Golfo di Carnaro*, & Colapis, vulgo *di Kulpe*, fluminis fonteis. Dividuntur in varias parteis atque nomina. A vadis Sabatiis ad Varii amnis fontes, qua Ligustico mari obiacent, maritimæ cognominantur : hinc ad Segusium usque, vulgo *Susa*, Cotticæ : inde ad S. Bernardum minorem Grajæ : dein ad usque S. Gothardum Penninæ : his continuantur Rhæticae, ad Plavis usque fontem : quarum pars Tridentinae perhibentur, supra Tridentum. His junguntur ad Doblacum usque Noricæ, supra Tilavemptum amnem, vulgo *Tajamento* : inde jam Carnicæ supra Carnos, usque ad Savi fontes : moxque ultimæ, ad Colapis fonteis usque, Pannonicæ, eadem & Julicæ dictæ. Sunt tamen qui supra Dalmatiam Alpium nomen protendant, ubi Dalmaticas dici volunt : alique in Thraciam & Pontum usque. Sed prior finis ad Colapis fontes à plerisque receptus est.

Cæterum intus in Italia Apenninus mons amplissimus Alpibus ad Vada Sabatia annexus, perpetuis jugis lunatoque cursu, ad Siculum fretum Leucopetramque promontorium tendens, Italiam quasi mediam tecat. Prope Sueslam, Liris fluminis sinistrae ripæ prætexi-

tur Massicus mons: hinc inter Cajas & Puteolos est Gaurus. supra Capuam, est Tifata mons, vulgo *monte di Capua*. Ultra Neapolim Nolæ vicinus est Veluvius, nunc *monte di Somma*, ignium eruptione ac Plinii interitu clarus. In Apulia est Garganus, in mare Superum ingenti promontorio excurrentis, nunc *monte di S. Angelo*.

C A P. XXXIII.

De variis Italiae incolis.

TERRAM Italiam à freto Siculo ad Alpes usque porrectam, qui ab initio haberint mortales, parum in tanta temporum longinquitate compertum est: nec constat, unus post inundationem terrarum ab urbe Babylonica profectus in dispersione gentium populus hanc regionem occupaverit omnem, unumque universæ nomen imposuerit; an aliæ subinde atque aliæ in terras cultoribus vacuas invecitæ gentes, suis quæque sedibus vocabula dederint diversa. Sane varii atque genere plane diversi in ea memorantur auctoribus populi, quorum antiquissimi sunt isti: Ausones, Brutiorum Lucanorumque agrum quondam tenentes; hinc Opici sive Osci, in Samnio atque Campania; Siculi in Sabinis & Latio: Umbri ad utrumque mare; ad Inferum, in parte Tusciæ inter Tiberim & Umbrorum amueis. Inde Tuscici ad Alpeis usque: juxta hos Ligures in Galliam usque ad Rhodanum extensi. Ultra Tuscos

scos Veneti: quos alii à proximo Illyrico, alii ab Henetis, Paphlagonica gente, ortos tradiderunt. Tuscos expulerunt inter Alpeis & Apenninum supra dicti Galli: Umbros ab Infero mari removerunt Tusci. Græca gens ex Arcadia Duce Oenotro profecti, unde dicti Oenotrii, primum Aufones supradictis sedibus pepulerunt, ulterioraque versus Septentrionem Italiae, circa Vulturum Lirimque amneis petere coegerunt, nec ea terrarum parte contenti, mox Siculos etiam sedibus eiecerunt, jam tum mutato nomine Aborigenes dicti: Sed cum solum, quod tum occupaverant, Latium vocaretur, mutato jam iterum vocabulo, Latinos inde sese adpellarunt. Sabini Opicorum fuere progenies; genueruntque ipsi ex sese Picentes, Vestinos, Marfos, Pelignos, Fretanos, Marrucinos, Samnites. quorum hi postea Hirpinos, Campanos, Lucanos, atque Brutios condiderunt. Interim Græcorum nationes, aliae aliis temporibus in Italiam inuictæ, urbes in ea passim condiderunt, suisque coloniis, ut supra dictum est, omnem oram maritimam Superi Inferique maris impleverunt. Hinc Italia una cum Sicilia, ut ex Strabone & Trogo liquet, Magna Græcia adpellata fuit. At cum alii populi aliis ex locis Græcos expellerent, maxime vero Lucaniam partem, quam de suo nomine Lucaniam dixerunt, oppressis illis, occuparent, & ab his orti Brutii Brutiam, paulatim Græcum nomen per Italiam immiui cœpit; donec in ea parte consisteret, quæ
tum

tum Magna Græcia, nunc Calabria superior dicitur.

At postquam Romanorum crevit potentia, tota tandem Italia horum armis subjugata est; stetitque sub Romæ urbis imperio, regionibus ac populis supra explicatis distincta, ad Honorii Imperatoris usque tempestatem. Exhinc alii alique subinde, Gothi, Vandali, Heruli, Germanicæ gentes, tum Hunni, superatis Alpium jugis totam invadentes, in varia regna atque imperia distribuerunt. His tandem à ducibus Iustiniani Imp. pulsis, Exarchatus in Italia magistratus constitutus est, cujus sedes Ravenna; Roma tum in ruinis jacente. Ultimi hinc Longobardi expugnata Ravenna, regnum in Togata Gallia constituerunt, quod etiam nunc de gentis vocabulo corrupte *Lombardia*, quasi Longobardia adpellatur. Hos tandem debellavit Pinus Franciæ Rex, à Pontifice Romano contra eos in Italiam vocatus.

C A P. XXXIV.

De novissima Italiae divisione.

Postquam imperii Romani dignitas atque sedes in Germaniam delata est, Italia varie ab aliis aliisque divexata, atque in varios titulos atque dominia discerpta est. Hinc novissimæ divisionis regiones nunc sunt: Histriæ Marchionatus, Fori Iulii Ducatus, & haud exigua Italiæ portio Lombardia, sub qua

qua Marchia Tarvisiana, Ducatus Mantuanus, Ducatus Mediolanensis, Tirolis Comitatus dimidia pars, Grifones in ipsis Alpibus; & his contermini Helvetiorum stipendiarii, Pedemontium, Ducatus Montis-Ferrati, Parmensis Ducatus, Romania sive Romaniola, Marchia Anconitana, jamque extra Lombardiam, Ager Genuensis, Tuscia, in qua patrimonium D. Petri, Tiberis dextræ ripæ adfixum; Ducatus Spoletanus, Ager Romanus; inde Regnum Neapolitanum, inque eo regiones Aprutium, Apulia, Laborinus ager, Basilicata, Calabriae duæ, Ager Baritanus, & ager Hydruntinus.

At eandem Italiam in partes singulis Dominiis distinxeris hoc modo:

I. Dominium est Hispaniarum Regis, sub quo Regnum Neapolitanum, Ducatus Mediolanensis, ac quædam opida in Tusciæ litore, Insulaeque Italiæ adjacentes, Sicilia & Sardinia

II. Pontificis Romani, sub quo ager Romanus, Patrimonium D. Petri, Ducatus Spoletanus, Marchia Anconitana, Romaniola, & urbs in agro Neapolitano Beneventum.

III. Venetæ Reipublicæ, sub qua Histria, Forum Iulii, Marchia Tarvisiana, & inde Lombardiæ pars ad usque Bergomum.

IV. Magni Ducis Tusciæ in Tuscia.

V. Genuensis Reipublicæ; sub qua Liguria intra Apenninum & Ligusticum mare, ac portiuncula Tusciæ Liguriæ proxima, cum Insula Corsica.

VI. Du-

- VI. Ducis Parmensis in Lombardia Cispadana.
- VII. Ducis Sabaudia, sub quo Pedemontium.
- VIII. Helvetiorum, supra lacum Verbanum & Larium.
- IX. Rhetorum sive Grifonum in Alpibus.
- X. Archiducum Austriae in Comitatu Tirolensi, ubi Tridentum, & in partibus Alpibus Fori Iulii ac Histriae.
- XI. Ducis Mantuani, in Ducatibus Mantuae ac Montis-Ferrati.
- XII. Ducis Mutinensis.
- XIII. Ducis Urbinatis.
- XIV. Civitatis Lucensis in urbe Luca.
- XV. Comitis Mirandulani.

C A P. XXXV.

Histria, Forum Iulium, Marchia Tarvisiana, Grifones, Helvetiorum stipendiarii, & Pedemontium.

NOVISSIMA Italiae divisione tradita, singulas partes inspicere haud pigeat. Prima ab Arsa amne est Histria, German. *Istereich* dicta. Opida nunc clariora sunt: Pola, Parentium, & Caput Histriae, vulgo *Capo d'Istria*.

Forum Iulium, vulgo Friuli, & Patria di Friuli.

Fori Iulii caput est Vedinum, nunc *Udence*, reliqua opida clara sunt: *Civdad di Friuli*, *Tergestum*, *Gradiscia*, ac nuper à Veneris,

condita *Palma*; egregium *Fori Julii* atque *Italiae* ab hac parte propugnaculum. Cæterum est in *Foro Julio* *Austriacæ* ditionis *Palatinatus Goriciensis*, cujus caput *Goricia*, opidum satis nobile.

Marchia Tarvisiana.

Cognominatur *Marchia* hæc ab *Tarvisio*, vulgo *Treviso*, splendida urbe. At princeps non modo *Marchiæ Tarvisianæ*, sed totius facile *Italiae* urbs est *Venetia*, in ipso *salò*, palis superstructa, Emporium toto orbe terrarum celeberrimum ac respubl. potentissima, magnificis ædificiis splendens, ac templo *D. Marci*, atque armamentario, maxime conspicua.

Patavium, urbs spatiosa magis quam populosa, *Academia* totius *Europæ* celeberrima maxime gloriatur: de cætero munitissima.

Verona ampla, splendida, magnifica ac populosa, amphitheatri reliquiis nota est. *Vicentia* *Equestris* ordinis viris gratissimum domicilium.

Rheti, vulgo *Grisones.*

Grisones, quos Latine vulgato nomine *Rhetos*, German. *die Graupünter*, vocant; *Rheni*, *Oeni*, *Athesis* ac *Adduæ* fonteis accolunt. Opida habent tenuia; quorum caput *Curia*, German. *Chûr*; Ital. *Coira*: *Meyenfeld*, *Ilandx*, Sub *Rhætis* est *vallis Tellina*, & *Comitatus Clavennensis*; cujus caput *Clavenna*, Germ. *Cläven*, Ital. *Chiavenna*. In

valle Tellina sunt Sundrium, Tiranum, Pefclavium Morbenium.

Helvetiorum stipendiarii.

Grisonibus contermini sunt Helvetiorum stipendiarii, quorum opida haud illepada, Lucanum, Locarnum & Bellifona.

Pedemontium.

Pedemontii Dominus est Dux Sabaudiae: Caput provinciae ac Ducum Subaudicorum sedes est Augusta Taurinorum, vulgo *Turino*: Reliqua opida clara sunt: Vercellae, Eporredia, Augusta Praetoria, Asta, Alba, Salutium & Nicæa, licet non magna, at incolis valida. Prope est Nicæensium portus, *Villa Franca*, triremium Ducis statio.

C A P. XXXVI.

Lombardia, & Genuefis ager.

Lombardia Transpadana

EA quæ nunc Lombardia proprie dicitur, pars est Italiae, urbium splendore, agrorumque cultu lætissima. Dividitur autem Pado amne in Cispadanam & Transpadanam. Trauspadana rursus dispertitur in Ducatum Mediolanensem, Mantuanum & Venetorum ditionem.

Mediolanensis Ducatus.

Caput est Mediolanum, unde Ducatui nomen ac dignitas; urbs magnitudine sua, arcis muni-

munitione, atque incolarum numerositate clarissima; armorum bellicorum officina tota Europa celeberrima. Secunda à Mediolano est Cremona, magnificis ædificiis superba. Sequuntur Comum, Papiæ, Novariæ; & in Cispadana Lombardia sub eadem ditione Alexandria ac Dertona.

Mantuanus Ducatus.

Mantua, quæ nomen Ducatus dedit, in palude vel lacu sita est, urbs amœnissima, sedes & domicilium nobilissimæ Gonzagarum familiae.

Venetæ ditionis in Lombardia.

Venetæ ditionis sunt in Lombardia Brixia, Bergomum, Crema & Felchiera, urbes celeberrimæ: quarum duæ posteriores munimenta habent validissima.

Lombardia Cispadana.

In Lombardia Cispadana sunt Ducatus tres: Parmensis, Mutinensis, & Montisferratis Ferrariensisque ditionis loca.

Parmensis Ducatus.

Parmensis Ducatus caput est Parma, urbs egregia, illustrissimæ Farnesiorum familiae domicilium. Secunda est Placentia, illi nulla re nisi dignitate, inferior.

Mutinensis Ducatus.

Hujus caput est Mutina. Alterum ejus clarum opidum est Regium Lepidum.

Ager Genuensis, vulgo Riviera di Genova.

Caput regionis est Genua; urbs omnium Italicarum ædificiorum splendore ac magnificentia superbissima; quippe in eo vico, qui novus, vulgo *Strada nuova*, dicitur, nulla est domus, quin digna regem vel potentissimum excipere. Hujusmodi autem plures passim in urbe, maximeque in suburbiis invenias, omni deliciarum genere; ut sunt Italicarum ingenia, instructissimas. Cæterum Genuenses in Regis Hispaniarum clientela sunt. Secunda à Genua est *Savona*, lepida sane ac lauta. Sequuntur *Vintimiglia*, *Albenga*, & *Serezzana* in Tusco solo sita, egregio munimento, ac militum præsidio.

C A P XXXVII.

Tuscia, Romaniola, Marchia Anconitana, Romanus ager, & Ducatus Spoletanus.

Tuscia, vulgo Toscana,

Tuscia, magni Ducatus titulo ad sublimem inter Italicas regiones dignitatem elata, caput habet ac Ducum sedem Florentiam, vulgo *Firenza*, vel *Firenze*, urbem summam

unam Antverpiam excipias, totius Europæ pulcherrimam, templorum splendore maxime conspicuam. Libera atque opulenta fuit civitas antequam Medicæorum familia Principatum occuparet.

Luca sui juris civitas opulenta ac maxime splendida munitaque, Imperiali libertate gaudet. Haud procul marmora magna copia cæduntur, totius Italiæ nobilissima.

Pisæ, libera quondam ac potens terra marique civitas, nunc propemodum incolis deserta, Magno Etruriæ Duci parer. Liburno portui, vulgo *Livorno*, sive *Ligorno*, & *Liorno*, ad antiquam claritatem hoc novum decus accedit, quod recens à Magno Duce in summum splendorem restaurata est. Portus est in celeberrimis Italiæ haud postremus, Magni Ducis secessu ac triremium statione insignis.

Plombinum, Telamon, Orbetellum, & portus Hercules, Hispani Regis imperio subiecta opida, validis Hispanorum præfidiis custodiuntur.

Senæ, vulgo *Siena*, in medio ferme Tusciæ sita urbs, merito inter principes Italiæ connumeratur. Libera quondam ac latissimo territorio potens civitas, nunc Etruriæ Duci dicto audiens est.

Reliqua Tusciæ opida sunt Aretium, Cortona, Volaterræ, Piræ, Pistoria: quarum hæc inter amoenissimas Italiæ censetur. Pratum item & Poggium summarum deliciarum sunt loca.

Massa, olim Hercules fanum, nunc novum Ge-

Genuensis familiae Ciborum opus, Principatus titulo censetur; opidum festivum ac amœnum.

Patrimonium D. Petri.

Etruriae pars est patrimonium D. Petri à Machtilde illustri muliere Ecclesiae Romanae legatum; hinc vulgo *Lo stato della Chiesa* indigitatur. Urbium in eo clarissimae, Perugia, Orvietum, Aquapendens, Horti, Viterbum. Opidum in litore vetustissimum, quod quondam Centumcellae, nunc *Cività Vecchia*, id est, Vetus civitas, dicitur, portu egregio ac triremium Pontificiarum statione nobile est. Bracianum ad Sabatinum lacum, illustrissima Vrsinorum familiae Ducatus est.

Romaniola, vulgo Romagna.

Romaniolae fines sunt intra Foliam amnem, montem Apenninum, Panarum flumen & Padi extremum versus Septentriones alveum. Urbium clarissima ac celeberrima est Bononia, aedificiorum splendore ac magnificentia imprimis censenda. Sequuntur Ravenna ac Ferraria. Haec suum nuper habuit Ducem; ac nunc Romanae Ecclesiae subiecta. Inde Ariminum, Cesena, Faventia, Imola, egregia atque haud ignobilia opida.

Marchia Anconitana, Ducatus

Urbinas.

Urbium in Anconitana regione opulentissima est Firmum. At portu celebri notissima

lima

ſima Ancōna. Cætera loca notatu digna, Æſis, vulgo *Ieſi*, Maccrata. Hinc in Ducatu Vrbinati Vrbinum, Fanum, Senogallia, S. Leo Forum Sempromi.

Romanus ager, vulgo Campagna di Roma.

Princeps agri Romani eſt Roma, Orbis terræ quondam caput, at nunc etiam ob Pontificis maximi ſedem, omnium illuſtriſſima atque celeberrima de qua præſtat tacere, quam pauca dicere.

Reliqua opida agri Romani, alioquin nobilia ſatis, Romanæ urbis propinquo ſplendore obſcurantur. In his Tibur, nunc *Tivoli*, hortus Ateſtini Cardinalis multiplici amœnitate, ac vario genere deliciarum, clarum per totam Italiam reddit: ſed ipſum opidum longe antecunt Tarracina & Praeſte.

Ducatus Spoletanus

In Ducatu Spoletano ſunt Spoletum, Augubium, Fulginium, Interamnia, Narnia.

C A P. XXXVIII.

De Regno Neapolitano.

Hinc reliquum Italiae, quicquid à Fundis Hopido, & Liris fluvii fontibus, Apennino monte, Truento amne & utroque mari Infero Superoque includitur, Neapolitanum vocatur Regnum, ab urbe Neapoli, capite ſuo: Longitudo ejus eſt à Truenti amnis oſtio ad Brutium

Brutium usque promontorium, vulgo *Capo Spartivento*, mill. German. xc. Latitudo ab Athenæo sive Minervæ promontorio, vulgo *Massa*, haud procul Neapoli, ad promontorium Gargani montis, vulgo *Monte di S. Angelo*, mill. German. xxx.

In regni formam redacta est hæc regio hoc modo. Cum circa annum Christi c10, Saraceni hoc terrarum, una cum Sicilia insula occupassent, Tancredus quidam Normannus, prognatis duodecim filiis, egestate compulsus, Italiam adsumtis liberis petit, operamque suam contra Saracenos obtulit. Ibitum re bene gesta, Saracenisque Italia ac Sicilia ejectis, portiones ei & filiis assignantur in utraque terra. Postea Robertus, unus ex filiis, primus Apuliæ & Calabriæ Dux pronuntiatur. Dein hujus filius Rogerius primus terrarum Neapolis & Siciliæ sub uno regno comprehensarum Rex creatur. Regnum ipsum geminarum Siciliarum nomine adpellabatur. nam quod nunc in Italia Neapolitanum dicitur regnum, tunc Sicilia cis pharum seu fretum vocabatur; ipsa autem insula Sicilia, trans pharum. At divisum mox in duo regna, duos pariter Reges accepit: quorum alter in Italia, Apuliæ sive Neapolis; alter in insula, Siciliæ Rex adpellatus est. Dehinc variam utrumque regnum Dominorum mutationem passum est. Quidpe in Neapolitano regno primi Normanni Galli Reges fuere: post Suevi Germani; mox iterum Galli Angolementes; dein Arragonenses Hispani: lanque

Iamque tertio Galli; iterumque Arragonenses: tandem Castiliani Reges obtento totius Hispaniæ Imperio, in Neapolitano etiam regno in Arragonensium locum successerunt.

C A P. XXXIX.

De urbibus Regni Neapolitani.

VRbes in Neapolitano regno non æque cultæ sunt ac in superiori Italia. una tamen Neapolis regni caput, sedesque Præfecti, quem Hispaniarum Rex Vice-regis titulo mittit, nulli clarissimarum urbium, neque ædificiorum magnificentia, neque palatiorum superbia, neque civium opulentia cedit; multitudine vero incolentium, habita amplitudinis suæ ratione, reliquas omnes vincit. Reliquæ urbes celebriores sunt istæ: in Laborino agro, Capua, Surrentum, Salernum, & Melphis, vulgo *Amalfi*; in qua primum inventus est yxidis sive magnetis nautici usus. in Calabria Consentia, Regii Præfecti sedes: Mons Leonis, Regium. Tum in Hydruntino agro Hydruntum, nunc *Otranto*, Gallipolis & Aletium, vulgo *Lexxo*, conventu Iuridico nobile opidum; item Tarentum. In Baritano agro Barium, Monopolis, Tranium. in Apulia Manfredonia, Luceria, Troja, Afulum Apulum: In Aprutio, Aquila, Beneventum, Anxanum, Theate, Pinna, Sulmo, Alculum Picenum.

Cæterum cum tam varium fuerit, tamque frequens de hoc regno inter varios populos certamen,

certamen, cumque crebris Saracenorum ac Turcarum iurursionibus petatum; effectum est uti crebra ac frequentia munimenta contra ingruentem hostilitatem passim excitarentur; quorum firmissima nunc sunt Consentia, Cantazari, Mantéæ, Crotone, & Tarenti in Calabria: Gallipoli, Hydrunti, ac Brundisii in agro Hydruntino: Monopoli, Bari, Trani, Barlettæ, Manfredonia in Apulia: Aquilæ in Aprutio. At Cajetæ munimentum, ob singularem firmitudinem, situmque loci, clavis totius regni adpellatur.

C A P. XL.

De Episcopatibus Italiæ, Academiis, & urbium clarissimarum Epithetis.

ARchiepiscopatus in universa Italia sunt tringinta: quorum in Neapolitano regno viginti & unus; Neapolitanus, Capuanus, Salernitanus, Melphitanus, Surrentinus, Beneventanus, Theatinus, Acheruntinus, Sipontinus, Manfredoniensis, Canusinus, Traniensis, Baritanus, Tarentinus, Maderensis, Brundisius, Hydruntinus, Rosianensis, Consentinus, Sanctoseverinensis & Reginus. In reliqua Italia novem; Senensis, Florentinus, Pisanus, Ravennensis, Genuensis, Taurinensis, Mediolanensis, Venetus, & Gradiscensis.

Episcopatus, ut admodum tenues, sic innumerum quoties opidum aliquod civitatis jure donatur, Episcopus simul eidem contribuitur; ita ut nulla civitas perhiberi possit, quæ

quæ Episcopum non habeat, & reciproce, quæ Episcopum habeat, civitas negari nequeat.

Cæterum Patriarchatus, qui Aquilejæ erat Venetias translatus est.

Academia.

Academiae illustres sunt: Patavii, Bononia, Pisis, Senis, Perusiae. At minus celebres, Augusta Taurinorum, Ferrariæ, Romæ, Firmi, Neapoli, Salerni, Maceratae in Marchia Anconitana.

Urbium clarissimarum Epitheta.

Urbium Italicarum tantus est splendor, nitor, tanta festivitas & magnificentia, uti haud facile toto terrarum orbe quidquam invenias, quod cum his conferri possit: at eximia claritudinis sunt novem; quarum Epitheta, ut in Italia per ora hominum feruntur, hic adponam.

Roma dicitur sancta, vulgo *Roma la Santa*, ob Pontificis maximi sedem. Neapolis, nobilis; vulgo *Napoli la gentile*, ob frequentiam Principum, Comitum atque Equestris ordinis virorum. Venetiae opulenta, vulgo *Venetia la ricca*; ob potentiam atque opes immensas. Genua superba, vulgo *Genova la superba*; ob superbam ædificiorum magnificentiam. Mediolanum magnum, vulgo *Milano la grande*; ob amplitudinem urbis, civiumque numerositatem. Florentia pulchra, vulgo *Fiorenza la bella*; ob ædificiorum splendorem, vicorum munditiem, latitudinem

nem ac directionem. Bononia pinguis, vulgo *Bologna la grassa*; ob lascivam agri fertilitatem. Ravenna antiqua, vulgo *Ravenna l'antica*; ob ædificiorum totiusque urbis vetustatem. Patavium doctum, vulgo *Padova la dotta*; ob celebre literarum studium.

C A P. XLI.

De Sicilia.

Omnes Interni maris insulas magnitudine juxta ac claritate antestat Sicilia; quondam, si veteribus credimus, continens & Italiae annexa: post, interfuso Siculi maris freto, avulsa: cœli clementia ac soli ubertate adeo felix uti horreum Romanorum adpellaretur. Nomen Siciliae à Siculis, Latii quondam in Italia incolis, habuit: ante fuit dicta Sicania, à Sicano Rege, qui ante Trojana bella, cum amplissima Iberorum sive Hispanorum manu advectus, insulam de suo nomine Sicaniam populumque Sicanos adpellavit. Trinacria item, & Triquetra, à triangula forma, Græcis atque Latinis dicta est. quidpe tribus promontoriis in diversa procurrens, Græce literæ, quæ Διῶς dicitur, imaginem efficit, Pachynum vocatur promontorium, vulgo nunc *Capo Pássaro*, quod Græciam spectat, Lilybæum, nunc *Capo Boéo*, quod Africam; Pelorum, num *il Faro*, quod in Italiam vergens freto alluitur. Id angustum & anceps; alterno cursu atrox, sævum, & Scyllæ Charibdisque horrendis nominibus inclytum est.

Scylla

MARE TYRR

SICILIA

AVTYQVA

Tabula

live

U S C U

MARE TYRR

live A T R U

Scylla est scopulus versus Septemtrionem. Charybdis mare vorticosum versus meridiem; utrumque noxium adpulsis.

Cæterum ipsius insulæ summa longitudo est inter Pelorum Lilybæumque promontoria, mill. German. l. latitudo à Pachyno ad Cephalædim opidum mill. German. xxxv.

Urbes olim in hac claræ; in litoribus Messana, civium Romanorum, qui Mamertini vocabantur; Zancle, id est, *Falx*, antea dicta, nunc *Messina*; Tauromenium, nunc *Taormina*; Catona sive *Catina*; nunc *Catania*; Syracusæ, urbs omnium totius insulæ clarissima. nunc *Saragusa*; Camarina, nunc *Torre di Camaràna*; Agrigentum, quod Græcis Acragas, nunc *Gergenti*; Selinuntum, Græcis Selinus, nunc *Torre di Pulici*; vel *Terra deli Pulci*; Lilybæum, litterarum quondam studiis celebre, nunc *Marsalla*; Drepanum, nunc *Trápani*; Panormum vel Panormus, nunc *Palermo*; Soluntum, Græcis Solus, nunc *Sólante*; Himera, nunc *Termini*; Cephalædis, nunc *Cisaltù*; Tyndaris sive Tyndarium, nunc *Santa Maria di Tindári*; Mylæ nunc *Milazzo*.

Intus Centuripe, nunc *Centorve*; Agrinum, nunc *S. Filippo d' Agirone*; Assorus, nunc *Azaro*; Enna, nunc *Castro Ianna*; Leontini, nomen retinet; Necetum, *Noto*; Motycæ, *Módica*.

Flumina ac Montes Siciliae.

Fluviorum nobilissimi sunt, Onobala, qui & Tau-

& Taurominius, nunc *Cántara*; Symæthus, nunc *la Iaretta*; Cyamotorum ab Centuripi & Chrysam ab Alloro devchens; Terias, nunc *Fiume di S. Leonardo*; Anapus, hodie *Alfeo*, cum Cyane fonte, nunc *la Pisma*, apud Syracusas; Florus, nunc *Abiso*; Cela, nunc *Fiume di Terra nuova*; Hypla, Belici; duoque Himeræ, quorum alter, nunc *Salsa*, in Libycum pelagus; alter, nunc *Termini*, in Tyrrenum mare devolvitur, ambo ex iisdem fontibus orti insulam in duas partes secare falso à veteribus traduntur.

Montium clarissimus maximusque est *Ætna*, nunc *Monte Gibello*, nocturnis miris incendiis; cujus crater xx stadia patet. inde est *Eryx*, vulgo nunc *Monte di Trapani*.

C A P. XLII.

*De incolis Siciliæ & nova ejus
descriptione.*

INcolas habuit Sicilia primus Cyclopas, & Lestrigonas, id est, gigantes, gentes barbaras atque truces, ut historiis ac fabulis ossa immania passim in insula reperta fidem faciunt. Dein Iberi, ex Hispania, Duce Sicano insulam obsedisse feruntur. Post hos Siculi ex Sicilia Italia. Dein Phœnices à Tyro ac Sidone litora ejus occuparunt: hos Græci ejecerunt; cum quibus lingua etiam Græca invecata est.

Imperium ab initio penes Reges ac Tyrannos stetit, donec maxima pars insulæ in Cartha-

Carthaginensium potestatem incideret. His devictis Romani sibi vendicarunt, primaque fuit quam in Provinciæ formam redegerunt. Justiniani Imperatoris tempestate Vandali ex Africa eam occuparunt; quibus à Belisario Justiniani Duce pulsus, Saraceni postea invaserunt. Hos tandem ejecit Tancredus Normannus; cujus nepos Rogerius, ut ante memoravimus, primus Apuliæ & Siciliæ Rex creatus est. At postquam hoc regnum in duo capita divisum, Suevi Germani Siciliæ regno potiti sunt. quibus pulsus Galli recuperarunt. Sed trucidatis his ab incolis ad Vesperas, quas vocant, Siculas, ad Arragoniæ, tandemque ad Castiliæ reges devolutum est.

Tota nunc in tres regiones, quas valles vocant, divisa est; quarum una Vallis Demona, Pelorum promontorium spectat; altera vallis Neeti, Pachynum; tertia Vallis Mazara, Lilybæum.

Urbes nunc claræ.

Urbium clarissima est Panormus, caput regni ac Proregis, quem Hispaniarum Rex mittit, sedes: urbs est ampla ac spatiosa; hominum multitudine, adificiorum superbia, civium opulentia insignis. Secunda est Messana, & ipsa magna, opulenta ac splendida. Reliquæ urbes illustres sunt: Catana, Syracusa, Tauromenium, Agrigentum, Nectum, Sciacca, Mazara, Marsalla, Drepanum, Termini, Enna. Drepanenses nautica scientia reliquos Siculos præstant.

H

Arcki-

Archiepiscopatus sunt tres ; Panormiranus , Meslanensis , & Montiregalensis. Academia publica est Catanæ.

C A P. XLIII.

De Sardinia & Corsica.

Secunda magnitudine maris interni est Sardinia, fertilis insula & soli quam cœli melioris, atque ut fecunda, sic pene pestilens. A Sardo Herculis filio nomen sortitam esse fabulantur Græci, cum ante Sandaliois & Ichnula, à soleæ effigie ipsi diceretur. Longitudo ejus à Calari, ad fretum quod est inter Sardiniam & Corsicam, complectitur mill. Germ. XLV. Latitudo à Gorditano promontorio, *Capo di Monte Falcone*, & *Capo di Argentera*, ad promontorium Columbarium, juxta Olbiam, mill. German. XXVI.

Urbium quondam celeberrimæ ; Caralis, nunc *Cagliari* Italis, & Sardis *Cagliari*, Sulci, Carthaginiensium quondam colonia ; nunc *Palma di Sole* ; Olbia nomen in vestigiis retinet.

Colonos in eam deduxisse dicuntur Sardus Herculis filius, ex Libya, & Norax Mercurii à Tartesso Hispaniæ urbe ; & item Iolaus, à quo populi Iolaenses. deinde Ilienses, & Lorenses, Corsique in eandem pervenerunt. Postea Carthaginienses occuparunt. at his primo bello Punico expulsis, Romani suo imperio adjecerunt : cui paruit usque dum declinante Romano Imperio Sarraceni invaserunt.

a-
t-
I
ft
li
s.
fle
&
n-
in-
ill.
on-
di
ri-
is,
lci,
unc
re-
I
dus
urii
s, à
Lo-
unt.
his
suo
dum
nva-
unt.

serunt. His ejectis Genuenses ac Pisani aliquamdiu de ejus dominio contenderunt, donec Pontifex Romanus utrorumque creptam manibus Arragoniæ regibus assignaret; quo titulo tandem ad Hispaniarum Reges pervenit.

Urbium nunc clarissima Calaris, caput Insulæ, portu nobilis. Præterea Oristana & Saffaris.

Corfica.

At minor est Corfica sesquimill. German ab Sardinia versus Septentrionem distans. omni ævo maligne culta, quia aspera & multis in locis aditu difficilis. Dicta est primum Terapne: mox Cyrnus Græcis, à Cyrno Rege; quem Hercules filium volunt. Denique Corfica à Corfa Bubulca, muliere ex Liguria; qua Duce Ligurum manus in eam ingressa est: & Corsi à Duce, dicti coloni. Longitudo Insulæ est à Sacro promontorio, nunc *Punta di Marono*, sive *Capo Corso*, ad promontorium Graniacum, *Capo di Manza*, mill. Germ. xxx. Latitudo à promontorio, quod hodie *Capo di Foro*, usque ad Aleriam, mill. Germ. xx.

Urbes quondam claræ Aleria & Mariana, quarum nomina nunc in ruinis jacent.

Tusci primi insulæ imperium occuparunt. post hos Carthaginenses; Mox Romani: dein Saraceni: quibus profligatis Genuenses ac Pisani, utris dominium maneret, inter se certarunt, tandem Genuensibus cessit.

Urbes in ea nullæ nunc claræ. præcipua
tamen loca sunt; *Adiazzo*, *Nebbio*, *Calvi*,
Bonifacio. *Calvi* est celeberrimus insulæ
portus.

LIBER QUARTUS.

C A P. I.

De Pannonia.

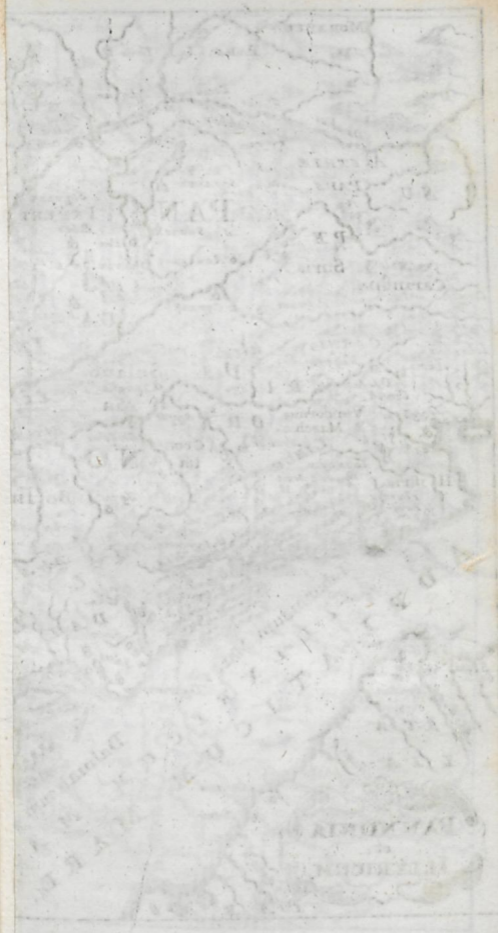

Ransgressis ex Italia Iulias Al-
peis, Pannonia conspicitur, so-
lo fecunda, viris fortis, armif-
que ac opibus maxime valida
quondam regio. Nominis o-
rigo incerta. Limites ab occa-
su habuit Cethium montem; is nunc amplissi-
mis jugis, ab Savi Dravique fontibus ad Da-
nubium usque variis nominibus pertexitur,
primum *Pleyss*, modo *Hengstberg*, mox *Demb-
berg*, dein *Herzberg*, *Schneeberg*, & *Kalenberg*
dictus, ab Septentrione, Danubium amnem,
ab ortu eundem Danubium & Aureum mon-
tem, nunc Hungaris *Macheck*; à meridie li-
neam ductam ab Aureo monte per confluen-
tes *Timaci*, nunc *Lim*, & *Drini*, nunc *Drina*,
ad fontes Unæ fluminis. Inde *Caravancas*
mons, & *Pannonicæ Carnicæque Alpes* ad Sa-
vi usque fontes. Complectitur hodie *Carnio-
lam*, *Croatiam*, *Vindorum Marchiam*, *Carin-
thiam*, *Sciriam*, majorem partem *Austriæ*, di-
midium *Hungariæ*, *Sclavoniam*, *Bosniam*,
partemque *Serviz*.

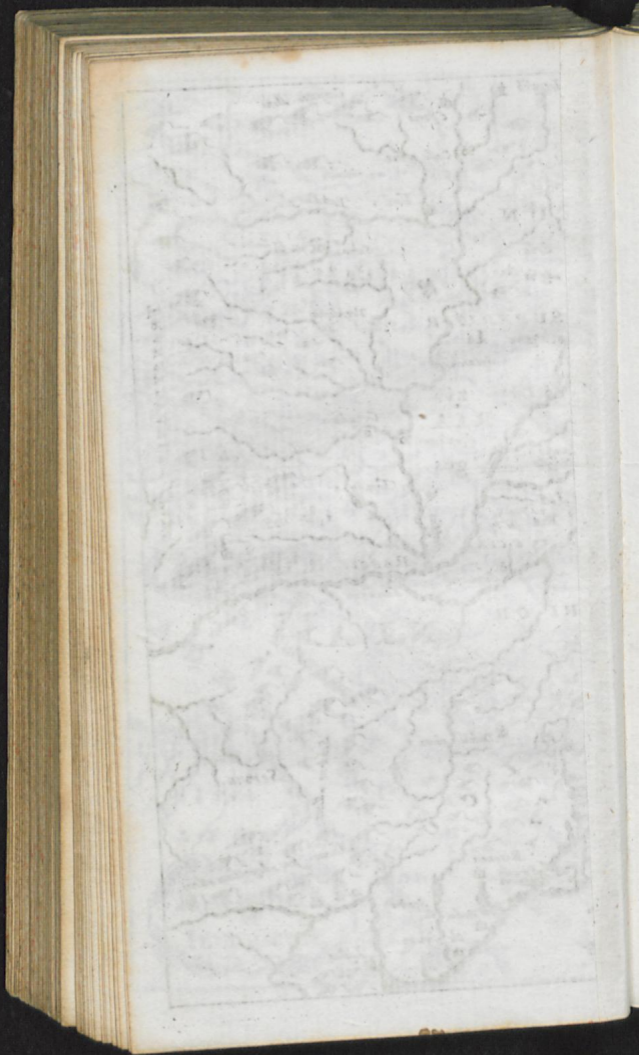
Divisa

pua
vi,
ula

sAl-
r,so-
mil-
alida
is o-
occa-
liffi-
l Da-
tur ,
emb-
nberg
nem,
mon-
die li-
fluen-
Drina,
vancas
ad Sa-
arnio-
Carin-
ix, di-
niam ,
Divisa

Divisa fuit in Superiorem & Inferiorem. Superior, quæ & prima Consularis, versus Occidentem est: in qua nunc Carniola, Croatia, Vindorum Marchia, Carinthia, Stiria, Austriæque major pars. Inferior, quæ & secunda Consularis, in Orientem vergens, complectitur Bosniam, Sclavoniam, & quantum Hungariæ Danubium, Dravum, Arrabonemque amneis interjacet. At ea utriusque Pannoniæ pars, quæ inter Dravum Savumque fluvios porrecta, Valeria, sive Pannonia Interamnia & Riparensis dicta est.

Sic igitur hodie Hungaria vix tertiam sui partem in veteri Pannonia habet; cum reliquum trans Danubium in Iazygibus Dacisque obtineat.

Urbium clarissimæ, Segesta, quæ & Siscia, nunc *Siseck*, in Croatia; Petovio, vel Patavium, *Pettaw*, in Stiria; Amona, *Unterlaubach*, Romanorum colonia; Nauportum, *Oberlaubach*, in Corniola; Vindoniana, quæ & Vindobona, nunc Vienna, in Austria: *Scarabantia*, nunc *Scarbing*; Sirmium, nunc *Simach*; in Hungaria; Taurunum; vulgo *Belgrad*, & Germanis *Griechsweissenburg*.

C A P. II.

De incolis Pannoniarum & de regno Hungariæ.

PRimi; quos veterum monumenta tradunt, incoluere Pannoniam Pannonii, Celtica gens: quos Græci Pæones vocarunt. Iulius

H 3

Cæsar

Cæsar primus terram ingressus ; post eum item alii : at Tiberius tandem perdonavit. Tulerunt inde Imperii Romani jugum, donec post inclinationem ejus Gothi invaderent, quos Hunni expulerunt ; hos Longobardi ; rursumque hos Hunni, tandem circa annum lxxxv sub Attolpho Imperatore, gens quædam è Scythia profecta, oppressis Hunnis, totum quod nunc Hungariæ dicitur regnum, occupavit, Hunnorumque reliquiis mista, nomen in eo constituit, quo etiam nunc Hungari indigentur. At termini Hungariæ sunt, à Septentrionibus Carpathes mons, quo à Polonia ac Russia separatur ; ab Oriente est Transilvania, & Valachia ; à Meridie Dravus fluvius ; ab Occidente Stiria, Austria atque Moravia.

Figura ejus quadra est, cujus latera quatuor mundi cardines spectant. At maxima ejus longitudo, à Patissi fontibus, vulgo *die Teisse*, ad Muræ, *die Muer*, confluentem, mill. German. lxx porrigitur, ac par ferme est latitudo.

Dividitur in Superiorem, quæ trans Danubium Polonia ac Transilvaniæ contermina ; & inferiorem, quæ cis Danubium est. Comitatus in universa censentur l. At maximam regni partem hodie Turcarum atrox imperium misere divexat.

Opida in ea plurimum diruta, vel quæ exstant, admodum tenuia, nisi quæ Moraviæ Poloniaque propius accedunt vulgo *die Bergstätte*. Clariora tamen sunt in superiori Hungaria :

garia: *Temeswar*; Genadium, vulgo *Chonad*; *Segedinum*; *Varadinum*, vulgo *Wardeyen*; *Solnock*; *Agria*, cum arce *Erla*; duoque firmissima munimenta *Zatmar* & *Tockey*. At in Montanis, *die Bergstätte*; *Cassovia*, *Kassav*, caput superioris Hungariæ; *Eperis*; *Leutsch*; *Neusol*; *Altsol*; *Kremmitz*, *Nitria*; omniumque amenissima *Tyrna*; & quæ caput regni, post amissam *Budam*, *Posonium*, vulgo *Preßburg*; urbs ad Germanicum modum satis culta.

In inferiori sunt; *Arrabo*, vulgo *Rabe*; incolis *Tawarzin*, inde latine *Iavarinum*; *Comara*, vulgo *Komarno*; *Strigonium*, vulgo *Graan*; *Alba regalis*, vulgo *Stuelweissenburg*; *Vesperinum*, *Vesperin*, *Quinque Ecclesiæ*, *Fünfkirchen*; & caput quondam, regiaque totius regni *Buda*, Germanis *Ofen*; cui in adversa ripa objacet *Pestum*. Clara sunt munimenta, *Dotis*, *Pappa*, *Palotta*. Archiepiscopatus sunt duo, *Strigonienfis* & *Colloßensis* in opido *Kolotza*.

C. A. P. III.

De Sclavonia & Bosnia.

Sclavoniæ equidem nomine vulgo, confusis Pannoniæ Illyricique limitibus, accipitur quidquid terrarum ab Dravo amne ad Adriaticum mare protenditur. At proprie Sclavonia dicitur ea regio, quæ Dravum Savumque amneis interjacet, ab Occasu Stiria, ab Ortus Danubio clausa. Longitudo ejus est ab

opido *Kopranitz* ad Dravi confluentem, mill.
Germ. l. Latitudo à Dravo ad Savum, xli.

Ad inferiorem Savi partem ultra Danu-
bium protensi incolunt Rasci populi, Germ.
die Ratzen. At totam hanc regionem ali-
quando Pannonii, mox Gothi tenuerunt;
novissimi Sclavi, sive ii Sclavonii qui ad hanc
nostram ætatem manent. Hi quondam re-
gnum in ea constituentes, postea Hungaris
vectigales facti sunt. Nunc major pars Tur-
cico Imperio paret.

Opida notiora sunt, *Rosoga*, *Gradiskia*,
Zagabria, & *Kopranitz*, validissimum contra
Turcarum incursiones munimentum.

Bosnie regnum.

Bosniæ regnum inter Unam, Savum at-
que Drinum amneis Bebioſque montes si-
rum, nomen accepit à Bosna flumine. Lon-
gitudò ejus inter duo flumina Unam & Dri-
num, porrigitur milliat. Germ. xl. Latitu-
do vero inter Bosniæ fonteis ac confluentem
mill. Germ. xv.

Hæc quoque olim Pannoniæ pars fuit;
Postmodum Gothi occuparunt; quibus e-
gressis, Slavoni obsederunt. Hungaris dein-
de principatus titulo stipendiaria facta. At
quum Turca potiretur, Præfectus, quem ille
constituerat, regio titulo ac Diademate sum-
to, principatum in regni formam redegit;
quod Hungari recuperatum, haud diu tenuerunt
quin Turca repeteret.

Ca-

Caput regni erat *Iaytza* : nunc Metropolis est *Warbosanin*.

C A P. IV.

De *Illyrico*.

AB *Arsia* fluvio, Italiae termino, versus Orientem, *Illyricum* est, Graecis *Illyris* : regio aprica atque amœna, solum fertile, ac vitiferum, nisi quod ubi *Pannoniis* proximum, asperum ac durum. Terminatur ab occalu *Arsia* flumine, ac linea ab *Arsia* fontibus ad *Colapis* ortus ducta; à *Septemtrione* perpetuis montium jugis, quibus *Illyrii* à *Pannoniis* discernuntur, ad fontes usque *Unæ*, atque inde linea ducta ad *Timaci*, nunc *Lim*, & *Drini* confluentes : ab Oriente est ipse *Timacus*, *Scodrus* mons, & *Drilo* fluvius, quo à *Macedonia* submovetur: à Meridie *Adriaticus* sinus. Longitudo ejus patet ab *Arsia* ad *Drilonem* mill. German. xc. Latitudo maxima est juxta *Naronem* fluvium à fontibus ejus ad ostium milliar. xx.

Divisa fuit olim in duas potissimum partes sive regiones; quarum una ab *Arsia* ad *Titium* amnem, qui nunc est *Cherca*, *Liburnia* dicitur; inde altera ad *Drilonem* usque fluvium, sive *Lissum* opidam, quod nunc vulgo dicitur *Alessia*, *Dalmatia*.

Liburniae populorum clarissimi fuerunt *Iapyges*. Opida per oram, *Flanona*, nunc *Fianona*; *Tarlatica*, *Terfatx*; *Senia*, *Zegna*; *Lopfica*, *Lopur*; *Ortopula*, *Starigrad*. *Argy-*

runtum, *Pescha*; *Ænona*; *Nona*; *Iadera*,
Zara Vecchia; *Scardona* nomen retinet.

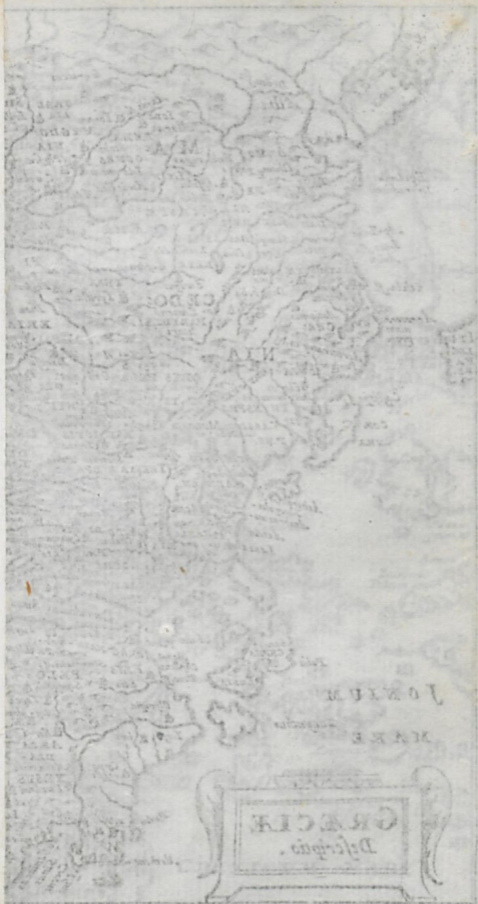
Dalmatiæ populi etiam fuere varii. Opida
 in litore Sicum, nunc *Sebenico*; *Tragurium*,
 nunc *Traw*; *Salona* prope *Spalatum*; *Na-*
rona, *Narenta*; *Onæum*, *Sabioncello*; *Epi-*
daurius, *Ragusi Vecchia*; *Rizinum*, *Risine*;
Budua, *Budoa*; *Olchinium*, ante *Colchinium*
 dictum, nunc *Dolcigno*; *Lissus*, *Alessia*. Intus
Scodra, *Scutari*; *Dalminium* sive *Delmi-*
num, *Delminio*, unde *Delmatia* sive *Dalma-*
tia nomen.

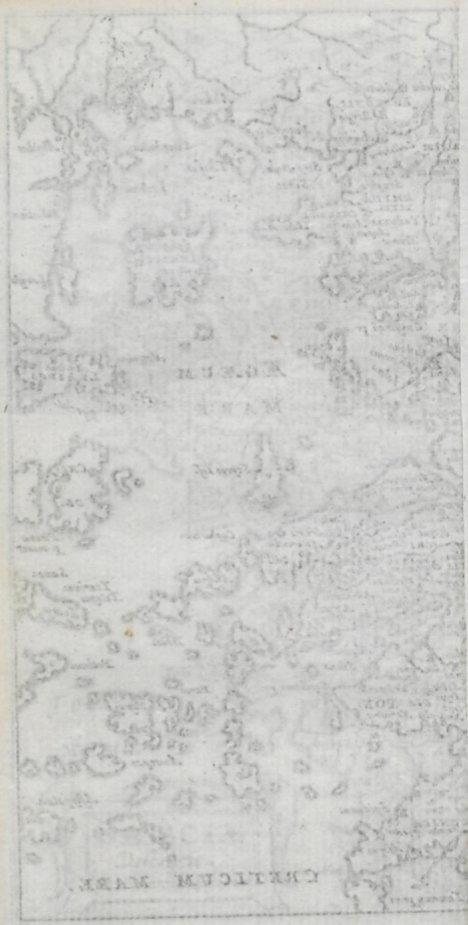
 C A P. V.

De incolis Illyrici, & nova ejus
descriptione.

Illyriorum gens fera fuit, atrox, & latro-
 cinis piraticaque infamis. Edomita à Ro-
 manis ea pars quæ *Liburnia* dicitur, anno ab
 urbe condita *lxxxv*, annis decem ante se-
 cundum bellum Punicum; *Dalmatia* sub Au-
 gusto Imperatore. Stetit inde sub urbis Ro-
 mæ imperio, donec *Gothi* eam vastarent.
 Post hos *Sclavonii*, à *Mæoti* palude profecti,
 occuparunt. In quos deinde *Hungari* impe-
 rium habuere: ac novissime *Turcæ* oppressis
Hungaris, interiora sibi vendicarunt; *Vene-*
tis in hunc usque diem *maritimam* oram ob-
 tinentibus, exceptis duabus civitatibus, *Scar-*
dona, quæ *Turcici* juris, & *Ragusi*, quæ sui
 juris. Regio ipsa quæ olim in duas partes,
Liburniam ac *Dalmatiam* divisa, nunc uno

nomi-

BRITANNIA

MARE

nomine Dalmatia adpellatur, eademque pars Sclavoniæ. At quæ quondam Liburnia, ea nunc Comitatus Iadera, vulgo *Contado di Zara* nuncupatur. In hoc urbes nunc claræ; *Segna, Nona, Zara*; hæc haud exigui momenti, nec ultimi splendoris civitas. *Sabenicum* satis amœna urbs, at parum culta, ob vexationes vicinorum Tucaram, qui Scardonani tenent. *Ragusa*, haud magna urbs cum arce, sui quidem juris est, at stipendium pendit Turcæ: Emporium alioquin, ab hoc latere maris Adriatici, Turcicis mercibus celeberrimum. *Scutari* quoque, Turcicum opidum, Emporium est haud ignobile,

C A P. VI.

De Græcia, & summa ejus divisione.

Illyrico conjuncta est Græcia, antequam Orbis imperio Romani potirentur, terrarum omnium dictis factisque celeberrima. Hinc quidpe omnis litterarum claritas primum effulsit. hinc frequentes coloniæ ad illustrandum totum terræ orbem in diversas regiones exiverunt. Nunc tota à Turcis devastata, in exiguis ruderibus deserta & ipsa barbarie magis barbara jacet. Dicta est terra Græcia à Rege Græco; eadem ab alio Rege Hellene, Hellas, & incolæ Hellenes. At nomen Græciæ diverse accipitur. Primum enim Græciæ nomine dictæ fuerunt binæ terræ, quæ postea separatim altera Thesalia, altera Græcia sive Hellas proprie dicta. Dein

Græciæ titulo accessit Peloponnesus; mox item Epirus, simulque Macedonia tota; denique Creta insula & quicquid insularum Græciæ adjacet. Quin etiam in Italiam & Siciliam, ut supra dictum est, Græcum nomen usquequaque transit, ubi Græcia magna; & item in Asiam, ubi Græcia Asiatica. Sed de hac in ipsa Asia; nunc Europæ primum terræ explicandæ sunt.

Totum igitur hoc, quod sub uno Græciæ nomine computavimus, terminis includitur, ab ortu Ægeæ mari; à meridie Cretico; ab occasu Ionio; à Septentrione Scardicis jugis ab Illyriis ac Mæsis separatur, Strymonique amne à Thracibus. Longitudo ejus est à Tenario Peloponnesi promontorio, per Isthmum ad Strymonis fontes, milliar. German. c. Latitudo maxima ab Sunio promontorio per Græciam proprie dictam & Epirum, Acroceraunium usque promontorium; milliar. Germanicor. LXXX.

Partes sive regiones, in quas universa Græcia potissimum dividitur, sunt ista, Epirus, Peloponnesus, Græcia proprie dicta, Thessalia & Macedonia. Quamquam Acarnaniam quæ sub Epiro, & Ætoliam quæ sub Græcia, nonnulli veterum Geographorum separatim censeant.

At Romani universam Græciam in duas provincias diviserunt; Macedoniam, sub qua ipsa Macedonia, Epirus & Thessalia; & Achajam, sub qua Græcia proprie dicta, Peloponnesus & Insulæ circumjacentes.

C A P. VII.

De Epiro & Peloponneso.

Epirus.

Epirus, quæ nunc *Canina* dicitur, separatur à Macedonibus *Celidno* amne & *Pindo* monte; ab Græcis *Acheloo* flumine. Populi clari fuere *Molossi*, quorum opidum *Dodone*, apud quos *Iovis Dodonæi* templum, oraculo illustre; *Dryopes*; *Chaones*, quorum regio *Chaonia*; opida, *Oricum*, *Antigoniam*, *Panormus*, *Elæus*; *Thesprotii*, quorum *Buthrotum*, *Pyrthi* regia; *Castiopa*, quorum *Castiope*; regio *Almene*, opidum *Nicopolis*; *Amphilochi*, opidum *Argos*, cognomine *Amphilochicum*; *Acarnanes*, regio *Acarmania*, opidum *Ambracia*, *Æacidarum* regia: unde *Ambracius* filius, quo nihil in Epiro nobilius: *Actium*, *Leucas*, *Stratos*.

Peloponnesus.

Peloponnesus à *Pelope* Rege dicta, quæ nunc *Morea*, haud ulli terrarum quondam nobilitate postferenda, quasi peninsula inter dua maria *Ægæum* & *Ionium* extenditur; ob sinus & promontoria, queis ut fibris litorea ejus incisa sunt, simul quod tenui tramite in latus effunditur, platani folio simillima.

Partes seu regiones in ipsa, *Achaja* proprie dicta, *Elis*, *Messenia*, *Arcadia*, *Laconica*, & *Argolis* sive *Argia*.

Urbum clarissima; in *Achaja*, *Corinthus*

in ipso Isthmo, olim clara opibus, post clade notior; cujus potentiam Romani cum veneratione, funditus everterunt. In Elide Olympia, certamine Gymnico maxime nobilis; Cyllene quod Mercurium ibi natum arbitrabantur, insignis; unde Mercurius Cyllenius. In Messenia, Messene, Pylus, unde Nestor ille Pylus; Corone. In Arcadia, Tegea, Stymphalus, Mantinea, & Megalopolis, Polybii patria. In Laconica, Lacedæmon, totius Græciæ quondam potentissima, cadem & Sparta; Leuctrum, Amyclæ. In Argia, Argos, Hippium cognomine, templi Iunonis unde Iuno Argiva, vetustate & religione percelebre: Nemea, Mycenæ, Nauplia, Træzen, fide locietatis Articiæ illustris; Epidaurus, Æsculapii templo inclyta.

C A P VIII.

*De Hellade, seu Græcia proprie dicta,
& Thessalia.*

Peloponneso angusto tramite seu Isthmo adnectitur regio, quæ Hellas Græcis, Latinis Græcia proprie dicta est. Limites ab occasu habet Acheloum amnem, quo ab Epiro submovetur; à Septentrione Othrym & Oetam montes, quibus à Thessalia dirimitur; ab ortu mare Ægæum: à meridie Saronicum Corinthiacumque sinus, & in medio utriusque Isthmum, quo Peloponneso adheret.

Partes seu regiones Græciæ sunt; Ætolia, Doris, Locris, Ozolæa, Phocis, Megaris, Attis

seu

seu Attica, Bœotia, & Loeris Epicnemidia.

Urbes claræ fuerunt; Ætolorum, Chalcis, Calydon, Olenus. In Doride Bojum, Cytinium, Pindus. In Loeris Ozolis, Naupactus, quæ nunc *Lepanto*, Turcarum clade illustrata. In Phocide, Anticyra, Chyrrha, Pythia, Delphi sub monte Parnasso, clarissimum quondam in terris oraculo Apollinis opidum. In Bœotia Orchomenum, Thespiæ, Lebadia, Chæronea Plutareho clara; Plataeæ, Thebæ cognomine Bœotiæ, duobus diis alumniis Hercule & Libero maxime celebres, potens quondam civitas; Delium, Aulis portu clara, Agamemnoniæ Grajorumque in Trojam conjurantium classis statio: Leuctra, Epaminonda Thebani pugna adversus Lacedæmonios victoriæque clara. In Megaride, unde regioni nomen, Megara & Eleufis. In Attide Marathon, magnarum multarumque virtutum testis; & clariores quam ut indicati egeant Athenæ. In Loeris Epicnemidiis, Cnemides, unde regioni cognomen, Opus, Thronium, Elatia, Lilaæ.

Theffalia.

Græciæ proprie dictæ à Septentrione jungitur mutatis sæpe nominibus Æmonia, Macedoniæ quondam pars, at postea avulsa moxque iterum juncta. Eadem Pelasgicum Argos, Hellas, Theffalia & Dryopis, semper à regibus cognominata. Ibi genitus Rex nomine Græcus, à quo Græcia; ibi Hellen, à quo Helle-

Hellenes. Hos eisdem Homerus tribus nominibus adpellavit, Myrmidonas, Hellenas & Achæos. At Thessaliæ nomen tandem invaluit, in Thessalos proprie dictos, Estiotas, Pelasgos, Magnesios ac Phthiotas populos divisum.

Opeida in Thessalia proprie dicta; Hypata, Softenes, Cypera. In Estiotide, Gomphi, Phestus, Tricca, Ætinum, & Philippici campi, iidem & Pharfalici, civilibus Romanorum cladibus nobilitati. In Pelasgia, Pythæum, Atrax. In Magnesia, Iolcus, Hermenium, Castanea, Melibœa, & Methone, Philippi Macedonis Alexandri Magni patris obsidione, in qua sagittæ ictu oculus amisit, clara; & in Malliaco sinu estorum etiam Lacontum Leonida duce trophæa Thermopylæ. In Phthiotide, Phthia, Thebæ cognomine Thessalicæ, Echinus, Larissa, Demetrias, Pagalæ, & sacro nemore nobilia Tempe, locus ad Peneum flumen.

C A P. IX.

Macedonia.

SVpra Thessaliam atque Epirum, versus Septentrionem regiones, quæ diversis populorum nominibus ac regibus antea sejugebantur, postea uni Marcedoniæ nomini contributæ, factæ sunt corpus unum. Terra ipsa duobus

duobus inclyta Regibus, Philippo parte & Alexandro filio, per quos terrarum Imperio quondam potita, magna est ac spatiosa ad utrumque mare, qua Sol oritur, Ægeum, qua occidit, Ionium extensa. Æmathia ante dicta fuit pars ejus ab Æmathio Rege; unde in totam terram nomen dimanavit. Macedoniam à Macedone Deucalionis materno nepote appellatam vult Solinus. at ego suspicor à parte ejus Mygdonia natum nomen esse Macedoniae, cum exigua sit pronuntiationis differentia in *Macedonia* & *Mygdonia*.

Limites habet ab ortu Ægeum; à meridie Thesaliam & Epirum; ob occasu Ionium sive Adriaticum mare: ab Septentrione eodem quos universae Græciæ statuimus.

Centum quinquaginta in hac olim populos fuisse, auctor est Plinius. At quorum nomina ad nos clara pervenerunt, ad Adriaticum mare Taulantii, quorum opida Epidamnus vel Epidamnium, propter inauspicatum nomen, quia vel in damnum ituris omen id visum est, à Romanis Dyrrachium adpellatum, nunc *Durazzo*; Apollonia & Aulon, Elymiotæ, quorum opida Elyma & Bullis. Orestis regio Epiro juncta, opidum Grytone. Dassaretæ, opida Lychnidos, Evia. Regio Æmathia, seu Æmathia proprie dicta, opida Pella, quam omnium Macedonicarum urbium maxime illustrem effecerunt duo alumni, Philippus Græciæ domitor, & Alexander etiam Asiæ. Ægea, in qua mos erat Reges sepelire; Ædella, Idomena, Scydra, Europus,

ropus, Tyrissa. Regio Pieria, Musarum parens domusque, opida Pidna: Phylace, Dion. Mygdones, regioque Mygdonia; opida Antigonia, Physcæ, Carrhabia, Letæ, Terpilus. Paraxis; opida Antigone, Paltene, Cassandria, Torone. Regio Chaldica; opida, Augæa, Singus, Acanthus. Amphaxitis regio, opidum, Thessalonica, Ciceronis exilio insignis, & Stagira, Aristotelis principis Philosophorum cunis clara. Bisaltæ; opida Euporia, Ossa, Calliteræ. Edonii; opida, Amphipolis, Scotusa, Berga. Orbeli; opidum Gariscus. Sintici; opida, Heraclea, Paræopolis, Tristolus. Pelagones; opidum Stobi. Lyncistarum, Heraclea. Iororum, Iorum & Alorus. Almopum, Europas, Albanopolis, Apsalus. Æstræorum, Æstræum: Eordeorum, Daulia, Dibolia, Scampis.

C A P. X.

*De Fluviis, Montibus ac Insulis
Græciæ adjacentibus.*

Fluvii.

Fluvii universæ Græciæ celebriores sunt isti; In Epiro Acheron, cui Pandosia opidum adpositum: quæ duo nomina cum Alexander Rex ancipiti oraculo monitus fatalia vitare vellet, in Brutiis Italiæ populis in eadem incidit atque interiit. In Acarnania Acheolus. In Peloponneso Peneus, Alpheus, Pamisus, Eurotas & Inachus. In Græcia Cephisus, in duo cornua scissus, quorum dextrum

trum Aſopus fluuius, lævum Iſmenus vocatur. In Theſſalia Sperchius & Peneus. In Macedonia Ægæum mare petentes, Aliacmon, Erigon, Axius, Chabris, Strymon, at in Adriaticum ſinum ſeſe exonerantes, Panyalius, Apſus, Laus, Celidnus.

Montes.

Montium nobiliſſimi ſunt; in Epiro Acroceraunii & Pindus. In Peloponneſo, Stymphalus, Pholoë, Chronicus, Taygetus. In Græcia Callidromus. Inter Græciam & Theſſaliam, Othrys & Oeta. In Phocide Helicon & Parnaſſus. In Bœotia Cithæron, fabulis carminibuſque celebratiſſimus. In Attica Hymetto meritiſſime tribuitur principatus, quod ad prime florulentus, eximio mellis ſapore, & externos omnes & ſuos vincit. In Theſſalia Olympus, Pelius atque Oſſa, Gigantum fabula belloque memorati. In Macedonia Athos, quem Xerxes, Græciæ bellum inferens, perfoſſum velificavit.

Infulæ ad Græciam.

Infulæ Græciæ littori adjacent innumeræ. Harum præter Cretam, quæ ſeparatim dicitur, clariſſimæ Ionia in mari Corcyra, cum opido ejuſdem nominis, nunc *Corfu*, Venetæ ditionis una cum Cephalenia & Zacyntho; quarum hæc nunc *Zante*; illa *Cefalogna*. Prope Cephaleniam inter non ignobiles eſt Ithaca, Ulyſſis nomine maxime illuſtris, nunc *Iſola del Compare*. In Ægæo mari Eubœa, vulgo

vulgo nunc *Negroponte*, Bœotix avulsa putatur, tum modico interfluente euripo, ut ponte jungatur. opida in ea quondam opulentissima, Calystus & Chalcis. Hinc versus Septemtriones est Scyrus, vulgo *Sciro*; & ultra Lemnos, nunc *Stalimene*, inter hanc & Thracium litus Samothrace, vulgo *Samondrachi*. Lesbos, nunc *Metellino*, & Chius, *Scio*, Asiæ attribuuntur. In Lesbo quondam opidum nobilissimum Mitylene, unde hodie insulæ nomen. In Saronico sinu Ægina, nunc *Engia*; & Salamis, nunc *Coluri*, excidio classis Persicæ nota. Dein quæ in medio mari veluti in orbem jacent, Cyclades, in quibus notiores Andrus, nunc *Andri*; Delus, *Sdille*, & Paros, *Pario* marmore nobilis. Et circum Cycladas, quia dispersæ, Sporades; in quibus clariores Icaria, nunc *Nicaria*, & Pathmus, *Palmossa*, Ioannis Theologi exilio insignita. Nobiles præterea sunt, Samus, vulgo *Samo*, Còs, nunc *Lango*, & Carpathus, *Scarpanto*; quæ contribuuntur Asiæ.

 C A P. XI.

De Incolis Græciæ & nova ejus descriptione.

GRÆCIAM omnium Europæ terrarum primum habitatam fuisse, cum multa alia, tum imprimis situs argumento est; quidpè quæ proxima accedit Asiæ, ubi primum hominem formatum scimus. Inde igitur brevis ac facilis in Græciam trajectus. Suis sibi Regibus,

gibus, Ducibus ac Magistratibus discreti populi ac civitates egerunt, donec Philippo Macedone debellante tota Græcia Macedonico imperio subiecta est. Dein Romani ejus imperio potiti; post hos Gothi ac Hunni devastarunt magis, quam coluerunt; novissimi Saraceni ac Turcæ in hunc usque diem tenent. Hinc Græcia, abolitis priscais regionum ac populorum vocabulis, in nova nomina divisa est: quæ olim Peloponnesus erat, nunc *Morea* dicitur; quæ Græcia proprie, nunc *Livadia*; quæ Thessalia nunc *Ianna*; & Epirus, *Canina*. Macedonia vero in quatuor parteis; quæ Thraciæ contermina, *lamboli* vocatur; quæ Thessaliæ proxima, *Camenolitari*; quæ Illyrico sive Dalmatiæ jungitur, *Albania*, proxima, antiquus ac nobilissimus Principatus, equitum suorum robore atque virtute nunc maxime clarus; & in omnium medio, ipsum Macedoniae priscum nomen.

Urbium in universa Græcia nunc celeberrima est Thessalonica, vulgo *Salonichi*, ingens atque opulenta; emporium mercatoribus Indicis frequentissimum. Secunda est Dyrrachium Albanæ, vulgo *Durazzo*, urbs validissima, at minus culta ob gravitatem cæli. *Croia*, Scanderbegi patria, item et urbs munitissima in mediterraneis Albanæ.

C A P. XII.

De Creta Insula.

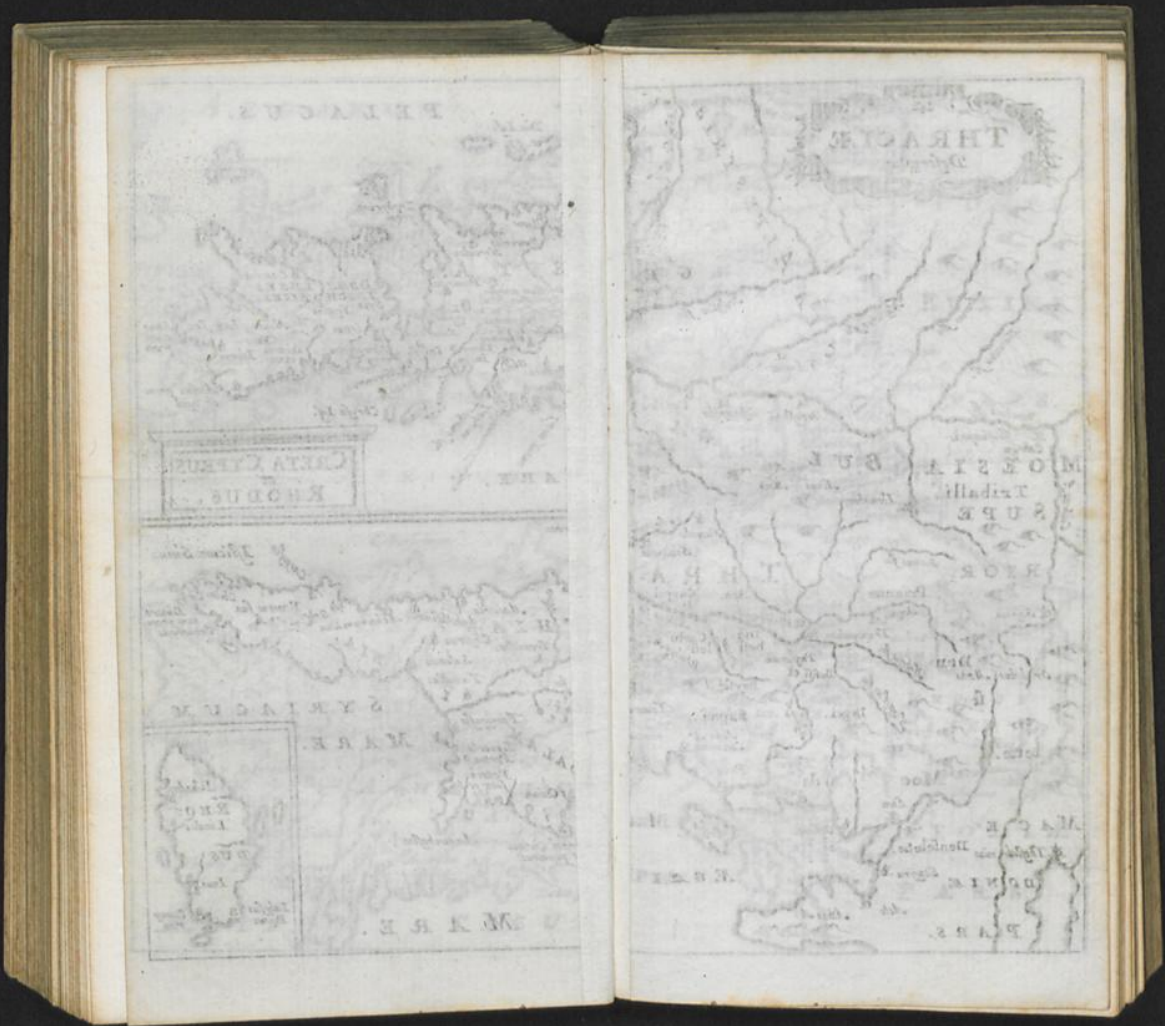
AT insularum Græco littori objacentium maxima omnium est Creta, Græcis Latinisque monumentis plurimum celebrata. Hæc quidque prima potuit navibus & sagittis; prima Minoe duce classe pugnavit: equestres pugnas prima docuit lascivas vertigines implicare; prima litteris jura junxit; studium item Musicum hinc initium cepit. Nomen deducunt alii à Crete Nympha, Hesperidis filia: alii à Crete, rege Curetum; quidam primum Aëriam, deinde Curetim, & Μαργαρίτην nonnulli, id est, beatam insulam à temperie cæli adpellatam existimavere. Incolæ Græcis dicuntur Cretes, Latinis Cretenses. Inter ortum porrigitur Insula & occasum tractu longissimo, hinc Asia illinc Africa objacentibus: à Septentrione Ægæis & suis, id est, Creticis æstibus verberatur; ab Austro Libycis undis perfunditur & Ægyptiis. Longitudo ejus maxima à Samonio promontorio, nunc C. Salamoni, ad promontorium Corycum, nunc Córnico, milliar. Germ. LXX. Latitudo circa mediam sui partem maxime patens milliar. German. xv.

Centum in ea urbium clara fama est. Sunt tamen etiã in antiquis auctoribus, qui non centum urbibus, ut prodiderunt qui prodige lingua largiti sunt, sed magnis & ambitiosis stipatam existiment.

Cla-

um
La-
ata.
tis;
res
m-
um
nen
dis
am
à
In-
en-
um
ob-
id
tro
on-
to-
um
xx.
ne
unt
non
lige
olis
Cla-

Clarissimæ fuerunt, Cortyna, caput insulæ; Cydon, quam Græci matrem urbium adpellavere; Cnosus Minois regia, Therapnæ, Diu, Lyctus, Lycastus, Phaestus, Manethusa, Dictynna.

Montes item celebres, Dictæus, Idæus, Corycus, Cadiscus. Labyrinthus in medio ferme fuit, mirandum Dædali opus; itinerum ambages, occursumque ac recursus inexplicabiles continens, lapide polito, ac fornicibus tectum.

Incolæ perpetuo vitiosissimi & piratica infames, initio rerum regibus regebantur, post Ducibus. Q. Metullus insulam edomitam in provinciæ formam redegit; mansitque sub imperio, primum Romano, mox Constantinopolitano, donec cum reliqua Græcia à Saracenis occupata fuit. Recuperatam deinde Balduinus Flandriæ Comes & Imperator Constantinopolitanus, Bonifacio Marchioni Montisferrati dedit; à quo tandem Veneti grandi pecunia mercati etiam nunc tenent. Candia nunc à Metropoli sua indigitatur, habetque urbes claras quatuor, contra Turcarum irruptiones munitissimas; Candiam, Caneam, Rethymum & Sittiam. Archiepiscopus est unus Candia; Episcopus octo.

C A P. XIII.

De Thracia.

Post Strymona amnem Macedoniæ proxima est Thracia, inter validissimas Europæ

ropæ gentes maxime fera & barbara ; Regio nec cœlo læta , nec solo ; & , nisi qua mari propior , infœcunda , frigida , eorumque quæ feruntur maligne admodum patiens .

Nomen habere putatur vel à Thrace Martis filio ; vel , ut aliis videtur , ab asperitate soli cœlique & gentis feritate , quasi *Τραχέια*. Terminos habet , à Septentrione Ænum montem , quo à Mæsis determinatur ; ab Oriente Pontum & Propontidem ; à Meridie Ægeum mare : ab Occidente Strymona amnem . Longitudine occupat à Strymonis fontibus ad Panyfi ostium & opidum Melembriam mill. German. LXXX. Lætitudine vero ab Æmo monte juxta Nicopolim ad Mastusiam Cherfonesi promontorium mill. German. LX.

Divisam quondam fuisse in quinquaginta strategias , auctor est Plinius . Is populos in ea recenset , Strymonem accolentes , Denſeletas , Mædos : ad Nestum amnem , Digeos , Bessorumque multa nomina inter Elcos , Diobefos , Carbilesos , Bryſas , Sapæos , Hebrum accolentes , Odryſarum numerosam gentem , Odomantas , Carbiletas , Pyrogeros , Drugeros , Cænicos , Hypſaltos , Benos , Carpillos , Botiæos , Edones , Cicones , Bistonas , Selletas , Priantas , Doloncas , Thynos , Celétas : omnium autem sævillimos Scordiscos memorat Florus .

C A P. XIV.

De Urbibus veteris Thraciæ; Fluviis
ac Montibus.

Opida clara olim in Thracia fuere à Stry-
mone amne in litore Ægæo, Oelyme,
Neapolis, Abdera, à Diomedis sorore condi-
tum opidum, unde & nomen habuit, idem &
Clazomene dictum, fuit in eadem regione
opidum Tinda, Diomedis equorum stabulis
dirum; Maronea: inter hanc & Hebrum flu-
vium Doriscus locus, ubi Xerxem Persarum
Regem copias suas, quia numero non pote-
rant, spatio dimensum ferunt. Ænus ab Ænea
profugo condita; paulumque à mari rece-
dens ingens quondam Cypsella. In Cherso-
neso, quam Thraciæ cognominant, Cardia,
Eleus & Sestus, cui objacet ex Asia Abydus,
utraque Leandri amore nota. Prope regio,
in qua Xerxes divisas pelago terras ponte
(mirum atque ingens facinus) ausus jungere,
& copias ex Asia in Græciam traduxit: Cal-
lipolis, cui opposita in Asia litore Lampsa-
cus: & in radice Chersonesi sedens Lysima-
chia. Inde in Propontide Pactya, Bisanthe,
Perinthus, mirifico amphitheatri splendore
clara; Selymbria, atque in ipso Bosphoro
Byzantium, ante Lygus, postmodum Nova
Roma, & novissime Constantinopolis di-
ctum. Urbis omni ævo clarissima, à Con-
stantino Imperatore in sedem Imperii electa;
mansitque eadem dignitate, donec Turcarum

I

impie

impia gens ann. ccccccliii occupavit, neque tunc decus suum perdidit, cum etiam nunc imperii Turcici caput colatur nomine *Stambol*. De reliquo opida in Ponto, *Phinopolis*, *Salmydisus*, *Peronticum*, *Apollo-
nia* paulum à mari recedens, magna quon-
dam; *Toza*, *Auchialus* & *Mesembria*, termi-
nus *Thraciæ*. Intus *Byzya* arx Regum *Thra-
ciæ*, à *Terei* nefasto crimine, sic opinari vete-
res, invisâ hirundinibus. *Philopolis*, antea
Poneropolis, dein à situ *Trimontium*; *Tra-
janopolis*, *Adrianopolis*. à conditoribus di-
cta opida. Præterea *Olynthus*; vel clarissi-
ma *Heraclea*, *Topiris* & *Philippi*.

Fluvii & montes.

Fluvii celebres sunt, *Nestus* seu *Nessus*, *He-
brus*, *Athyras*, *Bathynias*. In montibus *Æ-
mus*, *Rhodope* & *Orbelus* principatû tenent.

C A P. XV.

*De incolis Thraciæ, & urbibus nunc
claris: item de Patriarchis Græ-
canicæ religionis.*

Incolarum *Thraciæ* antiquissima habetur
origo. Una gens habitavit *Thraces*, aliis
aliisque discreti & nominibus & moribus, in
universum feri, sævi, atroces & cruenti. Suis
ante parebant Regibus; postea *Macedo-
num* tributarii facti: rursusque suo juri red-
diti, multis præliis à Romanis fusi, tandem
à *C. Scribonio Curione Procos.* perdomiti,
impe-

imperioque Romano subiecti sunt. Dehinc eadem qua Græcia ac Macedonia, usa est Thracia fortuna, donec in Turcarum manus pervenit; quorum imperio omne decus dignitatemque præstat. quidpe heic Turcarum caput ac sedes est Constantinopolis, ante memorata, urbium tota Europa omnium maxima ac populosissima; quam Constantinus Imperator Novam Romam adpellavit: unde novum nomen Thraciæ ortum, quo nunc *Romania* indigitatur.

Secundum à Constantinopoli locum inter Thracias urbes obtinet Hadrianopolis, Turcis *Endrem* dicta, magna quidem atque ingens, at mœnibus haud cincta, ædificiisque vilibus exstructa. Tertia Philippopolis satis numerose incolitur. nec cedit huic Trajanopolis. Sestus & Abydus sibi invicem objectæ, claustra Turcici imperii in his oris perhibentur.

Cæterum quia ad hoc loci perventum est uti Græciæ statum præsentem consideremus, operæ pretium est cognoscere, Græcos jam olim à Romana Ecclesia recessisse, nec Pontificem Romanum ceu caput agnoscere. Religionem quidpe peculiarem inter se habent. diversam ab ea quam Romana Ecclesia profitetur. Nec soli Græci hanc sequuntur, sed complures aliæ nationes, Bulgari, Servi, Bosni, Slavoni, Illyrii, Albani, Moldavi, Valachi, Russi, Muscovitæ, Tattari, Circassi, Mengreli, cunctæque nationes Ponticæ, & Tattarum interior pars. Capisa jam ind

I 2
qua

quatuor sibi constituerunt, quos Patriarcharum titulo reverentur. Horum, ut diversae sunt sedes, sic in diversas regiones inspectio & regimen. Princeps & caput universae Ecclesiae Graecanae est Patriarcha Constantinopolitanus, à quo dependent quotquot Graecanae religionis Christiani per omnem Europam dispersi degunt. Alexandrinus, cujus *Cairo* in Ægypto sedes; qui & Arabiae Ecclesias regit. Hierosolymitanus in Syria supremus agnoscitur. In reliqua Asia Antiochenus.

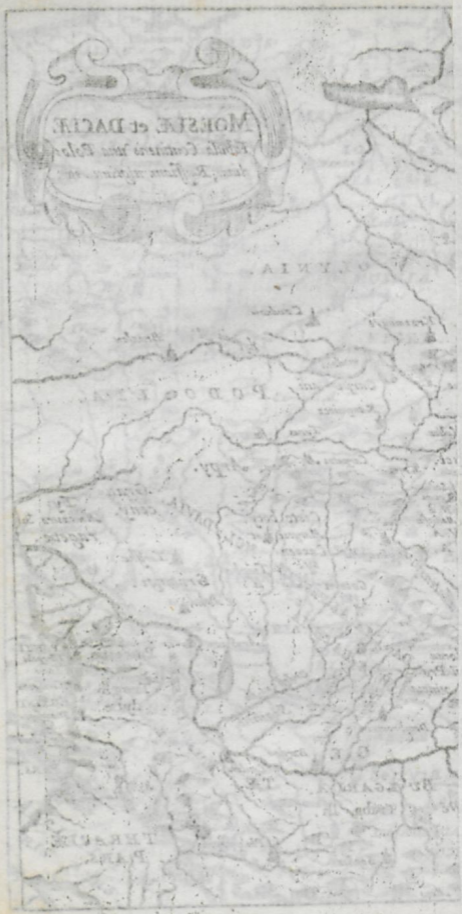
C A P. XVI.

De Mœsia.

SVpra Macedoniam ac Thraciam Mœsia est, quam Romani Cereris horreum ob fertilitatem soli adpellavere, ab Aureo & Scodro montibus intra Istrum & Æmum ad Pontum usque extensa; in Superiorem, quae nunc Servia est, & Inferiorem, quae Bulgaria, divisa. Terminus in medio utriusque est Ciabrus fluvius. In superiori populorum quondam clarissimi Dardani, regioque ipsa Dardania, Macedoniae contermina; In inferiori Triballi omnium nobilissimi: post hos Peucestae & Troglodytae, jam Scythicae gentes: infimam quidpe inferioris Mœsiae partem, quae ad Pontum accedit, Scythae tenuerunt: quorum pars validissima Getae ad utramque Danubii ripam, hinc in Mœsos illinc in Dacos transeuntes.

In

MONSIEUR DE DACIE
Régale Comté sur les
Riv. de la Danube

MOLDAVIE

ROUMANIE

VALACHIE

BUCHARINE

TRAPES

In Mœsia dextram Danubii ripam frequentibus olim opidis stipatam fuisse, Ptolemæi testatur Geographia, idemque in mediterraneis haud modicum eorum numerum recenset. At in litote Pontico clara maxime fuere, Sarpedonia, Dionysopolis, Timogetia, Tomi, Ovidii Poëtæ exilio nobiles, Istropolis & Eleuthera.

De Istro amne.

Ister fluvius omnium Europæ maximus, in Germaniæ jugis Abnobæ montis ortus, per multas lapsus gentes Danubii nomine, immenso aquarum auctu, & unde primum Illyricum aluit, id est, ad Savi confluentem, Ister quondam appellatus, sexaginta circiter annibus receptis, medio ferme eorum numero navigabili, in Pontum vastis sex fluminibus sive ostiis evolvitur. Singula autem ostia tanta sunt, ut prodatur, in quadraginta millia passuum, id est, mill. German. x. longitudinis, vincti mare, dulcemque intelligi haustum. German. vulgo *die Donaw*, Sarmatis ac Scythis *Dunay*.

De incolis Mœsie, & duobus novissimis in ea regnis, Servia ac Bulgaria.

Mœsos populos feros, truces Barbarorumque barbaros, à Thracibus genus duxisse, tradunt auctores: cum ipsa Mœsia pars aliquando Thraciæ fuerit. M. Licinius Crassus perdomitos imperio Romano subjecit. Deinde in Superiorem Mœsiam Servi, Inferiorem

Bulgari, utraque ex Sarmatia Asiatica advena gens, inveci, duo inibi regna de suo nomine, hi Bulgaria, illi Servia, condiderunt. At novissimi Turcae in utrumque effusi etiam nunc tenent.

Caput regni Serviae regumque quondam sedes, Senderovia, Vngaris *Zendrew*, Turcis *Semender*, ad Istri ripam sita: Praeterea *Vidna*, *Bodon* & *Novograd* nobilia sunt oppida; quorum hoc arce munitum inexpugnabile. At Bulgariae regni caput est *Sophia*, urbs magna & populosa.

C A P. XVII.

Summa universae Scythiae descriptio.

Item de veteri Stythia Europaei.

TRans Istrum Mæsis contermina est Scytharum gens omnium toto orbe vastissima, quidpe ex Mæsia Inferiori in Asiam ad *Tabin* usque promontorium & fretum *Anian*, longitudine terrarum mill. Germ. clo amplius occupat. Latitudine vero ab Oceano Septentrionali ad Caucasum montem fontesque Indi fluminis mill. Germ. circiter LX. Dividitur autem universa Scythia in Europæam & Asiaticam. De hac posterius in ipsa Asia; nunc Europæam prius expediamus.

Scythia Europæa.

Terminatur Europæa ab Occasu *Patisso* flumine, ab Septentrione linea à *Patissi* fontibus per *Amadocam* paludem (quæ est in Li-

tua-

ruania) ad Borysthenis fonteis, atque inde alia linea ad Tanais ortus ducta, ab ortu ipso Tanais & Ponto Euxino: à Meridie Istro, & ubi is ad Nicopolim inflectitur, recta linea ab Occasu in Orientem ad Pontum ducta.

Totum hoc terrarum variis gentibus ac populis distinguitur; quorum clarissimi, præter Troglodytas in Inferiore Mœsia commemoratos, Daci; quorum regionem nunc tenent Moldavi, Valachi, Transilvani, & Hungarorum pars inter Patissum amnem & Transilvaniam; Getæ, quos ad utramque Istri ripam in Mœsiam & Daciam extendi ante diximus; nunc Bulgarorum & Moldavorum pars: Tyragetæ & Arpii inter Tyram flumen & Istrum; nunc inferior Moldaviæ pars Ponto objacens: Inter Tyram & Hypanim amneis, Carpiani, Callipides, Istrici, Axiaces & Iazyges Eneocadlæ; quorum omnium solum nunc Podolia: Bastarnæ, iidem & Peucini, quorum pars una in Germania, pars altera in Scythia Europæa; nunc Russia minor seu Nigra: Borysthenitæ, inferior Lituaniæ pars versus Pontum: Neuri, ad Borysthenis fonteis: inde Geloni, Thussagetæ, Budini & Agathyrsi, in Moscovia inter Borysthenis fonteis & Tattariam minorem: Alani ac Roxalani in Moscovia, ad sinistram *Donetz*, id est, minoris Tanais ripam: Hamaxobii sive Hamaxobitæ, ad Gerrhi fluminis fonteis in Tattaria minore: Georgi, Nomades, Basilides & Tauroscythæ sive Scythotauri, iidem in Tattaria minori: Tauri

sive Taurici, qui Tauricam sive Scythicam Chersonesum incoluerunt: In his Bosphorani utrimque Bosphorum Cimmerium accolentes: Iazyges Mœotæ, juxta Mœotim paludem ad Tanaim usque protensi: Arimaspi & Essedones ac Tanaïtæ ipso Tanais flexu cincti.

 C A P. XVIII.

Dacia.

TRans Istrum igitur Mœsis contermini fuerunt Daci Scythica gens, fera, atrox & barbara. Regio ipsa Dacia terminatur à Septentrione Carpathicis jugis & Hieraso amne; ab Oriente eodem Hieraso & Istro; à Meridie itidem Istro; ab Occidente Patisso. Complectitur hodie Hungariæ partem, prædictam Transilvaniam, Valachiam & Moldaviam fere totam.

Divisa fuit olim in Ripensem, Alpestram & mediterraneam. Ripensis est, quæ hodie dictam Hungariæ partem complectitur, cum parte Valachia. In hac populi Prendavessii, Albocensii, Saldensii, Tervingi, Burrhi, Cingesi. Alpestram nunc incolunt major pars Valachorum & Moldavi. Quondam in ea populi Piephigi, Siginii, Sinsii, Cotensii; Taiphali, Cacoensii, Cistoboci. Mediterranea, quæ & Gepidia, tota nunc est Transilvania. In hac olim populi Potulatenstii, Buriadensii, Bièphi, Ratacensii, Taurisci.

Urbs olim clara fuit Ulpia Trajana, ante Zarnitogethusa dicta; nunc *Vurbeli* eodem situ est in Valachia.

Fluvio-

Fluviorum celeberrimi : Marisus , Germ. *Marisch* , Hung. *Maros* ; & Aluta , Germ. *die Alt* , Hung. *Olr.*

De incolis Daciae.

Incolas ante Getas fuisse tradit Plinius ; Dacos postea à Romanis adpellatos. Getarum nomen mansit circa utramque Istri ripam , ut ante dictum. Regibus illi suis regabantur , donec Tarjanus Imperator Daciam perdomitam in provinciae formam redegit. Postea Sarmatae inveci. dein Gothi, moxque Hunni. Post hos Saxones Germanica gens , à Carolo M. devicti , cum leges victoris ferre nequirent aut nollent , in universam Daciam transierunt. Hinc etiamnum frequens, licet corruptus , in iis oris durat Germanicus sermo. Exinde eadem gens , quæ Pannoniae partes occupaverat , Hungari Saxonibus sese miscuerunt. unde mixta nunc utriusque gentis lingua. Tum vero divisa fuit universa Dacia in nova nomina. Ea pars quæ Patistloamni annexa, *Hungariae* titulo accessit. Quæ ante Dacia mediterranea erat , Transilvania adpellata : Inter hanc & Istrum Valachia : Inter hanc & Hierasum Moldavia ; cujus titulo etiam adjectum quicquid inter Hierasum & Tyram amneis interjacet.

C A P. XIX.

*Transsilvania, Valachia & Moldaviae descriptio.**Transsilvania.*

TRanssilvaniae Principatus, qui silvis undique, unde ei nomen Latinum, & montium jugis clauditur, Hungarice *Erdeli*, Germanice *Sibenbürgen*, Saxonibus haud dubie à septem opidorum numero dictus est. Quae ratione etiam nunc Sarmatis seu Sclavis *Siedm groska ziemia*, hoc est, Septemcastrensis regio, indigitatur. Postquam Saxones colonos recepit, cultius habitari coepit. Namque opida in ea illi condiderunt, quae in hanc diem clara sunt.

Cibinium sive Hermanopolis, vulgo *Hermanstadt*, caput provinciae est: Alba Julia, Germ. *Weyssenburg*, Hung. *Gulaseirwar*, Principis superioribus annis sedes: Claudio-polis, Germ. *Clausenburg*, Hung. *Coloswar*: Bistricia, Germ. *Bistritz*, Hung. *Besterze*: Seiburgium, Germ. *Schiesburg*, Hung. *Segeşwar*: Medielus, German. *Medwisch*, Hung. *Megies*: Stephanopolis seu Corona, German. *Croonstadt*, Hung. *Breslaw*.

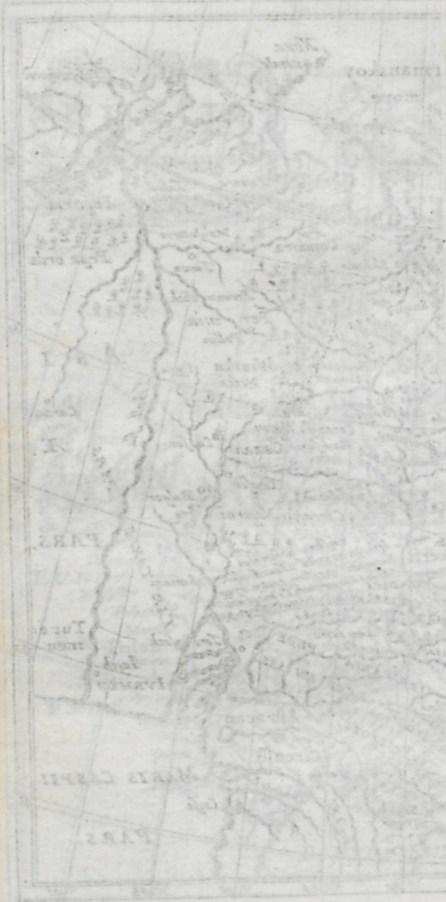
Valachia ac Moldavia.

Quae nunc duae regiones Valachiae ac Moldaviae nominibus distinguuntur, superiore aetate uno Valachiae vocabulo censebantur. Incolis *Woloska Zemla*, id est, Valachia terra, &

RUSSIA

cum Confinijs.

ra, & gens ipsa *Wolochy*. Dividebatur autem tota provincia in Majorem & Minorem: Major postea Moldaviae nomen recepit. Minori Valachiae titulus remansit. Quaeque suo parebat Principi seu Duci, quem Sarmaticae gentis vocabulo *Waywodam* adpellant. Polonis quondam utraque stipendiaria. Nunc partem Hungariae Rex, partem Turcarum Imperator tenet. Valachiae caput ac sedes *Vaiyoda* est *Targowisko*. reliqua loca sunt *Brailow*, & *Dombrowitza*. Moldaviae caput est ac *Vaiyoda* sedes *Czukaw*. reliqua opida sunt, *Margofest*, *Tarisko*, *Moncastro*.

C A P. XX.

*Tattaria minor; ubi Taurica
Chersonesus.*

Tattarorum nomen longe lateque per Asiam & Europam dispersum est; cujus limites postea in Asia dicemus. at nunc de parte ejus agamus, quae Tattaria Europaea sive Minor dicitur.

Tattaria igitur minor, sive Praecopensium Tattarorum regnum, est ea Scythiae Europaeae pars quae fluvii Borysthene & Psola ac Desna (quae duo in Borysthenem exeunt) & Tanai minori, vulgo *Donetz*; iploque Tanai Maoti plaude ac Ponto cingitur. Quinam antiquitus populi has oras incoluerint, supra demonstratum est. Caeterum omne hucus tractus Graecorum coloniis juxta atque monumentis inclytum fuit: maxime vero

Taurica

Taurica Chersonesus, non minus quam ipsa Græcia celebrata. In hac Græcorum urbes claræ, Panticapæum, nunc vulgo Pontico; Cimmerium, in medio Chersonesi; Taphros, nunc *Przekop*; & Theodosia, nunc *Kassa*.

Scythæ in universum tenuerunt: at postquam *Tattari*, ex Asia profecti, occuparunt, *Tattaria* dicta est, Minorque cognominata, ad differentiam Majoris quæ est in ipsa Asia.

Divisa est in Præcopensem & Cremeam. Præcopensis, quæ Sarmatis *Przecopska* dicitur, est ipsa Chersonesus Taurica, à *Przecop*, id est, fossa, quæ in Isthmo facta est, seu ab opido ejusdem nominis huic adposito, cognominata. Cremea, *Krymska* incolis, est reliqua pars extra Chersonesum, à *Krym* opido, quod olim *Cremnos*, dicta. At quia imperii sedes est in Chersoneso, tota *Tattaria Minor* Præcopensium Tattarorum regnum adpellatur. Ipsa gens fera, atrox ac rapida, non in opidis vel civitatibus, sed campis ac silvis vaga agit. Unius regis Imperio pareat, cujus regia est *Przekop*.

C A P XXI.

Sarmatia Europæa.

ULtini Europæarum gentium fuere Sarmata, Græcis dicti Sauromata, regionem totius Europæ latissimam incolentes, in Scythiam quoque Europæam protensi: quin etiam in Asiam usque ad Hyrcanum mare

nomen.

nomē eorum pertinebat; ubi Sarmatæ Asiatici dicebantur.

Sed Europæ Sarmatiæ limites fuerunt, ab Occidente Vistula amnis, Suevicum mare, Finnicus sinus, & linea ab hoc sinu ad sinum Granvicum sive lacum Album perducta; quibus à Germania séparatur: à Septemtrione Oceanus Sarmaticus, sive mare concretum: ab Ortu iidem limites qui Europæ: à Meridie Mæotis palus, Isthmus Tauricæ Cherfonesi, Pontus, Ister, & Hierasus; dein Carpatiei montes, ubi in cuneum inter Patissum Istrumque procedit.

Longitudo ejus porrigitur ab Istri ac Patissi confluentibus ad Obii ostium mill. German. LXXI. Latitudo vero inter Rha fluvium & dictum sinum Granvicum cccclx.

Complectitur hodie Moldaviæ partem inter Tyram Istrum & Hierasum amnes; Hungariæ partem inter Patissum & Istram; Poloniæ regnum ultra Vistulam, Borussia, Livoniam, Lituaniam, Russiam Albam, hoc est, Magni Ducis Moscoviæ imperium, & minoris Tattariæ partem, quæ Cremea dicitur.

Populorum in universa Sarmatia Ptolemæus complura nomina recenset. at ut regio hæc Romanis pariter ac Græcis parum nota, sic illa incerta. Clarissimi tamen ac notissimi, præter eos quos in Sythia Europæ explicuimus, erant Germanis contermini Venedi, qui nunc sunt Livones, Borussi ac Poloni inter Vistulam, Lituaniam & Podoliam, tum Lazyges inter Istrum & Patissum, quos

Ptolemæus Metanastas cognominat, id est, Vagos: Plinius Sarmatas affirmat: Tabula itineraria Sarmatas Vagos.

C A P. XXII.

De incolis Sarmatia, fluvii ac montibus: item de Hyperboreis.

GENS quidem universa Græcis Sarmatæ dicta fuit, habitu, armis, moribus vendique ratione Scythicæ ac Parthicæ similis; ideoque ejusdem originis cum his fuisse conjicere licebit. Verum quum sibi ipsis dicti sint *Russacy*, & ad Riphæos usque montes incoluerint, eodem esse credibile est, quos Mela Riphæes adpellat, tanquam posteri Riphathi Noachi abnepotis. Cæterum de rebus gestis ipsorum, antequam sub Slavorum nomine nosci ceperunt, parum in veterum monumentis reperitur.

Sarmatiæ fluvii.

Flumina in Sarmatia, præter ea quæ in Pontum defluere diximus, fuere, Suevicum mare sive Codanum sinum petentes, Chronus, vulgo Germanis accolis *Männel*, Polonis *Niemen*: Rubo in Venedicum sinum, qui nunc accolis *der Riegische Bodem*, prope Rigam sese exonerans; nunc Divina Polonis, *die Duna* German. Turuntus in Moscovia, nunc *Weli karzeká*: & Chesinus, in Clysipenum sive Granvicum sinum sese evol-

vens.

vens: nunc Russis accolis *Lowat*, & postquam emensus aliquod spatium, *Wolchow*.

Montes.

Montes sunt, *Carpates*; nunc *Krápak*, *Poniam* ab *Hungaria* submovens: *Riphæi*, qui & *Obii*, à sinu *Albo* ad *Obii* ostium extensi; Russis sive *Moschis* nunc *Weliki kame-ny poyas*, id est, magnum lapideum cingulum dicti, quia orbis cingulum eos perhibent.

Hyperborei.

Sed operæ pretium fuerit hoc loco cognoscere ea, quæ de *Hyperboreis*, fabulosis celebrata miraculis gente, veteres tradiderunt. Hos alii *Europæ*, alii *Asiæ* dederunt, plerique utrique. Ferunt (si fuisse credimus) supra *LX* gradum in litore *Septentrionalis* *Oceani*, ultra *Aquilonem* (unde & nomen eis à *Græcis* quæsitum) *Riphæosque* montes sub ipso siderum cardine. Regio *aprica*, felice temperie, omni afflatu noxio carens, per se fertilis. Cultores iustissimi & diutius quam ulli mortalium & beatius vivebant. Quidpe fesso semper otio lati non bella noverant, non jurgia, non ægritudinem ullam: ad innocentiam omnem æquale votum. Domus iis nemora lucique, & *Deorum* cultus viritum gregatimque. in diem arbores victum subministrabant. Mors non nisi satietate vitæ ubi eos vivendi tædium ceperat, mortem ultro accersebant & voluntario interitu castigabant obcundi tarditatem. Epulati delibuti- que

tique senes luxu ac sennis redimiti, semetiplos in pelagus ex certa rupe præcipites dabant, quod genus sepulturæ beatissimum existimabant.

C A P. XXIII.

De Polonia regno Provinciisque ei subjectis.

Polonicum regnum, quod vastum nunc obtinet terrarum spatium, à principio arctis includebatur finibus; quidpe cujus summa longitudo inter occasum & ortum à *Schwibussen* proximo Silesiæ opido juxta *Grossen* ad *Leucznam* proximum Russiæ opidum, non excedebat mill. German. LXXX. Latitudo vero maxime sinuata inter fontem *Vistulæ*, & opidum *Moscoviæ Wongrovv*, mill. LX. Verum accesserunt postmodo ejus titulos, *Lituania*, *Russia Nigra* sive *Minor*, *Podolia*, *Volinia*, *Podelassia*, *Masovia*, *Prussia*, *Samogitia* & *Livoniæ* major pars.

Sarmatæ, ut ante retuli, hæc omnia primo tenuerunt, præter eam *Poloniæ* partem, quæ in veteris *Germaniæ* solo citra *Vistulam* sita est. Quanquam & *Prusiam* & *Livoniam* *Germanica* gens, ut in *Germaniæ* descriptione ex *Tacito* demonstravimus, ab initio incoluit; quæ in hanc diem perpetuo mansit. Solum est in universum frumento fertilissimum; nisi qua silvæ vastiores intercedunt.

Termini autem totius regni *Poloniæ* sunt à *Septentrione* mare *Suevicum* & sinus *Venedi-*

nedicus, lineaque à Pernavia Livoniæ opido ad Dunæ fontes ducta; qua Sol exoritur, Borysthenes, sive *Dnieper*; à meridie Tyras, sive *Nyester*, & Carpates mons; qua occidit Sol, Silesiæ & Marchiæ Brandenburgicæ Pomeraniæque junguntur;

Longitudo harum finium summa est, inter duo opida *Schvvibussen* ante dictum & *Czyrkassy* in ripa Borysthenis situm, mill. German. cc. Latitudo inter Pernaviam Livoniæ opidum & Carpatem montem supra Trausilvaniam milliar. cl.

Dividitur in regiones ac Provincias supra dictas: quarum singulas explicare aggrediemur.

C A P. XXIV.

Polonia proprie dicta.

Polonia proprie dicta, incolis *Polska*, à vocabulo *Pole*, quod Slavonica lingua campum significat, notationem accepit; quia tota campestris est ac plana.

Dividitur in Majorem & Minorem. Major Germaniæ contermina est; Minor Moraviæ, Hungariæ ac Russiæ. Minor supremam nunc fert dignitatem ab urbe Cracovia regni capite. At Major dicta fuit altera, cum divideretur regnum, quia illic sedem fixit Lechus gentis conditor.

Polonia Major.

Majoris caput est Posenania incolis *Pof-*

nan

nan, German. *Posen*, urbs præclara ac supra Polonorum cultum splendida, emporium que celeberrimum. Secunda est *Gnæfna*, incolis *Gniezno* German. *Gniefen*, mercatu nobilis, antiquissima Polonicarum, primaque sedes Principum. Reliqua opida sunt, *Calisia*, *Ptolemæo* memorata, Polonis nunc *Kalisz*: *Lancia*, *Plotsko*, & *Petricovia*, vulgo *Piotrkow*, Juridico conventu (tribunal incolæ vocant) maxime celebris.

Polonia Minor.

Princeps Minoris est *Cracovia*, vulgo *Krakow*, caput decusque totius regni ac sedes regia: urbs magna atque ingens, & licet inter incultas, ipsa tamen *magnifica* *admodum* & *superba*. *Corrodunum* esse *Ptolemæi*, haud male conjiciunt docti viri. Secunda à *Cracovia* est *Lublinum*, vulgo *Lublin*, urbs egregia ac lauta, negotiationibus sublevata. quidpe mercatus est totius regni nobilissimus. Tertia est *Sendomitia*, Polonis *Sendomierz*.

Cæterum à *Lecho* primo gentis conditore Principes populum rexerunt adusque *Bolleslaum Chabrium*, qui primus *Poloniæ* Rex ab *Orthone III Roman. Imperatore* circa ann. cIo pronuntiatus est.

C A P. XXV.

Lituania, Russia & Podolia.

Lituania, Polon. *Litwa*, German. *Litawen*, suos habuit antea Principes, magni

gni Ducis titulo illustres, donec Jagello ann. ccccclxxxvi in Regem Poloniae electus magnum Lituaniae Ducatum Polonico regno adjunxit. Regio est totius regni vastissima, silvis horrida, paludibus foeda. Longitudo ejus maxima inter Polotae fluv. fontes (qui sunt in confinibus Livoniae & Moscoviae) & Dassow proximum Ponto opid. miliar. German. cclx. Latitudo inter Chronum & Borysthenem amnes miliar. lxxx.

Urbibus, vicis atque aedificiis tota regio plane inculta est. Caput est Vilna, German. *Wilde*, ampla ac spatiosa, Cracoviae magnitudinem exaequans, at ligneis plurimum constans aedificiis. Major quidem hac, at incultior, Novogardia, vulgo *Nowigrod*. Clara item atque magna est Kiovia, vulgo *Kijow*, ad Borysthenem sita. *Dassow*, ad Pontum accedens veterum est Ordesus. *Kawno*, German. *Kawen*, Mulso quod vulgo *Meddum* vocant, nobile est opidum.

Russia Nigra.

Provincia haec inter Poloniam Minorem, Voliniam, Lituaniam, Podoliam, Moldaviam, Transilvaniam & Hungariam sita, Minor dicitur Russia, sive Russia Nigra, Pol. *Czarna Rusz*, ad differentiam Majoris sive Albae, quod est Moscoviticum Imperium. Latine Russos & Ruthenos vocant incolas, quos à Roxolanis originem atque nomen habere putant. Ea pars quae Carpatice affixa jugis, incolis *Podogorze*, quasi submontana, indigitatur.

Suos

Suos aliquando Russia habuit Duces: postmodum Poloniae regno adjecta.

Caput Ducatus est Leopoldis, Pol. *Lwow*, German. *Lewenburg*, quod contracte *Lemburg* efferunt; emporium Turcicis mercibus celeberrimum. Reliqua opida sunt, *Przemysl*, *Halycx*, *Chelm*.

Podolia.

Podolia, Pol. *Bodole*, inter Moldaviam, Russiam Nigram, Voliniam & Lituaniam sita, vastissimis campis, precori quam hominibus alendis benignior, pascuis gaudet mirum in modum luxuriantibus, adeo ut bouum ingentium immensa cornua vix è gramine appareant.

Caput regionis est *Kámieniecz*, urbs mira ac stupenda ratione in arduo saxo condita; qua re cum sæpius à Tattaris, Turcis ac Valachis peteretur, inexpugnabilis existit. Reliqua loca sunt, *Chmielnik*, *Tzudnow*, *Bratzlaw* & *Orczakow*, quod Tattari occupatum tenent.

C A P. XXIV.

Volinia, *Podelassia*, *Masovia*, *Livonia*, *Samogitia*.

Volinia.

Volinia, Pol. *Wolin*, inter Poloniam, Lituaniam & Russiam Nigram porrecta, opida præcipua habet, *Lutzko*, *Wlodimirz*, & *Krzemieniec*.

Podol-

Podelassia.

Podelassia, Pol. *Podlasze*, inter Lituaniam, Masoviam & Borussiam posita, Lituaniæ quondam pars, singularis postea provincia facta, Poloniæ titulo accessit. Loca notiora sunt, *Bielsko*, *Tykocejn*, *Augustow*.

Masovia,

f Masovia, Pol. *Moxowſze*, German. *die Masaw*, inter Borussiam, Poloniam & Podelassiam sita, suos habuit ante Duces; quorum stirpe extincta, Ducatus ann. 1607. Poloniæ titulo insertus est. Caput provinciæ est *Varſavia*; Pol. *Warszawa*. German. *Warsaw* regni comitiis, quæ heic haberi consueverunt, celebris.

Livonia.

Livonia, German. incolis *Liesland*, nobilissima atque amplissima regio, ab Septentrione Finnico sinu terminatur; ab Oriente Narva anne & *Peybas* lacu, & Magnæ Rusiæ Lituaniæque latere Occidentali; à Meridie linea ab opido Lituaniæ *Dodina*, in ripa Duinæ fluvii posito, ad *Memmel* Borussiæ opidum perducta; ab Occasu mari Suevico. Longitudo summa inter Narvam & *Memmel* mill. xc. Latitudo inter mare & *Dodina* mill. lx. Dividitur in quatuor partes, quarum nomina incolis, *Esten*, *Letten*, *Curland* & *Semigallen*. Harum prima Suedicæ est ditionis, reliquæ Polono parent: *Insula Oosel* ad Danum spectat.

Prin-

Princeps urbium est *Riga*, nobile emporium, nec inferior commercii Rivalia, vulgo *Revel*, *Esteniæ* caput. Tertia est *Dorpatum*, vulgo *Derpt*; *Veneda*, vulgo *Wenden*; *Venedico* obversa sinui, Magistri militiae ordinis Teutonici sede nobilitata. *Curlandiæ*, quæ superioribus annis in Ducatum una cum *Semigallia* elata, caput *Goldingen*. Ducum autem sedes *Mittow*.

Samogitia.

Samogitiæ Ducatus inter *Livoniam* & *Borussiam* situs, nullo neque opido, neque castello, neque eximio aliquo ædificio insignis, silvis ac nemoribus horridus, solo melle, quod heic præstantissimum colligitur, notus est.

C A P. XXVII.

De Borussia & Cassubia: item de Episcopatibus & Academiis regni Polonici.

PRUSSIA, vulgo *Preussen*, amplissima atque illustrissima regio, fluviis ac lacubus stagnisque frequenter rigua, frumento maxime ferax, quibusdam dicitur perperam *Borussia*, quasi à *Borulcorum* antiqua gente, quam *Ptolemæus* in *Moscoviæ* tractu ponit. hanc huc transisse suspicantur. Alluitur à Septentrione sinu *Codano* & *Chrono* flumine; ab Ortu clauditur *Lituania* & *Podelassia*; à Meridie *Malovia* & *Polonia*: ab Occasu *Cassubia*. Porrigitur in longum à *Chroni* ostio, ad *Toruntum* urbem in ripa *Vistulæ*, mill. German.

German. XLV. In latum ab opido Podelassiz
Raigrod, ad Vistulæ ostium, totidem.

Divisa hodie est in Regalem, quæ imme-
diate Regi paret; & Ducalem, quæ Marchio-
nibus Brandenburgicis in feudum concessa.

Regalis Borussia.

In Borussia Regali clarissima urbium Ge-
danum, quæ & Dantiscum, vulgo *Danzighe*,
nobilissimum Suevici maris Emporium, to-
tius regni granarium, civitas dives & opu-
lenta; mœnibus, fossa ac vallo munitissima.
Secunda ab hac est Torunium, vulgo *Thoorn*:
celebre quondam emporium, antequam Ge-
danum ad id fastigium perveniret, nunc nun-
dinis maxime clarum. Elbingium, vulgo *El-
bing*, Anglorum opibus, qui pannis heic nego-
tiantur, in singularem nitorem indies crescit.

Reliqua opida notiora sunt, Mariæbur-
gum, firmissimum munimentum; Grudon-
tia, Bromberga, Culmia, hæc antiquissima
& opulentissima quondam urbs. Braunsberga
publico Jesuitarum collegio famigeratum o-
pidum.

Borussia Ducalis.

Ducalis Borussiae caput ac sedes Ducum
est Regius mons, vulgo German. *Königs-
berg*; Pol. *Krolewiec*; urbs nobilis & cele-
bre maritimis mercimoniis emporium. Est
præterea versus Septentrionem ultima *Me-
mel*, arx munitissima.

Casubie

Cassubia.

Cassubia Ducatus, inter *Borussiam* ac *Pomeraniam* situs, latior olim erat, quam nunc patet. Quidpe tota ea *Borussiae* pars quæ circa *Vistulam* *Pomerella* nunc dicitur, *Cassubia Ducibus* ante parebat.

At ejus quæ nunc *Cassubia* nuncupatur, caput est *Conicia*, *Polon.* sive *Cassubiis* incolis *Chonitza*, *German.* *Konitz*. Reliqua opida sunt, *Slochow*, *Butow*, *Lavenburg*.

Episcopatus & Academiae Polonici regni.

Archiepiscopatus in universo regno sunt tres, *Gnæsnensis*, *Leopolitanus* & *Rigenfis*. *Episcopatus* XVI. *Academiae* duæ, *Cracoviensis* & *Regiomontana*.

C A P. XXVIII.

Moscovia sive Russia Alba Magnus Ducatus.

Ultima *Europæ* regio est *Russia Alba* sive *Major*, omnium vastissima, inculta, ac paludibus silvisque invisa. Eadem *Moscovia* à capite suo. Gens ipsa rudis, perfida, servituti supra modum addicta, vulgato nomine nunc *Moscovite* adpellantur.

Finitur ipsa regio à *Septentrione* mari concreto, ab ortu iisdem finibus quibus *Europa*, hoc est, *Obio* ac *Tanaï* amnibus: à *Meridie* *Tanaï* minore, vulgo *Donetz*, *Desna* & *Pfola*;

Pfola; ab Occasu Borysthene & Narva, lineaque inter horum fontes ducta.

Longitudo summa inter promontorium Litamin, vulgo *Capo Oby*, & Pfolæ confluentem, ad opidum *Czerkassy*, implet mill. German. cccLxxx. Latitudo inter *Corelenberg* opidum in confinio Finlandiæ & Obium flumen, juxta opidum *Lepin*, mill. ccc.

Dividitur in complures Ducatus ac provincias, quæ plerumque à præcipuis urbibus denominantur.

Ducatum princeps est *Mosçovia*, incolis *Moskwa*; cæteri, *Wolodimir*, *Mofaysko*, *Twer*, *Ruszowa*, *Nisfy Novogorod*, id est, inferior *Novogardia*, *Zexan*, *Worotin*, *Smolensko*, *Biela*, *Pleskow*, *Weliki Novogorod*, hoc est, *Novogardia magna*, *Bieleiezero*, *Iaroslav*, *Swiera*.

Principatus, *Rostow* & *Suldal*.

Provinciæ, *Wolska*, *Córella*, *Wologda*, *Usting*, *Dwina*, *Wiatka*, *Iuhora*, *Petzora*, *Condora*, *Permen*, *Czeremyssi gorni*, *Czeremyssi Lugowi*, *Mordwa*, *Kargapole*, *Meschora*.

Urbes Mosçoviæ.

Urbes in hac regione cunctæ constant ligneis ædificiis, ac luto; illitis, amplæ quidem sunt, sed quarum viis sæpe latissimi campi intercedant.

Caput imperii est *Moskwa*; urbs supra modum atque fidem magna, ut quæ quadraginta unum & quingenta ædificiorum millia

complectitur. Arx est in ea magni Ducis, quem incolæ *Czar*, id est, Imperatorem vocant, domicilium viginti millium hominum capax; quos præsidii causa Magnus Dux perpetuo alit.

Reliquæ urbes sunt totidem fere, iisdemque nominibus, quos Ducatus ac provinciæ. Quarum *Wolodimir* caput erat ante imperii. *Ustiug* celeberrimum totius Russiæ in mediterraneis emporium. Maritima emporia sunt S. Nicolai & S. Michaëlis Archangeli opida, à Belgis, Anglis, & Germanici Suevique maris accolis frequentata. In opidum *Bieleiezero*, quod in lacu conditum, bello ingruente, thesauros Magnus Dux abscondit.

Sunt præterea Magni Moscoviæ Ducis imperio subjectæ Tartorum quædam nationes Asiaticæ, de quibus postea in ipsa Asia.

LIBER QUINTUS.

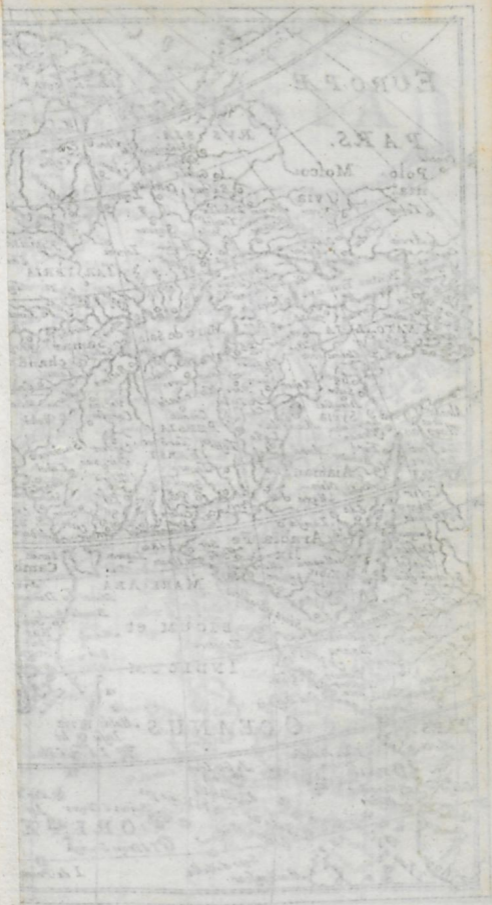
C A P. I.

Summa Asiæ descriptio.

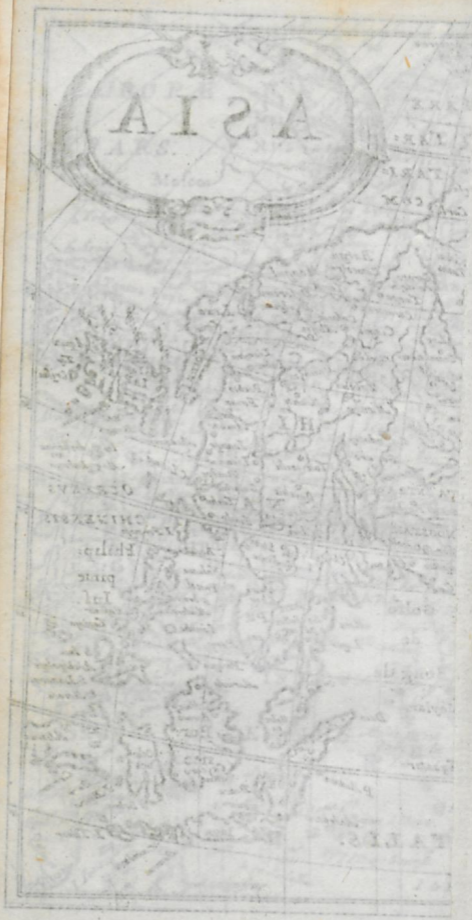
EXplicatis omnibus Europæ partibus, tempus est Tanai trajecto Asiam ingredi. hæc quidpe Europæ connexa, imo innexa, cum & Scythæ Asiatica gens in Europam amplissimo tractu protendantur, & Sarmatæ gens Europæa ultimos fines in Asiam non minori tractu extendant.

Ip̄sa

cis,
vo-
um
per-
em-
cia.
erii.
edi-
sunt
da,
ique
leie-
gru-
im-
ones
arti-
o A-
opa
n &
eam
nata
non
Ipa

Ipsa terra Asia ab initio rerum omnium nobilissima; ut quæ prima genus mortalium intra se conspexit & in alias mundi partes emisit. Prima gentium, ritus, sacra, mores, rationemque vivendi alias docuit. hæc denique est quæ Deum ipsum humana specie tulit.

Dictam Græcorum alii volunt ab Asia Nympha, Oceani & Tethyos filia, Japethi conjugæ, alii ab Asio Manes Lydi filio.

Fines sunt ab Septentrione Oceanus Scythicus; ab Oriente mare Eoum; à Meridie mare Indicum, sive Rubrum; ab Occidente sinus Arabicus & Isthmus qui est inter sinum Arabicum & mare internum; atque inde maria Phœnicium & Ægæum, Propontis, Pontus, Mæotis lacus, Tanaïs amnis & Obium flumen.

Longitudo ejus summa est inter Hellespontum & Malaccam extremum Indiæ emporium mill. German. cIcccc. Latitudo inter fauces Arabici sinus & *Tabin* promontorium, quod est ad fretum *Anian*, milliar. cIcccxx.

Divisa fuit olim universa in Majorem & Minorem. Regiones quas Major complectitur, sunt istæ: Sarmatia Asiatica, Scythia Asiatica, Serica, Sinæ, Indiæ, insulæ ad Indias, in continenti rursus Gedrosia, Carmania, Drangiana, Arachosia, Sogdiana, Paropamisus, Bactriana, Hyrcania, Margiana, Parthia, Persis, Susiana, Media, Albania, Iberia, Colchis, Armenia, Mesopotamia, Assyria, Babylonia, Arabia, Syria, Palæstina, Phœnice, Cilicia,

Cappadocia, Galatia, Pontus, Bithynia, Pamphylia, Lycia, & insula Cyprus. In minori sunt hæ: Phrygia, Myfia, Lydia, Caria, Æolis, Ionia, Doris, & insula Rhodus.

At hodie tota Asia in quinque potissimum dividitur partes; quarum I Tartaria; II China; III Indiæ, sub quibus insulæ; adjacentes; IV Persarum sive Sophorum imperium, sub quo comprehenditur Armuziæ peculiare regnum; V Turcicum imperium.

C A P. II.

*Scythia Asiatica & Sarmatia Asiatica;
item Serica & Sogdiana.*

PRima igitur Asiæ, post Tanaïm, est Scythia ipsaque gens Scythæ, quos Persæ Sacæ adpellavere à proxima gente: antiqui Arimæos dixerunt. In Europam utque ad Istriæ ostia extendi, supra demonstravimus, ubi etiam fines eorum explicuimus.

At Scythia Asiatica fines habet ab Occasu eodem quos ipsa Asia atque Europa: ab Septentrione mare Scythicum sive concretum ad *Tabin* usque promontorium; ab Ortu mare Eoum & Auxatios Casiosque montes, quibus à Serica hodie Cataïæ regno determinatur; & Otto-rocoram montem, quo à Sinis sive Chinensibus discernitur: à Meridie Emodos montes, quibus ab Indiis: & Sagdia Oxiaque juga, quibus à Persarum submovetur imperio; dein mare Caspium; mox Caucasum montem, quo ab Albania, & Co-

racem, quo ab Iberia & Colchide separatur.

Longitudo ejus atque latitudo nobis in Europa dictæ sunt. Complectitur autem hodie totum Tattariæ Asiaticæ nomen, si regnum Cataiæ excipias, quod Seres populi olim tenuere; & Zagataiæ partem nomine Ocrage, quam Sogdii. Divisa fuit in Sarmatiam Asiaticam, Scythiam intra Imaïum montem & Scythiam extra Imaïum motem.

Sarmatia Asiatica.

Sarmatarum Asiaticorum regio includitur fluminibus Tanai & Rha, sive *Volga*, mari Hyrcano Ponticoque, & montibus Corace Caucasoque. Nunc Tattari Czerkasli eas terras tenent.

Populi in ea à veteribus Geographis recensentur innumerè; at clari Turcæ, sive Turci, qui Turcicum condiderunt imperium. Præterea Amazonum muliebre genus, omnium clarissimum.]

Scythia intra & extra Imaïum montem

Reliqua Scythia Asiatica in duas dividitur partes; quæ occasum spectat, Scythia intra Imaïum montem; quæ ortum, Scythia extra Imaïum dicitur.

In Scythia intra Imaïum montem populi inter alios fuere Saffones, unde quidem Saxonones in Germania ortes nungantur; & Saccarum gens magna, nunc *Turckestan* & *Targalistan*, in confinibus Indiæ. Atque in his

populi omnium Scytharum nobilissimi Mas-
sagetæ.

Fluvii.

Fluvii universæ Scythiæ celebres sunt O-
bius & Paropamisus, ad quem nunc urbs *Ca-
mul*, uterque mare Septentrionale petentes:
Iaxartes, nunc *Chefel*; & *Rha*, nunc *Volga*;
sive *Volha*; & *Edel*, in mare Hyrcanum e-
rumpentes.

Imaüs.

Montium maximus atque celeberrimus
est *Imaüs*; cujus Septentrionalis pars nunc
Alkai perhibetur; ubi Tattariæ Imperato-
rum sepulchra. inde ad Gangis fluvii fontes
Indiæque fines ccccl. mill. German. longi-
tudine protenditur.

Serica & Sogdiana.

At Tattariæ nunc extremæ ad Eoum ma-
re pars, quæ Cataiæ regnum dicitur, olim fuit
Serica regio, quam gens clarissima Seres in-
coluerunt. Horum metropolim Seram eo-
dem nomine etiam nunc extare quidam con-
tendunt.

Sogdiana etiam regio, inter Oxi dexteram
ripam & Sogdios montes sita; quæ Perfici
olim Imperii fuit, nunc Tattariæ pars est, sub
nomine *Ocrage*.

C A P. III.

Summa Tattariae descriptio.

T Attarorum igitur nomen hodie totâ Asiâ amplissimum est, in Europam etiam, ut ante Scythicum, extensum, ubi Tattaria Minor supra memorata. Gens ipsa fera, atrox, cruenta, inconditis moribus & omnium barbarorum maximè barbara. Regio plurimum inculta, tristis, squallida atque deserta. Nomen accepit à flumine *Tattar*, quod *Mongul* regionem irrigans in mare Septemtrionale effunditur.

Univerſæ longitudo est à Borysthenis ostiis ad *Tabin* usque promontorium mill. German. circiter clv. Latitudo ab *Obii* ostio ad finem *Bramas* regni in confinibus *Indiae* ac *Sinarum*, mill. lxx.

Univerſa dividitur in Asiaticam & Europæam, quam supra explicuimus.

Asiatica quinque potissimum partibus distribuitur, quarum nomina hæc; *Tattaria deserta*, *Tattaria Zagataia*, *Turckestan* regnum, *Cataïni* Magni Imperatoris imperium, & *Tattaria* vetus.

C A P. IV.

Tattaria deserta, Zagataia & Turckestan.

D Eserta Tattaria inter *Tanaïm*, *Volgam*, *Iaxartem* amnes, *Tapyros*, *Sebyos*

Imaïumque montes sita, Sarmatiæ Asiaticæ partem, partemque maximam Scythiæ intra Imaïum montem complectitur, in hordas complures distributa; quarum præcipuæ sunt: Zavolhensis, quæ & Bulgarorum Tattarorum est horda; Casanensis, Nohaigensis, Tumenfis, Schibanskenfis, Cosakensis, Astracanensis, quæ quondam peculiare regnum; & Baskirdensis; pleræque ab opidis cognominatæ.

Harum, incolæ cum omnes liberi ante essent, nunc Moscovitarum imperio audientes sunt; exceptis unis Tumenfis, qui magno Chano Cataïno parent.

Zavolhensis horda magna quondam dicebatur, quia ex hac cæteræ ortum duxerant; unde etiam Imperator eorum *Vluchan* adpellabatur, id est, Magnus Dominus, sive Magnus Imperator.

Astracanensis regni caput est urbs *Astracan* sive *Citrachan* prope ostia Volgæ, salinis atque emporio clara; qua de causâ mercatores innumeri ex Moscovia, Turcico Imperio, Armeniis & Perside eo confluent.

Sunt præterea in deserta Tattaria *Czyrkass* inter Tanaïm & Volgam, in Asiatica Sarmatia; & versus Oceanum in Scythia intra Imaïum, *Mecritiac Samoiedi*, quos Latine dicas semet ipsos devorantes; alique eodem tractu, *Molgomsai*, *Badaique*; utriusque Solem, vel rubrum pannum in sublime elatum, venerantes. Cæterum dextræ Obii ripæ, circa mediam fluminis partem, adposita est urbs magnitudine & incolarum numerositate in-

te ingens *Grustina*, Tattaris & Moscoviis negotiatoribus frequentissimum emporium.

Tattari Zagatai.

Desertæ Tattariæ à meridie conjuncti sunt Tattari *Zagatai*, agro, opidis moribusque cæteris cultiores ac nobiliores. Fines eorum à Septemtrione Iaxartes flumen; ab ortu *Turkestan* regnum; à meridie Persicum imperium; ab occalu mare Hyrcanum.

Caput regionis ac sedes regum est *Samar-canda*, Tamburlaue bellicosissimo Tattarorum Imperatore maxime celebris; urbs magna ac lapide exstructa; at parum frequens. *Zahafpa* ad Oxi ostia & *Bikent* in mediterraneis clara sunt emporia, quo Indi & Cataiæ regni incolæ mercandi causa conveniunt.

Turkestan regnum.

Proximum ab ortu est *Turkestan* regnum, veterum Sacarum regio; cujus incolæ satis civiles & culti. Urbium notissimæ, *Taskent*, *Cetam*, *Cascar*, *Iarkem*.

C A P. V.

Cantaini Magni Chani Imperium;
item Tattaria vetus.

Potentissimum inter Tattaros imperium est Magni Chani in regnis *Cataia*, *Tangut*, *Tainfu*; & in provinciis *Tenduc*, *Camul*, *Ciarciam*, *Cara kitay*, id est, Nigra *Cataia*;

K 5.

& *Teb* et

& *Teber*. Initium ejus est à Noruffis montibus in confinibus Tattariæ desertæ, extenditurque ad *Tabin* usque promontorium & fretum *Anian* longitudine lxx circiter mill. German. Occupat veterem Sericam, majorem partem Scythiæ extra Imaüm montem, partemque Scythiæ intra Imaüm.

Regnum Cataie.

Serica est ipsum nunc regnum Cataiæ, vulgo *Kitay*; incolis (ut ferunt) adeo frequens, & agrorum cultu adeo læta, urbiumque splendore, ædificiorum nitore, atque omni denique divitiarum genere adeo affluens, uti neque Græciæ veteri neque Italiæ cedat.

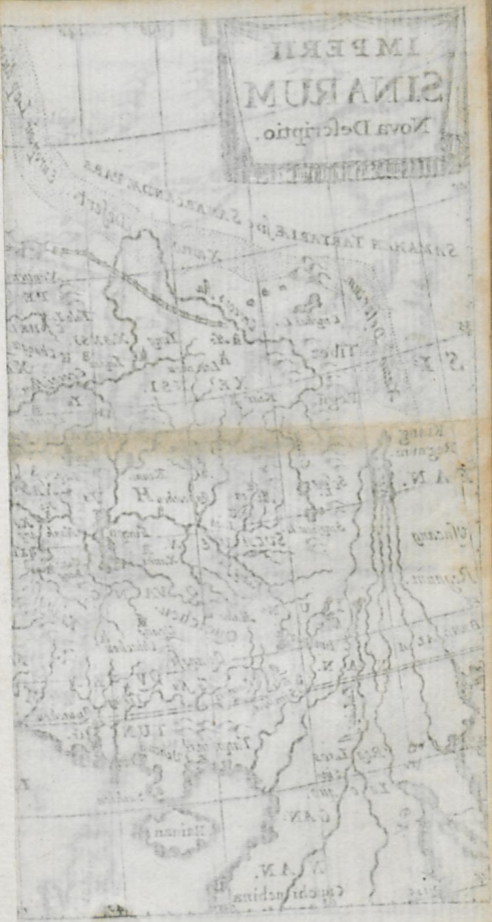
Urbium opulentissima est *Cambalu*, regia sedes & caput totius imperii Magni Chani, quinque milliar. German. ambitu comprehendens; quam duodecim suburbia, juxta numerum portarum, circumjacent, frequentissimum Indis ac Sinensibus mercatoribus emporium.

Caindu urbs velis subtilissimis, quæ ex arborum corticibus ad usum foeminarum conficiunt, maxime est clara. Qua re tota olim Serica nota erat. Unde Plinius; *Seres*, inquit, *lanificio nobiles, perfusam aqua depectentes frondium conitiem.*

In regno *Tangut* artem typographicam ante c. 10 annos inventam fuisse nonnulli contendunt.

Tenduc provincia, magni ac potentis Regis Presbyteri Joannis (quod nomen post ea Abissino -

IMPERII
SINARUM
Nova Descriptio.

ti-
di-
re-
ill.
o-
m,

re-
n-
o-
os,
.
ia
li,
e-
ta
n-
us

r-
n-
m
it,
tes

m
lli
e-
ea
o-

Abissinorum Regi in Africa per errorem datum fuit) quondam regnum fuit.

Tainfu regnum amplum atque cultum vitibusque fertile, artificibus ac negotiatoribus refertum, armorum bellicorum nobilissima inter Tattaros officina. Quin Serico ferro jam inde Plinius palmam tribuit.

Tattaria Vetus.

Postrema universæ Tattariæ pars est Vetus Tattaria, inter Paropamisum amnem & Sericam sive Cataiæ regnum, ad usque Septentrionalem Oceanum & fretum *Anian* extensa.

Dicitur vetus Tattaria, quia hinc primo nomen Tattarorum est. Regiones heic & hordæ complures, quarum nomina vix nota aut certa. At *Ung* & *Monkul* regiones, *Gog* & *Magog* esse, viri docti docent.

C A P. VI.

De Sinarum regione sive China.

TAttariæ, qua ortum Solis prospicit, adnexusum est Chinæ regnum, Cœli temperie, fertilitate soli, amplitudine, opibus ac potentia haud cuiquam alii cedens. Gens ipsa (si credimus) ingenio omnes alias superans. Sinas esse Ptolemæi, cum situs, tum ipsum vocabulum maxime convincit. Quidpe quod Hispanis *China*, id Italis Tuscis *Cina*, & Germanis *Tschina* scribitur: ubi exiguam in

pronunciatione deprendas differentiam inter *China* & *Sina*. At ignorantia Hispanicæ pronunciationis, quæ est in *Ch*, Græcæ literæ & pronunciatio in vocabulo isto apud alias nationes invaluit. Limites habet ab Occasu Damafios montes, quibus ab India & Tartaria separatur; ab Septentrionibus Otto-rotorum, & murum ccc milliar. German. inter hujus crepidines contra Tattarorum irruptiones exstructum: ab ortu Oceanum Sinentem sive Eoum; à meridie eundem Oceanum & regnum *Sian*. Longitudo summa est à Tattarorum finibus, qua mare Eoum tangunt, usque ad regnum *Sian*, mill. German. lxx. Latitudo inter Damasia juga & Oceanum milliar. ccc.

Dividitur totum regnum in complures provincias, quas illi præfecturas vocant, quarum maritimæ sunt, *Cantan*, *Foquiem*, *Chiqueam*, *Nanquin*, *Xantum*, *Paquin*; mediterraneæ, *Xiamsii*, *Cansii*, *Sancii*, *Suchnam*, *Huanum*, *Juana*, *Fuquam*, *Suinam*, *Quicheu*, *Quiancii*, *Cochinchina*, *Quancii*.

Urbes per universum regnum esse tradunt celebres cxxl, fossis-murisque probe munitas præter opida & pagos quorum infinitus numerus. Amplitudo autem urbium ex eo conjicitur, quod *Cantan*, una ex minoribus, tria amplius milliaria Germanica circuitu amplecti dicatur.

De regia varia est auctorum traditio; alii quidpe *Paquin* eam vocant, alii *Xantum*, quam eandem putant esse *Quinsai*. In Tartariæ

tarixæ finibus versus Septentriones sitam esse, omnes consentiunt. Ante erat regio *Nanquin*, magna urbs, in medio regni versus Oceanum posita. At de urbe *Quinsai* (sive ea Tattarorum Magni Chani, sive Sinarum Regis regia; utrumque enim traditur) merito prudentissimi cujusque fidem excedunt ea quæ M. Polus Venerus tradidit: continere scilicet eam circuitu mill. Ital. circiter centum, id est, German. communia viginti quinque, & pontium in ea lapideorum duodecim millia, quorum quidam tantæ altitudinis, uti majores naves erecto malo subtermere queant: lacum item intra mœnia ambitu mill. German. circiter septem continere; in quo duæ insulæ singulas regias superbissimo opere sustententes, per universam autem urbem præsidium triginta millium militum. Verum tamen urbem hanc post Marci Poli tempora bello dirutam vel alia gravi calamitate destructam esse, quidam putant.

Japan Insula.

Insulæ ab ortu Sinarum regno objacent. innumeræ; at duæ insigniores: *Corea*, incolis *Caoli*, longitudine ccxxx milliar. Germ. latitudine L; & multo nobilior *Japan*, longitudine milliar. cl. latitudine Lxx; utraque in complures ditiones, quas Reguli verius quam Reges obtinent, distributa. Hujus tamen potentior Rex est *Meaci*, urbis totius insulæ principis.

C A P. VII.

De India Veteri.

SInarum regno conjuncta est ab Occasu Meridieque India, terra omnium nobilissima, auri argentique adeo fecunda, uti solum ejus aureum argenteumque esse veteres crediderint.

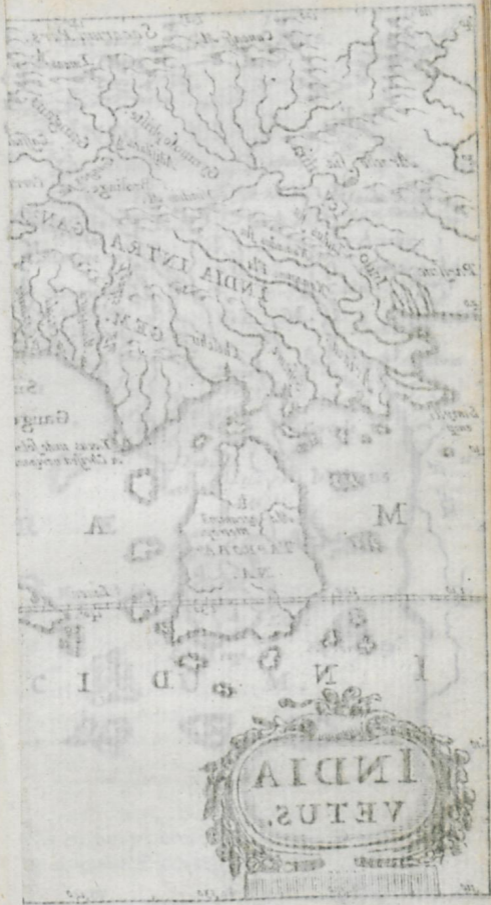
Nomen accepit ab Indo nobilissimo flumine. Clauditur ab Occasu Indo; à Septentrione Emodis montibus; ab Ortum itidem montibus Damafis & Meandro; à meridie suum mare, quod Indicum adpellatur, magnis sinibus recipit; in quod, ceu duo cornua, longissimo excursu sese emittit.

Longitudo ejus summa est ab Indi fontibus usque ad extremum aureæ Chersonesi promontorium mill. German. circiter 106; Latitudo maxima à Damafis jugis in finibus Sinarum ac Tattarorum ad Simyllam promontorium, nunc C. Comori, mill. ccccl.

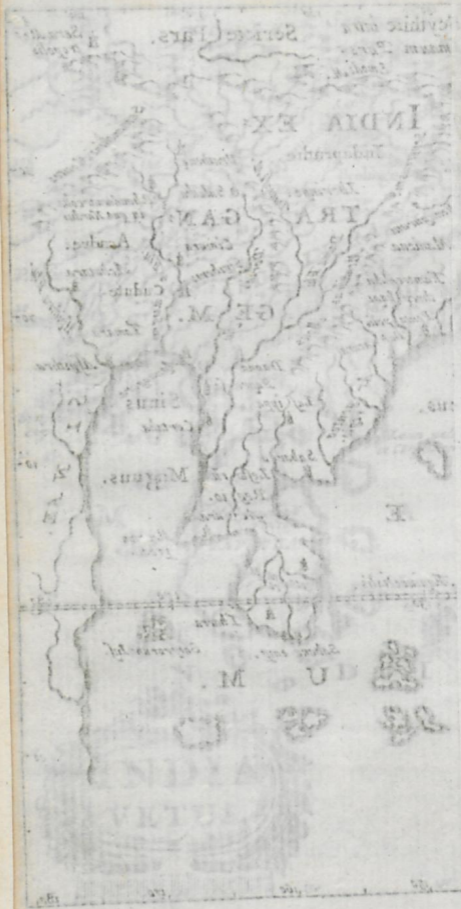
Divisa fuit olim Gange flumine in duas partes; quarum una versus Occasum India intra Gangem, altera versus Ortum India extra Gangem, adpellabatur.

Tradunt veteres Geographi, fuisse in India populorum novem millia, quorum clarissimi Brachmanes, Indorum Philosophi, Græcis Gymnosophistæ dicti; Gangaridæ, quorum regem potentissimum Alexander Magnus invadere non ausus est.

Urbium fuisse quinque millia, iidem auctores

fu
if-
o-
es
u-
r-
ra
lie
nis
a,
ti-
efi
c;
us
o-
as
in-
tra
in-
la-
ni,
e,
der
au-
ores

ctore prodiderunt præcipua capacitate; quarum omnium clarissima Nyta, in qua genitum Liberum patrem Indi arbitrabantur.

Fluvii.

Fluviorum nobilissimi sunt Indus & Ganges: Indus, quem accolæ quondam Sandum, nunc diversis nominibus diversi adpellant populi, *Hynd*, *Duil*, *Inder*, & *Caercede*, in Paropamisio monte effusus unde viginti recipit amnes; sed clarissimos Hydaspem & Hypasin, qui Alexandri iter terminavit. nusquam latior quinquaginta stadia, aut altior xv passus, septem oritur in mare Indicum evolvitur. Ganges gemmifer & auri fecundus, ex Scythicis exoritur montibus, cujus latitudo minima duo mill. German. maxima quinque, ubi vadofissimus, mensuram centum pedum devorat.

De Incolis.

Indorum gens vetustissima nunquam à natali solo recessit. quare nemini fas sit mirari vel hominum vel urbium copiam. Indiam Liber pater (quem illi apud se natum arbitrati) primus cum exercitu ingressus est, primusq; omnium Indis subactis triumphavit. Dehinc Persæ proxima inter Indum & Ganges armis occupata tenuerunt, donec Alexander, Dario superato, Porum Indorum Regem debellavit. Post hunc in pace, suis quique Regibus obedientes, egerunt; donec, diu ignoti, tandem Portugallensibus superiori sæculo

culo rursus cogniti fuerunt. Longinquitas regionis occasionem præbuit fabulis, uti ex veteribus graves etiam scriptores, hominum varias monstrosasque species crediderint.

C A P. VIII.

Summa India novæ descriptio.

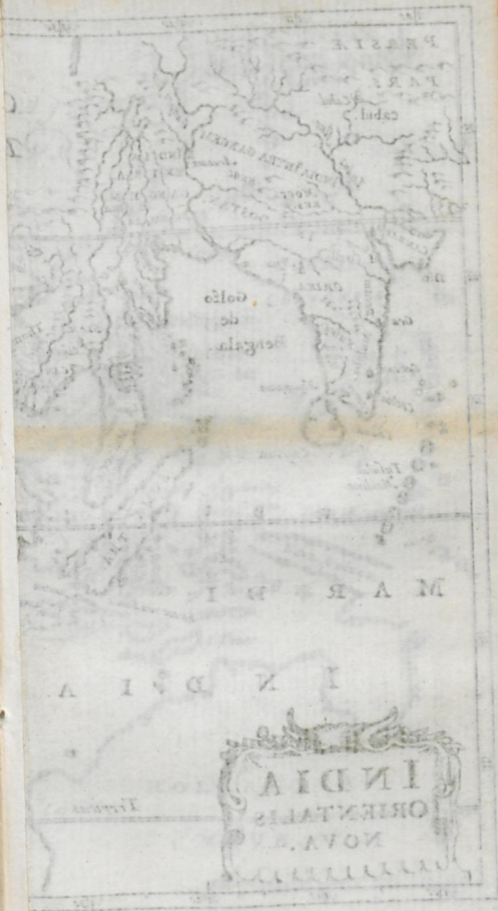
CUM superioribus sæculis ob feritatem intercedentium populorum terra adiri India nequiret, tam longinqui vero maris navigatio nondum experta esset, diu Europæis incognita mansit, cum non nisi ex veterum scriptis nosceretur. At primus Guasco Gama Portugallensis ann. cō cccxcvii ab Hispaniis profectus, superato Bonæ spei promontorio atque universa Africa circumnavigata, Indiæ oram maritimam perlustravit. Post hunc idem ab aliis feliciter tentatum, missique alii alii que tubinde à Regibus Portugalliæ, qui oram maritimam vi occupatam, arcibus ac propugnaculis munirent. Deprehensum tunc est, varia nationum genera Indias incolere, Hebræos, Persas, Scythas, Arabas, ipsosque Indos, quorum exigua quædam pars post D. Thomæ, ut ferunt, institutionem in fide Christiana permanserunt. Hanc navigationem diu Portugallenses & Hispani, constituto in Indiis ab Portugalliæ Hispaniæque Regibus Prorege, soli obtinuerunt; donec superioribus annis Hollandis etiam frequentata est.

Isdem finibus, quibus olim, India nunc

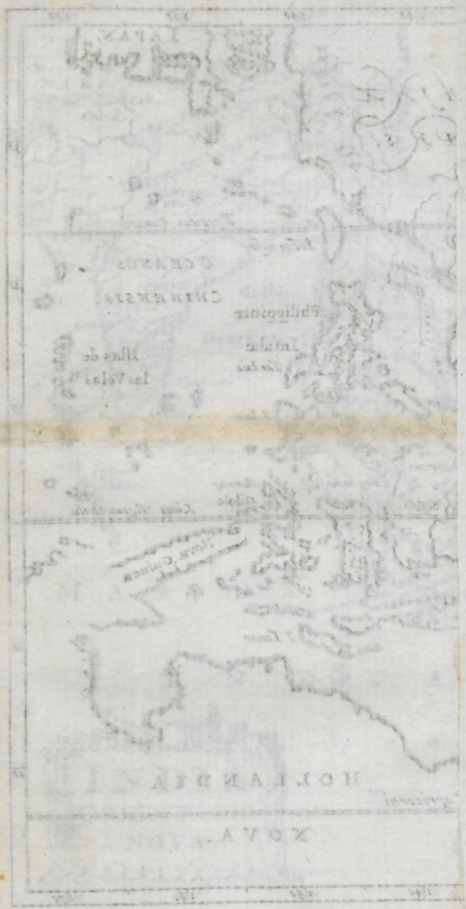
etiam

uitas
ti ex
num:

atem
adiri
s na
p̄ais
rum
ama
Hi
pro
na
avit
um
Por
pa
rent
ge
Scy
igua
at, in
runt
es &
allia
nue
dis
nunc
etiam

etiam circumferibitur. nam & citra Indum
annem populi quidam, ut olim, nunc etiam
Indi dicantur.

Dividitur etiam nunc, ut olim, Gange flu-
vio in duas parteis: quarum una *Indostan*,
quæ olim India intra Gangem; altera *Mangi*,
India extra Gangem. Regna universam
continere tradunt XLVII, quorum quædam
nimium modica & arctis admodum finibus
constricta.

At novissimi tamen Geographorum in
novem potissimum partes sive regiones uni-
versam Indiam diviserunt; quarum nomina
sunt: *Cambaia*, *Narsinga*, *Malabar*,
Orixa, *Bengala*, *Pegu*, *Sian*, *Camboia*,
& Septemtrionalis pars, quæ ferme tertia u-
niversæ.

C A P. IX.

Cambaia, *Narsinga*, *Malabar*,
Orixa.

Cambaia regnum in dextro Indiae cornu
ad Indi ostia situm, longitudine occupat
mill. German. circiter CLX, Latitudine fere
totidem.

Urbium prima est, quæ regno nomen de-
dit, *Cambaia*, omnium Indicarum cultu at-
que magnitudine præstantissima; qua de cau-

la *Cairum* Indiæ vocitata. Regia sedes est *Campanel*, in edito loco septenis mœnibus cincta. *Goa* in insula Indi posita, emporii celebritate, agrorum ubertate, incolarum multitudine atque ædificiorum magnificentia insignis urbs, ob munitionis firmitudinem locique situm claustra regni vocitata.

In eadem insula *Dio* arx, atque in continenti alia *Damaom*, Hispanorum præliis custodiuntur.

Celebres quoque sunt *Beder* & *Decan* urbes; quarum hæc regno quondam nomen dederat. At citra Indum in Provincia *Guzarate*, quæ pars est regni Cambaiæ, præcipua urbs est *Ardavat*, Indi ripæ adposita.

Narsinga.

Narsingam, in dextro itidem cornu sitam, duobus lateribus, Occidentali ac Orientali, mare abluit. Longitudo ejus à confinibus Cambaiæ & Orixæ, ad promontorium *Comori*, milliar. occupat German. circiter cl. Latitudo summa inter duo maria mill. xc.

Regiæ sunt duæ: *Narsinga*, unde regno nomen, & *Bisnagar*.

Onor, *Batecala* & *Mangalor*, Lusitanæ sunt ditionis, *Colmandel* & *Maliapor* ab Indis Christianis habitantur: Quarum hæc D. Thomæ sepulchro clara.

Malabar.

Malabar regio in extremitate dicti cornu sita, in longum LXXX, in latum XLV mill. German. regna continet, ab singulis urbibus denomi-

denominata *Cananor*, *Calicut*, *Coulete*,
Cranganor, *Cochin*, *Coulam* & *Travancor*.
 Horum *Calicut* cætera præstat; cujus Rex
Samory incolis, id est, summus Imperator ac
 Deus in terris vocatur. Ipsa urbs *Calicut*
 ampla est, at humiliter exstructa.

In hac provincia Lusitani tria habent mu-
 nimenta.

Orixa.

Orixa regnum, in sinu Gangetico inter
Narsingæ & *Bengalæ* regna protensum, ca-
 put habet *Orixam* urbem. At regia est *Ra-
 mana*.

C A P. X.

Bengala, *Pegu*, *Sian*, *Camboia*, *India*
Septemtrionalis.

Bengala.

Bengalæ regnum ab urbe *Bengala* di-
 ctum, ad *Gangis* aliorumque annuum
 ostia, in longum CL, in latum CLXX mill.
 German. obtinet.

Ipsa urbs *Bengala*, magna, celeberrimo
 emporio insignis, in intula fluvii *Cosmin*
 sita est.

Pegu.

Regia hujus regni est *Pegu* urbs in insula
 posita,

posita, totius Indiae clarissima, mœnibus munita, ædificiis elegantissimis ornata.

Subjecta autem sunt Regi *Pegu* & alia regna, quorum *Ava* versus Septentrionem, gemmis, equis & elephantis abundat.

Sian.

Sian potissimum regnum, cujus longitudo CCC. lat. CLX. conficit mill. urbes insigniores habet *Sian* regiam, admodum amplam, & *Malacca* in Chersoneso aurea sitam; emporium aromatibus nobilissimum; quatuor mill. Germ. amplecti dicitur.

Camboia.

Hujus regni caput est *Camboia*: at sedes regia *Diam*, quæ quibusdam *Odia*.

India Septentrionalis.

Borealem Indiae partem, quam tertiam universæ diximus, quondam in varia regna divisam, nunc Tattari ex Tattaria huc transgressi obsident. Hi Mogores dicuntur, & eorum rex Magnus Mogor; cujus regia *Delly*, in confinibus *Cambaia* & *Narsingæ* regnorum. Sub hoc Rege urbes claræ, *Mandao*, *Sanga*, *Moltan*, *Citor* & *Aracan*, singulorum regnorum capita.

C A P. XI.

Insula in Indico mari.

INSULARUM in Indico mari tantus est numerus, ut haud facile iniri queat quare præstantiores solum dicendæ.

Princeps est atque omnium toto Oriente nobilissima *Sumatra*, in complura regna divisa; Secunda est *Borneo*; Tertia *Java Major*, incognitæ magnitudinis; quam Jul. Cæsar Scaliger omnium rerum facili ubereque proventu compendium Orbis adpellavit. In hac celeberrimum Emporium *Bantam*.

Dein insulæ *Celebes*, *Gitolo*, *Ceiram*, quas *Sindas* esse putant Ptolemæi: & inter has sparsæ *Moluccæ*; parvæ, at felici aromatum productu nobiles, *Bachian*, *Tidor*, *Ternate*, *Motir*, *Machian*. Jamque Sinarum regno approximantes *Philippinæ*, quas *Barullas* Ptolemæi interpretantur. Harum maxima *Luzon*; in qua Hispani urbem condiderunt *Mannilliam*. Secunda est *Mindana*, Tertia *Calamianes*. Dein reliquæ minores inter has dissipatæ. Hinc vero versus Orientem sunt aliæ complures, in universum Hispanis *Islas de las Velas* dictæ. Hinc rursus meridiem versus cl. distans mill. German. est nova *Guinea*; quæ an sit insula, an vero pars continentis terræ Australis, nondum satis compertum habemus. At in sinu Gangetico *Narsingæ* regno adversa *Ceylon*, novem regnis distincta, antiquis *Taprobana* dicta.

C A P.

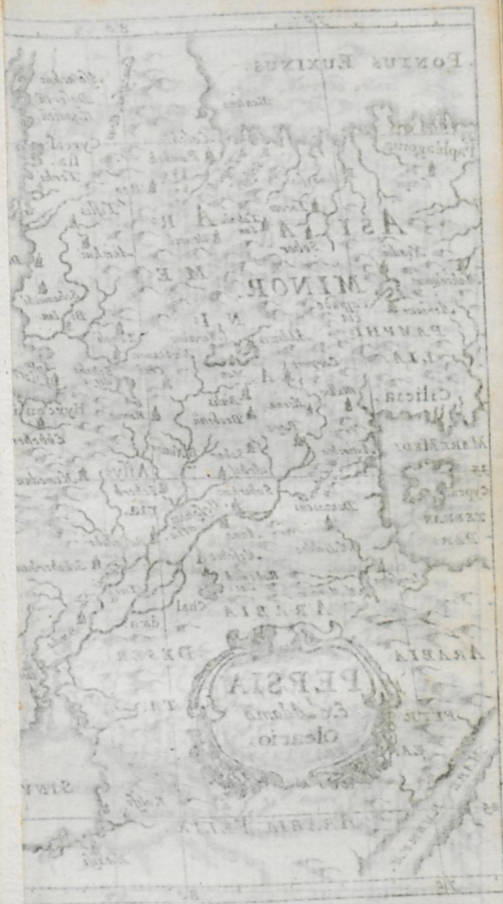
C A P. XII.

De Persarum imperio.

Persarum regnum antiquitus occupabat quicquid præter explicatas terras in Asia reliquum est, quin etiam Iudææ partem & Ægyptum, quæ antiquitus in Asia censèbatur, longitudine ab Hælesponto ultra Indi ostia mill. Germ. Iccc. latitudine à Ponto ad sinus Arabici fauces I. quo spatio multæ regiones atque regna recensentur, de quibus ordine erit agendum. At primo loco eam partem narrabimus, quæ nunc Persarum sive Sophorum imperium dicitur. Hoc clauditur à Septentrione Hyrcano sive Caspio mari, & Oxo flumine Caucasoque monte; ab Oriente Indo; à Meridie mari ac sinu Persico; ab Occasu Euphrate anene & Tigri, qui in illum immergitur, Niphaticis jugis, & Araxe fluvio, qui in Hyrcanum mare evolvitur. Longitudo ejus est ab Araxis ostio ad Indi ostia milliarum cccclx. Latitudo ab Oxo ad mare Persicum cclxx.

Regiones heic olim, Gedrosia, Carmania, Drangiana, Arachosia, Paropamisus, Bactriana, Margiana, Hyrcania, Aria, Parthia, Persis, Susiana, Assyria, Media.

upabat
n Asia
& Æ-
barur,
ostia
l finus
giones
ordine
artem
opho-
a Se-
, &
riente
o Oc-
illum
e flu-
Lon-
i ostia
l ma-
ania,
Stria-
Per-
A P.

C A P XIII.

Gedrosia, Carmania, Drangiana, Arachosia, Paropamisin, Bactriana, Margiana, Hyrcania, Aria, Parthia.

Gedrosia.

Gedrosiæ, quæ nunc *Khesimur* & *Guza-rate*, populi fuerunt *Orbitæ, Parsiræ, Musarnæi, Rhamnæ*. Regiones *Paradene, Parisene*. Flumen nobile *Arbis* sive *Arabis*. Urbes inclytæ *Parsis*, caput regionis, *Arbis* & *Cuni*.

Carmania.

Carmaniæ veteris nunc regiones sunt *Kirman, Goadel* & *Ormuz* regnum. Populi in ea quondam *Isatichæ, Zuthi, Gadanopydres, Camelobosci, Sozotæ* dicti, *Agdenites, Rhudianæ, Ares, Charadræ, Pasargadæ, & Armozæi*. Regiones, *Modomastice, Parepaphitis, Cabadina, Chantonice*. Flumen, *Samydaces*. Mons, *Semiramidis*. Urbes *Carmana, Samydace, Alexandria, Armuza*.

Drangiana.

Drangianæ, nunc *Sigestan*, populi *Darandæ* & *Batrii*. Regio *Tatacene*. Urbes inclytæ *Ariaspe, Prophthasia*.

Arachosia.

Arachosiæ, nunc *Candahor*, populi *Pargyeta*,

Gyetae, qui ante Arimaspi, postea Evergetae dicti; Sydri, Roplutae, Eortae. Urbes Arachotus, Alexandria.

Paropamisus.

Paropamisidis, quae nunc *Sablestan*, populi Bolitae, Aristophyli, Ambantae, Parietae, Parisii. Urbes clarae, Carura, quae & Ortospa-na, Naulibis.

Bactriana.

Bactriana nunc *Corasan* dicitur; Populi olim Salatarae, Zariasphae, Chomati, Comi, Acinacae, Tambyzi, & Thocarorum magna gens, Maricai, Scordi, Varni, Savadii, Orsiti, Amarispi. Urbes duae regiae, Bactra & Ebulmi. clarae item Maracanda, Characharta.

Margiana.

Populi Margianae, quae nunc *Elfabar*, Derbicae, Massagetae, è Scythia huc transgressi; Parni, Dae, Tapuri. Urbium clarissima Antiochia Margiana, ante Alexandria dicta; post vero Seleucia.

Hyrkania.

Populi Hyrcanae, (unde proximum mare Hyrcanum dicitur,) Maxerae, Aftabeni, Chrindi. Regio Arfitis, Caput regionis Hyrcana; inde Amarusia.

Aria.

Ariae, nunc *Diargument*, populi, Nisai Afta-

Astaveni, Mufdorani, Cafirotae, Obares, Elymandri, Borgi. Urbes, Aria, Alexandria, Bitaxa.

Parthia.

Parthia, nunc *Arac*, regiones sunt, Comifene, Parthiense, Paratauticene, Tabiense, cuius gens Sobidæ. Caput regni ac regia Hecatompylus à centum portis dicta.

C A P. XIV.

Persis, Susiana, Assyria, Media.

Persis.

Populi Persidis, quæ nunc *Farsi*, Mesabatae, Rapsii, Hippophagi, Suzai, Magores, Stabari. Regiones Paratacene, Mildia, Mardiene, Toacene. Urbium clarissima, Persepolis, caput quondam imperii Persici, omnium elegantissima; Axima, Marasium, Toace.

Susiana.

Susianæ, quæ nunc *Elaran*, gentes Elymaei quorum regio Elymaea vel Elymaïs; Cossai. Regiones Melitene, Cabamene, Characene, Cissia. Chaltapitis, & campus Dera sive Derius, omnium fertilissimus. Fluvii nobiles, Mosæus, Oroates & Eulæus, tam limpidis aquis, ut nullas alias reges bibere voluerint. Urbes claræ Susa & Tariana.

Assyria.

Assyriæ, nunc *Cusistan*, regiones notio-

res fuere, Arrapachitis, Sitacene, Adiabene, Apolloniates, Calacene, Arbelitis. Populi Garamæi & Sambatæ. Fluvii in Tigrim defluentes, Lycus, Caprus, & Gorgus. Urbes insigniores, Ninus, quæ Ninive in Sacris literis quondam clarissima, à Nino condita; Ctesiphon Parthorum regia, & Arbela quondam vicus, ubi Darium vicit Alexander Magnus.

Media.

Mediæ, quæ nunc *Sarch* dicitur, populi celebres fuere Caspii, à quibus mare proximum Caspium vocatur, quod & Hyrcanum ab Hyrcanis; & Caspiæ portæ ab illis; Cadusii, Geli, Dribyces, Avarici, Mardi, Carduchi, Gordieni postea dicti; Marunda, Margasi, Sagartii, Tapuri, Sidices, Vadassi. Regiones, Atropatia, Choromiterne, Sagrianica, Ragiana, Daritis, Zapavortene, Syromedia. Urbium notissima, Ecbatana, Artacia, Cyropolis, Europus. Fluvii celebres, Cambyles, Cyrus, Mardus, qui & Amardus; Strato, Corindas. Montes, Coronus, Jasonius, Orontes, Zagrus, Choatras.

C A P. XV.

De varia imperii Asiatici mutatione, nova Sophorum regni descriptione; item de regno Ormuz.

Initio rerum penes Assyrios Asiæ, id est, terrarum quæ nunc sub Turca & Sopho, imperium stetit. Postea ad Medos devolutum.

abene, ali Ga-
fluens
es infi-
literis
Ctefi-
ndam
gnus.
populi
proxi-
anum
Ca-
ardu-
rgasi,
ones,
agia-
Ur-
opo-
Cy-
orin-
ntes,
est,
pho,
olu-
um.

rum. ab his ad Perfas per Cyrum translatum. Dein Macedones, Alexandro Darium debellante, occuparunt, mox cum pars Romauor. imperio cederet, Parthi, vilis antea atque ignava gens, potentissimum in Asia regnum condiderunt; magnis exinde cladibus Romanos afficientes, donec ipsi à Turcis & Saracenis afflicti fuerunt, regnumque eorum divexatum. Tandem Persarum nomen atque virtus in Sophis iterum emerfit, Ismaële Rege potentiam imperii sui maxime stabiliente.

Nunc Persarum sive Sophorum univ-
sum imperium in regiones divisum est, quo-
rum nomina, *Sarc*, *Cusistan*, *Elaran*, *Farsi*,
Arac, *Elsabar*, *Diargument*, *Corasan*, *Sable-*
stan, *Candahor*, *Sigestan*, *Chesimur*, *Kirman*,
Goadel; quibus accedunt *Ormux* peculiare re-
gnum, & *Guzarate* provincia, quam Indo-
rum in Cambaia regno diximus. Urbium
clarissimæ sunt in regione *Sarc*, *Tauris* regia,
v mill. Germ. circuitu complectens; *Casmin*
altera regia. Reliquæ sunt *Tamai*, *Turcoman*,
Derbent, *Erex*, *Zeken*, *Meren*, *Servan* & *Ar-*
dovil, Sophorum origine inclyta. In *Farsi*
regione *Siras* regia, urbs pulchra ac splendida,
inter majores orientis computata, v mill.
Germ. ambitu continens. In *Arac* *Cassaim*
urbs opulenta, & *Hagistan* sive *Hispaham* ob
magnitudinem dimidia orbis pars Persis di-
cta. In *Corasan* *Istigias* regia, urbs magna at-
que amœna. In *Candahor* ipsa urbs *Canda-*
hor, emporium Indis & Catanis mercatori-
L 2 bus

bus celeberrimum. In *Kirman*, ipsa urbs *Kirman*, caput regionis.

Regnum Armusie, vulgo *Ormuz*.

Cæterum veteris Carmania nunc pars est regnum *Ormuz* admodum potens: quod Plinio *Armuzia* regio dicitur, populi *Armozci*. Ptolemæus refert hoc situ civitatem *Armuzam*, & Strabo *Armozum*, quo nomine hodie cenferi potest *Ormuz* in insula ejusdem nominis.

Rex Saracenus est; olim *Perfarum*, nunc *Hispaniarum Regis*, qui arcem illic obtinet munitissimam, stipendiarius. Sed hujus regni pars altera est in proximo *Arabia* litore.

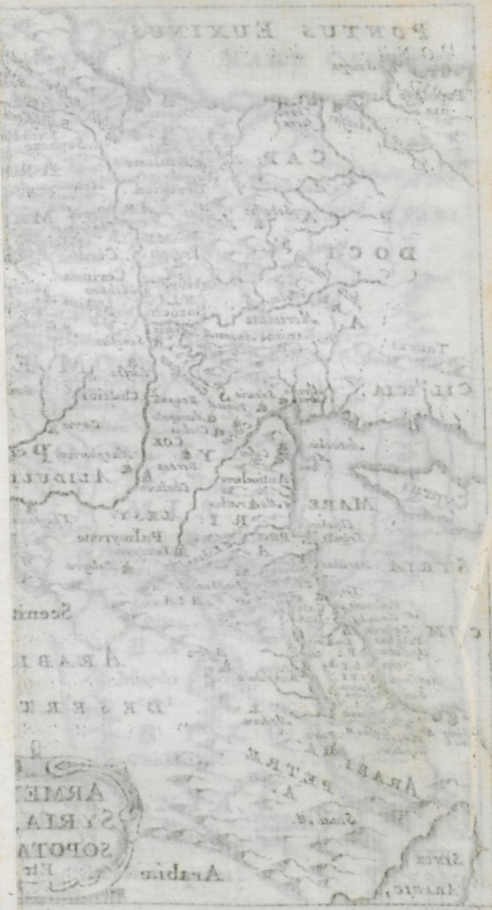
Caput regni est *Armuz*, vulgo *Ormuz*, urbs satis elegans, emporiumque gemmis, unionibus atque aromatibus, quæ *India*, *Perfis* & *Arabia* mittunt, celeberrimum.

C A P. XVI.

De reliquis veteris Asiae regionibus, quas nunc Turcarum Imperator obtinet: & speciatim de Albania, Iberia, Colchide & Armenia.

Q UOD reliquum est *Asiae*, *Turcicum Imperium* totum obtinet. Regiones hic olim fuere, *Albania*, *Iberia*, *Colchis*, *Armenia*, *Cappadocia*, *Galatia*, *Pontus* & *Bithynia*, *Asia minor* sive proprie dicta. *Lycia*, *Pamphylia*, *Cilicia*, *Syria*, *Mesopotamia*, *Babylonia*

ir-
est
oud
no-
Ar-
ine
lem
unc
inet
gni
nu,
his,
Per-
zs
Im-
s hic
me-
ynia,
am-
aby-
oua

Ionia & Arabia. In insulis celebriores Cyprus & Rhodus, Lesbos, Chios & Côs.

Albana.

Albania nunc Georgia pars Orientalis, inter Iberiam & mare Caspium sita, ab Albano flumine nomen habere videtur. Fluviorum nobilissimus est Cyrus, Caspium mare abluens. Urbes insigniores Chabala sive Cabalaca, Albana & Getara.

Iberia.

Iberia, nunc pars Georgiae Occidentalis, inter Albaniam & Colchidem sita, gentis Iberorum clarissimum solum, urbes celebres habuit Artanissam & Armaeticam, sive Harmastim.

Colchis.

In Colchide, quae nunc *Mengrelia* dicitur, inter Iberiam & Pontum Euxinum sita, populi fuere Eatice & Manrati, unde regioni nunc nomen. Fluvii celebres, Phasis, Cyaneus. Montes Caucasus & Corax. Urbium clarissimae Phasis & Diolcurias, quae postea Sebastopolis.

Armenia Major.

Armenia universa dividitur Euphrate aemne in Majorem & Minorem. Major est quae nunc in tres partes divisa, *Turcomannia,*

Popul, & *Curdi*, adpellatur. à Septemtrione Moschicis montibus separatur à Colchide & Iberia, Cyroque amne ab Albania; ab Oriente Caspium mare habet & Caspium montem; à Meridie, montem Taurum, quo à Mesopotamia, & Nyphatem, quo ab Assyria discernitur; ab Occidente Euphrate amne à minori Armenia determinatur. Mediam dividit Antitaurus mons. Fontes heic annuum toto Oriente nobilissimorum, Euphratis ac Tigris; montes Gordiaxi & Pariedrus. Regiones sunt Coracene, Bocche, Tosarene, Totene, Colthene, Soducente, Syracene, Sacasene, Basilisene, Hobordene, Arsea, Acilisene, Astaunites, Sophene, Anzitene, Thospites, Corinea, Gordiene & Cortæa. Populi, Mardi, Gordiaxi, Urbium notissimæ, Armauria, Artaxata, Thospia, Artemita, & Tigranocerta.

Armenia Minor.

Armenia Minor, quæ nunc *Pegian* & *Bozoch*, clauditur ab Ortu Euphrate amne, à Meridie Amano monte, ab Occasu & Septemtrione monte Scordisco. Mediam itidem fecat Antitaurus. Regiones in ea, Orbalissine, Ætulane, Ærethica, Horsene, Orbisene. item præfecturæ, Cataonia, Morimene, Laviana, Aravene. Fluvius inclytus Melas, qui Euphrati jungitur.

Urbium principes, Satala, Nicopolis, Melitene, Comana.

C A P. XVII.

Cappadocia, Galatia, Pontus & Bithynia.

CÆterum sinus ille terrarum, qui est inter Ponticum & Cyprum maria, *Natolia* nunc dicitur, ab una provinciarum *Anadole*. Heic olim regiones, *Cappadocia, Galatia, Paphlagonia, Pontus & Bithynia, Asia minor, Lycia, Pamphylia & Cilicia.*

Cappadocia.

Cappadocia, quæ nunc quatuor completitur regiones, *Genech, Suas, Anadole & Amasiam*, ab Ortu habet Armeniam Minorem, à Meridie Ciliciam, ab Occasu Pamphyliam & Galatiam, à Septemtrione Pontum Euxinum Fluvii nobiles *Iris & Thermodon*. Regiones *Lycaonia, Themiscyrene, Zelitica, Carmanene, Gargaraufene, Gargauritis, Antiochene, Tyranis*. Gens *Heniochorum* magna, ac multis nominibus distincta. Urbes claræ, *Comana Pontica* cognomine, *Neocæsarea, Sebastia, Diocæsarea, Maza, quæ & Cæsarea, Iconium, Laranda, Tyana, Trapezûs, Amasia*, *Strabonis Geographi* cuius decorata.

Galatia.

Galatia, cujus nunc partes *Roni & Chiancare*, dicta est hæc regio à Gallis, ex Italia post incensam Romam huc transgressis; eadem *Gallogræcia & Græcogallia*, quia Gallis

Græca Gens mista incoluit. Antea Phryges tenuere & Paphlagonæ. Paphlagoniæ nomen mansit in parte Galatiæ. Includitur autem Galatiæ à Septemtrione Pontico mari; ab Ortu Cappadociæ, à Meridie Pamphylia, ab Occasu Asia minori & Ponto Bithyniaque. Regiones versus Septemtrionem Paphlagonia, in qua Heneti populi, unde Veneti in Italia: versus Meridiem Isauria, ubi urbs Isaura; & Pisidiæ pars: Cujus altera pars in Pamphylia memorabitur. Populi Chalybes, Trœmi, Proserliminitæ, Byceni, Orondici: & Gallorum nationes, Tectosagæ, quorum caput Ancyra urbs; Tolistobogii, Voturi & Ambiani. Urbes inclytæ, Teuthrania, Sinope, Mithridatis & cunis & sepulchro nobilitata; Amisus, Therma, Pessinûs, quæ Dindymene & Cybele ante dicta. Montes sunt, Olgasis, Didymus, & qui Cælenorum tumulus.

Pontus & Bithynia.

Quæ ante duæ erant regiones, Pontus ad Ortum Solis, Bithynia ad Occasum, postea sub una provincia censæ sunt. Terminatur provincia à Septemtrione mari Pontico, ab Ortu Galatia, à Meridie Asia minori, ab Occasu Propontide. Mons clarus est Orminius; Flumina, Parthenius, Hippias, Sangarius, Ascanius. Regiones, Bogdomanis, Timonitis. Populi, Chalcedonii, Mariandini, Caucones, Zygiani. Urbes insignes, Chalcedon, quæ nunc *Scutari*, Constantinopoli aduersa; Nicomedia,

ИТАЛИЯ

МАРК МАГИО
РОМ ТА

МАРИС МЕДИТЕРНА

co
ch
it

A
G
th
li
R
H
h
G
A

M

ca
ti
di
fy
C

pa
na
G

comedia, Apamea, Heraclea, Nicæa, Prusias, quæ nunc *Bursia*, & *Libyssa* Annibalis interitu ac sepulchro nota.

C A P. XVIII.

Asia minor sive proprie dicta.

Asia proprie dicta, quæ & minor (nunc tres ejus partes, *Chiantalem*, *Sarcum* & *Germian*), terminatur ab Septemtrione Bithynia ac Ponto, ab Ortu Galatia Pamphyliaque & Lycia, à Meridie eadem Lycia & Rhodiensi mari, ab Occasu *Ægæo* pelago & Helleponto. Regiones in quas dividitur, sunt hæ; Phrygia, Mysia, Lydia & Caria: & quas Græcæ gentes in litore *Ægæo* incoluerunt, *Æolis*, *Ioniam*, & *Doris*.

Phrygia Major.

Phrygia duplex est; altera Major, altera Minor, quæ & Troas.

Majoris Phrygiæ populi Olympeni, Moccadelii, Cydisses, Gipetini, Moxiani. Montium celeberrimus est *Cadmus*, quo à Lycia discernitur. Fluvii nobiles *Meander* & *Marsyas*. Urbes insignes *Synnanda*, & *Apania* *Cibotus* cognomine, ante *Celanæ* dicta.

Phrygia Minor, sive Troas.

Quæ ante Troas erat, à Phrygibus occupata Phrygia Minor dicta fuit; in ea annis nobilissimus *Scamandrus*. Urbium notissima Graiorumque monumentis celebratissima
L. 5. Ilium.

Ilium sive Troja, Græcorum decenni obsidio excidioque incluta. Inde novum Ilium triginta stadiis ab veteri distans. item Alexandri Troas, & Alexandria.

Mysia Major.

Mysia similiter in majorem ac Minorem dividitur. In Majori, inter Minorē & Phrygiā Majorem sita, populi fuere Olympeni, Trimenothuritæ & Mysomacedones. Montes nobiles Olympus & Cimon. Fluvius Rhyndacus. Urbium notissimæ, Antandros, Adramitium, Pergamus, Trajanopolis, Alyda.

Mysia minor.

In Minori Mysia, quam Hellepontus & Propontis perfundunt, amnes sunt celebres Ælepus, Granicus, Simois. Mons Ida, Paradis & OEnones amoribus notus. Urbes insigniores Cyzicus, Parium, Lampſacus, Abydus & Dardanum.

Lydia.

Lydiæ pars altera dicitur Mœonia. Fluminain utraque Caïcus, Thermus, qui Pactolum auriferis arenis famigeratum (unde *χρυσοπῶας* dictus) recipit, & Caïstrus, qui Lydiam à Caria dispescit. Montes clari Sipylus, Tmolus, Mesogys, Mimas. Urbium nobilissimæ, Thyatira, Sardes, Philadelphia.

Caria

Caria.

In Caria flumina Mæander, in Phrygia Majori ortum, & ab hoc receptum Lycus. Montes Phœnix, Mycale & Latmus. Urbes claræ Tripolis, Laodicæa, Antiochia, Magnesia, Priene, Alabanda, Stratonice, & in littore Miletus, dives quondam atque potens mari Græcorum civitas, Myndusque.

Æolis, Ionia, Doris.

In Æolide urbes inclytæ, Cuma, Phocæa, Elea. In Ionia, Smyrna, Clazomenæ, Teos, Lebedus, Colophon, non tam Clarii Apollinis oraculo, quam Homeri natalibus nobilis; & Ephesus omnium clarissima: cujus decus templum Dianæ, Amazonum opus, adeo magnificentum, uti Xerxes cum omnia Asiatica templa igni daret, huic uni pepercerit: quod postea Herostratus, ut nomen memoria sceleris extenderet, incendio destruxit. Id postmodum ad augustiorem cultum Ephesii reformarunt. In Doride urbes fuere Halicarnassus & Cnidus.

C A P. XIX.

Lycia, Pamphylia & Cilicia.

Lycia, quæ nunc Aldinelli, terminatur ab Occasu & Septentrione Asia Minore, ab Ortu Pamphylia, à Meridie mari suo, quod Lycium est. Montium celebratissimus Chimæra nocturnis æstibus fumum exhalans.

unde fabula triformis monstri in vulgum data est, quod Chimæram animal putaverunt. Hinc Ovidius:

Quoque Chimæra jugo mediis in partibus hircum,

Pectus & ora leo, caudam serpentis habebat.

In cacumine quidpe Leones habitabant; in medio, ubi pascuis abundat, capte; in radicibus Dracones. Fluvii celebres, Xanthus, Limyrus. Urbes, Patara, Andriace, Termessus.

Pamphylia & Taurus Mons.

Pamphylia, quæ nunc *Menteseli*, clauditur ab Septentrione Galatia, ab Oriente Cilicia & Cappadocia, à Meridie suo mari, quod Pamphylum, ab Occidente Lycia ac Phrygia Majori. Regiones in ea sunt Carbalia & Pisidia pars, cujus alteram partem in Galatia memoravimus. Pisidæ autem Solymi dicti fuere. Montium nobilissimus est Taurus; qui totius Orbis maximus, à Pamphylia mari juxta Chelidonias insulas exoritur, per varias innumerasque gentes, aliis aliisque nominibus ab Occasu in Ortum ad Scythiæ usque & Indiarum fines extremos extenditur, pari longitudine fere qua ipsa Asia, dividitque Asiam universam in duas partes, quarum altera quæ Septentrionem spectat, Asia dicitur intra Taurum; altera quæ Meridiem, Asia extra Taurum. Porro urbes in Pamphylia insignes sunt Side, Seleucia Pisidiæ, Antiochia, Termessus, & Perga.

Cilli-

Cilicia.

Cilicia, quæ nunc *Carmania*, longissimo tractu inter Taurum & Cilicium mare porrecta, fluvios celebres habet, Calycadnum, Lamum, Cydnum, Sarum & Pyramum. Urbes clarae sunt in litore, Selenus, Pompeiopolis, ante Solæ Cilicii dicta, Mallus & Issus, quæ finui cui adiacet, nomen Issici dedit: intus Tarsus, D. Pauli Apostoli natalibus clara.

C A P. XX.

Summa Syriae descriptio: item Palaestina; sub qua Idumæa & Iudæa.

Cilicia ab Ortu jungitur Syria, quondam terrarum maxima & pluribus distincta nominibus. Namque & Assyria, & Mesopotamia, & Babylonia, & Phœnice, & Palæstina, partes ejus fuerunt. Olim ac diu potens; sed cum eam regno Semiramis tenuit, longe potentissima. At postmodo Assyria, Mesopotamia & Babylonia avulsis, Syriae fines fuere à Septentrione Amanus mons, quo à Cappadocia & Armenia separatur; ab Ortu Euphrates amnis, quo discernitur à Mesopotamia, usque ad Thapsacum opidum, atque inde Arabia deserta; à Meridie Arabia Petraea; ab Occasu ejusdem Arabiae Petraeae parte & Mari Syriaco, sive Phœnicio, Amanoque monte, quo à Cilicia submovetur. Longitudo inter Sirbonis paludem & Tau-

rum montem, qua cum perrumpit Euphrates, mill. cxi. Latitudo inter mare & Arabiam desertam mill. l.

Dividitur in Palæstinam, Phœnicen, Antiochenen, Comagenen & Cœlen.

Palæstina.

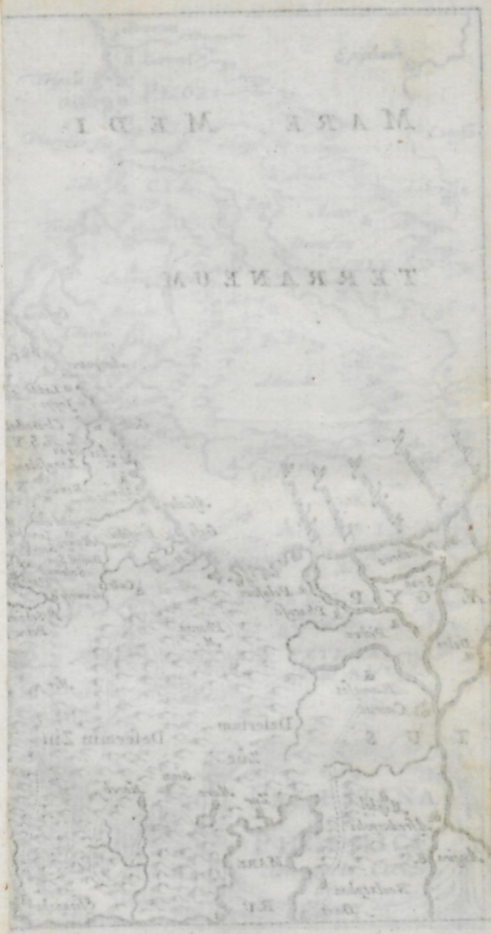
Palæstina clauditur à Septemtrione Phœnice, ab Ortu Cœlesyria, à Meridie Arabia Petrea, ab Occasu ejusdem Arabiae parte & mari Syriaco. Dicta fuit quondam Terra Chanaan, à Chanaan filio Cham, qui eam obtinuit. posteaquam vero Israëlita eam, pulsus antiquis cultoribus, ex divino mandato obsederunt, Judæa nuncupari cœpit. Romanis Græcisque scriptoribus dicta est Palæstina, à magna olim gente Palæstinorum, quos sacrae literæ Philistim vocant. Dividitur iisdem scriptoribus in Idumæam, Judæam, Samariam & Galilæam.

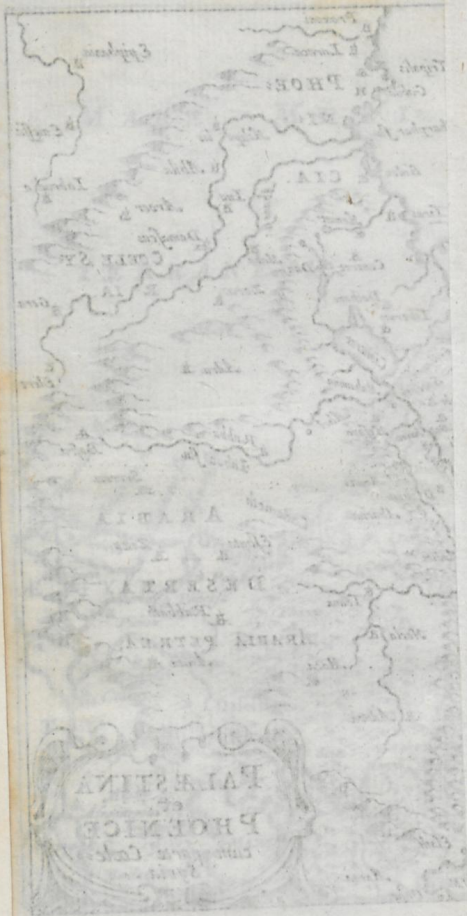
Idumæa.

Idumææ, quæ in sacris litteris est Edom, inter Arabiam Petream, Judæam & mare internum porrectæ urbs ingens fuit & munita admodum Gaza, (sic Persæ ærarium vocant) cui inde nomen, quod Cambyfes, cum armis Ægyptum peteret, huc belli & opes & pecuniam intulerat. Expugnatam Alexander vastavit.

Judæa.

Idumæam sequitur Judæa, cujus caput Hiero-

H
r
c
d
h
i
c
r
I
I
H
r
Y

Hierosolyma, longe clarissima urbium Orientis, non Judææ modo. Titus Vespasianus captam totam diruit. Ælia Capitolina postea dicta, cum ab Ælio Adriano, mutata nonnihil loci regione, restitueretur. Nunc Turcis incolis *Chutz* est. Reliquæ Judæorum urbes celebres fuere in litore Ascalon, magna, & non minor Azotus; item Jamnia, & Joppe, Phœnicum urbs antiquissima, quam Mela ac Plinius antiquiorem terrarum inundatione prædicant. Hic Andromedam belluæ marinæ expositam fuisse, fabulati sunt. Intus Emmaüs, vicus ante, & Lidida & Hiericus, quæ Jericho in sacris litteris: & prope Hierosolyma Bethlehem, vel nobilissima in toto orbe terrarum Jesu Christi humani generis Servatoris natalibus.

At pars Judææ Peræa dicta fuit, hoc est, ulterior; quia *περαιὸς Ἰερουσαλὴμ*, id est, trans Jordanem, sita. In ea Macherûs, secunda quondam arx Judææ ab Hierosolymis.

Jordanis fluvius & Asphaltites lacus.

Sed de Jordane hoc loco retulisse conveniat. Jordanis igitur amnis, qui Hebræis *Jarden*, oritur, aut auctor est D. Hieronymus, ex duobus fontibus haud procul à se distitis, quorum alteri *Jor* nomen est, alteri *Dan*; conjuncti nomen amni faciunt *Jordan*, sive Jordanis. Ipse amœnus, & quatenus locorum situs patitur, ambitiosus; accolisque se præbens, velut invitus Asphaltiten lacum, dirum natura, petit, à quo postremo ebibitur, aquas-

aqua quæ laudatas perdit, pestilentibus mistas. At à fontibus CCCLXXXIV circiter stadia prolapsus, ubi prima vallium fuit occasio, in lacum se fundit Samochoniten; inde in multo majorem, quem Latini Genesaram, Græci Genesaritin & Tiberiadem, ab opidis adpositis dixerunt. Sacrorum liberorum scriptores eadem ratione stagnum Genezareth & mare Tiberiadis vel Galilææ vocant. Inde Samariam Judæamque perfundens, tandem Asphaltite lacu retinetur.

Asphaltites nihil præter bitumen gignit; unde & nomen $\lambda\alpha\sigma\ \beta\alpha\sigma\phi\acute{\alpha}\lambda\tau\epsilon$. Neque pisces, neque suctas aquis volucres patitur, sapore corrupto gravitate odoris pestifer. Idem propter magnitudinem & aquæ immobilitatem, Mortuum mare dicitur. Nam neque ventis impellitur, resistente turbinibus bitumine, quo aqua omnis stagnatur; neque navigationis patiens est, quoniam omnia vita carentia in profundum merguntur; nec materiam ullam sustinet, nisi quæ alumine inclinatur. At nullum corpus animalium recipit: tauri camelique fluitant, periti imperiti-que nandi perinde attolluntur.

C A P. XXI.

Samaria, Galilea, Phœnice & Libanus.

Judææ jungitur Samaria, aliquanto latius juxta litus extensa, quidpe & Joppe, & Azotus;

zotus, & Aſcalon Samariæ opida, ab aucto-
ribus uſurpantur. Caput regionis eſt Sama-
ria, quæ & Sebaſte; Neapolis & Gamala, at-
que in litore Apollonia.

Galilæa.

Ultima Palæſtinæ eſt Galilæa, cujus caput
in litore Turris Stratonis, eadem poſtea Cæ-
ſarea Stratonis, ſive Cæſarea Palæſtinæ, ab
Herode Rege de novo condita. Intus ad la-
cum Geneſaram, ſeu mare Galilææ, Caper-
naüm, Julias, Pethſaïda, Tiberias, Tatichea,
inter lacum & mare Phœnicium Nazareth,
Chriſti redemptoris noſtri domicilium: &
Cana Galilææ, ſive Miner. At notandum
hoc loco, unam equidem hanc eſſe Græcis
Romanisque ſcriptoribus Galilæam: in ſacris
autem literis duas cenſeri; quarum altera jam
explicata, Inferior eſt cognomine; altera ve-
ro Phœnices pars eſt, Galilæa Superior dicta,
ſeu Galilæa Gentium.

Phœnice.

Phœnice ante erat, quidquid terrarum
inter Eleutherum flumen & Peluſium opidum
Ægypti mari interno objacet. At poſtea
Phœnices termini conſignati ſunt duo a-
mnes, à Meridie Cherſeus, à Septentrione E-
leutherus. Hæc igitur ſacris ſcriptoribus in
duas dividitur partes; Galilæam ſuperiorem
ſive Gentium, quæ eſt inter Cherſei fluminis
oſtia & Antilibanum montem; & Syrophœ-
nicen inter Antilibanum & Libanum. Urbes
iii

in universa Phœnice clara, in litore Ptolemais, ante Ace dicta, sacris litteris Acon. Tyrus, quondam insula, postea vero Alexandri oppugnantis operibus continens facta; Zor dicitur in sacris Scriptis; & nunc *Sur* incolis: olim portu clara, urbibus genitis in Africa Lepti, Utica & illa Romani imperii æmula Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis. Postea vero omnis ejus nobilitas conchylio atque purpura constitit. Sequitur Sarepta, Eliæ Prophetæ hospitio nota. Dein diu opulenta Sidon; antequam à Persis caperetur, maritimarum maxima; artifex vitri; Thebarumque Bœotiarum parens. Berytus, quæ & Felix Julia, nunc etiam clara *Baruto*; Byblus, Botrys & Aradus. Inter hanc & Botryn Tripolis, quam Tyrii, Sidonii & Aradii conditores obtinuerunt: Dicta ex numero trium opidum, singulis inter se stadiis distantium. Intus Antaradus, Palæobyblus, Marathus. Mons nobilis Libanus, à tergo Sidonis ortus, MD stad. in Cœlefyriam usque porrigitur. Huic par, interjacente valle, mons adversus Antilibanus obtenditur, quondam muro conjunctus. In ea parte Phœnices, quæ Galilæa Gentium vocatur, mons est celebris Carmelus, & opidum in eodem nomine, quondam Ecatana dictum.

Cæterum ipsa gens Phœnicum solers hominum genus, & ad belli pacisque munia eximium. Litteras & litterarum operas, aliasque etiam artes, maria navibus adire, classe configere,

figere, imperitare gentibus, regnum præ-
liumque commentî.

C A P. XXII.

Antiochene, Comagene, & Cœlesyria.

Antiochene.

ANtiochena, quæ sequitur Phœnicen, caput est ipsa Antiochia, cognomento Epidaphnes, urbs celeberrima, Syriam regentium sedes. Inde non minori fama Apamia, Laodicea, & Seleucia cognomine Pieria: unde ipsa regio Tetrapolis dicta fuit, à quatuor urbium dictarum numero; eadem & Seleucis. Mons est Casius, unde regio Casiotis, & alius Pieria, regioque eodem nomine. Fluvii celebres, Belus, Lycus & Adonis.

Comagene.

Ultima Syriæ est Comagene. Caput quondam regni, postea provinciæ Romanæ, Samosata, Luciano alumno maxime nota.

Cœle-Syria.

A tergo dictarum Syriæ regionum, à Iudæa Peræa ad Euphratem usque protenditur alterius Syriæ pars *κελίη Συρία* Græcis dicta, id est, Cava Syria. Partes ejus insigniores sunt Decapolis; Tetrarchia & Palmyrene.

Decapolis regio, à decem urbium numero dicta fuit. In his fuit Damascus caput, Otopon,

Otopon, Philadelphia, Raphana, Scythopolis deductis Scythis, antea Nyssa vocitata, à Libero sepulta ibi nutrice, Gadara, Hippos Dios, Pella, Gerasa. Canatha.

Supra Decapolitanam regionem sunt Tetrarchiæ numero XVII; regionum iustar singularæ, & in regna descriptæ. Insigniores sunt Trachonitis & Paneas, in qua Jordanis fontes & urbs Cæsarea, cognomine Panææ seu Philippi.

Palmyrene.

Libanum montem ab Oriente tangit Palmyrene; cujus caput Palmyra, urbs nobilis situ, vasto undique ambitu arenis includit agros: ac velut terris exempta à rerum natura, privata sorte inter duo imperia summa Romanorum Parthorumque, & prima in discordia semper utrimque cura.

In reliqua vero Cœlesyria urbes insigniores sunt, Zeugma ad Euphratem, Bambyce, quæ & Hierapolis, Syris vero Magog, nunc *Alepo*. Chalcis, cognominata ad Belum, unde regio Chalcidene fertilissima Syriæ; & Cyrrestica Cyrrhus: & Beroë & Chalybon, unde regio Chalybonitis, Laodicea ad Libanum cognominata, & Thapsacus, in Euphratis ripa.

C A P. XXIII.

Mesopotamia & Babylonia.

INter Euphratem & Tigrim regio à situ dicta est Mesopotamia; quasi *μῆσις ἡ ποτα-*
μῶν,

μῶν, id est, media inter amnes : pars quon-
dam Assyriorum regni. Nunc *Aliduli* &
Diarbech partes ejus. Clauditur ab Occasu
& Meridie Euphrate, ab Ortu Tigri, à Se-
premrione eodem Tigri & Niphaticis jugis.
Longitudo ejus est inter Niphaten montem,
qua Comagenæ jungitur, & Seleuciam Par-
thorum cognominatâ ad Tigrim. mill. CLXV.
Latitudo summa inter dictos amnes milliar.
LXXX. Regiones in ea sunt Anthemusia, Chal-
citis, Gauzanitis, Acabene, InGINE & Anco-
barites. Urbes præclaræ Edessa, quæ quon-
dam Antiochia, Nisibis, ipsa etiam Antio-
chia ante dicta, Nicephorium, Labbana, Se-
leucia ad confluentem Tigris & Euphratis,
jam ante dicta, Carræ, Crassi clade nobiles.
Montes sunt Masius & Siagaras. Fluvii in
Euphratem defluentes Chaboras & Saocoras.

Tigris & Euphrates.

Sed de Tigri & Euphrate, nobilissimis
Orientis amnibus, hoc loco dixisse, aptissi-
mum fuerit.

Oritur Tigris, qui nunc accolis *Tigit*, in
Armenia Majore, fonte conspicuo in plani-
tie; qua tardior fluit, Diglito; unde concita-
tur, à celeritate Tigris (ita adpellant Medi
sagittam) incipit vocari, transvectus lacum
Arethufam, occurrente Tauro monte specu
mergitur, subterque lapsus à latere altero ejus
erumpit. Alterum deinde transit lacum, qui
Thospites adpellatur: rursusque in cuniculos
mersus, post xxv M.p. redditur. dein rece-

ptis aliis ex Armenia Assyriaque fluminibus, Assyriam Mesopotamiamque determinat; citraque Seleuciam divisus in duos alveos, altero Seleuciam, altero Ctesiphontem, petens, insulam efficit haud modicam. Ubi remeare aquarum, Pasitigris adpellatur, moxque in lacus Chaldaïcos se fundit inde vasto alveo profusus binis ostiis infertur mari Persico.

At Euphrates, qui *Frat* nunc accolis, in Majori itidem Armenia exorsus, initio Pyxirates nominatur: ubi Taurum occurrentem irrumpit, Omira. & mox, ubi perfregit, Euphrates dicitur. Inde læva Mesopotamiam, dextra Syriam, Arabiam, & Babyloniamque radens, in plures alveos dispescitur; quorum uno Seleuciam & Tigrim petit; altero, qui Regius dicitur, Babylonem permeans, in paludes Chaldaïcas distrahitur: transvectusque, quondam suo ore in mare evolvebatur: postea vero ab accolis agros rigantibus præclusus; non nisi per Tigrim delatus. Increfcit autem & ipse Nili modo, statis diebus, ac Mesopotamiam inundat.

Babylonia, nunc Caldar.

Assyriæ Mesopotamiæque pars erat Babylonia: postea vero in singularem provinciam descripta. Clauditur à Septentrione Euphrate, ab ortu Tigri, à Meridie Persico mari & montibus Arabiæ desertæ, ab Occasu iisdem jugis & Euphrate amne. Regionum illustrissima est Chaldæa, deinde Mardocæa & Auchanitis; quæ autem Tigri & Euphrate tanquam

quam insula includitur, Mesene adpellatur. Urbium clarissima Babylon, Chaldaeorum quondam caput, à Semiramide in sedem regni Assyrii condita. nunc in exiguis ruinis extincta jacet. Secunda ab hac est Urchoa, quæ Ur Chaldaeorum in sacris scriptis. dein Borsippa ad paludes: & Teredon nobilissimus inter Tigris ostia vicus.

C A P. XXIV.

Arabia.

ULtima Asiæ proximaque Africæ est Arabia, terrarum nulli postferenda, amplitudine spatiosissima. Quidpe ultra proprios etiam fines, & Euphratem in Mesopotamiam ad Amanum usque & Niphaten monteis, multas Arabum gentes Tigranes magnus deduxit. Hinc Plinio magna Mesopotamiæ pars Arabia dicitur. Quin & alia haud exigua Arabum pars fuit in Africa sub Ægypto, totum illud sinus Arabici latus cingentes; de quibus postea in ipsa Africa.

At propriæ Arabiæ fines fuere ab Ortu montium juga, quibus à Babylonia discernitur, & mare Persicum; à Meridie mare rubrum, ab Occasu Arabicus sinus & Isthmus, qui est inter hunc sinum, & mare Ægyptiacum, à Septentrione clauditur Palæstina Cœlesyriaque & Euphrate. Longitudo ejus summa est à mari Ægyptio ad fauces usque Persici sinus & Corodamum promont. mill. Germ. ccccl. Latitudo maxima inter geminas,

minas, hinc Persici, illinc Arabici, sinuum fauces CCCXL. minima circa mediam peninsulæ partem milliar. CLXXX. Dividitur in Petram, Desertam, atque Felicem.

Petræa.

Petræa clauditur ab Occasu intimo sinu rubri maris & Ægypto; à Septentrione Palæstina & Cœlesyria; ab Ortu Arabia deserta; à Meridie montium perpetuis jugis, quibus à Felice separatur. Dicta Petræa, à Petra capite suo, urbe celeberrima, Nabatarum gente incolente. Reliquæ urbes insignes sunt, Medava & Bosra. Mons est nobilis Casius, cum delubro Jovis Casii, & haud procul Pompeii Magni tumulus.

Deserta.

Deserta, quæ nunc *Arden*, clauditur ab Occidente Petra & Cœlesyria, à Septentrione Euphrate, ab Ortu omnibus, quibus à Babylonia submovetur; à Meridie itidem montibus, quibus à Felice determinatur. Plana equidem maxima ex parte; at sterilis, ideoque deserta. Populi illustriores Nomades & Scenitæ; hi ultra Euphratem & Mesopotamiam protensi, ii temque in Felicem.

Felix, quæ nunc Ayman.

Ipsa vero peninsula Arabia, inter duo maria, Rubrum Persicumque, procurrens, reliquis partibus major est multoque latior ac ditior; cinnami ac thuris, aliorumque odorum

rum maxime ferax; unde inclytum ei Beatæ cognomen. Fluvii nobiliores duo, Betius Arabicum, Lar Persicum sinus petentes. Populorum hic nomina innumera, at clarissima, Saracenorum non modo Africam, sed Europam etiam vastantium: Minæorum & Sabæorum, qui Soli thus mittunt. Urbes insigniores, ad Arabicum sinum Bado regia, Pudnopolis, Muza, Ocelis: ad Rubrum mare Arabia & Cana: ad mare Persicum Gerra. Intus Ostama, Maraba, Sabe, Manambis Regia, Sapphar; Sabatha & Omanum.

C A P. XXV.

De Turcico imperio, urbibusque sub eo claris.

HÆ igitur sunt regiones Asiæ, quæ, cum antea sub Assyriorum, Persarum, Macedonum, Romanorum, ac suorum quæque Regum imperiis omnium nobilissimæ censebantur, Turcarum adventu proxus devastatæ barbarieque postrema scedatæ sunt. Solent quidpe Turcæ capta aliqua urbe, fabricas omnes eminentiores demoliri mœniaque diruere. Horum autem imperium cœpit sub annum Christi c l o c c c, Olmane (quem alii Ottomannum vocant) primo conditore, tenuis conditionis homine Tattaro, Magni Chani milite; à quo descendentes Olmanides regnarunt continua serie an. cccix. ad usque Murathem iv, qui nunc imperio potitur. Prima sedes imperii fuit in Asia, in

M

Bithy-

Bithyniæ urbe Prusa : hinc in Europam
Adrianopolim Thraciæ translata ; demque
Constantinopolim , ubi etiam nunc consistit.

Cæterum urbes in tam vasto imperio per-
pauca sunt in Asia memoratu dignæ. Om-
nium tamen princeps est Damascus Syriæ,
magna, dives, splendida atque amœna; omni
fructuum genere abundans ; emporium cele-
berrimum, præstantissimis artificibus refer-
tum ; officina armorum bellicorum totius
imperii nobilissima. Sequuntur alia Syriæ
emporia clara atque celebria ; Alepum, vulgo
Alepo, non inferior Damasco urbs ; magna
& frequens. In litore Alexandriola, vulgo
Alexandretta, Berytus, vulgo *Baruto*, Tri-
polis Syriæ, vulgo *Tripoli di Soria*, & Joppe,
vulgo *Jassa*. Ad Pontum in Cappadocia Tra-
pezus, vulgo *Trabezonda*, Imperii Trape-
zuntini quondam caput. In Arabia vero Fe-
lice *Medina Talnabi*, id est, urbs Prophetæ;
quia Mahometis Pseudo-prophetæ delubrum
atque sepulchrum in ea visuntur. *Mecca*, ejus-
dem Mahometis natalibus maxime nota ;
Zidem, *Zibit*, & *Aden*, omnium pulcherri-
ma & munitissima, ad fauces sinus Arabici
sita.

C A P. XXVI.

Cyprus & Rhodus.

Cyprus.

INsulae in Ægæo mari Asiae objacent com-
plures, harum nobiliores Lesbum, Chium,
Satum

Samum & Côn in Europa memoravimus. At in Asiatico mari sunt Cyprus & Rhodus. Cyprus, in Islico sinu inter Ciliciam & Syriam, in quatuor majoribus Interni maris computata est, novem regnorum, ut referunt veteres auctores, quondam sedes; cœli clementia solique fertilitate beatissima, unde Macaria ante dicta fuit. Cyprus autem dicitur ab æris copia, quod hic primum inventum creditur. Incolæ, viri pariter ac fœminæ, in libidinem lasciviamque omni ævo mireproni; unde olim Veneri insula consecrata fuit. Longitudo est inter duo promontoria, Dinaretum, vulgò *Capo S. Andrea*, & Acamanta, vulgò *Capo S. Epifanio*, mill. XL. Latitudo maxima xv.

Divisa fuit quadripartito: in Salaminam, Paphiam, Amathusiam & Lapithiam. Mons in ea nobilis Olympus. Fluvii Lycus & Pedæus. Urbium clarissimæ Paphos & Salamis.

Insula, antequam Romani occuparent, regibus regebatur, quorum ultimus Ptolemæus accepta fama de Romanorum in insulam expeditione, veneno fata præcepit. Cæterum Por. Cato Cyprias opes Romam invehit: quæ res latius ærarium populi Romani, quam ullus triumphus, implevit. Post divisum imperium Romanum sub Græcis fuit Imperatoribus. Anno cL cLXXXI Richardus Angliæ Rex, cum copias Hierosolyma contra Saracenos ducens, tempestate ad insulam dejiceretur, insulani vero non admitte-

rent, vi & armis eam occupavit, & cuidam Gallo Guidoni dedit in regnum. Huic reges successerunt continua serie, usque dum in Genuensium ditionem pervenit. Inde Veneti eam rexerunt ab anno cl̄o cccclxxiii ad cl̄o l̄o lxx. quo anno Turca Selymus Christianis eripuit.

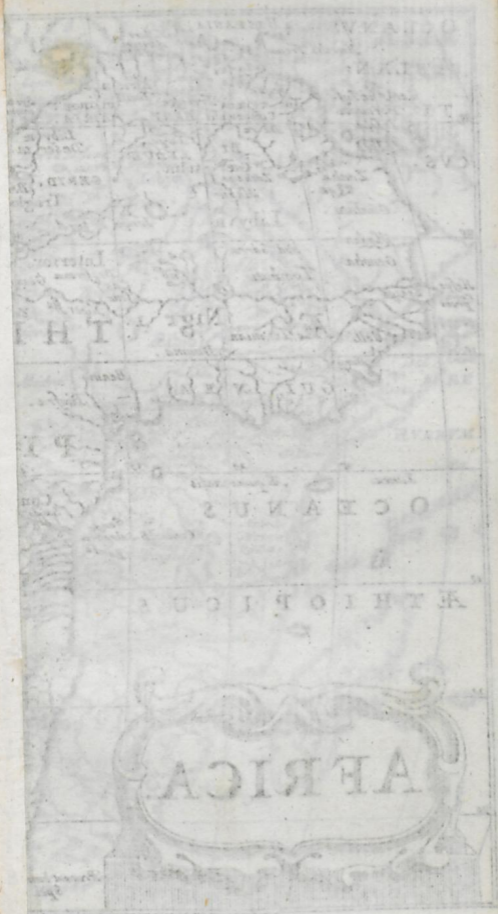
Caput regni est *Nicosia*. Secunda ab hac *Famagusta*, vulgo *Famagosta*. Tertia *Geratunia*, vulgo *Cerines*.

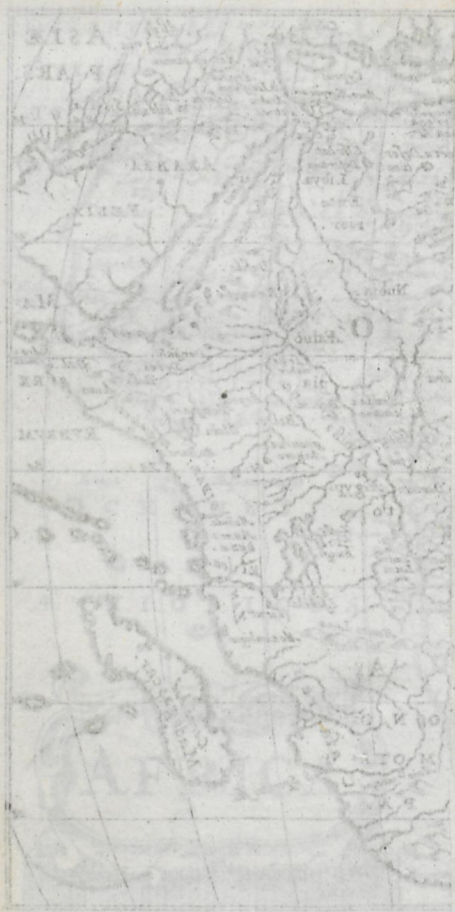
Rhodus.

Minor est amplitudine, at par claritate Rhodus insula, pluribus nominibus ante vocitata, re nautica maxime nobilis. Complectitur ambitu milliar. German. xxx. Urbes in ea fuere claræ, Lindus, Camirus & Ialysus, quæ postea Rhodus.

Ante omnia autem in admiratione fuit Solis Colossus Rhodi; lxx cubitorum altitudinis. Hoc simulacrum post lvi annum terræ motu prostratum, sed jacens quoque miraculo fuit. Pauci pollicem ejus amplectebantur. Majores erant digiti, quam pleræque statuæ. Vasti specus habant de fractis membris. Duodecim annis tradunt effectum ccc talentis, quæ contulerant ex apparatu Regis Demetrii, relicto moræ radio. Fuerunt ab imminores hoc in eadem urbe Colossi, centum numero, sed ubicunque singuli fuissent, nobilitaturi locum. Majorem postea Sultanus Ægypti Rex, postquam Rhodus occupaverat, non-

am
ges
in
eti
ad
ri-
nac
Ge-
ate
vo-
le-
oes
us,
fuit
lti-
um
que
te-
que
m-
ccc
gis
ali
um
ibi-
te-
at,
on-

nongentis camelis ære imposito, Alexandriam transportari curavit.

De cætero ipsa insula regibus primum regebatur: postea in Romanorum, uia cum Asia, incidit potestatem. Diviso imperio sub Græcis fuit. Dein Saraceni occuparunt ann. lxxv. qui Colosium abstulerunt. Recuperatam ann. clxxxviii Equites Joannitæ tenuerunt usque ad ann. clxxxix, quo Solimannus II Turcarum Imp. occupavit. Pulsis tunc Melita concessa est.

LIBER SEXTUS

CAP. I.

Summa Africae descriptio.

SIÆ exiguo Isthmo annectitur maxima Orbis terrarum peninsula Africa, tria millia & triginta circiter mill. German. ambitu complectens. Isthmi intercapedo est mill. xxv. Pleraque Africae inculta, & aut arenis sterilibus obducta, aut ob sitim cœli terrarumque deserta sunt, aut infestantur multo ac malefico genere animalium; in universum vasta est magis quam frequens. Quædam tamen partes eximie fertiles. Græcis Libya dicitur, à Libya Epaphi filii Jovis filia: Africam autem ab Afro Libys Herculis filio dictam volunt. Maria circumcingunt, qua Sol oritur Rubrum, qua medius

dies Æthiopicum, qua occidit Sol Atlanticum, ab Septemtrionibus Internum, Africum seu Libycum dictum, qua eam alluit. Longitudo summa computatur ab Herculis freto ad promontorium Bonæ Spei mill. Iæcc. Latitudo inter duo promontoria, Hesperium, vulgo *C. Verde*, & Aromata, quod est juxta fauces Arabici sinus, vulgo nunc *Goarda fu*, mill. Iæc. Terra ipsa, nisi qua interno mari accedit, obscure veteribus nota. Ultra autem Nili fontes ac montes Lunæ profus incognita.

Regiones atque gentes in quas divisa fuit quondam, sunt, Ægyptus, Cyrenaica, Africa Minor, seu proprie dicta, Troglodytæ, Garamantes, Numidia, Mauritania, Gætulia, Libya interior, Arabia Troglodytica & Æthiopia.

C A P. II.

Ægyptus.

Prima Africae Asiaeque proxima est Ægyptus; quam veteres Geographi in Asiae regionibus computarunt. At posteriores, Arabico sinu, ut ante dictum, inter Asiam Africamque termino constituto, Africae eam contribuerunt.

Nomen traxit ab Ægypto Danaï fratre; ante Aëria dicta. Terminatur à Septemtrione suo mari, id est, Ægypto, ab Ortu Arabiae Petrae & dicto sinu; à Meridie Æthiopia, ab Occasu Cyrenaica. Longa est à Pelusiaco Nili ostio.

ostio ad Catabathmum opidum milliar. CL.
Lata à Nili ostiis, ad opidum Metacompsum
Nilo adpositum, nunc *Conso*; mill. c.

Divisa fuit generatim in Superiorem, quæ
in Meridiem vergit, & Inferiorem, quæ ma-
ri interno alluitur. Superiorem rursus Nilus
dividebat in Libycam, qua Occidentem, &
Arabicam, qua Orientem spectat. Hinc po-
puli Arabægyptii, illinc Libyægyptii, di-
cti. Inferioris pars est Marcotis, sive Mar-
marica, ultima versus Occidentem Cyre-
naicæ contermina. Speciatim vero universa
Ægyptus in complures præfecturas descri-
pta erat, quas Græco vocabulo Nomos vo-
carunt.

De urbibus Ægypti.

Ægyptus super cæteram antiquitatis glo-
riam, viginti millia urbium sibi Amasere-
gnante habitata quondam prætulit; postea
quoque sub Romano imperio multis, etiamsi
ignobilibus, frequens.

Clarissima omnium fuit Alexandria, ca-
put Ægypti totiusque Africæ, post deletam
Carthaginem prima; ab Alexandro Magno
condita; postea in tantum aucta multitudi-
nem atque frequentiam, uti uni tantum Ro-
mæ cederet. Secunda ab hæc Diospolis, sive
Thebæ cognomine Ægyptiæ; quas centum
portas habuisse ferunt; sive, ut alii aiunt, cen-
tum aulas, totidem olim Principum domos;
solitasque singulas, ubi negotium exegerat,
ducenos armatos milites effundere. Deinde

Memphis, regia quondam: juxta quam pyramides, regum sepulchra. Turres sunt fastigiatae, ultra celsitudinem omnem, quae fieri manu possit; itaque mensuram umbrarum egressae, nullas habent umbras, regum pecuniae otiosa ac stulta ostentatio. Reliquae urbes, sunt, Syene, Saïs, Bubastis, Elephantis, Tentyris, Arsinoë & Abydus, Memnonis olim regia; postea Osiris fano inclyta, & Arabia contermina, claritatis magnae Heliopolis, id est, Solis urbs. In Marmarica vicus fuit Apis, nobilis religione Ægypti locus. Fuit & Labyrinthus nullo addito ligno exaedificatus, domos mille & regias duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus, marmore exstructus & tectus, unum in se descensum habens, intus pene innumerabiles vias, multis ambagibus huc & illuc remeantibus.

C A P. III.

*De incolis Ægypti ac Nilo flumine;
item de Libya exteriori.*

Ipsi Ægyptii, hominum vetustissimos se prædicantes, cum Scythis de gentis antiquitate olim contenderunt. Antiquissimos esse post Syros, vel ipsa Sacra Scriptura attestatur. Disciplinarum complurium inventores rerumque divinarum ac siderum peritissimi dicti sunt. quare ad eos Dædalus, Melampus, Pythagoras, Homerus & alii complures eruditionis causa profecti.

Sub regibus esse jam inde ab initio rerum

con-

consueverunt, modo suis, modo Æthiopibus; dein Persis ac Macedonibus; moxque iterum suis, donec Romani, Augusto debellante, in provinciam redegerunt Ægyptum. Post hoc Saraceni eam occuparunt: quibus successit Sultanorum inclytum nomen, ex Circassis Tattarorum gente ortum. Postremi Turcæ ann. clo lxxvi invaserunt, qui etiam nunc tenent.

Nilus.

Sed de Nilo hoc loco pauca quædam retulisse haud abs re fuerit. Terra ipsa Ægyptus expers imbrium, mire tamen fertilis, & hominum aliorumque perfecunda generatrix. Nilus id efficit, annuum in internum mare permeantium maximus. Hic in Africæ desertis, montibus Lunæ ortus, haud statim Nilus est, & primum ingentem lacum Nilidem, qui nunc *Zaire* & *Zembre* dicitur, cxx miliar, German. permeans, eum diu simplex saxusque receptis dextera magnis aquis descendit, Astapus cognominatus, quod Æthiopum lingua significat aquam è tenebris profluentem, circa Meroën, Insularum, quas innumeras lateque patentes spargit, clarissimam, lævo alveo Astabores dictus est, hoc est, ramus aquæ venientis è tenebris; dextero vero Astusapes, quod latentis significationem adijcit, nec ante, quam ubi rursus coit, Nilus dictus est. Inde partim asper, partim navigia patiens; mox præcipiti cursu progressus, inter occurrentes scopulos non fluere immen-

fo fragore creditur, sed ruere. Postea lenis, & fractis aquis domitaque violentia, & spatio fessus, tandem ad $\Delta\epsilon\lambda\gamma\epsilon$ opidum per omnem *Ægyptum* vagus & dispersus, septera ingentibus ostiis in mare *Ægyptium* se evomit. Bis in anno, certis diebus auctu magno per totam spatius *Ægyptum*, fecundus innatat terris. Causas hujus incrementi varias prodidere; sed maxime probabiles duas; *Etesiarum* eo tempore ex adverso flantium repercussum, ultro in ora acto mari, aut imbres *Æthiopiæ* æstivos, iisdem *Etesis* nubila illò ferentibus ex reliquo orbe. Idem annis unus omnium nullas expirat auras.

Libya exterior.

Cæterum à tergo *Ægypti* versus Meridiem, juxta sinistram Nili ripam, *Libya* est exterior ad *Æthiopiam* extensa. nunc est *El-focat* desertum, & *Gaoga*.

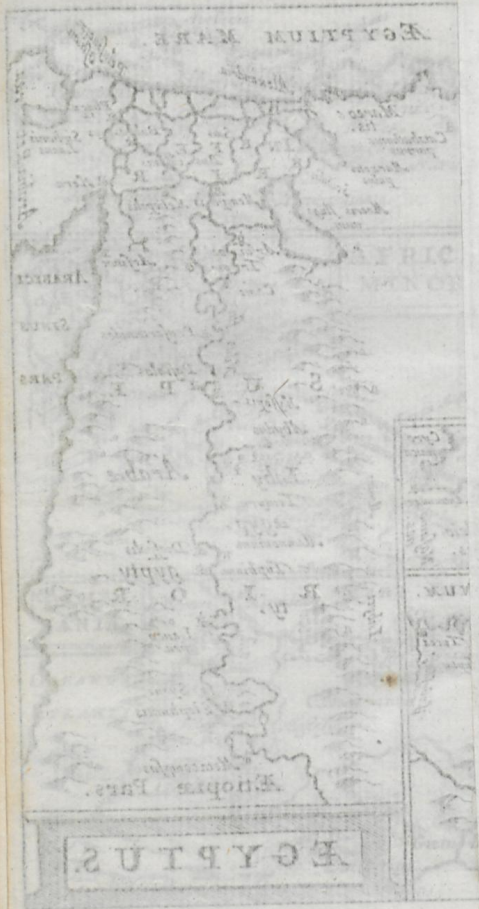
C A P. IV.

Cyrenaïca, Africa Minor, Libya deserta, Troglodytæ & Garamantes.

Ægypto annexa est *Cyrenaïca* regio, *Ammonis* oraculo maxime clara, nunc *Barchanæ* provinciæ dimidia pars *Orientalis*, eadem *Pentapolitana* dicta, à quinque insignium urbium numero, quæ *Berenice*, *Arfinoë*, *Ptolemaïs*, *Apollonia*, & ipsa *Cyrene*, unde regioni nomen. *Græci* hanc condiderunt, ex *Thera* insula *Ægæi* maris prolecti.

is, &
atio
nem
gen-
mit.
per
natat
pro-
cia-
per-
bres
a illò
unus
Meri-
ya est
st El-
gio,
nunc
ntalis,
iufi-
e, Ar-
a Cy-
c con-
s pro-
lecti.

fecti. Ipsi Cyrenenses privata sorte inter Ægyptios ac Pœnos diu egerunt; dein cum Carthageniensibus de agrorum finibus magnum ac diuturnum bellum gesserunt. Mox Carthagine deleta, & ipsi cum reliqua Africa Romano Imperio cesserunt. Post hinc solum eorum Sultanis, tandem Turcis.

Africa Minor.

Sequitur Africa Minor sive proprie dicta. Terminatur à Septentrione Africo pelago, ab Ortu sinu magnæ Syrtis, à Meridie montium perpetuis jugis; quibus à Libyæ desertis & Gætulis discernitur: ab Occasu Tuscanne. Continet hodie Tuncetanum regnum.

Fluvii in ea clari Cinyphus, Triton, Tritonidem paludem trahens: Catada, ad Carthaginem se devolvens, & Bagradas omnium maximus ad Uticam, ac Tusca terminus Africae Minoris.

Populorum varia nomina. Clarissimi Nafamones, extra Africam propriam etiam Cyrenaicæ & Marmaricæ contermini; quos antea Mesammones Græci adpellaverunt, ab argumento loci, medios inter arenas sitos. & ab his sublatis Pfylli, quorum corpori ingenitum fuit virus exitiale serpentibus, ut cujus odore vel fugarent vel sopirent eas: & supra Carthaginem Libyphœnices, iidem & Pœni à Phœnice Tyro profecti, Duce Elisa sive Didone, quæ Carthaginem condidit.

Urbium celeberrimæ Lepris magna, quæ & Neapolis Abrotonum, Taphræ, Capsa,

Thifdrus, Thapsus, Leptis parva, Rhuspina, Adrumetum, Clupea, Turres, Uthina & Carthago Romæ æmula, terrarum cupida, opulentissima quondam totius Africæ, antequam Romani tribus bellis devictam deleverant. Utica, Catonis; qui inde Uticensis, morte nobilis.

Libyæ deserta, Troglodytæ & Garamantes.

Ab Africæ minoris tergo versus Austrum Libyæ deserta fuerunt; ultraque Troglodytæ, nunc *Berdoa* desertum. Hos tegit ab Austro Ater mons, & trans eum Garamantes populi clari, nunc *Borno* regnum. Caput gentis fuit Garama, quam hodieque eodem nomine exstare tradunt. Debris inclyta affuso fonte, cujus aquæ ex cœlesti quidem vertigine mutant qualitatem, at controversa siderum disciplina; quidpe qui friget calore, calet frigore; à medio scilicet die ad noctem mediam aquis ferventibus, totidemque horis ad medium diem rigentibus.

Cæterum & Troglodytas & Garamantas olim Romanorum arma superaverunt.

C A P. V.

Numidia & Mauritania.

Numidia.

A Tusca amne ulque ad Ampsagam fluvium litori Africo pretenditur Numidia, Masinissæ Regis nomine maxime clara, nunc

nunc Tremisenum regnum eodem porrigitur situ. Gens ipsa Numidæ, ante Nomades à Græcis adpellati, à permutandis pabulis, mapalia sua plaustris circumferentes, ut nunc Tattarorum fert mos.

Fluviorum celeberrimus est Rubricatus. Urbes quam plurimæ nobilesque; sed Cirtha eminentis; Sirtianorum, postquam Romani tenuere, colonia dicta: quondam Jubæ & Syphacis domus, cum foret opulentissima. Dien sequuntur Cullu, Rusicade, Bulla regia, Tacatua, Hippo regius, Sicca, Tabrachæ: Hanc quoque regionem debellatam in provinciæ formam redegerunt Romani.

Mauritania.

Ultima ad Occasum est Mauritania, in qua præcipua gens Maurorum, unde nomen regioni. Hos Græci Maurusios dixerunt. Terminantur à Meridie Atlante minori, quo submoventur à Gætulis, qui & ipsi postea oppressis & extinctis Maurusis Mauritanix majorem partem occuparunt: ab Occasu est Oceanus Atlanticus, à Septentrione fretum Herculis & mare internum: ab Ortu primo Mulucham habuit flumen, quod Mauros à Numidis discernebat; at quum ea Numidix pars, quæ est inter Amplagam & Mulucham, Mauritanix adjiceretur, finis huic constitutus est Amplaga. Continet hodie tria regna: Darense, Fezense & Maurocitanum. Dividebatur autem olim Malva flumine in Cæsariensem quæ Numidiam contingit, & Tin-

gitanam quæ Oceano perfunditur. Regna
fuere ad C. Cæsarem usque Imperatorem, qui
in duas divisit provincias.

Cæsariensis.

Cæsariensis provincia, quam nunc totam
Dara regnum obsidet, antea Bocchi regnum
adpellata fuit. Partem tamen inter Malvam
& Mulucham Massæylorum gens tenuit.
Caput provinciæ Julia Cæsarea, aliquando
ignobilis, cum Iol esset, postea quia Jubæ re-
gia, illustris facta. Reliqua opida sunt Car-
tenna, Salde, Opidum novum, Rufazus,
Rufcurium, Rufconia, Tipata, Tubusuptus &
Tucca, impositum mari ac flumini Ampsagæ.

Tingitana.

Tingitana provincia, quam nunc duo re-
gna *Fex* & *Marocco* occupant, ab urbe *Tin-
gi*, quæ nunc vulgo *Tanger*, cognomen ac-
cepit, ante Bogudiana dicta à Rege Bogud.
Opida in ea, Tingi modo dictum, caput pro-
vinciæ; ab Antæo conditum. Julia Constan-
tia, Zilis, Volubilis & Lixus, vel fabulosissime
ab antiquis narrata. Ibi quidpe regia Antæi,
certamenque cum Hercule, & Hesperidum
horti.

C A P. VI.

*Getuli, Atlas mons, Libya interior,
& Æthiopia.*

Getuli.

A Tergo Mauritaniarum Africæque Minoris Getulorum gens : & ipsa quoque Romanorum armis debellata , longe lateque incoluit , quidpe quæ hodie occupat quicquid terrarum à *Lempta* opido ad Oceanum usque , spatio mill. Germanicorum ccccl. protenditur. Hoc spatio nunc est *Biledulgerit* provinciæ major pars , ubi *Targa* regnum , & quatuor deserta , *Lempta* , *Zuenxiga* , *Zanhang* , *Hair*.

Atlas Mons.

Getulos à Meridie claudit mons Atlas , totius Africæ vel fabulosissimus. E mediis hunc arenis in cœlum usque attolli prodiderunt celebrati auctores , asperum , squalentem , qua vergat ad litora Oceani , cui cognomen imposuit : eundem opacum nemorosumque , & scatebris fontium riguum ; qua spectat Africam , fructibus omnium generum sponte ita subnascens , ut nunquam satietas voluptatibus desit. Incolarum neminem interdium cerni : silere omnia haud alio quam solitu-

solitudinum horrore. Eundemque noctibus micare crebris ignibus, Ægipanum Satyrorumque lascivia impleri, tibiarum ac fistulæ cantu tympanorumque & cymbalorum sonitu strepere.

Lybia interior.

Ultra Atlantem Libya est interior ad Nigrum usque flumen, vastarum solitudinum nunc desertum *Sarra* dicta.

Æthiopia & Troglodytica.

Jam vero quicquid ultra Nigrum flumen est & Ægyptum, versus utrumque mare Atlanticum Rubrumque, Æthiopes tenuerunt, gens omnium Africae terræ amplissima, extra Africam à vetustissimis Geographorum posita. Ab Æthiope Vulcani filio cognominari; vel, ut alii, ab nigro vultus corporisque colore; *ἄθη* quidpe significat nigrum.

Divisa fuit Æthiopia in varia Æthiopum genera; quorum Ptolemæus innumera tradit nomina. At clarissimi omnium fuere Nigritæ; à Nigro flumine dicti; & Nubiorum gens magna, unde hodieque vastissima regio dicitur *Nubia*. Ea autem Æthiopiæ pars quæ Nilo utrimque adjacet, Æthiopia dicitur sub Ægypto; atque in ea ad Nili paludes seu lacus Cinnamomifera regia. At totum sinus Arabici lævum latus Arabes tenuere Troglodytæ, unde regio ipsa Troglodytica.

C A P. VII.

*De incolis universæ Africae novaque
ejus descriptione: ac primum
de Ægypto.*

Quinam mortales Ægyptum antiquitus incoluerint, ante dictum est. Reliqua Africae versus Occalum mari adjacentia tenuerunt populi commemorati. Adventæ autem primi fuere Phœnicum coloni alique ex Asia atque Ægypto profecti. Postea paruit Romanis; mox Græcis Imperatoribus totum hoc terrarum spatium. Deinde Vandalis, Sarcenis, Arabibus. Nunc partem tenet Turca, partem Serifus, quem vocant; partem reges alii, partem denique Hispaniarum Rex.

At Æthiopes à suo solo neque recesserunt, neque in id alios colonos receperunt; id longinquitas effecit regionis immensæque intercedentium desertorum vastitates.

Sed enarrata Africae antiquitate, res postulat, uti novam etiam ejus descriptionem subjiciamus.

Dividitur nunc universa in septem potissimum partes sive regiones, quarum nomina sunt hæc: Ægyptus, *Barbaria*, *Biledulgerid*, *Sarra* desertum, *Nigritæ*, Æthiopia interior, sive Superior, quod Abissinorum imperium, & Æthiopia Exterior sive Inferior.

Ægy-

Aegyptus.

Aegypti (quam Turca obtinet) caput nunc est *Cairum*, vulgo *Alcair*, Chaldaeis *Alchabyr*, urbs magnitudine stupenda, Emporium celeberrimum, *Circassiorum Aegypti Sultanorum* quondam regia. Prope est *Materea* hortus balsami fruticibus confitus, quod uni terræ *Judææ* quondam concessum, hodie nisi in hoc loco, nusquam colitur.

Ultra Nilum pyramides visuntur stupendæ altitudinis, ut ante memoravimus.

Secunda claritate à *Cairo* est *Alexandria*, splendida quondam atque opulentissima civitas, nunc crebris bellis destructa atque concisa, celeberrimum Christianis mercatoribus præbet emporium. Nobile exinde est eum arce opidum *Raschitt*, quod Europæi *Rosettam* vocant. *Damiata*, olim *Pelusium*, *Ptolemæi Geographi* incunabulis insigne est.

C A P VIII.

Barbaria.

Agypto continuatur nobilissima totius *Africæ* regio *Barbaria*; in sex partes divisa, quarum una est provincia *Barcana*, quinque reliquæ sunt regna, *Tunetanum*, *Tremisenum*, *Fellanum*, *Maurocanum* & *Darense*.

Barcanaregio.

Inter Ægyptum & Tunetarum regnum littori prætenditur Barcana regio, à Barce anti qua urbe cognominata, soli asperitate pariter ac siccitate sterilis.

Regnum Tunetanum.

Tunetanum regnum veterem Africam minorem ferme totam occupat. Caput est Tunetum, sive Tunisa, vulgo *Tunisi*; insignis, vetus ac satis ampla urbs, quæ ex Carthaginiis ruinis crevit; emporium Venetis & Genuensibus aliisque mercatoribus celebre. Secunda est Tripolis nova, quæ Tripolis Barbariæ dicitur, ad differentiam Tripolis Syriæ: emporium est Europæis mercatoribus celeberrimum. *Bona* etiam, quæ olim Hippo. D. Augustini Episcopatu nota, nunc emporium haud postremum. Intus vero est Constantina Romanorum antiquitatum reliquiis conspicua.

Regnum Tremisenum.

Caput regni est *Tremisen*, amplissima quondam, bellis gravissimis postea tenuata. In litore est *Algier*, emporium satis nobile, at piratica infame, Christianis mancipiis fertissimum; urbs ipsa mœnibus, arcibus ac tormentis bellicis adeo munita, ut inexpugnabilis credatur.

Regnum

Bar-

Regnum Fessanum.

Ad ipsum fretum Herculis Hispaniæ ob-
jacet Fessanum regnum, cujus caput *Fex*,
urbs torius Barbariæ princeps, ingens, opu-
lenta, frequens, splendida ac magnificis su-
perbisque ædificiis miranda.

Tanger, Sebta, & Arzilla, amplæ ad fre-
tum urbes, Hispanicæ sunt ditiosis.

Regnum Maurocanum.

Caput est Maurocum, vulgo *Maroc*, am-
plissima ac celeberrima olim, inter maximas
universis orbis memorata: at postea ab Ara-
bibus divexata, nunc maligne colitur. Secun-
da est *Taradante*.

Darense Regnum.

Intus Maurocano, Fessano ac Tremiseno
regnis confine est regnum Darense amplissi-
mum, olim Cæsariensis Mauritania dictum.
Caput est *Dara*, unde regioni nomen, te-
nuibus, ut totum regnum, atque egenis in-
colis habitata. *Melilla* ad mare internum
conspicua urbs Hispano paret.

C A P. IX.

*Biledulgerit, Savra desertum, Ni-
grita, Abissini.*

A Tergo dictarum regionum est *Biledul-
gerit* regio, longissimo tractu ab *Ægy-
pti* confinibus ad Oceanum Atlanticum por-
recta. Nomen ei à dactylorum proventu in-
ditum.

ditum. Deferta in ea ſunt, *Lempta*, *Hair*, *Zuenziga*, *Zanbaga* à ſingulis opidis cognominibus adpellata. Regna *Targa*, *Bardoa* & *Gaoga*, itidem ab opidis dicta.

Sarra desertum.

Continuatur huic regioni verſus Meridiem *Sarra*, cujus longitudo à regno *Gaoga* ad regnum *Gualata* extenditur.

Nigrite.

Inde Nigritarum ampla eſt regio, ad utramque Nigri amnis ripam: longitudo ejus porrigitur à Nilo & Meroe inſula, uſque ad Nigri oſtia & Oceanum. Regna in ea ſunt hæc, ab urbibus denominata: *Gualata*, *Hoden*, *Genocha*, *Senega*, *Tombuti*, *Melli*, *Bitonin*, *Guinea*, *Temian*, *Dauma*, *Cano*, *Caffeina*, *Benin*, *Zanfara*, *Guangara*, *Borno*, *Nubia*, *Biafra*, *Medra*.

Æthiopia Interior quæ eſt *Abiſſinorum*.

Interiori *Æthiopiæ* imperat *Abiſſinorum* Rex, qui *Preſbyter* ſive *Pretioſus Joannes*, vulgo *Prete Gianni*, vocatur; magno, recepto tamen errore; cum is quondam in *Aſiæ*, ut relatum eſt, regno *Tenduc* regnaverit. *Abiſſenos* populos recenset *Stephanus* in *Arabia*; unde veriſimile eſt, eos in *Africam* trajecto ſinu *Arabico* commiſſiſſe. Aut ſane in ipſa *Africa* fuerunt ad ſiniſtrum *Arabici* ſinus latus, ubi *Arabiam Troglodyticam* ſupra memoravimus. Hæc quidpe nunc ſub
Abiſſi-

Abissinorum imperio est. Alii tamen ab Arabico vocabulo *Elhabajchi* (sic enim Mauri Principem Abissinorum adpellant) vulgo factum opinantur Abassi, ac deinde Abasseni; quod denique commutatione vocalium in Abissinorum nomen evasit.

Clauditur regnum ab Ortus Arabico sinu & regionibus *Aiana* ac *Zangebara*; à Meridie *Monomotapa*; ab Occasu *Congo* & *Midar* regnis; à Septentrione *Nubia* & *Ægypto*. Longum est ab *Ægypto* ad *Monomotapa* usque mill. *DLXX*. Latum inter fauces Arabici sinus & Nigrum fluvium mill. *ccccl*.

Dividitur in compluria regna sive provincias: quarum nomina sunt, *Dasila*, *Barnagasso*, *Dangali*, *Dobas*, *Trigemahon*, *Ambiancantiva*, *Vangue*, *Bagamidri*, *Beleguanze*, *Angote*, *Balli*, *Fatigar*, *Olabi*, *Baru*, *Gemen*, *Fungi*, *Tirut*, *Esabela*, *Malemba*. Urbes in universo imperio paucæ sunt: vicis plurimum habitatur, domibus ex creta & stramine constructis. Rex ipse (qui albo esse colore fertur) sub tentoriis degit, quorum sex millia cum sequuntur. *Amara* arx est munitissima, in monte *Amara* condita; in qua regis filii sub validissimo præsidio educantur, donec patre defuncto heres producat.

C A P. X.

*Æthiopia Exterior sive Inferior; item
Insule Africae adjacentes.*

Reliquum Africae Æthiopia perhibetur exterior sive inferior; ab Oriente, Meridie & Occidente Oceano perfusa; à Septentrione quasi duobus brachiis Abissinorum imperium hinc inde complectitur.

Regiones, in quas dividitur, sunt *Congi*, *Monomotapa*, *Zangibar* & *Aian*. Pleraque maritimarum à Portugallensibus tenentur firmissimis munimentis ac præsiidiis.

Congi Regnum.

Congi regnum (quod aliis *Manicongo*) Oceano Æthiopico perfusum, nomen habet à capite suo urbe *Congi*, Incolæ sunt Christiani. Terra ipsa fluminum aquis maxime rigua. Dividitur in provincias sex, quas illi *Mani*, id est, Præfecturas, vocant. Sunt autem *Bamba*, *Songo*, *Sundi*, *Pango*, *Batta* & *Pemba*. Regia est, civitas S. Salvatoris, quæ ante *Banza*.

Monomotapa Regnum.

Monomotapa vocabulum significat Imperatorem; unde ipsi terræ, cui hic imperat, nomen inditum. Solum est fertile atque amœnum: amnes aurum, silvæ elefantos, magna copia producant.

Clauditur regnum ab *Ortu*, *Meridie* & *Occasu*

Occasu Oceano ; à Septentrione regno *Congi*, Abissinorum imperio & regione *Zangibar*, Longitudo ejus est inter duo maria Rubrum Æthiopicumque juxta Lunæ montes milliar. German. cccc. Latitudo inter Nili fontes & promontorium Bonæ Spei mill. ccc.

Caput regni ac sedes regum est *Monomotapa*, ad flumen S. Spiritus. Hinc versus Septentrionem mill. circiter L distat nobile ædificium, amplum atque antiquum, quadra forma ex ingentibus saxis constructum.

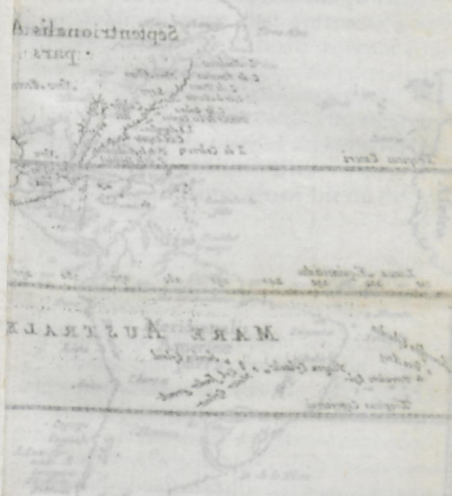
Zangibar & Aian.

Monomotapæ, qua Rubro mari perfunditur, continuatur *Zangibar* regio ; cujus partes *Casares* populi, Monomotapæ proximi, & regna *Mozambique*, *Kiloa*, *Mombaza* ac *Melinde*, ab urbibus singulis denominata ; quarum *Mozambique* in insula condita, celeberrimum est Europæis mercatoribus emporium. Sequitur versus Septentrionem juxta litus maris Rubri *Aian* regio, cujus partes duo regna *Del* & *Adea Magaduzxo*.

Insule ad Africam.

Insularum ad Africam terram maxima est in Rubro mari *Menuthias*, *Cerne* Plinio dicta ; nunc vulgo insula *Divi Laurentii*, & incolis *Madagascar*, id est, Lunæ insula, felici aromatum proventu dives, longitudine mill. German. ccl. lat. Lxxx occupans.

At in Atlantico Oceano contra Hesperium

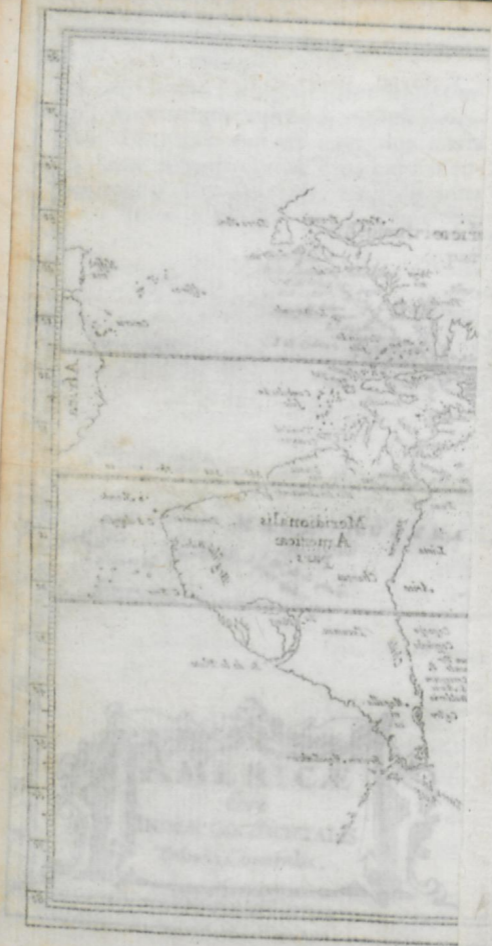

Septentrionalibus
partibus

MARK AUSTRIACA

AMERICA
sive
INDIE OCCIDENTALES
Tabula Geographica

rium promontorium, quod nunc est *Cabo Verde*, Hesperides sunt insulæ duæ, ultraque Gorgades, Gorgonum quondam domus: nunc in uniuersum *Islas de C. Verde* Hispanis dicuntur, hoc est, insulæ promontorii Viridis, Contra Mauritaniam sunt Fortunatæ, vii numero, quarum una Canaria vocitata, à multitudiue canum ingentis magnitudinis, ut auctor est Plinius. Unde uniuersæ Fortunatæ, nunc Canariæ dicuntur, Hispaniarum Regi subiectæ. Ultra versus Septentrionem est Cerne, nunc *Madera* dicta.

Atque hæc est totius Africæ brevis descriptio.

C A P. XI.

Summa America descriptio.

Perlustrato veteri terrarum Orbe, quæ prima erat continens, cupido nunc est atque cura, in Occidentem conuerso navis cursu, novas petere terras, novumque orbem, superioribus sæculis plane ignotum, cognoscere. Itaque ex Africa ab Nigri ostiis versus Occidentem brumalem mill. German. cccxxx profectis nova conspicitur terra; priori continenti magnitudine, si non anteferenda, certe æquiparanda. Eadem, si non continentem, sed utriusque insulas respicias, Europæ quam Africa propior, mill. c c navigatione inter Hiberniam & Canadam intercedente.

Jam inde antiquissimis temporibus cognitam fuisse Europæis, ex Platone simul atque

N

Dio

Diodoro Siculo probari potest. Apud Platonem in Timæo sacerdotes Ægyptii narrant Soloni Atheniensi, qui hoc circiter annis ante natum Jesum vixit, insulam fuisse quondam contra fretum Herculeum Africa simul & Asia majorem, nomine Atlantidem. postmodum vero immani terræ motu, ingentique unius diei ac noctis illuvione, sub vasto gurgitemersam fuisse, ac inde mare, quod eam insulam ac fretum Gaditanum interjacebat, immeabile & inscrutabile redditum, limo paulatim impediēte, quem insula subsidens præbuisset. Et Diodor. lib. v tradit, Phœnices, vetustissimis inde temporibus, quum extra Columnas Herculis Africæ litora legerent, ingentibus ventorum procellis, ad longinquos in Oceano tractus fuisse abreptos; ac per multos dies vi tempestatis jactatos, tandem ad Insulam pervenisse ingentis magnitudinis, in alto Oceani pelago contra Africam in Occasum versus jacentem: cujus solum amœnum ac frugiferum, & omnibus navigabilibus irriguum, sumtuosisque ædificiis instructum. Hæc sane insula ex situ ac magnitudine nulla alia esse potest, quam quæ nunc vulgo dicitur *America*: nec facile de ea neque Ægyptii Sacerdotes, neque Solon, qui librum de ea conscripsit, teste Strabone lib. 1, neque Diodorus, hoc confingere sive somniare potuerunt, quæ revera ita esse nunc satis compertum habemus. Auctor autem libelli de Mundo, qui ab aliis Aristoteli, ab aliis Theophrasto adscribitur, versio vero
 ejus

ejus Latina Apuleio, alias, præter hanc nostram, quam Europæ, Africæ & Asiæ nominibus distinximus, tradit esse insulas magnas, antiquissimi illi mortales haud dubie intellexere Americam & Magellanicam, Carthaginienses aditu illius insulæ cæteros Europæos prohibuisse, ibidem tradit Diodorus. Quando & qua de causa Pœni eam navigationem intermiserint, ita ut jam inde à Romanorum imperio ad superius usque ævum nihil de iis terris auditum vel adnotatum sit, plane incertum est.

Dicta nunc est tota hæc continens America, ab Americo Vesputio Florentino, qui Emanuelis Portugalliæ Regis auspiciis à Gadibus ann. 1492. profectus, primus ex Europæis (quantum memoria proditum) eam ingressus est. Quanquam hoc prior Christophorus Columbus Genuensis anno 1492. insulas Americæ Hispaniolam, Cubam, & Jamaicam adierit. Post hos frequentes in eam navigarunt Hispani, Galli, Angli: quorum alii aliis inibi regionibus detectis, nomina suâ qui que linguâ imposuerunt. Mediterraneorum cognitio parum certa est; maxime quæ versus Septentrionem. Maritimæ autem oræ Hispanorum armis maxima ex parte subactæ.

At eadem terra nonnullis India Occidentalis nuncupatur, quia eodem tempore, quo India Orientalis in Asia, hæc etiam detecta fuit; tum quod utriusque incolis similis ac pene eadem vivendi ratio: nudi quidpe utri-

que agunt. Includitur magno undique Oceano; ab Ortū Atlantico, qui vulgo *Mar del Nort* dicitur; à Meridie Magellanico freto, quo ab Australi terra dispeſetur; ab Occaſu Pacifico mari, vulgo *Mar del Zur*. A Septemtrione equidem litus Europæi nondum cognitum habent. at Concreto perfundi pelago neceſſe eſt; cum ab altera poli parte Aſia atque Europa, primæ continentis, ſive primæ magnæ inſulæ partes, ei objaceant; quæ & ipſæ eodem mari alluuntur. Longitudo ejus ſumma inter duo freta, *Anian* & Magellanicum, mill. Germ. cloclo cccc. Latitudo maxima inter promontorium vulgo *C. de Fortuna*, juxta fretum *Anian*, & promontorium vulgo *C. de Breton* in Nova Francia; mill. clocccc.

Dividitur univerſa in Septemtrionalem, quæ & Mexicana, & Meridionalem; quæ & Peruviana; exigua Iſthmo alteram ab altera diſcernente.

C A P. XII.

America Septemtrionalis ſive Mexicana.

America Septemtrionalis, quibuſdam Mexicana appellatur, à principe totius urbe *Mexico*. Longitudo ejus eſt inter fretum *Anian* & Iſthmum, quo Meridionalis ei annexitur, mill. cloclo. Latitudo eadem quæ univerſa.

Dimidia ejus pars verſus Occidentem

æſtivum

æstivum sita, introrsus plane incognita etiam nunc jacet; nec quidquam, præter litora, in ea detectum. Quin & totum Boreale universæ Americæ latus, in quantum versus polum extendatur, prorsus latet.

Alteram vero partem in regiones dividitur complures, quarum nomina sunt, Canada, Nova Francia, Virginia, Florida, Nova Hispania, Nova Granata, California; & in Occidentali latere ad fretum *Anian* duo regna, *Quivira* & *Anian*, unde freto cognomen.

Canada.

Canada à fluvio cognomine dicta, insulam partem continentis, parum adhuc constat. Quantum ejus cognitum est, dividitur in *Estotilandiam*, *Corterealem*, *Terram Laboratoris* & insulas adjacentes, ingentis magnitudinis: quarum præcipuæ, *Golejme*, *Beauparis*, *Mont de Lions*, & *Terra nova*, eadem & *Terra de Baccalass* dicta, ob ingentem hujusmodi piscium in ejus pelago multitudinem, qui etiam naves transeuntes retardent.

Solum Canada quantumvis acerrimis frigoribus obnoxium, eximie tamen fertile, aurique metallis dives. Incolæ satis ingeniosi & artium mechanicarum peritissimi, pellibus amicti degunt: ceterum Galliarum regis imperio subiecti.

Nova Francia.

Nova Francia à Gallis, Regis Francisci primi auspiciis detecta, præter raras segetes

& legumina quædam, omnium rerum inops, à feris ac quibusdam in locis anthropophagis, in universum idololatricis gentibus incolitur. Pars tamen ejus, quæ ad mare accedit, *Norumbega* ab urbe cognomine dicta, cœlo potitur salubri soloque fœcundo.

Virginia.

Novæ Franciæ jungitur Virginia; quæ à vico maritimo ejusdem vocabuli; vel, ut alii, à Rege *Virguina*, vel à Regina Angliæ *Elisabetha*, cujus auspiciis detecta, nomen accepit, ante *Apalchem* vocitata. Terra sterilis atque maligne culta: litus importuosum. Opidum est *Medano*.

C A P. XIII.

Florida, Nova Granata, California, Nova Hispania.

FLorida inter Virginiam & Novam Hispaniam porrecta, nomen habet à *Dominica Palmarum*, quæ *Hilpanis Pasqua de Flores* dicitur. Hoc quidpe die Portugallis detecta. Solo gaudet amœno ac feraci. At incolæ sunt barbari, sordidi, supraque humanum modum feri; vermibus, serpentibus alioque venenatorum animalium atque insectorum genere vescentes. Quare Hispani pariter atque Galli regionem hanc occupare sæpenumero nequicquam tentarunt. tandem *Hilpanis* cessit.

Nova

Nova Granata.

Caput hujus provinciae est *Granata* opidum, unde ei nomen. Incolæ & corpore, & animo reliquis Americanis candidiores justioresque.

California.

California, quæ inter finem cognominem (quem Hispani *Mar Varmeo*, id est, mare Rubrum vocant) & mare Pacificum ceu peninsula excurrens, solo est arido, sterili atque deserto.

Nova Hispania.

Novissima Septentrionalis Americae & Meridionali contermina est *Nova Hispania*, omnium amplissima longeque cultissima. Cælum habet, quamvis sub torrida Zona, clemens ac temperatum; solum auri, argenti, æris atque ferri metallis scatens, omnique animalium genere abundans, mare utrimque piscibus & ostreis margaritifera refertum. Regiones, in quas dividitur, præcipuæ sunt istæ: *Nova Galicia*, *Mechoacan*, *Mexicana*, *Yucatan*, *Guatimala*, & *Nicaragua*.

In *Nova Galicia*, coloniæ ab Hispanis deductæ sunt *Compostella*, *S. Spiritus*, *Conceptio*, *S. Michaël*, *Guadalajara*, *Culiacan*.

In *Mechoacan* caput regionis est opidum *Mechoacan*. Coloniæ Hispanorum *Fascuar* & *Valladolid*, egregia emporia; hoc etiam Episcopatu insigne.

Mexicanæ regionis caput est *Mexico* omnium Americanarum princeps; olim in medio lacus ingentis Venetiarum instar palis superstructa: postea ab Hispanis ad ripam ejusdem lacus translata satis culte nunc habitatur, ambitu sesqui mill. German. Sedes est Proregis quem Rex Hispaniarum mittit: item & Archiepiscopi. Imprimuntur heic libri, cuditurque moneta. Secunda ab hac est *Tescuro*; amplitudine Mexicum exæquans: dein tertia Anglorum civitas, lamificio maxime nobilis. Cæterum mons est in Mexicana regione ignibus perpetuis insignis.

Jucatan Chersonesus agro feracissimo incolas fert omnium bellicosissimos.

Guatimalæ caput est *Guatimala*; juridico conventu perpetuique præsidis præsentia celebris.

In *Nicaragua* opida sunt *Granata* & *Leon*.

C A P XIV.

America Meridionalis sive Peruviana.

Americæ Septentrionali xx circiter miliarium Germ. Istmo annectitur *America Meridionalis*, quibusdam *Peruviana* dicta, à Provincia *Peru*, omnium præstantissima. Ipsa ingens peninsula Africaque paullo minor, forma triquetra in tria panditur amplissima latera. Cuneorum unus Septentrionalem spectat Americam, alter Africam, tertius Magellanicam. Longitudo ejus patet Sep-

Septentrionem inter, & Meridiem, mill. Germ. c. l. b. Latitudo summa inter Occasum Ortumque lxxx. Regiones quibus distinguitur, sunt hæc: *Castella aurea, Bogota, Peruvia, Chili, Chica, Brasilia, Cayibana, Guiana, Biquiri*, omnes Oceano perfusa. Intus vero in Mediterraneis, Amazonum regio, *Paguan, Picora, Moxos, Uram, Charchas*. Fluviorum duo nobilissimi, *Maragnon*, qui & *Orelliana* & *Amazonicus*: & alter *Argentæus*, vulgo Hispanis *Riõ de Plata*.

Castella Aurea.

Castella aurea, vulgo Hispanis *Castilla del oro*, aspera atque inculta regio cœloque gravi, auri metallis abundat; unde & nomen. Opida insigniora in ipso Isthmo habet duo, diversis litoribus apposita, quorum unum vulgo *Nombre de Dios*, id est, Nomen Dei, mare spectat vulgo dictum *del Nort*; alteram *Panama*, mare Pacificum.

Peruvia.

Peruvia regio, vulgo *Peru*, omnium novi Orbis auri argentique metallis nobilissima, nomen accepit a flumine *Peru* mediam secante. Clauditur ab Oriente montium perpetuis jugis, à Meridie *Chili* regione, ab Occidente mari Pacifico, à Septentrione *Bogota* regione. Occupat longitudine inter Septentrionem & Austrum milliar. ccc. lxx, Latitudine inter Occidentem & Orientem clxx. Dividitur in Maritimam & Montanam.

Maritimæ opida clara sunt *Lima*, sedes Proregis & Archiepiscopi, cui subsunt Episcopi xv; & *Camana*. Montanæ insignia opida sunt *Cusco*, totius Provinciæ princeps, & *Quito*. *Potosi* auri metallis opulentissimum.

Chili.

Sequitur regio *Chili*, amplitudine Peruviam fere exæquans. Caput est opidum *S. Jacobi*.

Chica.

Chili regioni continuatur *Chica* regio, freto Magellanico affixa. In hæc Patagonum gens est stupendæ proceritatis, novem & summum decem pedum mensuram implens. Ex his quidam, Magellane (is primus in has oras delatus) inspectante, sesquicubitales sagittas citra nauseam per guttur ad stomachi fundum egere; hoc scilicet argumento corporis robur ostentantes.

Brasilia.

Brasilia vasta regio, ut quæ quartam Meridionalis Americæ partem obtinet, sacchari singulari atque ubere proventu maxime nobilis est. Præcipuum opidum est *Portus omnium Sanctorum*, præfecti totius provinciæ sedes. *Portus* autem celeberrimus est opidum *Pernambuco*; intus opida *Assumptio* & *Paraguata*.
Reliquæ

Reliquæ regiones introrsus aut non cognitæ aut obscuræ sunt; nullis ibi locis memoratu dignis.

C A P. XV.

De Insulis novi Orbis.

Insularum, quæ Americæ ab Oriente objacent, ingens est numerus. At harum nobiliores *Hispaniola*, & *Cuba*, & *Jamaica*.

Priores duæ ejusdem esse videntur magnitudinis, nisi quod hæc longior, illa latior. Occupat *Cuba* longitudine mill. cxc. latit. xxx. *Hispaniola* long. cxl. lat. liv. Opida in utraque compluria. Caput *Hispaniolæ* S. Dominicus: *Cubæ* S. Jacob; in hac est *Havana* celeberrimus Americæ totius portus.

Jamaica, quæ Europæis S. Jacobi dicitur insula, implet longitudine l. mill. lat. xx. Caput est *Sivilla*. Secunda ab hac est *Oristan*.

Atque hæc est brevis Americæ universæ explicatio.

C A P. XVI.

Magellanica.

Porro peractis duabus prioribus continentibus, restabat uti tertiam universi terrarum Orbis partem aggredieremur, illis amplitudine forsitan haud inferiorem. Verum cum etiam nunc nobis incognita jaceat, nec constet, continens una, an plures in insulas dissecta sit; nihil habemus in præsens, quod

BREV I A R I U M
T O T I U S O R B I S
T E R R A R U M,

Una cum serie Romanorum Imperatorum.

A U T O R E

P E T R O B E R T I O.

BREVIARIUM TOTIUS ORBIS TERRARUM.

ORBI S universus etsi nondum percognitus, nunquam tamen æque lultratus fuit, atque nunc est. Veteres enim Geographi Græci, Latiniq̃, & qui ab iis situm Orbis didicere, Poëtæ, Oratores, Historici, eas tantum Terras describere, quas norant, quasque judicabant esse habitabiles. Nos, multorum sæculorum ac plurimorum hominum experientia edocti, multa ipsis profite mur incognita: & quas illi orbis regiones crediderunt vel ob æstum, vel ob frigora desertas, eas nos multis locis incoli scimus. Partes ejus alii pauciores, ego sex pono: Arcticam, Antarcticam, Europam, Africam, Asiam, & Americam.

I. AD ARCTOAM pertinent 1. Regio Subpolaris incognita. 2. Groenlandia. 3. Spitsbergia sive *Nieuland*. 4. Islandia, quæ nunc subjecta est Daniae & Norvegiæ Regi. 5. Nova Zembla, cum Mari Hyperboreo, & fretis duobus, Waygaz, & Davis, quorum illud est Orientalius, hoc magis in Occalum vergit. Illo Batavi, hoc Angli fre-

tum.

tum Aniam adsequi, & in Indiam penetrare, nostra memoria, quamvis irrito haecenus conatu, aggressi sunt. Nec desunt qui fretum Anian omnino esse negent, terrasque Asiae & Americae dicant esse continuas, quos, quia experientiae testimonio refutare non possumus, in medio relinquemus; illud contenti monuisse Groenlandiam, quae ad gradum LXXX latitudinis accedit, gramina gignere herbasque virentes, à quibus & nomen accepit, quum Nova Zemla, quae quatuor gradibus est Australior, tota nuda sit & impascua, foetaque animalibus carnisvoris.

II. AD ANTARCTICAM referendae sunt vultae illae regiones, quae Polo Australi subjectae, longe lateque inde extenduntur per tres Zonas, Frigidam, Temperatam, & Torridam: commendabiles non tantum praedicatione Petri Ferdinandi de Quir Hispani, qui tractum illum magna parte ipse illustravit: sed etiam caeli solique constitutione, terrarumque amplitudine, aequant cum Europam & Africam simul sumtas.

III. EUROPA multo quam Africa aut Asia contractior, jam inde à Macedonibus & Romanis sedes imperii fuit; post Christum vero natum, domicilium quoque Orthodoxae Fidei. Patet ab Austro in Boream ad cccxv leucas majores. A freto autem Gaditano ad Tanaïm, hoc est, ab Occalu in Ortum dect. Circumscribitur Oceano Septentrionali, Atlantico, Mari Mediterraneo, Hellespontino.

Bosphoro Thracio, Ponto Euxino, Bosphoro Cimmerico, Maeotide, Tanais, & linea quæ à Tanais flexu porrigitur ad ostium fluminis Obii. In ea hodie dominantur varii. Insulas Britannicas regit Carolus, filius Jacobi Stuarti, qui primus Scotiae regnum Angliæ regno junxit. Hispaniam tenet Philippus IV, Philippi III filius, Philippi II nepos, Caroli V. Imperatoris abnepos. Gallia subiecta est Christianissimo nostro Regi Ludovico XIII, Henrici Magni filio. Germania Imperatorem habet Ferdinandum Austriacum, cui uxor Eleonora Mantuana. Norvegia & Dania subiectæ sunt Christiano IV Frederici F. Sueciam habet Gustavus Caroli F. qui pulso ob religionem Catholicam Sigismundo, Rege ac nepote suo, Joannis Regis filio, ipse regnum invasit, & filio suo Gustavo reliquit. Polonia & Lithuania præest Sigismundus, quem Sueciæ regno à Carolo patruo exutum diximus. Hungaria, Bohemia, Dalmatia, Croatia, & Slavonia Imperatori sub sunt, Græciam, Thraciam, Bulgariam tenet Turcarum Imperator, qui nunc est Sultan Amurath: Viciniores Asiæ partes habent Russus & Tattarus.

RELIGIO per Europam alibi Catholica est, alibi Hæretica & Apostatica. Catholicae Ecclesiæ caput est Romæ, successor B. Petri, Urbanus VIII, pietatis & eruditionis decus, cujus inter primas laudes merito ponendum est quod litteris amorem studium.

diumque Francorum conjunxit, sicut de Urbano III loquitur Froissardus. Catholici cum eo sunt, ejusque ut veri pastoris vocem agnoscunt; in Gallia, Rex noster Christianissimus, Filius Ecclesiae primogenitus, quem idcirco primo loco commemoro. In Germania, Ferdinandus Imperator; in Hispania, Philippus Rex, qui etiam in caeteris suis ditionibus nullam Religionem praeter Catholicam admittit. Sunt praeterea Catholici omnes Italiae Principes; adhuc, Duces Sabaudiae, Lotharingiae, Bavariae, & Electores Imperii Ecclesiastici.

In Magna Britannia viget adhuc Calvinistica secta, non quidem ad Puritanorum formulam, sive eorum qui cum doctrina ritus quoque Ecclesiae damnant: sed ad normam eorum qui fidem habent Genevensium, ritus Catholicorum: multum tamen sibi de praesentia Regis *Caroli* indole pollicentur omnes boni: augetque ipsorum spem conjugium cum sorore Christianissimi Regis nostri, bonis avibus nuper contractum: sperant enim voventque, & matris, & aviae summarum Heroinarum, & uxoris divinis virtutibus, fideique singularis exemplo, ipsum quoque Regem ab infami errore per Christi gratiam in viam veritatis & vitae revocandum esse, cum summa sua gloria, egregio Regni sui firmamento, & gaudio totius Ecclesiae: deprehensum est enim ipsum haud ita pridem benignius Catholicos habere coepisse. Sed nostra haec vota sunt. In Scotia plerique adhuc

huc ad Puritanos magis accedunt. In Hibernia, si vim adimas & minas, omnes Catholici sunt. In Dania, Suecia, Norvegia, Lutherani sunt: sed serpit clanculum virus Calvinisticum. In Polonia & Lituania Rex & plerique Proceres cum Clero & infinita manu nobilium, aliorumque civium & rusticorum turba, sunt Catholici; cæteræ religiones, ut sunt, Lutherana, Calvinistica, Arriana, Samosatreniana, Anabaptistica, tolerantur & exercentur palam; ne ipsa quidem Judaïca excepta. Bohemia habet Catholicos, sed etiam Hussitas, Valdenses sive Picardos, Lutheranos, Calvinistas, Judæos. Moravia præterea etiam Anabaptistas, quos superioribus annis Imperator Ecclesiæ militans subvertit. In Belgica, sive inferiore Germania, Provinciæ quæ Hispanorum Regi parent, sunt omnes Catholici; quæ vero ab ipso secesserunt, delato ad Ordinum statum jure majestatis, mutarunt quoque publice religionem, eamque exexerunt, quæ à Catholica quam longissime recedit. Viget ergo illic, pro hoc tempore Calvinismus, & quidem ad formulam Gomaristarum, damnatis nuper in Dordrechthano conciliabulo Arminianis, quorum ministri etiam oppressi, & vel finibus ejecti, vel in carceres conclusi sunt. Catholici tamen, Lutherani, Anabaptiste, Arriani, Samosatreniani, Brunistæ, ipsique adeo Judæi, sub specie libertatis tolerantur; sed minus omnibus Catholici. Verentur enim, ne, si sublato religionis dissidio pri-

scam

scam illam & Catholicam publice evehant, paulatim videantur ad Hispaniarum Regem, cum quo implacabile odium exercere cupiunt, accedere. In Helvetia Pagi quidam sunt Catholici, ut Lucernensis, Tugienſis, Suitensis, Underwaltensis, Solodurensis, Friburgensis, Uriensis: quidam Calvinistici, ut Tigurinus, Bernensis, Bassieensis. Habent autem hoc proprium Calvinista, ut statum, in quem irreplerunt, evertant, neque ante conquiescant, quam ipsi rerum potiantur. Irrifores, turbulenti, factiosi, disputaces, ingrati, arrogantes supra quam dici aut credi potest, hostes Catholicorum juratissimi, quique non tantum ipsi nihil conferunt ad repellendam imminentem Christianorum cervicibus Turcarum vim, sed etiam motis intestinis dissidiis bellisque impediunt alios Reges id conantes, quin & opes viresque ipsorum à communi hoste averſas in mutuam Christianorum perniciem concitant. Atque hoc ipsis est reformare Ecclesiam. In Turcia sunt Mahumetani & Græci Schismatici; quidam tamen etiam Catholici. In Russia Græci, Armenii, & Pagani.

OPES Principum ex annuo ipsorum proventu æstimantur. Francorum Rex xxx miliones auri creditur excedere. Hispaniarum Rex ex omnibus suis ditionibus non colligit ultra xix miliones. Rex Magnæ Britannia, quatuor: Polonia, tres: tantumdem Venetiarum Dux. Pontifex unum cum dimidio. Hetruscus duos: Sabaudus unum. Lotharin-

thatingus dimidium ejus. Rex Daniae cc millia coronatorum; Sueciae tantumdem. In Germania Imperium confert suo Imperatori lex milliones auri: Valet autem millio decies centena millia coronatorum.

LINGUÆ per Europam præcipuæ sunt tres: Romanismus apud Italos; Gallos, Hispanos, Teutorismus apud Helvetios, Germanos, Bavaros, Suecos, Norvegos, Danos, Anglos, & plerosque Belgas. Slavonismus in Slavonia, Polonia, Bohemia, Hungaria. Habent autem singulæ regiones in sua lingua diversas iterum dialectos. In quibusdam vero locis linguæ audiuntur, quarum nullum est cum cæteris commercium, ut in Britannia, Armorica, Navarra, &c.

INSULÆ BRITANNICÆ sunt plures. Minores quidem Orcades xxx, & Hebrides xxiv. Majores vero duæ, Hibernia, & Albion, sive Magna Britannia: juxta quas sitæ sunt insulæ, Mon, *Anglesey*, *Veetis*; & Gallico littori appositæ, *Jersey*, & *Guernsey*; in quibus vocibus ultima syllaba *ey* insulam significat.

HIBERNIA, *l'Irlande*, veterum Scotia est; Lacum præcipuum habet Emensem, cui vicinum est Purgatorium Patritii. Fluvii sunt plures, quorum quidem maximus Sannovius; nobilitatur tamen præ cæteris Avenlisius; ob Dublinum urbem Regiam & Archiepiscopalem: cujusmodi etiam sunt Armachia, Cassilia, & Toam. Hi quatuor Archiepiscopatus habent sibi subjectas sedes xxxix suffraganeas.

MA.

MAGNA BRITANNIA, cujus situm Ptolemæus infeliciter descripsit, dividitur in Scotiam, quæ Boream respicit; Angliam, quæ Austrum; & Walliam, quæ Occasum. SCOTIA, *l'Ecoffe*, annes habet Tinam, Escam, Lethum: Montem Grampium: Silvam, Caledoniam: Lacum Nefsum: Urbem Regiam Edenburgum: Scholas Andreapolim & Alberdoniam. Promontorium Boreale Orcas, *Dunsbyhead*.

ANGLIA, *l'Angleterre*, nomen traxit ab Anglis Saxonibus: fluvios famosos habet Tamisim, & Sabrinam, quarum illa Londinium alluit, *Londres*, urbem Regiam: hæc Glocestriam. Promontoria sunt, Cantium, *Kent*, & Nerium, *Cornouaille*, Archiepiscopi duo, Cantuariensis, *Casterburi*, & Eboracensis, *Yorck*. Ille est Primas regni, habetque suffraganeos XXII. Hic tres duntaxat. CAMBRIA sive Wallia versus Occasum porrigitur ad mare Hibernicum, ab eaque Primogeniti Regum dicuntur Principes Walliæ. Portus versus Orientum est Dubris, *Douvre*, ex adverso Calisii: versus Occasum est *Pleymuth*: sunt & alii passim portus Santwyck, *Gravesand*, *Colcester*: Merces Britannicæ sunt, Stannum, lana, pannus, cervisia; nam aurum argentumve exportare fas non est. Lupos vero insula tota non habet.

HISPANIAM, quæ avorum nostrorum memoria cœpit foris inclarescere, quum antea vix ipsa sibi adversus incurSIONES Pœnorum, Romanorum, Gothorum, Vandalorum, Sarace-

Saracenorum iufficeret, Romani in Citeriorem & Ulteriorem dividere; quarum illa Tarracoenfis dicta fuit; hæc habuit Bæticam & Lufitaniam. Illam à Vandalis vocamus hodie Andalufiam; hanc à portu Calæ Portugaliam. Montes Pyrenæi Hispaniam feperant à Gallia: cætera ambit mare. Ad fauces freti Gaditani (quod nos vocamus *l'Efroit de Gibraltar*) eft Calpe mons, quem Saraceni vocant *Gibal Tarif*, quafi dicas, montem *Tarif*; refpondetque ei in Africa *Abyle* mons, quem nunc vocant *Ceutam*. Montes iftos dixerunt antiqui Columnas efle Herculis, à quo & fretum ipfum perfoffum crediderunt. Flumina quæ in mare Ibericum exonerantur, funt, *Tholobis*, *Tarderat*; Rubricatus, *Lobregat*; *Iberus*, *Hebro*; *Durias*, *Guadalviar*; *Sucro*, *Xucar*; *Terebus*, *Segura*; *Tadet*, *Guadalentin*. Nam in Oceanum influunt *Bæris*; *Guadalquivir*; *Anas*, *Guadiana*; qui medio curfu mergitur, ac poft decem leucas iterum erumpit: *Tagus*, *Tajo*; *Munda*, *Mondego*; *Durius*, *Ducro*; *Minius*, *Mingo*: Regna Hispaniæ divifa olim inter plures fuere; ac tunc quidem nemo erat illorum, qui non Francorum Regibus libenter adfurgeret, inque adverfis rebus ipforum falutarem opem imploraret: nunc omnibus illis regnis ad unum caput reductis, auctaque aliunde potentia, crevit cum fortuna animus, eoque tandem devenit, ut plura adhuc adpetat. Regna hæc funt. *Granata*, cujus urbs primaria à Saracenis condita, idem nomen habet. *Andalu-*

dalusia, in qua eminent *Hispalis*, *Seville*, *Nebrissa*, *Corduba*, & *Iaen*. *Estramadura*, in qua *Pax Julia*, *Badaios*; *Augusta Emerita*, *Merida*, ad *Anam* utraque. *Murcia*, in qua *Carthago nova*, *Cartagena*. *Valentia*, in qua urbes, *Valentia*, & *Illice*, *Alicante*. *Catalonia*, in qua *Dertosa*, *Barcino*, *Tarraco*, *Emporiae*, *Arragona*, in qua *Cæsaraugusta*, *Saragossa*, *Ilerda*, *Lerida*, *Oëgelis*, *Uyzel*: *Olea*, *Huesca*. *Guipuscoa*, in qua *Tolosa* & *Flaviobriga*, *Fuentaravie*. *Biscaya*, in qua *Flavionavia*, *Bilbao*. *Asturia*, in qua *Oviëdum*: *Galecia*, in qua *Compostella*, *S. Iago*. *Legio*, quæ urbem habet ejusdem nominis. *Castellanova*, in qua *Toletum* & *Madridum*. *Castella vetus*, in qua *Salmantica* & *Valedolit*. His accessere *Navarræ* pars, in qua *Pampelo*, *Pampelune*; & *Portugallia*, in qua Urbes: *Olisippo*, *Lisbone*, ad *Tagum* flumen; *Comimbriga*, *Coymbre*, *Ebora*, *Evora*. *Algarbia*, in qua *Silvis*, & *Tavila*. *Insulæ vicinæ Hispaniis* sunt, in *Oceano* quidem *Gades*, *Cadix*: in *Mediterraneo* vero, *Gymnesiæ* sive *Baleares*, *Majorica*, & *Minorica*, cum *Ebyso* quæ nunc *Ivica* dicitur; minores volens prætereo.

Titulus Regis sic fere concipitur; *Philippus* Dei gratia Rex *Castellæ*, *Legionis*, *Arragoniæ*, utriusque *Siciliæ*, *Hierosolymæ*, *Portugalliæ*, *Navarræ*, *Granatæ*, *Toleti*, *Valentiæ*, *Galiçiæ*, *Majoricæ* & *Minoricæ*, *Hispalis*, *Sardinia*, *Cordubæ*, *Corficæ*, *Murciæ*,
Jaen,

Jaen, Algarbiæ, Algeriæ, Gibraltar, Insularum Canariæ, Indiarum Orientalis & Occidentalis, Insularum & continentis Oceani: Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Limburgi, Luxemburgi, Geldriæ, Mediolani, &c. Comes Habsburgi, Flandriæ, Tirolis, Barcelona, Arthesiæ, Hannoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Namurci, Zutphaniæ, &c. Marchio Imperii, Dominus Biscariæ, Frisiæ, Mechliniæ, Trajecti, Transilvaniæ, Groningæ: Dominator in Asia & Africa.

GALLIA, *la Gaule*, quæ & ante Romanos belli gloria per Orbem claruit, & sub Romanis per diu habuit Imperii sedem Augustæ Trevirorum, Pyrenæis, Oceano, Rheno, Alpibus, & mari Mediterraneo clauditur. Hæc à Romanis initio tributa fuit in Citeriorem & Ulteriorem: illius pars Cisalpina sive Italica, ab habitu gentis vocata fuit Togata: Transalpina vero pars vicinior dicta fuit Provincia Narbonensis, fuitque Braccata; Reliquam omnem Galliam quæ Comata adpellabatur, divisit Cæsar in partes tres; Aquitanicam, Celticam, quæ postea Lugdunensis vocata est, & Belgicam: nam Provinciam Narbonensem, quæ jam tunc Romanis parebat non accensuit ille Gallia à se vincendæ. *Franci* partem illam quæ ipsorum armis subacta fuit, adpellavere *Franciam* occidentalem: ad discrimen scilicet Franciæ orientalis, quæ est in Germania. Itaque Aquirania initio Francia non fuit. Burgundiæ Sequanica, *la*

O,

Fran-

Franche Conté, nunc non est Francia. Hodie enim Franciam vocamus, eam omnem Galliam, quæ Regi nostro subiecta est. Et quia de veteri illa dititione partes Rheno, Scaldi, Mosæ, ac Mosellæ vicinæ jam pridem abraſæ sunt; facile est videre quantum imminutum sit Francorum prædium. Eam ergo hodie ab Italia separat adhuc antiquus limes: à Sabaudia Rhodanus; Araris à Burgundia; Mosella à Lotharingia, & Ducatu Luxemburgensi; *Aa* rivulus à Flandria. Amnium alii in Mediterraneum influunt, ut Varus, *le Var*, Argentæus, *Argent.* Rhodanus, *le Rosne*. Ledus, *le Loir*. Arauraris, *Erbault*. Obris, *l' Orbe*. Atax, *l' Aude*; è quibus Rhodanus recipit ripa dextera Ararim, *la Saone*, Eriduam, *l' Erieu*, Ardescham & Vardonem, *le Guard*: sinistra Isaram, *l' Iser*; & Druentiam, *la Durance*. Arar excipit Loignionem & Dubim *le Doux*. In Oceanum vero se exonerant, Atyrus, *l' Adour*; Garumna, *la Garone*; Carantonus, *la Charente*: Altitio, *l' Antye*; Semagna, Ligeris, *la Loire*; Orna, *l' Orne*; Sequana, *la Seine*; Somona, *la Somme*; Scaldis, *l' Escault*; Rhenus, *le Rin*. Atyrus duos Gavos recipit ex Pyrenæis devolutos. In Garumnam influunt lava quidem Savus, Gimovus, Ægircius, *le Gers*, & Balisa. Dextera vero, Tarnis, *le Tar*; Oldus, *Lot*; Duranus, *la Dordogne*. In Ligerim, Elaver, *l' Alier*; Vigenna, *la Vieme*, Anger, *l' Indre*; Caris, *le Cher*; Maduava, *le Meyne*, qui recipit Sartram, Huinam, & Ledum

dum *le Loir*. In Sequanam, Matrona, *la Marne*; Icauna, *Ionne*; Alba, *l' Aube*; *Æsia*, *l' Oise*. In *Æsiam*, Axona, *l' Aisne*, qui recipit *Basilam*, *le Vesle*. In Scaldim Legia, *Lys*; Scarpa, *l' Escharpe*, Dendra, & Demera. In Rhenum, Mosa & Mosella. Postremum, plures habet sola Gallia fluvios opportunos, & fluminibus impositos pontes, quam reliqua omnis Europa. Montes Gallia præcipui sunt Pyrenæi, Alpes, Gebennæ, Vogesus, Jura; Alpium alia sunt Maritimæ, alia Graiæ & Coctiæ, alia Penuinæ, quæ à Penno Deo nomen habent. Herculem Graiis, Annibalem Coctiis in Italiam venisse constat. Fuit autem Francorum Regibus id semper curæ, ut per Alpes plures ipsis aditus paterent in Italiam. Lacuum maximus est Lemanus. Divisiones alias Gallia, quæ sub Romanis, Gothicis, Francisque primæ, secundæ ac tertiæ stirpi, fuere, nunc omitto, contentus præsentia referre. *Francia* igitur, si eam seorsim à partibus iis quæ abrahe sunt, spectes, variè dividi potest, per Diccēses, per Parlamenta, per Provincias, per Censum. Harum primæ, non tantum quia vetustissima est, sed etiam quia maxime proportionata, minimeque obnoxia mutationibus, nos nunc instemus. Sub Imperio igitur Christianissimi Regis nostri sunt, 1. Diccēsis Lugdunensis, ad Rhodani & Aratis confluentes, cujus Præsul vocatur Cleri Gallicani Primas. 2. Rothomagensis ad Sequanam, in Normannia, quæ est Lugdunensis secunda. 3. Turonen-

sis, ad Ligerim quæ est caput Britannia, in Lugdunensi tertia. 4. Senonensis ad Icaunam, habet in se Lugdunensem quartam, à qua resecta est, & in Metropolim erecta, Lutetia Parisiorum. 5. Treverensis ad Mosellam suffraganei sunt in Francia, Metensis, Tullensis, Verdunensis, omnes in Belgica I. Ipse autem est Elector Germanus. 6. Vesontinus ad Dubim extra Franciam est: ejus suffraganeus tamen Bellacensis paret nostro Regi, in Lugdunensi quinta. 7. Rhemensis, Dux & Pars Franciæ, est in Belgica secunda, ad Basilam flum. 8. Viennensis prima est ad urbem ejus nominis ad sitam Rhodano. 9. Ad Arbonam quæ Ataci prætexitur, est pars una secundæ Viennensis. 10. Ad Tolosam, & quæ Garunnæ est apposita, pars altera. 11. Ad Aquas Sextias, *Aix en Provence*, pars una tertiæ Viennensis. 12. Ad Arelaten, *Arles*, pars altera. 13. Ebrodunensis, *Embrun*, est quartæ Viennensis. 14. Biturica; *Bourges*, Aquitaniæ primæ, diciturque ejus Præsul utriusque Aquitaniæ primas. 15. Burdegala, *Bordeaux*, Aquitaniæ secundæ, ad Garunnam. 16. Auscii, Aquitaniæ III ad Ægircium flumen. 17. Avenio cessit Pontifici.

Nec fuerit abs re, breviter hoc loco ostendere, quænam in Gallia civitates Episcopales quibus Metropolitibus subjectæ sint. Habet ergo *Lugdunensis* Archiepiscopus suffraganeos I. *Eduensem* sive *Augustodunensem*; *Autun*; *Lingonensem*, Ducem & Parem Franciæ, *Langres*; *Cabillonensem* ad *Aram*,

rim, *Chaalons sur Saosne*; *Matilconensem*,
Mascon. Rotomagensis, *Iex*, *Baiocassinum*.
Baieux; *Abrincatensem*, *Avranche*; *Ebroi-*
censem Ebreux; *Sagiensem*, *Seex*; *Lexovien-*
tem, *Lixieux*; *Constantinura*, *Coutances*.
Turonensis IX. *Cænomanensem*, *Mans*, ad
Sar:ram annuam; *Redonensem*, *Renes*; *An-*
degavensem, *Angers ad Meduanam*; *Nanne-*
tem. Nantes, ad *Ligerim*. *Corilopitentem*,
Cornouaille. *Venetensem*, *Vannes*; *Briocensem*,
S. Brieu; *Macloyensem*, *S. Malo*; *Li onensem*,
S. Paul de Leon; *Tricoriensem*, *Triguier*, &
Dolensem, *Dol*, qui quondam Archiepiscopi
titulum ac dignitatem gessit. *Senonensis tres*,
Autissiodorensem, *Auxerre*, ad *Icaunam*;
Trecassinum, *Troyes en Champagne*, ad
Sequanam. *Nivernensem*, *Nevers*. nam,
P A R I S I E N S I S cum subjectis *Carnu-*
tensi, *Chartres*; *Aurelianeusi*, *Orleans*; &
Meldensi, *Meaux*; à *Senonensi* relectæ sunt,
anno MDCXXIII. *De Treverensi* ejusque tri-
bus *suffraganeis*, deque *Vesontino*, jam di-
xi. *Rhemensis* *suffraganei* sunt octo, *Suessio-*
nensis, *Soissons*; *Catalaunenlis* ad *Matronam*,
Comes & Par, *Chaalons sur Marne*; *Lau-*
dunensis, *Dux & Par* *Franciae*, *Laon*. *Sil-*
vanectensis, *Senlis*. *Bellovacensis*, *Comes &*
Par *Franciae*, *Beauvais*: *Ambianensis*, *A-*
miens. *Novomensis*, *Comes & Par*, *Noyon*;
Bononiensis in *Pago Gesloriaco*, *Boulogne*
sur mer: nam *Morinensis* sive *Tervanensis*,
Tervanne, itemque, *Cameracensis*, *Cam-*
bray, *Atrebatensis*, *Arras*, & *Tornacensis*,

Tournay, jam inde ab anno MDXXV, translato ad Burgundum jure omni Politico, Ecclesiasticam quoque subjectionem Rhemenſi averterunt. *Viennensis* Metropolis habet ſibi ſubjectos Episcopos, *Genevenſium*, *Geneve*, cujus ſedes ob civum hæreſi infectorum rebellionem translata eſt *Anicium*, *Sabaudia* opidum, *Anicy*; *Gratianopolitanum*, *Grenoble*, ad *Isaram*: hanc autem urbem vocat *Cicero* in *Epistolis* *Cularonem*; *Albenſem* ſive *Vivarienſem*, *Viviers*; *Dienſem*, *Die*; *Valentinienſem*, *S. Ieande Morienne*. *Narbonenſis* habet ſuffraganeos novem, *Biterrenſem*, *Beziers*; *Agathenſem*, *Agilo*; *Carcaſtonenſem*, *Carcaſſonne*; *Neimaulenſem*, *Nismes*; *Lutevenſem*, *Lodeſve*; *Monſpeſſulanum*, *Montpellier*, qui olim fuit *Magelonæ*, in ſtagnis *Volcarum*, *S. Pontii Tomeriarum*, *S. Pont de Tomiere*; *Alectenſem*, *Alet*; & *Ucetenſem*, *Uſez*. *Toloſanus* habet ſeptem; *Apamienſem*, *Pamieres*; *Mirapicenſem*, *Mirrepoix*; *Montis Albani*, *Montauban*, *Vaurenſem*, *Vaur au pais de Lauraguis*; *Lombarienſem*, *Lombex*; *S. Papuli*, *S. Papoul*; & *Rivenſem*, *Rieux*. *Aquiſextienſis* habet quinque: *Aptenſem*, *Apt*; *Reienſem*, *Ries*; *Fo-rojulienſem*, *Frejuls*; *Vapincenſem*, *Gap*; *Ciſtaricenſem*, *Selteron*. *Arelatenſis* præeſt quatuor ſuffraganeis, *Maſſilienſi*, *Marſeille*; *Tricaſtino*, *S. Paul de Tricaſtin*; *Telonenſi*, *Tolon*; & *Arauſionenſi*, *Oranges*. *Ebrodunenſi* ſubjecti ſunt ſex, *Dinienſis*, *Digne*; *Grat-*

Grassensis, *Grasse*: cujus olim sedes fuit Antipoli, *Antiboul*; Venciensis, *Vences*; Glandatennensis, *Glandeves*; Senetensis, *Sanes*; & Nicensis, *Nice*. *Bituricensis* habet suffraganeos undecim; Claromontensem, *Clairmont en Auvergne*. *S. Flori*, *S. Flour*; Ruthenensem, *Rodez*: Vabrensem, *Vabres*: Caduensem, *Cahors*; Lemovicensem, *Limoges*; Tutelensem, *Tulles*: Mimatensem, *Mande*; Albiensem, *Alby*: Castrensem, *Castres*: & Aniciensem, *Puy en Velay*. *Burdegalensis* Archiepiscopi suffraganei sunt novem: Aginensis, *Agen*: Enculismensis, *Angoulesme*; Santonicus, *Saintes*; Pictaviensis, *Poitiers*; Petrocoriensis, *Perigueux*: Condomensis, *Condon*: Maleacensis, *Malezais*: Luxionensis, *Luçon*, & Sarlatensis, *Sarlat*. *Auscus* vel *Auxitanus* habet suffraganeos decem, *Aquensem*, *d'Acqs*: *Lectoratensem*, *Laietoure*: *Convenentem*, *Conseran*: *Adurentem*, *Aire*: *Vasatensem*, *Baxas*; *Lescariensem*, *Lescar*; *Tarbensem* in Castris *Bigorris*, *Tarbes*; *Oleronensem*, *Oleron*; & *Baionensem*, sive *Boatum*, *Baione*: nam *Elusa* jam pridem esse desinit: *Pampelo* vero retracta est ad *Hispanos*. Pares sæculares cum titulo Ducali sunt, *Burgundus*, *Normannus* & *Aquitanus*: cum titulo vero Comitatuensi, *Flander*, *Tolosanus*, & *Campanus*.

FRANCOS autem imprimis commendant ista. *Zelus Religionis Catholicæ*: nusquam enim terrarum ardentius *Deus* ab omni sexu, ab omni ætate, ab omnibus ordini-

bus colitur, & quidem sine ullo vel fuce vel inquisitione: In Gallia se primum exseruit sub Constantino publica Christiani nominis professio, fugato Paganismo. Primus Europæ Regum Chlodovæus Christi fidem in Gallia amplectus est. Primus Carolus Magnus, ut nutantem in Occidente fidem Catholicam stabiliret, Imperium Francorum instituit. Plures Martyres habuit sola Gallia ob Christi nomen, quam cætera omnis Europa. Nusquam alibi plura ob commune Ecclesiæ bonum Concilia celebrata sunt. In Gallia præcipuorum Cœnobiorum sunt origines, Cisterciensium, Clarevalleusium, Præmonstratensium, Cluniacensium, Grandimontensium, Carthusianorum, quorum propagines in reliquam Europam, imo & terrarum Orbem postea deductæ sunt. Franci Romanos Pontifices, ut Ecclesiæ Christianæ parentes, nudos de suis bonis ditavere; oppressos defendere; ejectos excepere; fugatos restituere; quodque omnium Gentium erat officium, soli præstitere: ob quas res merito Reges Franciæ dicuntur Christianissimi, & filii Ecclesiæ primogeniti. Habet quidem Francia ex suis nuper ortos visceribus hæreticos Calvinistas, sed solos, & quis unquam ager sine lolii mixtura; habet ergo, sed non probat; habet, sed ut formosa facies verrucam: ut Israëlita in terra sancta Philistæos; ad fidei suæ exercitium, exigentibus ita adhuc peccatis nostris, denique in spem ipsorum conversionis. 2. Commendat etiam Francos Monarchiæ duratio, jam enim MCC
anni

anni sunt, quum Reges Regibus perpetuo succedunt, & quidem præcipuis virtutibus insigniti: alii quidæ Sancti audiunt, alii Fortes, Intrepidi, alii Clementes, alii Augusti, alii Iusti, alii Casti, alii Prudentes: IN LUDOVICUM hodie regnantem Deus plena manu omnia ista bona simul congeffit, addita insuper singulari in rebus gerendis Felicitate. 3. Commendant insuper Francos divinæ defensionis miracula: nunquam enim deseruit cœlestē Numen: excitata etiam desperatissimis rebus ad viros animandos virguncula. Quam fuerit stupenda Gallix post excessum Henrici III, Regis Christianissimi, ex circumstantibus malis liberatio, sciunt & testari possunt, qui tunc vixerunt. 4. Adde legum Sanctitatem; ex Gallia quippe cæteræ ferè Gentes per Europam traxere Rerum publicarum suarum administrandarum exemplum. Qui Senatum Parisiensem videt, habet, unde sibi repræsentet Amphictyonum gravitatem, Arcopagitarum dignitatem, Senatus Romani splendorem & majestatem. 5. Adde sanctitatem, eruditionem, modestiam Cleri. 6. Adde toto regno florentes litteras, artes, sapientiam. Una Parisiensis Schola plurimarum per Europam est mater: ex caprofecti P. Lombardus, Albertus Magnus, Thomas Aquinas, & miraculum orbis Jul. Cæsar Scaliger. Debent litteratores Budæo, Turnebo, Erasmo, Passeratio. Debent Cujacio, Alciato, Tiraquello, Jureconsulti: Fernelio, Dureto, Riolano, Medici, Aurato & Ronfardo Poëtæ. Mureto. Oratores: B. Hilario & S. Bernardo

Theologi : Orontio, Mathematici ; Fremelio pictores : Imperatores denique & belli Duces Henrico Magno. 7. Neque omittenda est morum comitas. Huc ergo tanquam in veram humanitatis scholam mittitur quotannis ex omnibus orbis partibus selecta nobilitas, ut cum lingua civilem vivendi modum posita barbarie addiscat. 8. Addam postremo loco ubertatem & felicitatem soli, cujus tria sunt signa certissima : primum, evectiones & exportationes fructuum merciumque dominatarum, tritici, inquam, salis, vini, olei, lanarum, croci, glasti, ferri, telarum, merciumque manufactarum : Secundum, frequentia portuum, versus utrumque mare, interius & exterius, urbiumque nihilominus à mari remotarum amplitudo & multitudo. Tertium, civium copia. Hisce rebus fit, ut una Gallia plura valeat regna.

Sunt etiam in *Gallia Belgica* Germaniæ duæ Cisrhenanæ, diversæ à Germania magna; Dividitque illas Mosella fluvius, quem Ptolemaus Obrintum vocat. In *Germania Superiore* sunt Helvetia, Alfatia pars Cisrhenana, Lotharingia, Palatinatus pars cum agro Moguntiaci. In *Germania Inferiore* sunt Treveri, Leodienteses, Mursenses, Cleveses, Bergenses, Juliacentes, Batavi, alique, quos omnes, jura quæ habent, & privilegia, & arma, à Francorum regibus tenere nemo gentium ignorat. Hodie promiscue vocant Provincias Belgicas. & Provincias Germaniæ inferioris, eas omnes, quas Bûrgundionum Dux, qui

qui nunc est Rex Hispaniarum, ut patriam hæreditatem vel habet, vel repetit; quamvis illarum nonnullæ trans Rhenum in Germania Magna sitæ sint. In Gallia numerantur, *Ariesia*, cujus Metropolis Atrebatum: *Flandria*, in qua Gandavum, Brugæ, Ipræ, Insulæ, Duacum, *Hammonia* habet Valentianas, & Montes. *Luxemburgum*, *Limburgum*, *Namurcum*, *Cameracum*, *Mechlinia*, habent urbes singulæ suorum nominum. *Zelandia* quoque tota Gallica est, ad ostia Scaldis constatque pluribus insulis, quarum nobilissima est *Walachria*, habens opida portusque, *Vlissingam*, *Middelburgum*, *Veriam*, *Armudam*, Trans Rhenum in Germania Magna, sunt *Frisia Occidentalis*, quæ urbes habet *Alemariam*, *Enchusam*, *Hornam*, aliasque; *Frisia* simpliciter ita dicta, est in Germania magna, habetque *Leovardiam*, *Harlingam*, *Doccomium*, *Franckeram* urbes præcipuas. *Groninga*, urbem habet cognominem. *Geldria* habet *Rurmundam*, & *Arnemium*. In *Transisalaria*, *Overysjel*, sunt *Daventria*, *Campi*, *Swolla*. Ultima Transrhenanarum Provinciarum in Germania inferiore est *Zutphania*. Ex utraque Rheni parte sitæ sunt *Hollandia* & *Ultrajectum*, *Utrecht*. Illius urbes sunt *Dordrechtum*, *Harlemum*, *Delfum*, *Leida*, *Amsterdamum*, *Gouda*: Hujus, *Trajectum*, civitas Archiepiscopalis, & *Amersfordia*. Habent autem singulæ Provinciæ Curias suas supremas, in quibus jus dicunt peremptoriè, & à quibus non datur provocatio. Quæ autem est

Hagæ Curia Ordinum Generalium, ea tantum decernit de rebus ex communi confœderatione ad bellum, pacem, & navigationes pertinentibus. Gubernator Hollandiæ, Zelandiæ, & Westfrisiæ post excessum Mauritiï Nassovii, est Henricus ejus frater, Princeps Arausionensis. Gubernator Geldri & Trajecti est Ernestus Nassovius.

HELVE TII, *les Suisses*, Pagos XIII tenent, ut sunt, Tigurinus, *Tzurich*, Bernensis, Lucernensis, Urensis, Surenensis, Underwalt, Tugensis, Glaronensis, Basileensis, Friburgensis, Salodurensis, Abbatiscellensis. *Valesii* oram tenent quæ inter Rhodani fontes & lacum Lemanum interjecta, montibus utrimque cingitur: urbs præcipua est Sedunum. *Alsatia* est Argentoratum: *Nemetum* Spira; *Vangionum* Wormatia. *Palatinatus* habet cis Rhenum in Gallia Frankendaliam & Neostadium.

GERMANIA MAGNA sive Transrhenana nunquam à Romanis exacte cognita, nedum subacta fuit. Eam omnem Franci hodie ex una ejus gente vocant Alemaniam: Sunt enim Alemanni siti ad fontes Danubii: nomen habent vel à viris nam *man* virum significat, ut in Nortman, Herman, Karolman, Duitzman; vel ab Aleinone amne ejus tractus. Debet autem Germania Imperium suum Francis; nunc, de voluta per Saxones & Suevos ad domum Austriacam gubernatione, paret Burgundioni. Terminatur Rheno. Vistula, Oceano, ac Danubio. Amnes habet præter

præter eos quos jam dixi, Vidrum, *le Vecht*, Amasim, *l'Embs*, Visurgim, *le Weser*, Albim, *l'Elbe*, Oderam, *l'Oder*. In Rhenum influunt ex parte Germanica Nicer, *le Necker*, ubi sunt, Reutlinga, Tubinga, Sturgardia, Helt.runna. & Heidelberga, *Mænus, le Mein*, ubi sunt Bamberga, Wurtzburgum quam vocant Herbipolim, ac denique, Francofurtum. Lupia, *la Lippe*, ad quem sunt Paderborna & Lipstat. In Visurgim se præcipitant Fulda, Adrana, Alara. In Albim se exonerant parte dextera Elstera, & Havela; læva, Molda, & Sala. Sunt autem in Germania Regna aliquot, & Ducatus, & Comitatus, & Marchionatus. Regna sunt, *Norwegia*, in qua Berga; *Suecia*, in qua Stocholmia, *Dania*, in qua Hafnia, *Koppenhagen*; *Bohemia* in qua Praga, ipsumque insuper REGNUM GERMANIÆ. Ducatus præcipui sunt hi, *Saxonia Superior & Inferior*, quarum hæc habet Ducatum Lawemburgicum, Lüneburgensem, cui vicinus Episcopatus Halberstadensis, & Meckleburgensem cum Ducatu Brunsvicensi, cui uic præest Ulricus, frater Christiani Halberstadensis. Illa Electoratum Saxonicum, cum Misnia, & Lusatia: nam Westfalia, quæ Saxonix quondam fuit, nunc alios Dominos habet. Electoratum nunc præest Joannes Georgius, cujus aula Dresdæ. Dux Wirtebergicus in Suevia habet Tubingam & Stutgardiam ad Nicrum fluv. Dux Bavarie habet Ingolstadium & Ratisbonam ad Danubium. Dux Silesiæ Vratislaviam, *Prestaw*,

ad Oderam. *Dux Holsatiae* Sleswicum, Se-
genburgum. *Wurceburgensis Dux* præest
Franciæ Orientali, in qua est Bamberga. *Co-*
mites præcipui sunt isti: *Palatinus*, *le Comte*
Palatin; habens cis & trans Rhenum, item-
que ad Danubium amplas ditiones. *Inferioris*
Palatinatus caput est Heidelberga: *Superioris*
Amberga: utrique nuper, adsumpto etiam
Electoris titulo præest Maximilianus *Dux*
Bavariæ, post ejectum rebellionis titulo *Fre-*
dericum Palatinum, *Jacobi Britanniae Regis*
generum: factum id solemniter *Ratisbonæ*
anno MDCXXXIII, die 23 Februarii. *Comi-*
tes Embdensis & Oldenburgicus *Frisiis* vicini
sunt, pertinentque ad *Frisiam Orientalem*.
Landgraviatus Hassiæ habet *Casseliam &*
Marpurgum, cui præfuit *Mauritius Calvi-*
nista; nam *Darmstadiensem* habet *Ludovi-*
cus, cui etiam adjudicatum est *Marpurgum*.
In *Thuringia* est *Erfordia*. *Marchionatus*
Brandenburgicus *Sarmatis* initio oppositus
fuit, nunc est *Electoatus*, præest *queilli Geor-*
gius Guilhelmus. In eo *Marchionatu* est *Ja-*
gerndorf. *Archiepiscopus Magdeburgensis*
est totius *Germaniæ* primas, habetque *suffra-*
ganeos *Merseburgensem*, *Michlinensem*,
Brandenburgensem, & *Havelburgensem*. *E-*
lectores Ecclesiastici sunt, *Moguntinus*, *Co-*
loniensis, *Treverensis*. *Sæculares*, *Saxo*, *Pa-*
latinus, *Brandenburgicus & Rex Bohemiæ*.
Urbes Anseatica, les Villes Anseatiques, *divi-*
se sunt in quatuor *Ansas*, *Lubecensem*, *Colo-*
niensem, *Brunsvicensem & Borussicam*. *Cir-*
culi

culi Imperii les cercles ou kreysts de l'Empire sunt decem, *Franconicus*, *Bavaricus*, *Austriacus*, *Suevicus*, *Rhenensis*, *Electoralis*, *Westphalia*, *Saxonia Superioris*, *Saxonia Inferioris*, ac denique *Burgundicus*. Curia sive Tribunal Forense litium decidendarum in Imperio est *Spiræ Nemetum*, in ripa Gallica. Titulus Imperatoris, ex quo res ad domum Austriacam delata est, sic fere concipitur *** Dei gratia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiae, Slavoniæ Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, & Wirtembergæ, &c. Comes Tirolis, &c.

Danubius maximus, inter lacum Constantiensem & Nicri fontes haud procul Schafhusia in Hercynia oritur, decurritque per Sueviam & Alemanniam, ubi est Ulma, itemque per Bavariam, Austriam, & Hungariam, ac sumpto Istri nomine mergitur Ponto Euxino, *Mer Major*, ou *Mer noire*, quinque ostiis. Influunt in ipsam amnes LX. quorum præcipui, ex parte dextera, Lechus, ad quem Augusta Vindelicorum *Augsbourch*: Ilera, ad quam Frisinga, urbs Episcopalis: OEnus *l'Yn*, qui OEniponti nomen dedit, *Ynspruck*, urbi Metropolitanæ, cujus suffraganeæ sunt, Tridentina, Paslaviensis, Vienna Austriæ, Gurca, Brixia, Frisinga, Secovia, & Chyema. Recipit autem OEnus Saltzam ad quem, sita est Saltzburgum, dicta quondam Juvavia, sedes Archiepiscopalis; Anisam, *Ens*, qui
Bavarog

Bavaros à Pannoniis separat; Tum Arabonem, *Rab*, & nobilissimos amnes Dravum Savumque. Deinde Moravam & Jeterum Sinistra ripa accipit Alemonem, ad quem est Eichstadium. Reginonem ad quem Ratispona, & ex Carpatho monte decurrentes, Teyam, sive Tibiscum, & Malkam, qui juncti, Danubio miscentur.

AUSTRIÆ caput est Vienna, ad Danubii ripam sinistram. Austrum versus ei adsidet *Stirie* Ducatus, inter Muer & Mierzannes, qui in Dravum influunt. Est & Ducatus *Carinthie* inter Muer & Dravum, cujus incolæ *Stiriaci* sunt. Est denique & *Carnia*, hisce omnibus Australior.

HUNGARIA partem tenet veteris Pannoniæ, quæ tota Cisdanubiana Iazygumque fuit, & *Dacie*, quæ fuit Transdanubiana. Est autem Hungaria Turcorum Imperio proxima, qui in ea quidem occupavit Belgradum an. 1420. Strigonium, & Valponem anno 1443. Quinque Ecclesias, anno 1543. Budam, anno 1526. Albam Regalem, 1543. Singidunum, anno 1439. reliqua pars adjuncta Principum Catholicorum opibus, hostilem vim adhuc fortiter sustinet. Nam Calvinistæ ab Ecclesiæ defensione sunt alienissimi. Daciam hodie vocamus *Transsilvaniam*, vel *Sibenbergiam*, quasi dicas, Septem castrensem, à septem urbibus, quarum primaria est Cibi-num, *Hermanstat*: eam mediam interfecat Marisus flavius: Possidetur autem à Gabriele Bethlem.

SILESIAE amnis præcipuus est Odera, cui & Viadrus dicitur; urbs, Vratislavia *Preslaw*: infra eam est *Moravia*, de qua dixi, urbs præcipua *Olmutz*. Ortum verus sequitur *Polonia*, cujus pars major sive Germanica cis Vistulam sita est; minor sive Sarmatica, trans amnem. Flumina in Vistulam decurrunt ex parte Germanica, *Pileza* ad quam sita est *Petricovia*, *Pieter Kow*, Tribunal Regni unum: ex ripa verò Sarmatica fluit *Buck*, cui adsidet *Kaminiez*. Urbs minoris *Poloniae* præcipua est, *Lublinum*, sedes altera Tribunalis. Majoris vero *Poloniae* urbes sunt *Cracovia*, *Sandomiria*, *Polnania*, & *Varfavia*.

BORUSSIA, *la Prusse*, in Regiam & Ducalem dividitur: fuitque olim utraque Equitum Teutonicorum. In illa sunt, *Mariaenburgum*, *Torunia*, *Culma*, *Varmia*, *Gedanum*, *Dantzik*; in hac, quam à Rege *Poloniae* in feudum tenet *Georgius Guilielmus Elector Brandenburgicus*, sunt *Elbinga* & *Mons Regalis*, *Königsberg*, Emporia satis nota. In Littore hujus tractus colligitur *Electrum*. In *Livonia* sunt *Riga* & *Revalia*. In *Curlandia* *Memel*, & *Windair*. In *Lithuania*, *Vilna*. In *Podolia*, quæ se ad Pontum usque *Euxinum* porrigit, est *Kiovia* In *Russia* est *Moscow*, magni Ducis Aula & Tribunal.

ITALIA Alpibus separatur à Gallia & Germania, cætera cingitur mari *Ligustico*; *Tyrrheno*, *Siculo*, *Adriatico*. Mons *Apeninus*.

ninus medio ejus dorso incumbit, pertingens inde à Liguria usque ad mare Siculum, occupansque quartam fere Italiae partes. Amnes nobilissimi sunt, Padus, qui & Eridanus, *le Po*, Athesis Italis *Adefe*, Germanis, *Esch*, Arnus, Tiberis. Padus recipit ex Alpibus Duriam, Ticinum, Adduam, Ollium, Mincium. Parte altera ex Apennino, Granam, Tenerum qui *Stura*, Bormium, Seraiam; Gabellum, Trebiam, & Rhenum, qui fluit per Bononiam. Vix autem tertiae partes Italiae habent flumen navigabile. Tiberis recipit Clanim, *Clani*, Narem, *Nera*, & Anienem, *Teverone*. Post Tiberim sequuntur Liris, nunc *Garigliano*, Vulturnus, *Silurus*, Sybaris, quem nunc vocant, *Cocito*, Inde pergentibus ad Mare superum occurrunt, *Aufidus*, *Lovanto*, Horatii versibus & clade Romanorum adversus Asdrubalem clarus: postea Aternus, *Poscara*, Metaurus, *Metro*, cujus in ripa Asdrubal Annibalis frater caesus fuit. *Lacus* in Transpadana regione sunt, *Urbanus*, *Lago Major*, qui Ticinum recipit, *Cerelius*, *Lago di Lugano*, *Larius*, *Lago di Como*, qui recipit Abduam, *Sebinus*, *Lago d'Isco*, qui Ollium transmittit. *Benacus*, *Lago di Guarda*, per quem fluit Mincius. In Hebruria, *Perusinus*, qui & *Trasimenus*, & *Vulsinus*.

In fronte Italiae est *Pedemontium*, in quo Augusta Taurinorum, *Turin*, Augusta Praetoria, *Osta*, *Salutiae*. *Monsferratus* habet *Albam Pompejam*. *Liguria*, *Genuam*. In

Lom

Lombardia præcipuas tenet Ducatus Mediolanensis: Supra cum sunt *Rheti*; quorum urbs *Curia*, *Coyre*, & ad *Abduam*, *Vultureni*, quos quum tenerent nuper *Hispani*, extructa ante aliquot annos arce *Fuentes*, & occupata *Clavenna*, ope & armis Christianissimi Regis *Ludovici XIII*, in pristinam libertatem restituti sunt, hac lege, ut sola fides Catholica illic obtineat. Parte altera versus mare Adriaticum est *Forum Julii*, in quo *Aquileia*; Est *Istria*, in qua *Justinopolis*: est *Carniola*, in qua *Labatus*: est *Tirolensis* Comitatus.

Est *Marchia Tarvisina*: Sunt *Verona*, *Vicentia*, *Patavium*, *Venetia*, *Brixia*, *Mantua*, & cis Padum *Parma*. *Romandiola* juris est Pontificum cum *Ferraria*, ex donatione *Pipini* & *Caroli Magni*, Regum Francorum. Hic fuit *Exarchatus Ravennensis*, sive *Flaminia*. *Venetorum* Resp. imprimis potens est. Possidet ea *Corcyram* in ipso Sinus aditu sitam. Tum vicinas *Peloponneso*, *Cephale-niam*, *Zacynthum*, & *Nerigum*: inque *Ægæo* *Zaram*, & *Cretam*. Sequitur postea *Magnus Ducatus Hetruria*, *la Toscanæ*, in quo ad *Arnum* flumen *Pisa*, *Luca*, *Florentia*: Et in mari *Insula Ilua*, cujus urbs *Cosmopolis* condita est à *Cosmo Mediceo*. Tum *Tractus Senensis*, *Perusinus*, *Orvietanus*, *Picenus*, *Marchia Anconitana*, *Ducatus Spoletinus*. Post hæc occurrit, *Latium*, *Campagne de Rome*, in quo *Roma*, sedes Pontificis M. qui nunc est *Urbanus VIII*. & vicina *Romæ Ostia*, *Præneste*, *Pilalastina*, *Tibur*, *Tivoli*,
Alba,

Alba. Mons Cæcubus est in sinu Caietano. Campania, *Terra di Lavoro*, habet Capuam, & versus mare Puteolos & Baias. ubi veterum structurarum monumenta & deliciarum reliquæ spectantur. In Regno Neapolitano est Neapolis. Montes sunt Vesuvius, *le mont de Somme*, *Massicus*, *Falernus*, *Mondragone*. In Aprutio sunt Aquilia, Sulmo, Lancianum, Ortona. In Calabria, Policastrum & Regium. In Apulia Daunia, *Apuglia Plana*, *Asculum*, *Manfredonia*. In Peuceriâ Barum, à quo regio Barenfis nomen traxit: *Polinium*, *Tranum*, *Venusium*. In Salentinis sunt *Hydrus*, *Otranto*, *Callipolis*, *Brundusium*.

INSULÆ circa Italiam sunt *Corfica* *Genuensium*, *Sardinia* & *Sicilia* Regis Hispaniarum, minores studio omitto, *Gallinariam*, *Georgonem*, *Caprariam*, *Palmariolam*, appositam *Plumbino*, *Isciam*, *Prochyten*, *Capreas*, *foedis Tiberii* obscenisque libidinibus decantatas. *Melita* ad Africam refertur.

STIRIA Carinthiæ versus Orientem objicitur. Habet amnes, *Stiram*, *Muram*, *Dravum*: Urbes, *Brugam*, *Grazium*, *Marchpurgum*. *Sclavonia*, *Illyrici* veteris pars est, sita magna sui parte, *Savum* inter & *Dravum*. *Croatia*, *Hungariæ* vicina est. *Liburnia* vicinior est sinui Adriatico: eamque sequitur *Austrum* versus *Dalmatia*, in qua sunt, *Sara*, *Sebennicum*, cum urbe *Spalato*, cujus Episcopus *M. Antonius de Dominis* ad Ecclesiam Catholicam à qua recesserat, reversus est, ac nuper Romæ extinctus. Habet eadem *Dalmatia*

matia Stridonem, patriam B. Hieronymi. *Bosena* ad amnem jacet sui nominis. *Servia* est veterum *Mœsia superior*, ad finis *Macedoniæ* ex parte sui Orientali. *Walachia* *Servia* *Russicæ* que objicitur ab Oriente: Amnem habet *Aluram*, qui in *Danubium* præcipitat supra *Nicopolim*. *Moldavia* & *Podolia* tenentur à *Poloniæ* Rege contra *Turcam*.

ROMANIA est ipsissima *Thracia*, habetque ad *Bosphorum Constantinopolim*, sedem *Imperii Orientalis*, quæ antea *Bizantium* dicta fuit. nunc vocatur *Stamboli*. Et quia eadem vocata fuit nova *Roma*, idcirco regio vicina vocatur *Romania*. Urbes in *Romania* præter *Byzantium* sunt; *Pera*, *Nicopolis* ad *Neslum* flumen, *Philippopolis* ad *Hebrum*, *Adrianopolis*, *Trajanopolis*, *Selymbria* in littore *Propontidis*. *Bulgaria* in extrema *Europa* inter *Hæmum* & *Danubium* sita est, *Tauricam* *Chersonesum* quæ *Gazaria* dicitur, insident *Tartari Precopentes*, subacti nunc à *Turca*. In *Græcia* primo occurit trans *Danubii* decurrentis ripam dexteram, *Macedonia*, tum *Theffalia*, inde *Achaia*, cum *Bœotia*, ac denique *Peloponnesus*. In *Bœotia* sitæ sunt *Thebæ*, & *Thespia*. Ad mare *Ionium* sitæ sunt, *Epirus*: *Albanie*, *Acarmania*, *Acarmanie*, & *Ætolia*. Montes decantatissimi sunt, *Athos Monte Santo*, *Olympus*, *Pelion*, *Pindus*, *Othrys*, in *Theffalia*. *Ceraunii* in *Epiro*: *Parnassus*, *Helicon*, *Hymettus*, in *Achaia*, *Flumina*, *Strymon*, *Alyacmon*, *Peneus*,

neus, Sperchius, Achelous, Asopus. *Urbes* Thessalonica, Philippi, Amphipolis, Pharsalis aliaque. *Promontorium* nobile Actium, ad quod commissa Pugna Actiaca. Sinus sunt Acarnanicus, ad quem Olpæ, nunc *Soppote*, Corinthiacus, *Golfo di Lepante*, cui adsidet Naupactus, Sarronicus, *Golfo di Engia*, Thermanicus, *Golfo di Thessalonica*. *Insule* in Ionio, Corcyra, *Corfu*, Nerigus, Cephalenia, Naxus, Ithaca, Zacynthus: inde Ægæo, *l' Archipelago*, Creta centum quondam Urbibus clara, cum labyrintho, postea *Eubœa*, quæ Euripo disjungitur à Bœotia. In Ægæo sunt *Cyclades*, quarum notissimæ Delus & Andros. *Sporades*, in quibus Icaria, Samos, Pathmos, Claros, Chios, atque alia.

PELOPONNESUS, *la Morée*, Isthmo adheret continenti: in ea fuere populi Corinthii, Sicyonii, Elei, Messenii, Lacones, Argivi, & in medio istorum Arcades. Flumina, Ele, Orum, Peneus, ad quem Pisa Olympica, & Alpheus. Messeniorum Panisus, Lacedæmoniorum Eurotas, ad quem Sparta sive Lacedæmon; Argivorum Inachus, ad quem Mycenæ. Montes Phloe, Stymphalus, Taygetus.

IV. AFRICAM veterum nonnulli Nilo ab Asia disjungere; nos Sinu Arabico. Est ergo Africa nobis Peninsula, cujus Isthmus est inter Mare Mediterraneum & Sinum Arabicum: extendit autem se utrimque trans Tropicos, maxima sui parte subjecta solis ardoribus, sicca, arenosa, serpentibus usque adeo

sca-

scatens, ut alibi deserta sit, alibi non nisi ab ocreatis agricolis proscindi possit. Quæ trans Æquatorem sita sunt, non describuntur à Græcis aut Romanis scriptoribus. Est autem in ea statim ab Isthmo Ægyptus, inde Marmarica, & Cyrenaïca, quæ & Pentapolis dicitur; tum Byzacium, & Africa sive Libya propriè dicta: adhæc Numidia, ac denique Mauritania, & quidem duplex, Tingitana & Cæsariensis. *Ægyptus* Nili ostiis continetur, quorum extrema sunt, Orientem versus Pelusiacum, ubi Damiata; versus Occalum Canopicum, ubi Alexandria & Pharus; loca Francorum Regum expeditionibus clara. Reliquum Africæ latus usque ad Fretum Gaditanum vocant vulgo *Barbariam*: suntque in ea emporia, Tripolis, Africa, Tunis, Goleta vicina Carthaginis ruinis, Hippona, Bona, Algerium, nec procul a Fretis, in sinu, sita est arx *Penon de Velix*, Gothorum vel Saraceno-
rum opus.

TINGITANA Austrum versus Atlante monte eminentissimo terminatur, versus Ortum Malva fluvio separatur à Provincia Cæsariensi: versus Septentrionem est mare Mediterraneum: ad Occasum Oceanus Atlanticus. In ea sunt montes Abyle & Heptadelpi. Regna hodie Fessæ & Marocci. *Fessanum* regnum habet Provincias septem. 1. est Tremizen quæ nunc Sævia, in qua urbes olim XL. hodie memorantur Oranum ad litus, Tremezen, Anafa, Mancora, Rabatum, Menzala, Nuchele, Adendum, Tegegiltis, Ma-

Madaravanium, Dazia, Azarfa, 2. Fella, in qua urbes, Sala, Mequines, Fella, quam triurbem merito dixeris; constat enim oppido veteri, novo, & medio. 3. Afgaretta, in qua Laracha, Alcazara, Arzil. 4. Habata in qua Ezagena, Beniteudia, Amergo, Tenzerrum, Aquila, Bezatum, Teruana, Tingio, & Ceura, quæ veterum Septa est. 5. Errifana, in qua Beatis, Vellezum, Hiellezum, Tagaza, Geba, & Megima. 6. Garetia iuncta regno Tremezen, habetque oppida, Melilla, quæ Ptolemæo vocatur Ryfladirum, Cassacan, Tezuotam, & Megenum. 7. Est Chaufa, vicina Numidiæ, in qua Teuretum, Dudubum, Tezera, Ainelginum, Mehedia, Umeginnabe, & Garclivum.

MAROCUM creditur esse Bochi Regia; sunt qui malint esse Bocanum Himerum, adsidet autem Tensisto flumini, quod Nubiensis Geographus vocat Tansist: habuit urbs ipsa quondam e millia ædificiorum, portas xxiv, abestque non procul ab Agmeti angustiis, per quas ad Lamptunias solitudines itur. Provinciæ illi subjectæ sunt septem, inter quas Ducala, & Tedela.

CÆSAREENSIS Mauritania est Sallustii Numidia: sed post conditam Juliam Cæsaream iuncta est Mauritanie: clauditur versus Ortum Ampsaga flumine, nomenque habet ab urbe primaria, quam hodie vocant, *Alger*. Fuit autem Numidia Masanissæ Regis nomine celebris: urbes habuit, Juliam, de qua jam dixi, Arsenariam, Ruscibar, Ruscibisum, Saldas.

In

In *Africa* sive *Libya* proprie dicta fuerunt Hippo Regius Aphrodisium, Utica, Carthago, Tunis, Maxula. Syrtes duae, major minorque: Amnes Rubricatus, Bagrada, Triton.

BIZATIUM Libophœnices primi coluere, estque Africae ea pars, in qua duae illae sunt Syrtes: urbs primaria Hadrymettus, fluvius Cyniphs. *Cyrenaeica* sive Pentapolis quinque habet urbes, quarum praecipuae sunt Arsinoë & Berenice. Ceterum confusis veterum limitibus auctoque Arabum Mahometanorum imperio omnia ista nunc subsunt Regi Tuncetano, qui ditionem istam in quatuor provincias distinxit. 1. est Constantina, in qua urbes novem, Collobetus, Rusficada, Tacateia, Hippo, Bisetta, Constantina, Milia, Tifesa, & Tebera. 2. Tuncetana, in qua urbes quatuordecim, Utica, quam Itali hodie vocant Porto Farina, Carthago, Tunes, Camattia, Abdirana, Nebilis, Hamametha, Clupea, Heraclia, Singul, Monasterium, Tabulba, Aphrodisium, Ruspina. 3. Tripolitana, continet Menigem Insulam, quae Lothophagitis, nunc Gerbi: adhuc, Zoroatam, Lepidem, ipsamque Tripolim Asiaticorum coloniam. 4. est Zebensis, ad quam interiora Africae Numidiaeque pertinent. In hac est mons Atlas, qui ex Marmarica ortus, se in Occasum late spargit, ac juxta fauces Susi amnis, qui Messam tergeminae urbem alluit, in Oceanum se fundit Atlanticum.

Prope Marocum est Promontorium Cantin, & in Oceano Insulæ Maderæ, & magis Australes *Insulæ Canaria*. Sequitur postea Regnum *Gualate*, cum Promontorio *Albo*, *Cabo Blanco*: cui Austrum versus obijcitur Promontorium *Viride*, *Cabo Verde*, à quo vicinæ insulæ vocantur *Virides*, *illas de Cabo Verde*. Decimo ab Æquatore gradu occurrit Promontorium, *Serra Lionna*, ubi littus in Orientem curvatur, habetque Regnum *Guineæ* auriferum. Sub Æquatore est *Insula S. Thomæ*, cui supra infraque adjacent insulæ, *Principis*, *Isola del Principe*, *Anni Boni*, de *Anno bono*, ubi jam littus ad gradum usque xxxv, in Austrum porrigitur: quo in tractu est Regnum *Congo*, vel *Manicongo*, & Regnum *Angola*: tum Promontorium *Bonæ Spei*, *le Cap de bonne Esperance*. Unde se iterum littus in ortum altivum curvat, extenditque etiam trans Æquatorem usque ad Promontorium *Aromata*, quod vulgo vocant *Cabo de Guardafu*, ostium sinus Arabici. In continenti sunt *Monomotapa*, *Mozambica*, & ad Sinum Arabicum, *Adel*, cum *Insula Zocotora*, aloës optimi teracissima, quam *Ptolemæus* vocat *Dioscoridum*. *Insula nobilis Madagascar*, sive *D. Laurentii* à Tropico *Capricorni* ad **XII** usque gradum ab Æquatore porrigitur. Interius in Africa sunt, *Biledulgerid*, *Nubia*, & Regnum *Abyssinorum* potentissimum. Sunt autem Regis hi fere tituli ***
Supremus meorum regnorum, à Deo unice dile-

dilectus, columna fidei, ortus ex stirpe Juda, filius David, filius Salomon, filius columnæ Sion, filius ex semine Jacob, filius manus Mariæ, filius Nahu secundum carnem, filius sanctorum Petri & Pauli secundum gratiam. Imperator superioris & inferioris Æthiopiæ, & amplissimorum Regnorum, jurisdictionum, & terrarum, Rex Goæ, Caffares, Angolæ, Barn, Baliguaza, Adoæ, Vanguæ, Goyamæ, ubi Nili fontes sunt, Amara, Baguamodri, Ambeæ, Vanguci, Tigremahon, Sabains, quæ patria est Regiæ Sabæ; Barnagassi, & Dominus usque in Nubiam, quæ in Ægyptum extenditur. Amnes nobilissimi Africæ sunt, Mulucha, qui Mauritaniam finit. Ampfaga qui Numidiam. Nilus, insulam faciens Meroën, quæ nunc dicitur *Gueguere*, & Niger. Ad Nilum fuit Memphis nunc est Cairus, cui vicinæ Pyramides. Lacus sunt *Zaire* & *Borroa*. Montes præcipui, Heptadelphi, Ahye, Atlas, Lunæ. Porro Atlas sic per Africam discurrit, sicut per Asiam Taurus, per Europam Alpes. Deserta Africæ sunt, *Tegazza*, *Barcha*, *Elsacar*, *Henr*. Promontoria sicut à Gadibus proficiscare, *Cantin* quod Ampelusiam vocat Mela; *Dalguer*, *S. Maria*, *Blanco*, *Verde*, quod est veterum Hesperion keræ, *Roxo*, *Vorga*; *de las Palmas*, *de las Baxas*; *de tres punctas*, *de S. Paul*, *de Saint Benoist*, *de Lopes Consalves*, *de Primero*, *de Lerdo*, *Aracas*, *Negro*, *Cenertan*, *de Bonna Esperanza*, *de Correntes*, *de Guardafu*.

Totus vero Tractus Ægypti qui ad Sinum

Erythræum extenditur, olim tributus fuit Afiæ, nunc pertinet ad Africam. In eo Tractu hoc est memorabile, quod nullum flumen inde se exoneret in Mare rubrum. Ipsum illud mare hodie vocatur Italis *Mar Rosso*: Arabibus *Calzem*, Hebræis *Jam Suph*. Scætet autem infulis, & cæcis vadis. Fretum sive ostium siuus vocant hodie *Babelmandel*. Merces Africanæ sunt, Ebur, Aurum, Dactyli, Coria caprina, bubula, aliaque: adhæc Zibetum, Psittaci, Simiæ, Elephantes.

V. A S I A M ab Europa dividunt *Tanaïs* fluvius, *Don*. *Maotis Palus*, *Mar del Zabache*. *Cimmerius*, *Bocca di S. Joanni*, *Pontus Euxinus*, *Mar Maggiore*, vel *Mar Negro*, *Bosphorus Thracius*, *Stretto di Constanti-nopoli*, *Propontis*, *Mar de Marmora*. *Helle-spontus*, *Bras de S. George*, vel *Destroit des Chasteaux*. *Mare Ægæum*, *Archipelago*, & *Mare Syriacum*. Ab Africa *Isthmus*, & *Sinus Arabicus*, cætera clauduntur *Mari Arabico*, *Oceano Indico*, *Eoo*, & *Sarmatico*. Una autem Asia sua magnitudine æquat Europam & Africam simul junctas. Dividetur autem ea rectè à nobis in partes septem, I. habebit ditionem Imperatoris Turcarum. II. Moschi ditionem Asiaticam. III. Terras Magni Tartarorum Chami. IV. Persarum Dominium. V. Indiam utramque, tum eam quæ est intra Gangem, tum eam quæ est extra. VI. Sinas. VII. Insulas Eoas.

TURCARUM Imperio nunc præest Sultanus Amurathes, post Sultanum Osmam, & Sul-

& Sultanum Mustapham. Ejus in Asia partes sunt istæ. *Natolia*, quæ est Asia minor, *Syria*, *Arabia*, cum insulis ad Asiam pertinentibus, Tenedo, *Icaria*, *Chio*, *Carpatho*, *Rhodo*, *Cypro*. Hisce omnibus in Asia præfunt **xxix** Beglerbegi: nimirum *Natoliæ*, qui præfectus est undecim Provinciis: *Caramaniæ*, qui septem: *Sivas*; *Tocati*; *Dulgarid*; *Aleppi*, qui subjectas habet **vi** Præfecturas: *Cham*, sive *Damalci*, qui decem, *Tripolis*, qui **v**: *Maras*; *Diarbech*; *Bagdar* quæ est *Babylonia*, qui **xviii**: *Balsas* ad ostium *Tigris*; *Carman*; *Aden*, seu *Gemen*, quæ est in *Arabia Felice*, habetque sibi subjectas præfecturas **v**. *Chebétz*, quæ est in *Cypro*: *Scheherezul*, quæ est in *Assyria*: *Unan*, in finibus *Perfarum* præfectus **xiii** Provinciis: *Arzerum* in *Armenia* majore, qui **iiii**: *Tiflu*; *Tschildir*, qui **ix**: *Sochum*; *Cars*; *Temircapi*; *Batin* in finibus *Georgianorum*: *Sirvan* seu *Mediæ*: *Fassa* in *Mangtelia*: *Revvan*, & *Somachia*. *Navalia* *Turcæ* quatuor in universum sunt, unum in *Pera*, pro urbe *Constantinopolitana*; secundum *Callipoli*, pro *Ponto Euxino*; Tertium in *Zues*, pro *finu Arabico*; Quartum in *Balseram* ad tucudum *sinum Persicum*.

M A X E *Caspium de Sala* vel *Bacha*. in hac parte est, quod falso crediderunt Veteres *Sinum esse Oceani Septemtrionalis*, undique enim terris clauditur: exonerant se in illud ab *Occasu Araxes*, à *Septemtrione Rha*, ab *Ortu Jaxartes & Oxus*, ab *Austro Cyrus*. *A-*

mnes in Pontum Euxinum influentes sunt
 Thermon, Iris: *Ponti*, Halys: *Galaciae*,
 Parthenius, & Sangarus: *Bithynia*, Rhinda-
 cus: In *Ægeum* influunt ex *Phrygia*, Si-
 moïs & Scamander. Ex *Lydia* Caycus &
 Hermus. Caystrus & Mæander ex *Caria*.
 Xanthus ex *Lycia*. Cataractes ex *Pamphy-
 lia* sive *Caramania*. Cydnus ex *Cilicia*, qui
 Tharsum, Pauli Apostoli patriam, præterla-
 bitur. Orontes ex *Syria*, cui adsidet Antio-
 chia: Jordanes ex *Palæstina*. Lacus ingens
 Asphaltites, in quem se effundit Jordanes. Hic
 ex Libano duobus capitibus oriens, Jor, &
 Dan, per Samachoniten lacum & mare Ti-
 bериadis se exonerat in eum quem dixi A-
 sphaltitem lacum vel Mare mortuum. *Urbes*
Asiae præcipuæ nunc sunt, Theodosia *Casa*,
 & Trapezus *Trebizonde*. Fuerunt quondam
 Amasus, Prusâ, Chalcedon, Abydus, Troja,
 Smyrna, Colophon, Ephesus, Miletus,
 Patara, Tarsus, Antiochia, Tripolis, Be-
 ryrus, Tyrus, Sidon, Joppe *Jaffa*, Alcalon,
 Azotus, Gaza, Damascus, Hierosolyma;
 quam Ælius Adrianus à se Æliam vocari
 voluit. *Montes Phrygiæ* Cimon & Ida, cu-
 jus pars Gargara. *Lydiæ* Syphylus, *Cariæ*
 Cadmus: Sunt etiam in hac *Asiae* parte Tau-
 rus & Antitaurus, itemque Libanus & An-
 tilibanus. In *Cypro* sunt urbes famosae, Sa-
 lamis, quæ nunc Famagusta, Amathus,
 Paphus, & Nicosia.

A R A B I A triplex est, Petrea, in qua Pe-
 tra opidum; Deserta, inter Ægyptum & Pe-
 tream:

tream : Felix inter Mare Erythraum & Persicum. In deserta sunt montes Sina & Horeb, ubi Deus Mosi tabulas legis dedit.

Populi confines, Moabitæ, Idumæi, Judæi, Galilæi, Samaritani. Tituli Magni Turcarum Imperatoris hi sunt. Imperator *** Filius *** semper victor. Ego, qui per infinitas gratias Omnipotentis, & abundantiam miraculorum Principis Prophetarum, sum Imperator Augustorum Imperatorum, distributor coronarum ac diadematum inter maximos terræ Principes, minister duarum sacratissimarum & augustissimarum urbium & pulcherrimarum totius orbis, Meccæ & Medinæ, protector sanctæ Hierusalem, Dominus maximæ partis Europæ, Asiæ, & Africae, victrici nostro ense partæ, scilicet regionum, & regnorum Græciæ, Themisnar, Bosniæ, Segeti, Natoliæ, Caramaniæ, Ægypti, omnisque terræ Parthorum, Curde, & Georgianorum, portæ ferri, regionisque Principis parvorum Tattarorum, Cypri, Diarbequir, Aleppi, Erferum, Damasci, Babylonis, Bazaræ, Arabiarum, Abech, Tunis, Tripolis, Barbariæ & plurimarum aliarum regionum. insalatum, fretorum, portuum, populorum, familiarum, generationum; & infinitarum myriadum præstantissimorum militum, qui sub nostro obsequio requiescunt & sub mea justitia. qui sum Imperator *** Filius Imperatoris ***, Imperatoris Mahumet, Imperatoris ***, Imperatoris ***, & Imperatoris ***, gratia Dei, refugium præcipuum

rum Principum Mundi, & asylum honoratissimorum Imperatorum.

MAGNUS MOSCORUM sive Russorum Dux præter ea quæ in Europa tenet, ingentes habet regiones in Asia, confines Tartaris, ut sunt *Pezour*, *Condora*, *Permia*, *Duvina*, *Obdora*, usque ad Volgam flumen, Tituli Ducis hi sunt *** Gratia Dei Imperator & Dominator totius Russiæ, magni Ducatus *Volodimiræ*, *Moscoviæ*, *Novogrod*, *magnæ Pskoviæ*, *Smolenskiæ*, *Tueriæ*, *Ingariæ*, *Permiæ*, *Wiathkiæ*, &c. Dominator & magnus Princeps *Novogrod* regionis inferioris *Czermigol*, *Retzan*, *Wolochdæ*, *Bsoviæ*, *Bielloy*, *Rostoviæ*, *Jorostoviæ*, *Poloczkiæ*, *Udor*, *Obdoraæ*, *Condimiæ*, &c.

PERSICUM Imperium transmissio Euphrate sequitur, estque proximum ei Mare Caspium, quod undique terris clauditur. Terminus Persarum Imperii est Indus amnis. Sunt autem in eo *Media*, *Assyria*, *Susiana*, *Mesopotamia*, *Persis*, *Parthia*, *Hyrkania*, *Magiana*, *Bactriana*, *Paropamisus*, *Aria*, *Dran-giana*, *Gedrosia*, & *Carmania*. Flumina, *Euphrates* & *Tigris*, qui in Armenia orti diversis fontibus, postea junguntur, effunduntque se in mare Persicum sive Rubrum. Mons *Taurus* variis nominibus pro locorum situ appellatur per totam Asiam, *Imaus*, *Emodus*, *Paropamisus*. Urbs in sinu Persico memorabilis est, *Ormus*, quam superiore anno qui erat 1623, eripuit Persa Hispano.

TARTARI Septentrionalia Asia tenent

à Mæ-

à Maotide usque ad Oceanum Eoum, neque est ullius in toto orbe majus latiusque Imperium. *Tattaria Deserta* multas hordas habet. *Zagatai* est Scythia intra Imaïm, nomine à Sogdianis petito. *Catai* regnum cælo soloque beatissimum. *Tanzut* est Scythia extra Imaïm, cum Serica regione vicina Sinenfibus. Urbes præcipuæ sunt, Combalu, Samarcanda, Caïndus. Cassa, quæ est in Tattaria Precopenfi, est veterum Theodosia. Quinsai urbem totius orbis maximam solus memorat Paulus Venetus, qui de ea stupenda narrat, fidemque excedentia. Pertinent autem ad Septentrionalem Tattariam Samoïta, oppositi freto Weygatz. Flumina præcipua sunt, Pulisachnis, Caromora, Quiantu, & Quiam, quorum istum aiunt latissimum esse & profundissimum.

INDIAM Ganges mediam secat, quo fit, ut pars ejus Persis vicina, siue occidua, vocetur India intra Gangem, altera vero, extra Gangem. Illam hodie appellant *Indostan*: suntque in ea *Cambaia*, *Bisnagar*, in qua urbs *Goa*, *Calicut*, *Narsinga*, cum insulis *Ceilon* & *Maldivis*, quarum numerus ignoratur. In Transgangetana sunt, *Bengala*, *Pecu*, & ingens Promontorium in quo *Malacca*. Eidem accensetur quoque *Sumatra* insula, quam Plinius & Ptolemæus vocant *Taprobanam*; describuntque exactius quam nobis hæctenus innotuit. Merces Indiæ sunt aurum, sericum, gemmæ, untones, aromata, ut piper, caryophylli, nucez myristi-

caë, cinnamomum, rhabarbarum, aliaque.
 S I N A R U M regnum in Zona temperata
 situm est; terminaturque Mari Eoo, India,
 & Tattaria, à qua per spatium cccc leuca-
 rum; ubi natura montium munimentum
 non dedit, muro discluditur, humana indu-
 stria exstructo. Regio amplissima est. Provin-
 cia in ea CL. Metropoles ccxxv. Castella
 majora mcliv. Municipia ccccxx. Villarum
 pagorumque numerus innumerus. Incola-
 rum summa exerescit ad lxx myriadas. Ur-
 bes præcipuæ sunt *Panquin* & *Nanquin*. Ci-
 ves ibi & per omne regnum ingeniosi atque
 industrii, Typographias, Tormenta belli-
 ca, cum usu pulveris sulphurei, aliaque ar-
 tes habuerunt ante nos.

I N S U L Æ *Maris Eoi* sunt *Java Major*,
Borneo, ferax aromatum *Ceilam*, *Moluccæ*
 quinque, *Ternate*, *Tidor*, *Mutir*, *Ma-
 chiam*, & *Bachian*, occupatæ à *Batavis*, qui
 etiam possident *Amboynam* & *Bantam*. *Lu-
 coniam*, *Philippinas*, & *Japonie* partem te-
 net *Hispaniarum Rex*. Abundat autem *Ja-
 ponia* argento: cæteræ insulæ gemmis, unio-
 nibus, aromatibus.

VI. Superest spectanda *A M E R I C A*, in-
 ter *Mare del Zur* & *del Nort* interjecta; cam
 dubia per diu suspicione, postea accuratiore
Christophori Columbi, *Cortesii*, *Valboæ*,
Pizari, *Americi Vesputii*, *Ferdinandi Ma-
 gellanis* inspectione cognitam descriptamque
 ob ingentem amplitudinem statim *Novum*
Orbem vocaverit: inventa est autem anno

MCCCCXCVII.

MCCCCXCVII. regnante in Hispania Ferdinando Arragonum Rege. Dividiturque in Septentrionalem & Australem, quas partes connectit Isthmus Darienis. In illa sunt *Estotilandia*, *Terra Laboratoris*, *Canada*, *Nova Francia*, *Norumbega*, *Virginia*, *Florida*, *Yucatan*, *Nicaragua*, *Nova Hispania*, *California* & *Quivira*. Interius *Nova Granata*, & *Nova Hispania*. In hac sunt, *Castella Aurea*, *Plopaiana*, *Peruvia*, *Chili*, *China* & *Brasilia*. Peruvia sub Karolo V detecta est MDCXXX. Brasiliam commendant portus *Fernamboci*, & *Todos los Santos*, proventu sacchari nobiles, quorum hunc Batavi quum anno MDCXXIV occupassent, deserere iterum coacti sunt.

Amnes præcipui sunt, *Paragniam*, fluens per *Novam Franciam*, *Maragnion*, quidem vocatur fluvius *Amazonum*, per *Meridionalem Americam* labens. Fluvius *Argentens*, *Rio de la Plata*, Hi omnes exonerant se in *Mare del Nort*. In oppositum vero mare sive *Pacificum*, quod vocant *del Zur*, nullus (quod mirum est) eximius amnis labitur; tantum inter *Californiam* & *Novam Granadam* *Caramara* fluvius se injicit in *Sinum Vermilium*. Urbes in *America* præcipue sunt *Cusco*, *Mexico*, *Quito*, *Havana*, *Nombre de Dios*. Insulae in *sinu Mexicano* sunt, *Cuba*, *Hispaniola*, quæ & *S. Dominici* insula vocatur, *Jamaica*, quæ & *S. Jacobi* dicitur, *S. Joannis*, quam *Boriques* nominant; *Margaritæ*; quibus prætexuntur eæ quæ vocantur *Antillas*.

tillas vel Camericanæ insulæ, quæ omnes Hispano subjectæ sunt. Ulterius Ortum versus in patente Oceano ad gradum latitudinis XLVIII, sunt *Azores*, sive Flandricæ, ad quarum meridianum acus magnetica recta in Septentrionem fertur. Merces Americanæ sunt, Argentum, Coria, Sal, *Conciniglia*, Gemmæ, Uniones.

Nunc Terris peragratis aperienda quoque sunt *MARIA*: est enim homo animal amphibium, & non minus mari præest quam terræ; sed illi ob hanc *Maria* igitur partim terras subeunt; partim circumluunt: illud ubi fit, Sinus est; hoc Insula. Mare autem quodvis terras subiens vocari potest *Mediterraneum*, sicut est; quod vero ambit, vocatur *Oceanus*: *Mediterranci* tamen nomen singulariter illi Sinui adhæsit, quod per Fretum *Herculeum* immissum, *Europæ*, *Africae*, atque *Asiæ* oras non tantum tangit, sed etiam terminat. Id *Græci* *Latinique* interius vocant; *Arabes*, *Damascenum*. In eo sunt, *Mare Ibericum*, *Balearicum*, *Gallicum*, *Ligusticum*, *Tyrrhenum* sive *Hetruscum*, *Siculum*, *Adriaticum*, *Ionium*, *Creticum*, *Aegæum*, *Archipelago*, cujas pro Insularum numero varia nomina. nam à *Myrto* *Myrtoum*, ut ab *Icaria* *Icarium*, ab aliis *Rhodium*, *Carpathium*, *Lesboum*, *Hellepontus*, *Byas de S. George*, *Propontis*, *Mar di Marmora*, *Bosphorus Thracius*, *Sarette di Constantinopoli*; *Helleponto* *Xerxes*, *Thracio* *Darius* in *Europam* irrupit. Ad hæc *Pontus Euxinus*,

Mar-

Mar Maggiore, *Bosphorus Cimmerius*, *Bocca di S. Joanni*, *Palus Meotis*, *Mar della Tanna*, *Scythis Temerida*, in quem influit *Tannaïs*, quem *Scythæ Silim* vocant. Littora autem *Asiæ* atque *Atricæ* ab *Helleponto* stringenti, occurrunt hæc maria, *Carium*, *Rhodium*, *Pamphylum*, *Cilicium*, *Syrium*, *Phœnicium*, *Palæstinum*, *Judaicum*, *Ægyptium*, *Cyrenaicum*, *Libycum*, *Nu-
midicum*, *Mauritanicum*.

Alter sinus est *Septentrionalis*, *Codanus*, *Balthicus*, *Germanicus*, *Cimbricus*, extenditurque à freto *Santico* usque ad extremas *Finniæ* & *Boddicæ* oras. Estque hoc in *Finlandia* memorabile, quod tribus à *Rasseburg* miliaribus *Austrum* versus inter cautes marinas locus, ad quem naves quum appulerunt, vident acum *pyxidis* *nauticæ* statim in gyrum verti, nec cessare hunc motum, priusquam uno inde *milliari* abscesserint.

Tertius sinus quem veteres plerique (nam *Herodotus* & *Aristoteles* à cæteris dissentiunt) crediderunt è *Scythico Oceano* proficisci, & esse *Mare Caspium*, imaginarius est, imo erroneus: mare enim istud undique terris cingitur. Est ergo nobis Tertius sinus *Arabicus*, *Mar de Mecca*, à patria *Mahometi*. Quartus *Persicus*: pertinent autem hi duo ad *Mare Erythræum*. Quintus *Argaricus* sive *Gangericus*, *Golfo di Bengala*.

In *Hemisphærio Occidentali* sive *Americano* duo sunt Sinus memorabiles, *Mexicanus*, & *Vermilius*.

OCEANUS ipse pro situ aut qualitate varia sortitur nomina : vocatur Scythicus, Septemtrionalis, Glacialis, Cronius, Amalthius sive Hyperboreus, Germanicus, Britannicus, Calcedonius (nam Deucalionius, fictitium est) Gallicus, Aquitanicus, Cantabricus, Hispanicus, Atlanticus, Æthiopicus, Indicus, Sericus, Australis, Eois, Sinensis, S. Lazari, *Mar del Nort*, *Mar del Sur*, sive Pacificum.

PERIPLUS oræ maritimæ in nostro Hemisphærio sic se habet. A Fretto Weygats usque ad Promontorium Caninos, *Russia* est, sive *Samatia Europæa*. Inde ad Promontorium Norwegiæ maxime Septemtrionale, *Finmarchia* : Unde ad Fretum Sonticum sive Balthicum, *Norwegia*. A Fretto Baltico usque ad Albi fluminis ostium, est Chersonesus Cimbrica sive Dania. Ab Albi ad Rheni ostia, littus *Germanicum*. Hinc ad Baionam, littus *Gallicum*, variis nominibus, *Flandricum*, *Normannicum*, *Britannicum*, *Santonicum*, *Aquitanicum*. A Baiona ad Promontorium Celticum ora est *Cantabrica*, *Biscaye*. Inde *Portugallia*, postquam sequitur *Betica*, sive *Andalusia*. A Gadibus & fretto Herculeo usque ad Promontorium Capitis Viridis est *Africa* : Inde ad Promontorium *Serra Lionna*, *Guinea* & *Nigritarum* ora. Tum sequitur Regnum *Congo* & *Angole* ; ad Caput Bonæ Spei, *Zantibar* ; Postea littus *Monomotapæ* ; à quo ad Promontorium usque *Guardafu* juxta Sinum Arabicum, est littus

littus *Mozambica*. Hinc sequitur littus *Ara-
bicum*, *Persicum*, *Indicum*, & ad Orienta-
lem Oceanum littus *Sinae*. Unde per Fretum
Anian reditur ad Mare Septentrionale, &
Fretum Weygats.

PERIPLUS Americanus ex iis quæ di-
ximus, nosci potest. In ora maxime Septem-
trionali nobis cognita sunt freta Davis &
Forbrifferi, à quibus ad Promontorium Bre-
ton est *Estotilandia* cum *Terra Cortereali*.
A Britonum Promontorio usque ad Caput
de Arenax est *Norumbega*, tum *NOVA
FRANCIA*, & *Virginia*. Hic se in Isthmum
contrahit vasta regio, facta ab Oriente in
Occasum ingenti Sinu, qui vulgo *Mexica-
nus* dicitur. Isthmus utrinque Oceano pulsa-
tur. Promontorium in eo *Jucatan*, à quo
sursum versus ora Septentrionalis pertinet ad
Novam Hispaniam: inferior sive Australis
vocatur *Nova Castellæ*. Hinc ad Promonto-
rium *Alindæ* & fluvium *Maragonem* sunt o-
ræ *Caribantis* & *Tisnada*, subjectæ *Æquatori*.
A Promontorio *Alindæ* usque ad Cabo Frio
quod subjacet Tropico Capricorni, littus est
Brasilie, in quo nobilis Portus S. Salvatoris.
Hinc ad ostium fluminis *Argentei*, *Rio de
la Plata*, sunt *Topinikini*. Unde ad Fretum
Magellanicum regio *Chica* se pandit. Fretum
ipsum creditum est unicum esse duntaxat,
nec posse in mare adversum nisi eo solo pe-
netrari: Sed ab *Itaaco le Maire* edocti sumus,
esse etiam alias vias magis vergentes ad Po-
lum Antarcticum, quibus commodior se
aperit

aperit navigatio ; quas tamen vias Hispanicæ Tabulæ ante hos annos xxx editæ , aliæque Venetæ his ipsis vetustiores signaverunt. A Fretò igitur isto recta fere se in Septentrionem spargit littus , habens interius Regnum *Chili* , usque ad Promontorium Fortunæ , à quo ad Promontorium S. Jacobi est *Peruvia*. Inde ad Promontorium Vermilium ora *Novæ Hispaniæ*. A Promontorio Vermilio usque ad *Sierra Novada* , est *California*. A qua ad Fretum Anian , *Quivira*. Fretum autem Anian creditur Americam ab Asia separare.

Addamus hoc loco aliquid de *Marium* inter se *Conjunctione* , nata & hæc res ad Geographiam pertinet , quatenus ea Politicæ ancillatur. Jungi ergo posse inter se Maria , quæque natura primo disclusit disjunxitque , posse remotis impedimentis reddi navigantibus pervia , docuit nos ipsa natura , Siciliam quippe , quum continens esset , agroque Bruttio adnexa , mare ex Tyrreno & Hadriatico immissum , ad Isthmi angustias intercepit , fecitque Insulam , & , ut ait Poëtarum Princeps ,

— quum protinus utraque tellus
Una foret , venit vi magna Pontus , & undis
Hesperium Siculo latus abscidit , arvaque &
urbes ,
Littore diductas angusto interluit æstu.

Avulsit simili modo natura Cyprum Syriæ , Eubœam Bœotix , Eubœæ Atalantem & Martin , Besbicum Bithyniæ , Leucosiam

Sire-

Sirenum promontorio, docuitque nos suo exemplo, jungere inter se maria, sublatis obstaculorum molibus ad usum commerciorum. Est enim ut Ars Imitatrix naturæ, ita natura Artis dux, magistra, & comes. Hoc modo fretum Gaditanum aiunt ab Hercule perfossum. Sesostrum quoque ferunt Ægypti Regem, & post eum Plammitichum, ac denique Ptolemaos, ducta ex Nilo in sinum Arabicum fossa, conatos esse navigabilia inter se reddere maria, Internum sive Mediterraneum, & Æthiopicum. Fuit quoque consilium Seleuco Nicanori, Pontum Euxinum jungere Mari Caspio. Nero Imperator Isthmum Corinthiacum perfodere conatus est, & ex Peloponneso insulam facere, ne ex Ionio in Ægeum proficiscentibus opus esset periculosissimum Maleæ promontorium præternavigare. Carolus Magnus Francorum Rex, & primus Imperator, quum expeditionem meditaretur in Græcos, fossam ducere instituit ab Alemone in Radantiam, ut commeabilia inter se efficeret Oceani & Ponti littora, possetque exercitus suos & castrensia impedimenta ex Oceano, Mosæ, & Mosella in Rhenum, inde in Mœnum amnem, postea in Regnesum & Radentiam, inque Alemone & Danubium deducere, atque ita secundo anni usque in Pontum Euxinum deferre. Sed & ante cum Lucius Vetus, qui imperante Nerone exercitibus in Gallia præfuit, Mosellam & Rhenum facta inter utrumque fossa conatus est necere, ut

copiæ

copiæ per mare, dein Rhodano & Arari per illam fossam subvectæ, mox fluvio Mosella in Rhenum, exin in Oceanum devenirent, sublatisque itinerum difficultatibus navigabilia inter se OccidentisSeptentrionisque littora fierent:cujus tamen institutum impeditum est à Gracii. In Hispania etiam non semel actum est de perfodiendo Isthmo Darien, qui Americæ partes connectit, ducendaque fossa intra *Nombre de Dios*, & Panaman, ut ita ex sinu Mexicano in Mare pacificum navigari posset, pateretque inter duas Americas liber & tutus Hispanis in Indias Orientales itus ac reditus. Statuerat quoque Franciscus I, Atacen Garumnæ committere, ut ne opus esset iis qui ex portibus Galliæ Mediterraneo mari adsitis in Oceanum Aquitanicum, aut Gallicum, aut Germanicum proficisci vellent, Hispaniam omnem Circumnavigare, & præter itinerum moras, pericula, impensas, alieni quoque Regis imperium experiri. Quin & nostro hoc sæculo Præsidis Jeannini sagaci industria inventa est ratio jungendi Ararim cum Ligeri, beneficio lacus cujusdam in Burgundia, pari fere octo leucarum intervallo utrimque ab istis amnibus siti, ut ita ex Massilia portubusque vicinis subvectæ naves in Rhodanum, ex Rhodano in Ararim, ex Arari in eum quem dixi lacum pervenirent, unde postea in Ligerim, inque Oceanum secundo amni descenderent. Lacum vocant *Long-pendu*, constatque ex eo lacu duos amnes fluere, Verbincham

bincham & Dunam, quorum alter supra portum Digoini se injicit in Ligerim: alter prope Verodunum miscetur Arari; ut videri possit natura ipsa Regem nostrum ad tantum opus suis quoque subsidiis invitare. Ad quas commoditates illa etiam accedit, quod per canalem Briaræ ex Ligeri in Sequanam, ipsamque Parisiorum urbem Lutetiam, facilis atque expedita possit institui navigatio, Si ad cæteras Galliarum laudes, de quibus suo loco breviter dixi, hæc una posset accedere, haberet procul dubio Gallia Regis beneficio compendiosam, commodam & fructuolam mercium suarum transportandarum, militumque quaquaversum subvehendorum rationem, vitatis longis, lentis, periculosis, ac dispendiosis protectionibus.

SERIES ROMANORUM
IMPERATORUM.

Ante natum Christum.

- C.** *Julius Caesar.* Ann. XLVI. Roman.
Ces. Octav. Augustus. In hujus Imperii ann. 42 natus est DOMINUS & Salvator Noster JESUS CHRISTUS. Imperavit ipse adhuc 14.
C. *Tiberius Nero.* Ann. à. N. C. suscipit Imperii gubernacula XV. fuitque natione Roman.
C. *Caligula.* 39. Romanus.
Claudius Caesar. 43. Romanus.
Domitius Nero. 57. al. 59. Romanus.
Sergius Galba. 71. al. 69. Roman.
Sylv. Otto. 71. al. 69. Roman.
A. Vitellius. 71. al. 70. Roman.
Fl. Vespasianus. 72. al. 71. Roman.
Titus Vespasianus. 81. Romanus.
Domitianus. 83. al. 82. Roman.
Cocceius Nerva. 98. al. 99. Rom.
Ulpius Trajanus. 100 Romanus.
Æl. Adrianus. 119. Rom.
Antoninus Pius. 139. al. 140. Roman.
M. Antoninus Philosophus,
L. Ann. Verus. 163. Romani.
Commodus Antonin. 182. al. 183. Rom.
Æl. Pertinax. 194. al. 195. Italus.
Didius Julianus. 194. al. 195. Mediol.
Septimius Severus. 195. Romanus.
Antonius Bassian. 214. al. 213. Rom.

Popil.

S E R I E S

Popil. Macrinus. 220. Tingitanus seu Carthagenf.

Varius Heliogabalus. 222. al. 223. Rom.

Alexander Severus. 225. Romanus.

Maximinus. 238. Arabs, quem & Bubulcum dicunt, cum Maximino Filio.

Gordianus, cum Gordian. filio. 238. Roman.

Pupienus & Balbinus. 239. Roman.

Gordianus III. 241. Romanus.

M. Philippus I. cum filio. 247. Arabs.

Decius cum filio. 251. al. 252. Panuonius, seu Hungarus.

Gallus Hostilianus cum Volusiano F. & Emilian. 254. Gall.

Licinius Valerianus cum Galieno. 256.

Fl. Claudius II. 271. al. 270. Dalmata: cum Quintilio.

Valer. Aurelianus. 273. Dacus.

Ann. Tacitus. 278. al. 279. Pannonius seu Hungarus, cum Floriano.

Aurel. Probus. 280. Pannonius seu Ungarus.

Carus cum filiis Carino & Numeriano. 286. al. 287. Illyric.

Diocletianus Iovius cum Maximiano Herculio. 288.

Constantius Chlorus cum Galerio (308) & Severo, & Maximiano Inniore, & Maxentio, & Licinio.

Constantinus Magnus. 310. al. 312. cum Dalmatio, 341. & Constantino II. Constante, Constantio, Magnentio, Gallo, &c.

S E R I E S

- Julianus Apostata.* 363. al. 365,
Iovinian. 365. al. 367.
Fl. Valentinianus & Fl. Valens. 366. al. 368.
 & seqq.
Gratianus & Valentinianus II. 382. Hun-
 gar.
Theodosius Magnus. 382. al. 383.
Arcadius Hispanus, & Honorius Fr. 401.
Theodosius Iunior seu II. 412. al. 427.
Valentinianus III. 430.
Martianus Flaccus. 454. al. 453.
Leo I. Pater, & Leo II. Fil. Thraces. 459. al.
 461.
Zeno Cilix Isauricus. 474. al. 478.
Anastasius Macedo. 491. al. 494.
Iustinus Subulcus. 518. al. 521.
Iustinianus. 527. al. 528. Illyricus.
Iustinus. II. 564. al. 566.
Tiberius II. Constantin. 575. al. 577.
 Thrax.
Mauritius Cappadox. 584.
Phocas. 603. al. 604. terræ filius.
Heraclius, vel Heracleus. 611. Apher.
Constantinus III. & Heracleonas. 640,
 642.
Constans II. 643. al. 644.
Constantin. IV. 670.
Iustinianus II. 687. al. 686.
Leontius 696. al. 697. Constantinopolita-
 nus.
Tiberius Absimarus III. 699. al. 700.
Philippus Bardanes. 713.
Anastasius II. 715. Constantinopolitanus.
 Theo-

R O M. I M P E R.

Theodosius III. 718. al. 717. Constantinopolitan.

Leo III. 719. al. 718. Isaurus.

Constantinus V. alias *Copronymus*, 742. al. 743.

Leo IV. 777. al. 776. Constantinopol.

Constantinus VI. 781. al. 782. cum matre *Irene-Alecto*.

Carolus Magnus. 800. al. 801. Primus Imperator Germanicus.

Ludovicus Pius. 814. al. 815.

Lotharius. 841.

Ludovicus II. 856.

Carolus I. dictus Calvus. 876. al. 875.

Ludovicus III. dictus Balbus. 878.

Carolus II. dictus Crassus. 880.

Arnolphus. 890. al. 888.

Ludovicus IV. Gallus. 902. al. 900. vel Francus.

Conradus I. 911. al. 912. Francus.

Henricus I. dictus Auceps. 919. Saxo.

Otto II. 973. al. 974. Saxo.

Otto III. 983. al. 984. Saxo.

Henricus II. 1001. al. 1002. Bavarus.

Conradus II. 1025. al. 1024. Francus.

Henricus III. 1039. Francus.

Henricus IV. 1056. al. 1057. Francus.

Henricus V. 1106. al. 1108. Francus.

Lotharius II. 1125. al. 1126. Saxo.

Conradus III. 1138. Suevus.

Fridericus I. Barbarossa dictus. 1152. al. 1153.

Henricus VI. 1189. al. 1190. Suevus.

Phi-

SERIES ROM. IMPER.

- Philippus* II. 1198. Suevus.
Otto IV. 1208. Saxo.
Fridericus II. 1213. al. 1212. Suevus.
Conradus IV. 1246. al. 1250. Suevus.
Wilhelmus 1252. al. 1253. Batavus seu Hol-
 landus.
Alphonfus Hispanus & *Ricardus* Anglus In-
 terreg. annos 10. ab an. 1253.
Rudolphus Habsburgens. 1273. al. 1272.
 Patriarchia Archiducum Austriacorum.
Adolphus Nasslaensis seu Nassovicus. 1291. al.
 1292.
Albertus I. Austriacus. 1298.
Henricus VII. 1308. Lutzburgicus.
Ludovicus V. 1313. al. 1315. Bavarus, huc
 aliqui Interregnum, alii.
Fridericus Austriacus. 1314.
Carolus IV. 1347. al. 1348. cum *Günthero*.
 Bohemus.
Wenceslaus. 1376. al. 1378. Bohemus.
Rupertus. 1400. al. 1401. Palatinus.
Sigismundus. 1410. al. 1411. Bohem.
Albertus II. 1438. al. 1439. Austriacus.
Fredericus III. 1439. al. 1440. Austriac.
Maximilianus I. 1493. Austriacus.
Carolus V. 1520. al. 1519. Austriacus.
Ferdinandus, 1558. Austriacus.
Maximilianus II. 1564. Austriacus.
Rudolphus II. 1576. Austriacus.
Matthias II. 1612. Austriacus.
Ferdinandus II. 1619. Austriacus.

I N D E X

Omnium regionum, urbium, fluviorum,
montium, &c. quæ in Introductione
Cluveriana recensentur.

A.	A.	Page	Page
	Achæi	184	
	Achaia	180, 181	
A Ach	106 Achelous fl.	181, 182	
A Abasseni	286	186	
Abassi	286 Acheron fl.	146, 186	
Abdera	193 Acherontia	145	
Abellinum	143 Acheruntinus	Archiepi-	
Abisseni	285 scopatus	164	
<i>Abensperg</i>	98 Acilifene	246	
<i>Aberdain</i>	83 Acinacæ	240	
<i>Aberdon</i>	83 <i>Acirenza</i>	145	
Aberdonium	83 Acmodæ Insulæ	84	
<i>Abiso</i>	168 Acon	258	
Abnoba	90 <i>Acs</i>	51	
<i>Abn</i>	129 <i>Aqui</i>	133	
Aborigines	140 Acragas	167	
Abrotonum	275 Acroceraunium prom.		
Abudiacum	98	180	
Abusena	98 Acroceraunii m.	187	
Abydus	193, 195, 250 Actium	181	
	272 <i>Adda</i>	147	
Abyla	26 Addua	147	
Acabene	261 <i>Adea</i>	288	
Acamanra	267 <i>Adeſe</i>	148	
Acanthus	186 Adonis fl.	259	
Acarnanes	181 Adiabene	242	
Acarnania	181 <i>Aden</i>	266	
<i>Acerya</i>	144 <i>Adiazæ</i>	172	
Acc	258 Adramitium	250	
Acerræ	144 <i>Adri</i>	135	
	Q	Adria-	

INDEX.

Adria	135	Africa	31, 32, 259
Adrianopolis	194	Africa minor	270, 275
Adriaticus sinus	27, 135	Africanum mare	269
Adrumetum	276	Agathysii	199
Aedessa	185	Agdenites	239
Aedui	52	Agendicum	52
Aegea	185	Anagnia	141
Aegæum mare	180, 181, 185, 219, 249	Agria	175
Aegida	136	Agrigentum	167, 169
Aegina	188	Agrippinensis colonia	54, 72, 106
Aegyptii	272	Agyrium	167
Aegyptus	32, 270, 282	Ajan	286, 288
Aegyptium mare	28, 263	Aich	133
Alia capitolina	255	Aix	49, 61, 63, 106
Almathia	185	Aken	106
Almonia	183	Alabanda	251
Almus	192, 194	Alani	199
Alnipons	111	Alatri	140
Alnona	178	Alatrium	140
Alnus	97, 99	Alba	133, 156
Aolis	220, 249, 251	Albocensii	200
Aqui	132, 140, 141	Alba Fucentis	142
Aquulanum	145	Alba Julia	202
Arethica	246	Alba Longa	141
Asepu amn.	250	Albana	245
Asernia	143	Albani	195
Aetis	131, 137, 139, 161	Albania	189, 219, 244, 245
Aetii	96	Albanopolis	286
Aetraï pop.	186	Albanus m.	141
Aetraëum opp.	186	Albanus fl.	245
Aethiopia	44, 270, 280	Alba Pompeia	133
Aethiopia exterior	281	Alba regalis	175
Aethiopia interior	281	Alben	143
Aetinium	184	Albenga	133, 158
Aetna	168	Albi	143
Aetolia	180, 183	Albigensis	49
Aetulane	246	Albin-	

I N D E X.

269	Albingannum	133	Almene	181
275	Albitremelium	133	Almeria	26
269	Albion	75	Almopum	286
199	Albis	90, 98	Alorus	286
239	Albium Ingaunum	133	Alpes	97, 131, 132
52	Albium Intemelium	133		149
141	Albocensii	200	Alpestris Dacia	200
175	Albus lacus	96, 205	Alpheus	186
169	Albus sinus	96	Alfatia	64, 104, 107
nia	Albret	51	Alfium	138
106	Alcair	282	die Alt	201
167	Alcala de Henares	38	Altinum	135
288	Alkmaer	73	Altorf Acad.	65, 124
133	Aldenburgium	122	Alifol	175
106	Aldinelli	251	Alverni	51
106	Alençon	60	Aluta	201
251	Alepo	260, 266	Alyda	250
199	Alepum	266	Amadoca	88, 198
140	Aleria	171	Amalfi	163
140	Alessia	177	Amathusia	267
156	Aleium	145, 163	Amantéa	146
200	Alexandriat	57, 239, 240	Amanus m.	246, 253
142		bis, 250, 282		263
202	Alexandriola	266	Amara	286
141	Alexandretta	266	Amardus]	242
245	Alfeo	168	Amarispi	240
195	Algarbia	41	Amarusa	240
244,	Algidum	141	Amasia	247 bis
245	Algier	243	Amazones	221
286	Aliacon	187	Amazonicus fl.	297
141	Aliduli	261	Amazonum regio	297
245	Alifi	143	Ambantæ	840
133	Alkai	222	Amberga	110
175	Allemanni	65, 94, 97	Ambiani	53, 248
143	Allifæ	143	Ambianum	61
3, 158	Allobroges	49, 57	Ambracia	181
143	Almasan	37	Ambracius sinus	181
49			Q 2	Am-
Albin-				

I N D E X

Ambrones	54	Andecavi	52
Ambronicus pagus	54, 65	Andegavi	52, 58
<i>Amelia</i>	139	Andegavum	62
Ameria	139	Andes	52
America	29, 43, 289	Andomatunum	54
America meridionalis	S. Andrea Acad.		83
	269	<i>Andri</i>	188
America septentrionalis	Andriace fl.		252
	292	<i>Angers</i>	52, 62
<i>Amersfort</i>	67, 73	Angili sive Anglii	89
<i>Amiens</i>	53, 61	<i>Anglesei</i>	89
Amisia fl.	67, 90, 98	Anglia	34, 76, 77, 81
Amisus fl.	98	Angli	76, 80
Amisus	248	Anglii sive Angili	89
Amiternum	140	Angrivatii	92, 93
Amma	54	<i>Angote</i>	286
Amona	173	Angulus op.	141
Amphaxitis regio	186	Anhaltinus principatus	123
Amphilochi	181		
Amphipolis	186	Anian fretum	219, 292,
Amisaga fl.	276		293
Amyclæ	182	Anio, Anienis	140, 143
<i>Amsterdam</i>	72	<i>Anjou</i>	52, 60
Amsterodamum	72	<i>Anneberg</i>	122
<i>Anadole</i>	247	Anonium	134
Anagnia	141	Ansibarii	92, 93
Ananes	136	<i>Ansbach</i>	109
Anapus	168	Ansidonia	138
Anas fl.	36, 38	<i>Anflo</i>	126
Anaunia	134	Antandros	250
Ancalita	77	Antaradus	258
Anchialus	194	Antenna	147
Ancobarites	261	Anthemusia	261
Ancomitana regio	153	Anticyra	183
	160	Antigone	186
Ancona	131, 137, 142, 161	Antigonia	181
Ancyra	248	Antilibanus m.	257
Andalusia	41, 42, 43	Antiochen	247, 254, 259
		Antio-	

I N D E X.

52	Antiochia	251, 252, 259	Aquileia	97, 135	
58	Antiochia	Epidaphnes	<i>Aquileia</i>	137	
62			259 <i>Aquino</i>	141	
52	Artiochia	Margiana	240	Aquinum	141
54	Antitaurus	m.	246	Aquitani	58
83	Antium		141	Aquitania	50
188	<i>Antorf</i>		71	Aquitania Augusta	51
252	<i>Antwerp</i>		71	Aquitania Cæſariana	50
62	Antwerpia	68, 71, 159		Aquitania Vetus	50
89	<i>Anvers</i>		71	Arabægyptii	271
89	Anxanum	143, 163	Arabia	219, 245, 263	
7, 81	Anzitene		246		265
80	<i>Aosta</i>		133	Arabia deſerta	264
89	Apalchem		294	Arabia Felix	264
93	Apamea		249	Arabia Petra	264
286	Apamia	249, 259	Arabicus ſinus	25, 219	
142	Appenninus m.	131, 137			264
patus			149	Arabis fl.	239
123	Apis vicus		272	<i>Arac</i>	241, 243
292,	Appollonia	185, 194,		<i>Aracan</i>	236
293		257, 274	Arachofia	219, 238, 239	
143	Appolloniates		242	Arachotus	240
2, 60	<i>Appenzell</i>		65	Aradus	258
122	Aprutium	153, 163	Araris	50, 56	
134	Aptalus		186	Araufio opid.	49
2, 93	Apſus		187	Araxis fluv.	238
109	Apuli	132, 144	Arbela		242
138	Apulia	144, 153, 163	Arbelitis		242
126	Apulum		163	Arbis fl.	239 bis
250	Aquæ grani		106	Arcadia	181
258	Aquisgranum		106	<i>Arce</i>	141
147	Aquæ Helveticæ		66	Archipelagus	23, 27
261	Aquæ Roſellarum	138	Archipelagus S. Lazari	23	
183	Aquæ Sextiæ	49, 63	<i>Ardebat</i>	234	
186	Aquæ Statiellæ	133	Ardea	141	
181	Aquæ Tarbellæ	51	<i>Arden</i>	264	
257	Aqua pendens	160	<i>Ardermont head</i>	83	
4, 259	<i>Aquila</i>	163	<i>Ardevil</i>	243	
Antio-			Q 3	Are-	

I N D E X.

Arecomici	49	<i>Arnslad</i>	121
Arelate	49, 57, 63	Arnus	148
Arelatense regnum	59	Aromata	270
Aremorica	50	Arpi	145
Arenacum	74	Arpinum	141
Ares	239	Arrabo	175
Arethusa lacus	261	Arragonia	38, 42 bis, 43
Aretium	137, 159	<i>Arras</i>	53, 70
<i>Arezzo</i>	138	Artaria urbs	242
Argentoratum Acad.	54,	<i>Arſchor</i>	71
	108, 123	Arſea	246
<i>Arglas</i>	85	Arſia	131, 136, 177
Argia	181	Arſinoë	272, 274
Argolis	181	Arſitis regio	240
Argos	183	<i>Arſuli</i>	139
Argos Amphiloichicum		Artabrum prom.	24
		Artaniſſa	245
Argos Hippium	182	Artaxata	246
Argyrumtum	177	Arteſia	68, 69, 70
Aria	238, 240	<i>Artois</i>	70
Ariano	143	Arverni	51, 57
Aricia	141	Arx	147
Arimaspi	200, 240	<i>Arzilla</i>	284
Arimeci	220	Alcalon	255, 257
<i>Arles</i>	49	Alcanius fl.	248
Ariminum	139, 160	Alcania comitatus	123
<i>Armagh</i>	85	<i>Aſcheburg</i>	107
Armalauſi	95	Alciburgium	107
Armaſtica	245	<i>Aſcoli</i>	142, 145
Armenia	219, 244, 245,	Alculum Picenum	142
	246		163
Armignac	51	Apulum	145, 163
Armozai	239	Aſia	31, 32, 218
Armuſia regn.	220, 244	Aſia extra Taurum	252
Armuza	239, 244	Aſia intra Taurum	252
<i>Arnhem</i>	74, 92	Ala minor	244, 247,
<i>Arno</i>	148		249
<i>Arnſperg</i>	119	Aluſium	139
			Aske-

INDEX

121	Askenazim pop.	10	Atrecht	70
148	Aiopus fl.	187	Atre	142
270	Asphaltites lacus	255	Atria	135, 142
145	<i>Assisi</i>	139	Atropatia	242
141	Astorus	167	Attica	183
175	<i>Assumptio</i> opid.	298	Attis	183
8, 43	Assyria	219, 238, 241	Atuatuca	53
53, 70	Alta	133, 156	<i>Ava</i> regn.	236
242	Astabenii	240	<i>Avances</i>	54
71	Astapus	273	Avaricum	51
246	Astaunites	246	Avarici	242
5, 177	Astavenii	241	Auchanitis regio	262
274	<i>Asie</i>	133	D. Andomari fanum	70
240	Astigi	39	Avella	142
139	Astorga	38	<i>Avellino</i>	143
24	<i>Astracani</i>	224	Avenio	49, 63
245	Astracanenſe regnum	Aventicum		54
246		224	Averſa opp.	144
9, 70	Astures	38	Aufidus	144, 148
70	Asturia	38, 43	Augæa	186
51, 57	<i>Asturias</i>	38	<i>Auſpurg</i>	108
147	Asturica	38	<i>Augſt</i> vicus	54
284	Atella	144	<i>Augubio</i>	139, 161
5, 257	Aternus fl.	148	Augusta	156
248	Ateste	135	Augusta Emerita	39
123	Athenæ	183	Nemetum	51
107	Athenæum prom.	162	Prætoria	131, 133
107	Atheſis fl.	134, 148		156
2, 145	Athos	187	Rauracorum	54
142	Athyras	194	Sueſſionum	53
163	Atina	141	Taurinorum	133
5, 163	Atlanticus oceanus	23		156, 165
2, 218		26	Tiberii	111
252	Atlas m.	279	Trevirorum	54, 107
252	Atrax	184	Veromanduorum	53
247	Atrebatæ	53	Vindelicorum	98
249	Atrebatii	77		108
139	Atrebatium	70	Augustobona	52
Aske-			Q +	Augusto-

I N D E X.

Augustodunum	52, 62	B.	
Augustomagus	54		
Augustoritum	51	B Abylonia	219, 244
Augustow	213		262
Avia	142	Babylon	262
<i>Avignon</i>	49, 63	Bacenis	99
Auleri Cenomani	52	<i>Bachian</i>	237
Diablinte	52	Bactra	240
Ebuovices	52	Bactriana	219, 239, 240
Aulis	183	<i>Badai</i>	224
Aulon	285	Badensis Marchionatus.	
Aurelianensis ducatus	58		110
Aurelianum Acad.	62, 63	Badeo regia	265
Aureus m.	172	Batica	36
<i>Aurick</i>	118	Batis	37, 39
Aulci	51	Bæturia	37
Aufones	140, 150	Bagacum	53
Aufonia	130	<i>Bagamidri</i>	286
Aufonium mare	27	<i>Bagni di Rosello</i>	138
Austrasia	58, 107	Bagradas	275
Austria archiduc.	34	Baia	143
	111, bis 173	<i>Bajeren</i>	110
<i>Austun</i>	52, 62	Balearicum mare	27
Autricum	52	Baleares	34, 41, 44, 46
<i>Auvergne</i>	51, 60	Balli	286
<i>Aux</i>	51	Baltia	91
Auxatii m.	220	<i>Bamba</i>	287
Auximum	142	Bamberga	109
Axiaces p.	199	Bambergensis Episcopa-	
Axima	49, 241	tus	123
Axius fl.	187	Bambyce	260
Axenus Pontus	28	<i>Bantam</i>	237
<i>Ayman</i>	264	<i>Banza</i>	287
<i>Avaro opid.</i>	167	<i>Barbaria</i>	281, 282
Azotus	255, 256	Barbi	123
		Barcana	283
		Barce	283
		<i>Barcelona</i>	44
		Barcino	

INDEX

Barcino	44	<i>Beauvais</i>	53
<i>Eari</i>	145	<i>Beauvoisin</i>	53
244 Baritanus Archiepiscopus	153, 164	Bebii m.	176
262 patus	145, 163	Bedefis	139
262 Barium	60	Begerri	51
99 <i>Barleduc</i>	164	<i>Beleguanze</i>	286
237 Barlettae	286	Belgae	77
240 <i>Barnagossa</i>	116	Belgica Gallia 50, bis, 52	
240 Bart	286	Belgica	43, 60, 67
224 <i>Baru</i>	237	Belgium	53, 60, 104
tus. Baruffae	258, 265	<i>Belgiad</i>	173
110 <i>Barut</i>	81	<i>Belicastro</i>	146
265 Barvicum	65	Belici	168
36 <i>Basel</i>	66, 124	<i>Belitri</i>	141
7, 39 Basilea Acad.	91	Bellifona	156
37 Basilia	153	Bellovaci	53
53 Basilicata	99	Bellovacensis Com.	60
286 Baslides	246	<i>Belluno</i>	134
138 Basilifene	224	Belna	62
275 Baskirdensis liorda	88, 89, 95	<i>Beltr</i>	91
143 Bassarnae	199	Belunum	134
110 Batava castra	98	Belus fluv.	260
27 Batavi	55	Beneventanus Archiepiscopus	164
4, 46 286 Batavodurum	55	Beneventum	143, 153
91 Bathynias	194	<i>Bengala</i>	233, 235
287 Batrii	239	Bengalensis sinus	23
109 Batta	287	Beni	192
opa- <i>Bavay</i>	53	Benin	285
123 Bavari	98	<i>Beni vento</i>	143
260 Bavaria	104, 110	<i>Benthem</i>	119
237 <i>Bautzen</i>	115	Berceria	77
287 <i>Bayern</i>	110	<i>Berdoa desertum</i>	276
1, 282 <i>Bazas</i>	51	Berenburg	123
123 Bearnia	60, 61	Berenice	274
283 <i>Beaune</i>	62	<i>Berg Ducatus</i>	120
283 <i>Beauparis</i>	293	Berga	186
44 <i>la Beauffe</i>	52, 60	Bergamo	136
rcino		Q 5	<i>Bergena</i>

I N D E X

<i>Bergen</i>	70, 126	<i>Bisalte</i>	286
<i>Bergen op Zoom</i>	71	<i>Biscaia</i>	38 bis, 43
<i>Bergi</i>	126	<i>Bisanthe</i>	193
<i>Bergomum</i>	136, 157	<i>Bisnagar</i>	234
<i>Bergstette</i>	175	<i>Bistones</i>	192
<i>Berlasina</i>	136	<i>Bistricia</i>	202
<i>Berlin</i>	90, 116	<i>Bistriz</i>	202
<i>Berlinum</i>	116	<i>Bitaxa</i>	241
<i>Bern</i>	65	<i>Bithynia</i>	220, 244, 247.
<i>Bernæ</i>	66		248
<i>Berri</i>	51, 60	bis <i>Bitonin</i>	285
<i>Beroë</i>	260	<i>Bitonto</i>	145
<i>Berytus</i>	258, 266	<i>Ei. sch</i>	107
<i>Besançon</i>	54, 64	<i>Bituriges</i>	51, 62, 63
<i>Bessi</i>	192	<i>Blaisois</i>	60
<i>Besterze</i>	202	<i>Bleiking reg.</i>	124
<i>De Betawo</i>	74	<i>Blesensle castrum</i>	62
<i>Betavia</i>	74	<i>Blitteræ</i>	49
<i>Betis fl.</i>	265	<i>Blois</i>	62
<i>Bethlehem</i>	255	<i>Blockesberg</i>	99
<i>Bethlaida</i>	257	<i>Bocche</i>	246
<i>Bevagna</i>	139	<i>Bodensee</i>	98
<i>Bevelandia Austrina</i>	72	<i>Bodon</i>	198
<i>Beziers</i>	49	<i>Bœotia</i>	183
<i>Biafra</i>	285	<i>Bogdomanis regio</i>	248
<i>Bibroci</i>	77	<i>Bogota</i>	297, bis
<i>Biela</i>	217	<i>Die Böhmen</i>	113
<i>Bielejezero</i>	217, 218	<i>Böhaimb</i>	113
<i>Bielsko</i>	213	<i>Böheymer VVald.</i>	99
<i>Biephi</i>	200	<i>Bojano</i>	143
<i>Bierfliet</i>	69	<i>Boii</i>	98, 113, 137
<i>Bigerriones</i>	51	<i>Boioarii</i>	83, 104
<i>Bigerre</i>	51	<i>Boiodurum</i>	96
<i>Bihent</i>	225	<i>Boiohæmia</i>	34, 113
<i>Bilbao</i>	37, 45	<i>Boiohæmum</i>	92, 101
<i>Biledulgerit</i>	279, 281, 284		104
<i>Bipontinus Ducatus</i>	107	<i>Boium</i>	183
<i>Biquiri</i>	297	<i>Bolerium Promont.</i>	76
		<i>Bolita.p</i>	

I N D E X . I

86	Bolitæ p.	240	Bourbonnois	60
43	Bologna	137	Bourges	51, 62
93	Bollena	138	Bourgozne Ducatus	60
134	Bolzanum	111	Bovianum	143
192	Boramel	74	Bozobox	246
102	Bona	283	Brabant	71
202	Bonifacio	172	Brabantia	53, 57, 68
241	Bononia	53, 137, 160,		69, 71
47,		165	Braccata Gallia	47, 134
248	Bordeaux parlament.	62	Brachmanes	230
285	Bordeaux urbs	61	Bracianum	160
145	Borgi	241	Brailow	203
107	Borneo Infula	237	Bramas	223
2, 63	Bornholm	125	Bragança	38
60	Borno	276, 285	Brandenborgh	90, 146
124	Borsippa	243	Brandenburgensis Mar-	
62	Boruci	214	chia	104, 116
49	Borussia	205, 214	Brasilia	44, 297, 298
62	Borussia Regalis	214	Braslaw	202
99	Borussia Ducalis	215	Braunsberga	215
246	Borysthenes fl.	199	Breda	71
98		203	Brêdefort	74, 92
198	Borysthenitæ	199	Breyfach	108
183	Bosna	176	Briema	90, 118
248	Bosnia	34, 173, 176	Bremen	118
7, bis	Bosni	195	Bremensis Archiepisco-	
113	Bosphorus Cimmerius	28, 200	patus	118, 123
113		28, 200	Bremerforde	118
99	Bosphorus Tracius	28	Bresca	136
143		193	la Bressè	60
137	Bosphorani	200	Bressa	136
104	Bostra	264	Breslaw	115
96	Botiaï	192	Bretaigne	60
113	Botnia	128	Bratzlaw	212
101	Botnicus finus	96, 128	Briege	115
104	Botrys	258	Briel	73
183	Botlogno	53	Brigantes	78, 85
t, 76	Boturbors	60	Brigantia	38
lita.p			Q 6	Bra-

I N D E X

Brigantinus lacus	97,	Buda	175
		Budini	199
Brin	114	Budoa	178
Brisiacum	108	Budiciorvico	114
Brisigavia	108, 124	Budua	178
Brissavo	108	Budwitz	114
Brissello	137	Bulla regia	277
Bristolium	82	Bulgaria	35, 197
Bristow	82	Bulgari	195, 198, 199,
Britannia	34, 77		224
Britannia superior	51	Bullion	105
inferior	51	Bullis	185
Britannicæ Insulæ	75	Buguhammes	83
Brixellum	137	Burdegala	62
Brixen	111	Burdegala Acad.	63
Brixia	111, 136	Burdegalenſe parlam.	61
Bromberga	215	Buren	74
Brotzen	90	Burgi	45
Bructeri	67, 92, 93	Burgos	45
Brugæ	69	Burgundi	101
Brandisium	144, 164	Burgundiæ comitatus	
Brundisius Archiepiscopus	164		43, 63
Brunswick	123	Burgundiæ ducatus	52,
Brunsvicensis Ducatus	123		57
	123	Burgundiones	57, 90
Brunsvicenses	94	Buru	94
Brunsvicum	123	Buridienſii	200
Brutii	132, 150	Burhi	200
Brutium prom.	162	Burfia	249
Bruffel	71	Buthrotum	181
Bruxellæ	71	Butow	216
Brylæ	192	Butunti	145
Bubastis	272	Buxentam	146
Buchananum prom.	83	Byblus	258
Buchovia	120	Byceni	248
Buchovo	120	Byzantium	193
Buckingham	77	Byzya	194

I N D E X.

75 99 78 14 78 14 77 97 99, 24 05 85 83 62 63 0.61 74 45 45 101 s 63 52, 57 7,90 94 200 200 249 181 216 145 146 258 248 193 194 Ca-	<p style="text-align: center;">C.</p> <p>C Abadina 239 Cabamene 241 Cabalaca 245 Cabilonum 62 Cabo de Breton 292 Cabo de fortuna 292 Cabo finis terræ 36,40 Cabo de palos 36 Cabo de Roca 24 Cabo de S. Vicente 33 Cabo Verde 270,289 Cabe de Istria 135 Cadiscus 191 Cadiz 47 Cadmus 249 Cadomum Acad. 61,63 Cadsant 69 Cadurci 51 Cadusii 242 Caen 61 Cænici 192 Caræsi 53,86 Carc 138 Cæsaraugusta 39,44 Cæsarea 260 Cæsarea Palaestina 257 Cæsariensis Provincia 278 Cæsarodunum 52 Cæsaromagus 53 Cæsena 139 Cæsia sylvæ 99 Cæsares 288 Caglior 170</p>	<p style="text-align: center;">Cohors</p> <p><i>Cajazzo</i> 144 Caicus fl. 250 Caieta 142,164 Caindu 226 Cairum 234,282 Caistrus 250 Calabri 132,144 Calabria 144,163 Calacene 242 Calais 82 Calamianes 237 Calatia 144 Caldar 262 Caledonia 77 Caledonia major 77 Caledonia minor 77 Cales 144 Caletes 53 Caletum 82 <i>Calicut</i> 235 California 293,294 Caliz 47 Callidromus 187 Callipides 199 Callipolis 145,193 Calliteræ 186 <i>Calmar</i> 123 Calpe mons 26 <i>Calvi</i> 144,172 Calycadnus 253 Calydon 138 Calystus 188 Camalodunum 178 <i>Camana</i> 298 Camarina 167 Cambata 233, bis <i>Cambala</i> 226</p>	<p style="text-align: center;">Q 7</p> <p style="text-align: right;">Cam-</p>
--	---	--	---

I N D E X.

Gamboia	133, 136	Cantabri	37
Cambray	53, 70, 81	Cantabricus oceanus	24
Cambreſis	70	Cantabrigia	82
Cambria	81	Cantan	228
Cambridge	77, 82	Canterbury	81
Cambyles fl.	242	Cantii	77
Camelobotci	239	Cantium reg.	77
Camenolitari	139	Cantons	65
Cameracum	53, 70	Cantuariensis Archiepi-	
Cameriacum	64	ſcop.	81
Camerick	70	Cantuaria	81
Camerino	139	Canuſinus archiep.	164
Camerinum	139	Canuſium	145
Camini	89, 117	Caoli	229
Camirus	268	Capeinaum	257
Campagna di Roma	161	Capo Boëo	166
Campanel	234	Capo de l' Arme	131
Campani	132	Capo di Argentera	170
Campania	52, 58, 143	Capo di Foro	171
Campen	74	Capo di Monte Falcone	170
Campodunum	98	Capo d'Iſtria	135, 136
Camul	212		154
Camuni	134	Capo paſſaro	166
Cana	265	Capo S. Andrea	267
Cana Galilææ	257	Capo S. Epifaneo	267
Canada	293	Cappadocia	220, 244
Canariæ inf.	289		247
Canatha	260	Caprus	242
Candahor	239, 243	Capſa	275
Candia	191	Capua	144, 163
Canina	181, 189	Caput Hiſtriæ	154
Caninefates	55	Caragoça, vide Saragoça.	
Canifia	112	Cara Kitay	225
Canixæ	145	Caralis	170
Cano	285	Caravancas mons	172
Canofa	145	Carbalia	252
Carſi	228	Carbiletæ	192
Canſtas	109	Cardia	193
		Car-	

INDEX

37	<i>Cardigan</i>	77	<i>Casius mons</i>	220, 259,
24	<i>Carduchi</i>	242		264
82	<i>Caria</i>	220, 249, 251	<i>Casanensis Horda</i>	224
228	<i>Caribana</i>	297	<i>Caspii</i>	242
81	<i>Carini</i>	89	<i>Caspium mare</i>	26, 220,
77	<i>Carinthia</i>	172, 104,		242
77		111	<i>Caspius sinus</i>	25
65	<i>Carium mare</i>	28	<i>Cassaim</i>	243
iepi-	<i>Carmanene</i>	247	<i>Cassandria</i>	186
81	<i>Carmana</i>	239	<i>Cassel</i>	120
81	<i>Carmania</i>	219, 239	bis <i>Castella</i>	120
164		253	<i>Cassena</i>	285
145	<i>Carmathin</i>	77	<i>Cashyl</i>	85
229	<i>Carmelus mons</i>	258	<i>Cassii</i>	77
257	<i>Carni</i>	132, 135	<i>Cassiope</i>	181
166	<i>Carnicæ Alpes</i>	149	<i>Cassiopai</i>	181
131	<i>Carniola</i>	104, 111,	<i>Castovia</i>	175
170		173	<i>Cassubia</i>	57, 89, 216
171	<i>Carnutes</i>	52	<i>Castanea</i>	184
170	<i>Carpates mons</i>	207	<i>Castella aurea</i>	297
136	<i>Carpathica juga</i>	205	<i>Castellæ regnum</i>	43
154	<i>Carpathium mare</i>	28	<i>Castellum Menapiorum</i>	
166	<i>Carpathus inf.</i>	188		53
267	<i>Carpetani</i>	38	<i>Castellum Truentinum</i>	
267	<i>Carpiani</i>	192		142
244	<i>Carpilli</i>	192	<i>Castell Nan</i>	134
247	<i>Carra</i>	262	<i>Castell Nuovo</i>	136
242	<i>Carrhabia</i>	186	<i>Castell vetri</i>	142
275	<i>Carfeoli</i>	141	<i>Castilia Nova</i>	37, 38,
163	<i>Carfula</i>	141		41, 42
154	<i>Cartenna</i>	278	<i>Castilia vetus</i>	37, 38
goga.	<i>Carthagena</i>	39, 44		41, 42
225	<i>Carthago</i>	276	<i>Castro</i>	145
170	<i>Carthago nova</i>	39, 44	<i>Castro Janna</i>	167
172	<i>Casear</i>	225	<i>Catabathmus</i>	271
252	<i>Casilinum</i>	144	<i>Catada</i>	275
192	<i>Casinum</i>	143	<i>Cataia</i>	225
193	<i>Casirozæ</i>	241	<i>Cataia regnum</i>	226
Car-				<i>Cata-</i>

INDEX

Catalauni	62	Centuripe	167
Catalonia	32, 41, 42	Cephalenia	287
	44	Cephalœdis	167
<i>Catana</i>	167, 169	Cephissus	186
Cataonia	246	Ceraunia	268
Catina	167	Cerilli	146
Catona	167	<i>Cerines</i>	268
<i>Catwijk</i>	55	Cerne	288
Caturiges	49	Cesena	139, 150
Caturiomagus	49	Cethius mons	97
Caucasus mons	220		127
	245	<i>Ceylon</i>	237
Cauchi	90	Chabala	245
Cauci	85, 90	Chabris	187
Caucones	248	Charonea	183
Caviones	89	Chalcedon	248
<i>pais de Caults</i>	53	Chalcedonii	248
<i>Cefalogne</i>	187	Chalcidene	260
<i>Ceiram</i>	237	Chalcis	188, 260
Celanzæ	249	Chaldaea	262
Celebes	237	Chaldica regio	185
Celeia	112	Chalcitis	261
Celetæ	192	Chaltapitis	241
Celidnus	181, 187	<i>Chalon</i>	62
<i>Cell</i>	118	<i>Chalons</i>	60, 62
Cella	118	Chalufus fl.	99
Celtæ	40, 56	Chalybes	248
Celteberi	37	Chalybonitis	260
Celtiberia	37	Chamavi	92, 93
Celtica Gallia	50, bis	<i>Chamberi</i>	64
	51	<i>Champagne</i>	60
Celtici	37	Chanæan	254
Celticum promont	36	Chantonice	239
Cenomani	52, 58, 136	Chaones	181
	136	Chaonia	181
<i>Centron</i>	49	Characene	241
Centrones	49	Charadræ	239
Centum cellæ	138, 160	<i>Charchas</i>	267
		<i>Char-</i>	

I N D E X.

167	<i>Chartres</i>	52, 62	<i>Chutz</i>	255
287	<i>Charybdis</i>	166	<i>Chwalsenke moro</i>	26
167	<i>Chassuarii</i>	93	<i>Ciabus fl.</i>	196
186	<i>Chatti</i>	94	<i>Ciarciam</i>	125
268	<i>Chattuarii</i>	93	<i>Cibinium</i>	202
146	<i>Chauci</i>	90	<i>Cicones</i>	192
268	<i>Chelm</i>	212	<i>Cilicia</i>	219, 244
288	<i>Chemnitz</i>	122		247, 253
0, 150	<i>Cherca fl.</i>	176	<i>Cilicium mare</i>	28
97	<i>Chersonesus Taurica</i>			253
127		204	<i>Cilly</i>	112
237	<i>Cherusci</i>	94	<i>Cimbri</i>	90, 124
245	<i>Chesel</i>	222	<i>Cimbrica peninsula</i>	90
187	<i>Chesimur</i>	243		124
183	<i>Chester</i>	81	<i>Cimmerium</i>	204
248	<i>Chiana</i>	148	<i>Cimon mons</i>	250
248	<i>Chiancare</i>	247	<i>Cina</i>	227
260	<i>Chica</i>	297, 298	<i>Cingesi</i>	200
0, 260	<i>Chili</i>	297, 298	<i>Cinyphus flav.</i>	275
262	<i>Chimæra</i>	251	<i>Circai</i>	141
186	<i>China</i>	220, 277	<i>Circæum promont.</i>	140
261	<i>Chinæ regnum</i>	227	<i>Circelli</i>	140
241	<i>Chios insula</i>	245	<i>Cirella</i>	146
62	<i>Chiqueam</i>	228	<i>Circha</i>	277
0, 62	<i>Chius</i>	188	<i>Cisalpina Gallia</i>	47, 132
99	<i>Chmielnik</i>	212	<i>Cissia</i>	241
248	<i>Choatras</i>	242	<i>Citerior Gallia</i>	47, 132
260	<i>Chomari</i>	240	<i>Citerior Hispania</i>	38
2, 03	<i>Choumutoro</i>	114	<i>Citrachan</i>	225
64	<i>Chonad</i>	175	<i>Citta di Castello</i>	140
60	<i>Chonitza</i>	216	<i>Citta Lavina</i>	141
254	<i>Chorges</i>	49	<i>Civida</i>	134
239	<i>Choromiterne</i>	242	<i>Civita castellana</i>	138, bis.
131	<i>Chrindi</i>	240	<i>Civita Ducale</i>	140
181	<i>Chronicus mons,</i>	187	<i>Civitati Friuli</i>	135, 154
241	<i>Chronus</i>	206	<i>Civita di Sant. Angelo</i>	142
239	<i>Chrysa</i>	168		142
267	<i>Chür</i>	134, 155	<i>Civita di Penna</i>	142
Char-			<i>Civita</i>	

I N D E X

<i>Civita Vecchia</i>	136, 160	Cöllen	54
<i>Claghenfurt</i>	112	<i>Colmandel</i>	234
<i>Clampetia</i>	146	<i>Colmaria</i>	108
<i>Clanis</i>	148	<i>Colonia Acad.</i>	124
<i>Clarimonte</i>	146	<i>Colonia Agrippina</i>	106
<i>Claudiopolis</i>	202	<i>Colonia Agrippinensis</i>	
<i>Clavenna</i>	134, 155		54, 106
<i>Clavennensis com.</i>	155	<i>Coloniensis Archiep.</i>	
<i>Clausenburg</i>	202		104, 123
<i>Clazomene</i>	193, 251	<i>Colophon.</i>	251
<i>Cleve</i>	119	<i>Colofwar</i>	202
<i>Clivensis Ducatus</i>	119	<i>Colthene</i>	246
<i>Clivia</i>	54, 104, 119	<i>Coluri</i>	188
<i>Clivi</i>	119	<i>Comagene</i>	254, 259
<i>Clupea</i>	276	<i>Comana</i>	246
<i>Clusium</i>	137	<i>Comana Pontica</i>	247
<i>Cnemides</i>	183	<i>Comara.</i>	175
<i>Cnidus</i>	251	<i>Comata Gallia.</i>	48, 132
<i>Coblentz</i>	107	<i>Comi</i>	240
<i>Coburgiensis ducat.</i>	121	<i>Comifene</i>	241
<i>Coburgium</i>	121	<i>Commetaw</i>	114
<i>Cocharus amnis</i>	94	<i>Cornori promont.</i>	234
<i>Cochile</i>	148	<i>Complutam</i>	38
<i>Cochinchina</i>	228	<i>Complutum Acad.</i>	45
<i>Cocin</i>	235	<i>Compostella</i>	45, 295
<i>Codani</i>	90, 124	<i>Compla</i>	143
<i>Codaonia</i>	90, 125	<i>Concordia</i>	135
<i>Codanus sinus</i>	25	<i>Condate</i>	51
<i>Coele</i>	254	<i>Condivincum</i>	51
<i>Cœlesyria</i>	259	<i>Condora</i>	217
<i>Coevorden</i>	74	<i>Condrufi</i>	53
<i>Coira</i>	134, 155	<i>Confluentes</i>	107
<i>Colapis fl.</i>	149	<i>Congi regn.</i>	287
<i>Colberg</i>	89, 117	<i>Conicia</i>	216
<i>Colchester</i>	82	<i>Conimbrica Acad.</i>	45
<i>Colchinium</i>	178	<i>Connacht</i>	85
<i>Colchis</i>	119, 244, 245	<i>Connacia</i>	85
<i>Collatia</i>	141	<i>Copiæ</i>	146
		<i>Con-</i>	

I N D E X

54	Consentia	146, 163	Cortracum	70
234	Consentinus	archiep.	Cortrijk	70
108		164	Corunia	45
124	Consenza	146	Corycum promont.	190
106	Constantinopolis	193	Corycus mons	191
cnfis		195	Cos	188, 245
106	Contado di Zara	179	Cola	138
o.	Conza	143	Cosakensis horda	224
123	Copenhagen	125	Coslin	117
251	Copenhaven	125	Cosmin fl.	235
202	Cora	141	Cossai	241
246	Corasan	240, 243	Costrinum	116
188	Corax	221, 245	Costryn	116
259	Coreyra	187	Cotacene	246
246	Cordova	39	Cotam	225
247	Corduba	39, 45	Cottiaa pes	149
175	Corea	229	Cottii	133
132	Corelenberg	217	Coulans	235
240	Corella	217	Coulete	235
241	Corfinium	142	Courtrai	70
14	Corfu	187	Cracovia	210
234	Corinea	246	Cracoviensis Acad.	216
38	Corinthus	181	Crathis	146, 148
45	Corinthiacus finus	27	Crati	148
295	Coritani	78	Crema	136, 157
143	Corlin	89	Crenea Tattaria	204
135	Cornavii	78	Cremona	157
51	Cornavian	78	Creta	34, 190
51	Cornerium	138	Cretes	190
217	Cornuwal	77	Cretenses	190
53	Corona	202	Croatia	34, III, 172
107	Corone	182	Crociatonum	52
287	Corons	242	croia	189
216	Corrodunum	210	Cronenberg	125
45	Cossi	170, 171	Cronstadt	202
85	Corfica	34, 153, 171	Crossen	115, 116
85	Corficum mare	27	Croto	146, 164
146	Cotona	137, 159	Crotona	137
Con-				cro-

I N D E X

<i>Crotone</i>	146	<i>Czechi</i>	113
<i>Ctesiphon</i>	242	<i>Czechorum reg.</i>	104
<i>Cuba</i>	299	<i>Czeremyssi gorni</i>	217
<i>Cuitenburg</i>	74	<i>Czeremyssi lugoni.</i>	217
<i>Cullu</i>	277	<i>Czukaw.</i>	203
<i>Cuma</i>	251	<i>Czycassy.</i>	224
<i>Cumberland</i>	78		
<i>Curdi</i>	246	D.	
<i>Curia</i>	134, 155		
<i>Curiosolites</i>	51	D <i>Aap.</i>	240
<i>Curland</i>	212	<i>Dacia</i>	199, 200
<i>Cusco</i>	298	<i>Dacia Alpestris</i>	200
<i>Cusistan</i>	241, 243	<i>Mediterranea</i>	200
<i>Cyamosorus fl.</i>	168	<i>Ripensis</i>	200
<i>Cyaneus</i>	245	<i>Daci</i>	199, 200, 201
<i>Cybele</i>	248	<i>Dasila</i>	286
<i>Cyclades</i>	188	<i>Dalem comit.</i>	71
<i>Cyclopes</i>	168	<i>Dalmatia</i>	27, 177, 178
<i>Cydisles</i>	249	<i>Dalmaticæ alpes</i>	149
<i>Cydnus</i>	253	<i>Dalmaticum mare</i>	27
<i>Cydon</i>	191	<i>Dalminium op.</i>	178
<i>Cylle</i>	182	<i>Damascus</i>	259, 266
<i>Cypera</i>	184	<i>Damafia</i>	97
<i>Cyprium mare</i>	28	<i>Damafii mont.</i>	228
<i>Cyprus inf.</i>	220, 245, 266	<i>Damatia</i>	282
<i>Cypsella</i>	193	<i>Dainnonii</i>	77
<i>Cyrenaica regio</i>	270, 274	<i>Dan fons</i>	255
<i>Cyrenaicum mare</i>	28	<i>Danaw</i>	99
<i>Cyrene</i>	274	<i>Dangali</i>	286
<i>Cyrenenses</i>	275	<i>Dania, dani</i>	34, 90, 104,
<i>Cyrnus</i>	171		124
<i>Cyropolis</i>	242	<i>Daniæ regn.</i>	124
<i>Cyrrha</i>	133	<i>Danneberga</i>	89
<i>Cyrrhestica Cyrrhus</i>	160	<i>Dantiscum</i>	215
<i>Cyrus fl.</i>	242, 245	<i>Danubius fl.</i>	83, 94, 99,
<i>Cyzicus</i>	250		196
<i>Czarna Rusz.</i>	211	<i>Danzigke urbs</i>	215
<i>Czercassi</i>	217, 221	<i>Dara</i>	278, 284
		<i>Darandæ</i>	

I N D E X.

	Darandæ p.	239	Deſaw	123
113	Dardani	196	Deventer	74
104	Dardania	196	Devona	51
217	Dardanum	250	Devonshire	77
217	Darenſe regn.	277, 282,	Deuringi	89
203		284	Diam	236
224	Daffaretæ	185	Diarbeck	261
	Daffow	211	Diargument	240, 243
	Dauſinè	60	Diabolia	186
	S. Davidis	81	Dickiloppi p.	129
240	Daulia	186	Dictæus mons	191
9, 200	Dauma	285	Diſtynna	191
200	Daunia	144	Didymus	248
200	Dea op.	49	Die oppid.	49
200	Debris	276	Diepa	61
9, 201	Decapolis	259	Diepe	53
286	Decan	234	Diep-hole	93
71	Del regn.	288	Dieſt	71
178	Delft urbs	73	Dietmelle opp.	93
149	Delfziel	75	Digei	192
27	Delium urbs	183	Dinaretum prom.	267
178	Delly	236	Dindymene	248
9, 266	Delminio	178	Dis arx	234
97	Delmenhorſt	119	Diobefi	192
228	Delminium	178	Dion op.	186
282	Delphi urbs	73, 183	Dionyfopolis	197
77	Delphinatus	49 bis, 59	Dioſpolis	271
255	Delus	188	Ditmarſi	117
99	Dembberg	172	Ditmarſia	117
286	Demetæ	77	Ditmerſen	117
104,	Demetrius	184	Divina	206
124	Dera campus	241	Divionum	62
124	Derbent	243	Dium	191
89	Derbicæ	240	Divodarum	54, 106
215	Derpt urbs	214	Dnieper	209
4, 99,	Dertona	133	Dobas prov.	286
196	Deſerta Arabia	264	Dobunip.	77
215	Deſna fl.	203, 216	Dodone	181
8, 284				Dola
andæ				

I N D E X

<i>Bola</i>	64	<i>Ducro</i>	39
<i>Doleigne</i>	178	<i>Duina fl.</i>	213
<i>Dole</i>	64	<i>Dulgibini</i>	92, 93
<i>Dolonca</i>	192	<i>Dulmen op.</i>	93
<i>Dommel</i>	93	<i>Dunsbyheat</i>	76
<i>Domo d' Ofela</i>	134	<i>Durazzo</i>	185, 189
<i>Donaw</i>	99, 197	<i>Duria</i>	133, 147
<i>Doornijk</i>	70	<i>Düringen</i>	121
<i>Dora</i>	147	<i>Duringi</i>	140
<i>Dorcestria</i>	81	<i>Durius fl.</i>	37, 39
<i>Dordracum</i>	72	<i>Durlacum</i>	110
<i>Dordrecht</i>	72	<i>Durocortorum op.</i>	54
<i>Döringerwald</i>	99	<i>Durotriges</i>	77
<i>Doris</i>	183, 220, 249	<i>Dusburgium</i>	92
<i>Doriscus</i>	193	<i>Dusseldorp</i>	120
<i>Dorpatum</i>	214	<i>Duykerken</i>	70
<i>Dort</i>	72	<i>Duytsche</i>	100
<i>Dortmund</i>	119	<i>Dvina</i>	217
<i>Dotechum op.</i>	92	<i>Dijon</i>	61
<i>Dotis</i>	174	<i>Dyrrachium</i>	185, 189
<i>Douay</i>	70		
<i>Dover portus</i>	76	E	
<i>Drangiana</i>	219, 238	bis	
<i>Dravus fl.</i>	174	E <i>Ala pop.</i>	245
<i>Drente</i>	74	<i>Eboracensis Archiep.</i>	81
<i>Drepanum</i>	167, 169	<i>Eboracum</i>	81, 82
<i>Dresda</i>	122	<i>Ebro</i>	38
<i>Dribyces p.</i>	292	<i>Eburones</i>	86
<i>Drilo fl.</i>	177	<i>Ebuovices</i>	52
<i>Drina</i>	172	<i>Ebusini</i>	240
<i>Drini</i>	172	<i>Ebusus</i>	41, 46.
<i>Drugeri</i>	192	<i>Ecbatana</i>	242
<i>Drunthem</i>	126	<i>Echinus</i>	184
<i>Dryopes p.</i>	181	<i>Ecyra</i>	39
<i>Dryopis regio.</i>	183	<i>Edam</i>	73
<i>Duacum</i>	75	<i>Edel flum.</i>	222
<i>Dublyn op.</i>	85	<i>Edenburgum</i>	83
<i>Dubris</i>	76	<i>Edeffa</i>	

INDEX.

39	Edeffa	261	Elymæi	241
213	Edimbrov.	83	Elymiotæ	185
2, 93	Edom	2 4	Emathia	185
93	Edones	192	Emden	118
76	Edonii	186	Emda	118
182	Eger	110	Emmaus vicus	255
147	Egmont	73	Emme	54
121	Egnatia	145	Emmerick	119
140	Egta	110	Emodi montes	255
7, 39	Eisenach	121	Emporiæ	41
110	Ekelnsförds	117	Empullias	41
54	Elaran	241, 243	Ems	67, 98
77	Elatia	183	Enckhuysen	73
92	Elbe	98	Encocadlæ Iazyges	99
120	Elbing	215	Endrem	195
70	Elbingium	215	Engia	188
100	Eiburgum	74	Enna	167, 169
217	Elaus	181	Eordei	186
61	Elea	251	Eorta	240
5, 189	Elei p.	292	Ephesus	251
	Elfocat	274	Epidamnus	185
	Elephantis	272	Epidaurus	178, 182
	Eleus	193	Epirus	34, 180, 181, 189
245	Eleusis	183	Epizephyrii	146
chiep.	Eleutherus amnis	257	Eporedia	133, 156
81	Eleutheræ	197	Equus Tuticus op.	143
1, 82	Elis	182	Erdeli	202
38	Ellenbogen	110, 124	Eretum	140
86	Elorus	168	Erex	243
52	Elfabar	240, 241	Efordia Acad.	121, 124
240	Elfatia	54	Erfurt	121
1, 46.	Elfaß	107	Erici	138
242	Elsenborg	124	Eridanus	141
184	Elsenör	125	Erigon	187
39	Elusaberris op.	51	Erla	95, 175
73	Elima op.	185	Eryn	84
222	Elymæa	241	Erythræa Inf.	47
83	Elymandri	241	Esabela	
Edeffa				

I N D E X

<i>Esabela</i>	286	Fanum Voltumnae	138
<i>PEscant</i>	55	<i>ii Faro</i>	167
Essedones	200	<i>Farre</i>	84
<i>Essen</i>	77	<i>Farsif regio</i>	241, 243
<i>Este</i>	135	<i>Fatigar</i>	286
<i>Esten</i>	213	Faventia	137
Estiotæ	184	Felix Arabia	264
Etrusci	132	Felix Julia	258
Etruria	137	Felsina	137
<i>Etsh</i>	148	<i>Felire</i>	134
Eubœa	34, 187	Feltria	134
Eudoles	89	<i>Fennen</i>	91
Euganci	134, 134	Fenni	88, 91
Eulæus	241	<i>Ferentino</i>	141
Euphrates	245, 261	Ferentinum	141
Europa	31, 32	<i>Fermo</i>	142
Europas	186	Ferfaria	157, 160, 165
Europus	186, 242	Fesslanum regn.	282, 284
Evergetæ pop.	240	<i>Fcz</i>	278
Evia	185	Fezense regn.	277
<i>Eureux</i>	52	<i>Fianona</i>	177
Euxinus pontus	18, 199	Fidenæ	141
Extremadura	57, 43	<i>Finnen</i>	91
F.		Finnia	34, 91, 129
		Finnicus sin.	128
		<i>Finland</i>	91, 129
F Abrateria	141	Finno-marchia	126
<i>Faenzæ</i>	137	<i>Fiorenza</i>	158
Falcoburgium	71	<i>Firenze</i>	158
Falerii Faliscorum	137	<i>S. Filippo d. Agrione</i>	167
	138	Firmum Picenum	142
<i>Falvatera</i>	141		160, 165
<i>Famagosta</i>	268	<i>Fiume di terra nuova</i>	168
Famagusta	268	<i>Fiume di S. Leonardo</i>	168
<i>Fano</i>	139	Flanaticus sinus	149
Fanum D. Audomari	70	<i>Flandern</i>	69
Fanum D. Johannis	64	Flandri	58
Fanum Fortunæ	139	Flandria	67, 68, 69, bis
		Flanona	

I N D E X.

138	Flanona	177	Francofurtum ad Ma-	
167	Flaviano	142	num	109
84	Flaviobriga	37	Francofurtum ad Ode-	
1, 243	Flensburg op.	117, 124	ram Acad.	124
286	Fliclandt	73	Francker	75
137	Florentia	138	Franconia	104, 109
264	Florentinus Arch.	164	Frafcati	141
258	Florida	293	Frafelona	140
137	Flottore	93	Frat	262
134	S. Flour	51	Fredrichsborg	125
134	Foggia	145	Fregellæ	141
91	Fondi	142	Freiberg	122
88, 91	Foquiem	228	Frientani	122, 143, 151
141	Foreft	52	Frento fluv.	144
141	Formix	142	Friburg	65
142	Formio fl.	135	Friburgium Ac.	108, 124
0, 165	Fortore fl.	144	Frieslandia	127
2, 284	Fortunata Inf.	289	Friefland	127
278	Forum Cornelii	137	Friſii p.	67, 92 bis
277	Forum Diuguntorum	136	Friſia Orientalis	218
177			Occidentalis	67, 75
141	Forum Julii	97, 135, 153, 154	Friſinga	111
91			Friuli	154
1, 129	Forum Licinii	136	Fruſino	141
128	Forum Livii	137	Fucinus lac.	143
1, 129	Forum Segufianorum	52	Fueſſen	98, 109
126	Forum Sempionii	161	Fulda	120
158	Foſi p.	90	Fulginium	139, 161
158	le Four	24	Fuligno	139
167	Foſis	52	Fundi	142, 161
142	la Franco	60	Fünſſkirchen	175
0, 165	Franche conté	59	Funzi	286
a 168	Franci	57, 60	Fuquam	228
168	Francia	58, 60		
149	Francia nova	294		
69	Francia Orient.	104, 109		
58	Frankenthal	107	G Abali	49
69, bis	Frankenlandt	109	G Gabii	140
anona			R	Gabreta

I N D E X.

Gabreta fylva	99	Ganges	231
Gadanopydres	239	Gaoga	274, 285
Gadara	260	Garama	276
Gades	46, 47	Garamantes	270, 276
Gadir Inf.	47	Garamai	242
Gaditanum fretum	26,	Garganus mons	150
	36, 47		162
Gaëta	142	Gargaraufene	247
Gætulia	270	Gargauçitis	247
Gætuli	279	Gariscus	186
Galatia	56, 220, 244	Garigliano	140
	247 bis	la Garonne	56
Galitia nova	295	Garumna fl.	49, 56
Galilæa	254, 257	Gascogne	50, 60
Gallæci	38	Gavares	49
Gallæcia	38, 41, 43	Gaurus mons	150
Gallia	34, 47, 56	Gauzanitis	261
Gallia Braccata	47, 132	Gaza	254
Gallia Celtica	50, 51	Gebenna mons	49
Gallia Circumpadana	131	Gedanum	215
Gallia Cisalpina	47, 132	Gedrosia	219, 238
Gallia Citerior	47, 132	Geerfiet	73
Gallia Comata	48, 132	Geertrudenberge	73
Gallia Italica	47, 132	Gelderlandt	73
Gallia Narbonensis	47,	Geldria	68, 69
	132	Geii	242
Gallia Togata	47, 132	Geloni	199
Gallia Transalpina	48	Gelte	54, 74
Gallia Uterior	47, 132	Gelria	53, 68, 73
Gallicus sinus	27	Gemblours	71
S. Galli fanum	66	Gemen	286
Gallipolis	164	Genadium	175
Gallipoli	15	Gennabum	52
Gallogræcia	56, 247	Genech	147
Gamala	257	Genefara	256
Gandavum	69	Geneva	49, 64
Gangaridæ	230	Genezareth stagnum	256
		Genfersee	66
			Geno-

I N D E X.

231	<i>Genocha</i>	285	<i>Ter-Goes</i>	72
285	<i>Genova</i>	133	<i>Gog</i>	227
276	<i>Cent</i>	69	<i>Goldingen</i>	214
276	<i>Genua</i>	133, 158	<i>Golefme</i>	293
242	<i>Genuensis ager</i>	158	<i>Golfo di Carnaro</i>	149
150	<i>Genuensis Archiep.</i>	164	<i>Gomers</i>	66
162	<i>Gepidia</i>	200	<i>Gomphi</i>	184
247	<i>Gerafa</i>	260	<i>Gordixi montes</i>	246
247	<i>Gergenti</i>	167	<i>Gordixi pop.</i>	246
186	<i>Gerion</i>	145	<i>Gordieni</i>	242
140	<i>Germani</i>	53, 86, 100	<i>Gorgades Insulae</i>	289
56	<i>Germania</i>	34, 86	<i>Gorgus</i>	242
49, 56	<i>Germania superior</i>	104	<i>Goricia</i>	155
50, 60	<i>Germania inferior</i>	67	<i>Goricensis palatinatus</i>	155
49	<i>Germain</i>	249		115
150	<i>Gestoriacus portus</i>	53	<i>Görlitz</i>	123
261	<i>Getx</i>	199, 201	<i>Geslar</i>	121
254	<i>Getara</i>	245	<i>Gotha</i>	41, 89
49	<i>Gieffa</i>	124	<i>Gothi</i>	101, 152, 201
215	<i>Gieffen</i>	120	<i>Gothia</i>	91, 125
9, 238	<i>Gilolo</i>	237	<i>Gothini</i>	94
73	<i>Gipetini</i>	249	<i>Gothones</i>	89
73	<i>Glacensis Com.</i>	115	<i>Gotthi</i>	89
73	<i>Glaritz</i>	65	<i>Gotlandt</i>	125
68, 69	<i>Glatz</i>	115	<i>Gottorp</i>	117
242	<i>Glasco</i>	83	<i>Goude</i>	73
199	<i>Glocester</i>	77	<i>Grabow</i>	90
54, 74	<i>Glogaw</i>	115	<i>Gradisfia</i>	154, 176
68, 73	<i>Glogovia major</i>	115	<i>Gradisfiensis arch.</i>	164
71	<i>Gnaefna</i>	210	<i>Gracia</i>	34, 179, 180
286	<i>Gnaenensis Episc.</i>	216		183
175	<i>Gniesfen</i>	210	<i>Græcogallia</i>	247
52	<i>Gniezno</i>	210	<i>Gratia</i>	112
147	<i>Gon,</i>	234	<i>Gräts</i>	112
256	<i>Goadel</i>	239, 243	<i>Graia Alpes</i>	149
49, 64	<i>Gobaum pr.</i>	48	<i>rampus mons</i>	83
num 256	<i>Goch</i>	54	<i>Gran</i>	157
66	<i>Godani</i>	90	<i>R 2</i>	<i>Gra-</i>
<i>Geno-</i>				

I N D E X.

<i>Granata</i>	41, 42, 43, 44,	<i>Guben</i>	115
		295	<i>Güterni</i>
<i>Granata nova</i>	245	<i>Guiana</i>	27
<i>Granicus amnis</i>	250	<i>Guinne</i>	60
<i>Gransbain</i>	83	<i>Guinguand</i>	51
<i>Granvicus sinus</i>	88	<i>Guinea</i>	44, 237, 285
<i>Gratianopolitanus</i>		<i>Guipuscoa</i>	37
<i>Conv.</i>	61	<i>ulich</i>	106
<i>die Graupünter</i>	155	<i>Guntia</i>	98
<i>Graven Haghe</i>	73	<i>Guntzperg</i>	98
<i>Gravii</i>	41	<i>Gusa</i>	72
<i>Graviscæ</i>	138	<i>Gutæ sive Guti</i>	91
<i>Grenoble</i>	61	<i>Gütsehkow</i>	116
<i>Grevelinga</i>	70	<i>Guthia</i>	123
<i>Griechsweißenburg</i>	173	<i>Gutlandt</i>	91, 128
<i>Grimbergen</i>	72	<i>Guttalus fl.</i>	99
<i>Grimmensteyn</i>	121	<i>Guzarate</i>	234, 239
<i>Grinwich</i>	82	<i>Gymnesiæ inf.</i>	46
<i>Gripeswold</i>	89, 116	<i>Gymnotophistæ</i>	230
<i>Gripswaldia Acad.</i>	124	<i>Gyrtone</i>	185
<i>Grifones</i>	153, 154, 155		
<i>Groenlandt.</i>	127	H.	
<i>Grolle</i>	74	H <i>Adrianopolis</i>	195
<i>Gronia</i>	127	H <i>Hadriaticus sinus</i>	
<i>Groninga urbs</i>	75		131, 139
<i>Groningensis prov.</i>	67, 75	<i>Haerlem</i>	73
<i>Groeningerlandt</i>	75	<i>Hafnia</i>	125
<i>Groningium</i>	68	<i>Haga Comitis</i>	73
<i>Grudontia</i>	215	<i>Hagenoa</i>	108
<i>Grumentum</i>	146	<i>Harnaut</i>	70
<i>Grustina</i>	225	<i>Halborstadium</i>	123
<i>Guadalquivir</i>	38	<i>Halberstadtensis Episc.</i>	
<i>Guadaluara</i>	295		124
<i>Guadiana</i>	34	<i>Halicarnassus</i>	251
<i>Gualata</i>	255	<i>Halla</i>	122
<i>Guangara</i>	285	<i>Hallensis Episc.</i>	124
<i>Guastor Amone</i>	143	<i>Holland</i>	91, 124
<i>Guatemala</i>	295, 296	<i>Hall in Sachsen</i>	122
			Hama-

I N D E X.

115	H amaxobii	199	Heraclea	186, 194
93	Hamburgium	117		248
27	Hamptoncourt	82	Herbipolis	109
60	Hannonia	68, 69, 170	Herbipolitanus Ep.	109
51	Hannover	123		123
7, 285	Hardewicum	74	Hercinia syl.	99
37	Hardforshire	77	Hercinium jugum	99
106	Harmastis	295	Herculeum fretum	33
98	Harlingen	75	Hercules Liburnus	138
98	Hartz	99	Herculis portus	159
72	Harudes	92, 94, 95	Herentals	71
91	Harwich	82	Hermanopolis	202
116	Hassi	94	Hermenium	184
123	Hassia	94, 104, 120	Hermanstadt	202
1, 123	Havana	99	Hermiones	89
99	Havelberg	90	Hermunduri	94, 96
4, 239	Hayrich	99	Hernici	132, 140
46	Hebrides inf.	84	Hertogenbosch	71
230	Hebrus	193	Hertzberg	172
185	Hecatompylus	241	Heruli	152
	Hecla mons	127	Hesperia	35, 130
	Hedui	52	Hesperium pr.	270, 288
195	Heidelberg	127, 190	Hesperides Insulae	289
inns	Helicon mons	187	Hessen	120
1, 139	Heliopolis	272	Hexapolitanus ager	115
73	Helmstade	123, bis	Hibernia	34, 81
125	Hellas	182, 183	Hierapolis	260
73	Hellepontus	23, 257	Hierichus	255
108	Helveria	65, 104	Hierosolyma	255
70	Helvetii	64, 101, 104	Himera	168
123		154	Hilleviones	91
Episc.	Helvii	49	Hippadis pelagus	23
124	Henegaw	70	Hippias	248
251	Hengstberg	172	Hippo	233
122	Heniochorum gens.	247	Hipponium	247
124	Hennebergensis Comit.	122	Hippophagi	241
1, 124		122	Hippo regius	277
122	Heneti populi	151, 248	Hippos dios	260
Hama-			R 3	Hirpini

I N D E X.

Hirpini	132, 143, 151	Hypa'a	184
Hirri	96	Hydaspes	231
Hispalis	39, 45	Hydruntinus Archiep.	153, 164
Hispania	34, 35	Hydruntū	145, 163, 164
Hispania citerior	38	<i>Hyldeheim</i>	123
Hispania ulterior	38	<i>Hyldeheimensis</i> ep.	124
Hispania nova	295	Hymettus	187
Hispanicum mare	27	Hypafis	231
Hispaniola	299	Hyperborei	207
Hispellum	19	Hyperboreum mare	22
Histonium	143	Hypfa	168
Histri	132, 136	Hypsalti	192
Histria	153, 154	Hyrcana	240
Histriae Marchionatus	152	Hyrcania	219, 238, 240
Hobordene	246		
Hoden	285		
Hoff	123	I	
Hollandia	55, 68, 72	<i>J Affa</i>	266
Hollandia septentrionalis	67	<i>Jägerndorf</i>	115
Hollatia	90, 104, 117	<i>S. Jago</i>	45
<i>Hollstein</i>	117	Jadera	179, bis
<i>Hoochstraten</i>	72	Jalyfus	268
<i>Hoorn</i>	73	<i>Jamaica</i>	299
<i>Horn</i>	93	<i>Jamboli</i>	189
Horfene	246	Jamnia	255
Hortanum	138	<i>Janna</i>	189
<i>Horti</i>	138, 160	<i>Japan inf.</i>	229
<i>Hull</i>	82	Iapyges	177
Hultonia	85	<i>Jarden st.</i>	255
<i>Humber</i>	78	<i>Jarkem</i>	225
Hungaria	173, bis	<i>Jaroslaw</i>	217
	200, 205	Jasonius	242
Hunni	152, 174, 201	<i>Java</i>	237
<i>Husem</i>	117	Javarinum	175
<i>Huter</i>	93	<i>Jaur</i>	115
<i>Huy</i>	149	Jaxartes	222
		<i>Jayiza</i>	

I N D E X.

184	<i>Jaytza</i>	177	India	219, 220
231	<i>Jazyges</i>	119, 200	Indi	231
ep.	<i>Iberia</i>	35, 219, 246	<i>Indostam</i>	233
164	<i>Iberi</i>	166, 245	Indus fl.	231
164	<i>Iberium mare</i>	27	Inferum mare	27, 131
123	<i>Ibernia</i>	75	Ingayones	89, 90
124	<i>Iberus fl.</i>	38, 40	Ingine	261
187	<i>Icaria inf.</i>	187	Ingolstadium Acad.	94
231	<i>Icarium mare</i>	27	<i>Inbruck</i>	111
207	<i>Iconium</i>	247	Insabres	136
22	<i>Ida mons</i>	250	Insulæ, urbs	69
168	<i>Idæus mons</i>	191	Interamnia	139, 161
192	<i>Idomena</i>	185	Internum mare	25, 131
240	<i>Idumæa</i>	254	D. Joannis Fanum	64
238,	<i>S. Jean de Morienne</i>	62	<i>Jochimsthaal</i>	122
240	<i>Jena Acad.</i>	121, 124	Jol	278
	<i>Jerace</i>	146	Jolaenses populi	170
	<i>Jericho</i>	255	Jolcus	184
	<i>Jerna</i>	84	Ionia	220, 249
266	<i>Jesi</i>	137, 139, 151	Ionium mare	181
115	<i>Iglaw</i>	114	Joppe	255, 256, 266
45	<i>Iguvium</i>	139	Jor	255
9, bis	<i>Ilandtz</i>	155	Jordan fl.	255
268	<i>Ilerda</i>	39	Jori	186
299	<i>Ilium</i>	149	Jorum	186
189	<i>Illyricum</i>	34, 77	Jovavia Colonia	98
255	<i>Illyricum mare</i>	27	Iria	133
189	<i>Illyrii</i>	177, 195	Iris fl.	247
229	<i>Imaüs mons</i>	222	<i>Irlandt</i>	84
177	<i>Imola</i>	137, 160	Isala	74
255	<i>Der In</i>	99	Isatichæ	239
225	<i>Inachus fl.</i>	86	Isaura urbs	148
217	<i>Inalpini populi</i>	66	Isauria	148
242	<i>Inder fl.</i>	231	Isenacum	121
237	<i>India</i>	230	<i>Isernia</i>	143
175	<i>India intra Gangen</i>	230	Isinifca	98
115	<i>India extra Gangen</i>	230	<i>Islandt</i>	84, 126
222	<i>India septentrionalis</i>	236	Islandia	126
<i>aytza</i>		R 4	<i>Isla-</i>	

I N D E X.

<i>Islas de las Velas</i>	237	Juliomagus	52, 62
<i>Islas de C. Verde</i>	289	Julium Carnicum	135
<i>Iste de France</i>	58	Jura m.	64
<i>P'Isle</i>	70	<i>Lurée</i>	133
<i>Itaenus fl.</i>	187	Juta	90
<i>Isola del compare</i>	187	Jüdlant	142
<i>Ispello</i>	139	Juvavium	98
<i>ter Issel</i>	70		
<i>Illicus sinus</i>	28, 267	K.	
<i>Istus</i>	253		
<i>Istevones</i>	89	K <i>Assa</i>	204
<i>Ister</i>	197	<i>Kalenberg</i>	172
<i>Isterreich</i>	154	<i>Kaisz</i>	210
<i>Isthmus</i>	182	<i>Kamieniecz</i>	212
<i>Istrici</i>	199	<i>Kamitz</i>	115
<i>Itropolis</i>	197	<i>Karlsbad</i>	114
<i>Italia</i>	34, 129, 130	<i>Kargapole</i>	217
		<i>Kassaw</i>	175
<i>Ithaca inf.</i>	187	<i>Kateen</i>	211
<i>Itius portus</i>	53	<i>Kemptem</i>	98
<i>Juana</i>	228	<i>Kent</i>	77
<i>Jucatan</i>	295, 296	<i>Kermend</i>	112
<i>Judæa</i>	253	<i>Kernten</i>	112
<i>Judaicum mare</i>	28	<i>Kessel</i>	53
<i>Judenberg</i>	112	<i>Khesimur</i>	239
<i>Iverna</i>	84	<i>Kiel</i>	117
<i>Jugerni</i>	54	<i>Kijow</i>	211
<i>Jahones</i>	92, 94	<i>Kiloa</i>	288
<i>Jubora</i>	217	<i>Kingston</i>	82
<i>Julia Casaria</i>	278	<i>Kiobenhafn</i>	125
<i>Julia Alpes</i>	149, 172	<i>Kjöbinghafn</i>	125
<i>Julia Constantia</i>	278	<i>Kiovia</i>	211
<i>Julias</i>	257	<i>Kirman</i>	239, 243, 244
<i>Juliacum oppidum</i>	106	<i>Kitai reg.</i>	225
<i>Juliacensis Ducatus</i>	64	<i>Kolorza</i>	175
	106, 106	<i>Komarno</i>	175
<i>Juliobriga</i>	38	<i>Königsgrätz</i>	114
<i>Juliobona</i>	53, 97	<i>Königsberg</i>	215
		<i>Konitz</i>	

I N D E X.

<p>62 135 64 133 90 142 98 04 72 210 212 115 114 217 175 211 98 77 112 112 53 239 117 211 88 82 25 25 211 44 25 75 75 14 15 112</p>	<p><i>Konitz</i> <i>Kopenhagen</i> <i>Kopranitz</i> <i>Köfryn</i> <i>Krabaten</i> <i>Krain</i> <i>Krainburg</i> <i>Krakow</i> <i>Kralo VVhradetz</i> <i>Krapak</i> <i>Krems</i> <i>Kremnitz</i> <i>Kremsier</i> <i>Krolewoic</i> <i>Kryn</i> <i>Krymka</i> <i>Krzemieniec</i> <i>die Kuſpe</i> <i>Kutnabor</i> <i>Kuttenberg</i></p> <p style="text-align: center;">L.</p> <p>L <i>Abbana</i> <i>Labyrinthus</i> <i>Lacedæmon</i> <i>Lacomica</i> <i>Lacus Benacus</i> <i>Lacus Sebinus</i> <i>Lævi</i> <i>Lago di Como</i> <i>Lago d'Ifeo</i> <i>Lago di Garda</i> <i>Lago Maggiore</i> <i>Laino</i> <i>Lametia</i> <i>Lamentario monte</i></p>	<p>216 123 176 116 112 112 112 210 114 207 113 175 114 215 204 204 212 149 114 114 261 191 272 182 182 148 148 136 147 148 148 147 146 146 146 140</p>	<p><i>Lampfacus</i> <i>Lamus</i> <i>Lanicia</i> <i>Landesend</i> <i>Landtshut</i> <i>Landskyoon</i> <i>Langinia</i> <i>Lango</i> <i>Languedoc</i> <i>Langres</i> <i>Lanij</i> <i>Lanuvium</i> <i>Lanzano</i> <i>Laodicea</i> <i>Laon</i> <i>Lapithia</i> <i>Lappen</i> <i>Lappentland</i> <i>Lappia</i> <i>Lappiones</i> <i>Lar</i> <i>Laranda</i> <i>Lariffa</i> <i>Larius lacus</i> <i>Latini</i> <i>Latnus</i> <i>Latium</i> <i>Laubach</i> <i>Laudunensis Episc.</i> <i>Lævenburg op.</i> <i>Laviana</i> <i>Lavinium</i> <i>Lann</i> <i>Laurentum</i> <i>Lauriacum</i> <i>Lausfl.</i> <i>Laus Pompeia</i></p>	<p>193,250 253 210 76 111 124 85 281 57,60 54,60 114 141 143 259,260 60 267 91,128 128 128 91,128 265 247 184 134 132,140 134 130,139,140 251 60 216 246 141 114 140 97 146,287 opp. 136</p>
---	---	---	---	--

R 5 Lau-

I N D E X.

Laufanna	66	Leucas	181
Lausnitz	115	Leuchtenbergicus Land-	
Lebadia	183	grav.	110
Lebedus	251	Leuci	54
die Lech	99	Leucopetra promont.	
Legia fl.	53		131
Legio	38,41, 42,43	Leuſtrum	182
Leipzig	121	Leuczna	208
Letomeritz	114	Leutfch	175
Lemanus lacus	53,64	Leuven	71
		Levenburg	212
Lemburg	212	Leyden	72
Lemnos	183	Leyningen	107
Lemovices	51,62	Lexobii	52
Lemovicum	62	Lezze	145,163
Lemovii	89	Libanus m.	258
Lempta	279,285	Libici	136
Lenqueſter	85	Libya	269
S·Leo	161	Libya interior	270,280
Leodicum	105	Libya exterior	274
Leodicenſis Episcopatus		Liby-Ægyptii	271
	57,64, 104,124	Liburnia	177
Leodicenſis provinc.	105	Liburnus portus	159
Leon	42,296	Libycum mare	29,270
Leopolis	212	Libyphœnices	275
Leopolitanus Archiepi-		Libyſſa	249
ſcopatus	216	Lichus	97,99
Leoardium	75	Lidda	255
Lepanto	183	Lieſland	213
Lepin	217	Liege	105
Lepontii	132,134	Lieuwaerden	75
Leptis magna	275	Lier	71
Leptis parva	276	Ligeris	50,56
Lesbos	245	Lignitz	118
Lesbus	188,266	Ligorno	159
Leſtrigonæ	168	Liguria	133,153
Leta	186	Ligures	133
Letten	213	Liguttiſcus ſinus	27
		Lilæa	

I N D E X.

181	Lilæa	183	Locarnum	156
and-	Lilybæum prom.	167	Locri Epicnemidii	183
110	Lylybæum urbs	167	Locri Epizephyrii	143
54	Lim	172, 176	Locris Ozolæa	183
at.	Lima	298	Lochem	74
131	Limburgium	68, 69, 71	Lodi	136
182	Limburg	114	Loegria	81
238	Limoges	51, 62	Lofanto	144, 148
175	Limonum	51	La Loire	56
71	Limofin	51, 60	Lombardia	152
212	Limyrus	252	Lombardia Cispadana	
72	Lincium	113		157
107	Lincolnshire	78	Lombardia Transpadana	
52	Lindaw	109		152
163	Lindus	268	London	79, 82
258	Lingen	119	Londini um	79, 82
136	Lingonenfis Episc.	60	Longobard:	90, 101
269	Lingones	54		152
280	Linguadocum	49	Loppi	128
274	Lintz	113	Lopfica	177
271	Liono	159	Lopur	177
177	Lippe fl	98	Lorik	97
159	Liplia Aead	121, 124	Lotharingia	64, 104, 106
270		bis	Lothringen	106
275	Liris flav.	148	Lovanium	71
249	Lisboa	45	Lovat	207
7, 99	Lisbona	45	Lubeca	117
255	Lisieux	52	Lubeck	117
213	Lissus	178	Luben	115
105	Liternum	143	Lublin	210
75	Litomierzitze	114	Lublinum	210
71	Littaw	210	Luca	138, 154
0, 56	Lituania	34, 205, 210	S. Lucas	45
115	Livadia	189	Lucanum	156
159	Livonia	34, 96, 205, 212	Lucani	137, 142
153	Livones	87	Luceburgium	68, 69, 71
133	Livorno	138, 159	Lucelburg	71
27	Lixus	278	Lucera	145
Lilæa		R 6	Lucena	

I N D E X.

Luceria	145, 163	M.	
Lucern	65		
Lugdunum	52	M Acria inf.	267
Lugdunum Batavorum	75, 77	M Macedonia	34, 180
Lugii	194	Macerata	184, 189
Luna	99, 138	Machebeck m.	172
Lunæ m.	270	Macherus arx	255
Lüneburg	118	Machian inf.	237
Lunaburgenses	94	Madagasciar inf.	285
Lunaburgensis Ducat.	118	Madera insul	289
Luppia	92	Maderensis Archiep.	164
Lunde	124	Madrit opid.	45
Lusatia	90, 104, 115	Madrit op.	45
Lusitania	36	Mæander fl.	251
Lutetia Parisiorum	52	Mægores pop.	241
	58, 61, 63	Manapii	85
Lürtich	105	Mæotis palus	200, 205
Lutzko	212	Magaduzzo	288
Lutzen	237	Magalanica	31
Lwow	212	Magdeburgium	122
Luyck	105	Magdeburgiensis Ar-	
Lycaonia	247	chiep.	123
Lycastus	191	Magellanica reg.	296, 280
Lycia	220, 244, 247	Magog reg.	227, 260
	251	Magna Græcia	147
Lyctus	191	Magnesia	184, 251
Lycus fl.	242, 251, 259, 167	Magnesii	184
Lydia	220, 249, 250	Magni Chani imper.	225
Lygus	193	Mähren	114
Lyn	82	Maine	52, 60
Lyncistæ	188	Majorca	41, 44, 46
Lyon	52	Manapóvru C ^o	190
Lysimachia	193	Malabar	233, 234
		Malacta	236
		Malden	78
		Malemba provinc.	286
		Maliaper urbs	234
		Malines	

I N D E X.

<i>Malines</i> op.	71	genfis	104, 116
<i>Mallus</i>	253	<i>Marchia Tarvisiana</i>	153
<i>Malva</i> fl.	277		155
<i>Mamertini</i>	167	<i>Marchia Vinidorum</i>	111
<i>Mamel</i> fl.	260		172
<i>Man</i> Inl.	32	<i>Marchiofinni</i>	91
<i>Manambis</i>	265	<i>Marck</i>	119
<i>Mandao</i>	236	<i>Marcomanni</i>	92, 94
<i>Manethusa</i>	191		97, 101
<i>Mantredonia</i>	163, 164	<i>Mar d'Ethiopia</i>	24
<i>Mantredonensis</i>	Ar-	<i>Mar del Nort</i>	24
chiep.	164	<i>Mar del Zur</i>	24
<i>Mangalor</i> op.	234	<i>Mar de Zala</i>	26
<i>Mangi</i>	233	<i>Mardi</i> pop.	242, 246
<i>Manhemium</i>	115	<i>Mardiene</i> prov.	241
<i>Manicongo</i>	287	<i>Mar d'India</i>	25
<i>Manilla</i>	237	<i>Mar di Niecca</i>	25
<i>Mans</i> opid.	52	<i>Marjocæa</i>	262
<i>Mansfeld</i> opid.	123	<i>Mardus</i> fl.	242
<i>Mansfeldicus</i> Comit.	123	{ <i>Aegæum</i>	23, 27
<i>Mantati</i> pop.	245	{ <i>Ægyptum</i> sive	
<i>Mantex</i>	164	{ <i>Ægyptiacū</i>	28
<i>Mantineæ</i>	181	{ <i>Æthiopicū</i>	23, 24
<i>Mantua</i>	136, 157	{ <i>Amalchium</i>	22
<i>Mantuanus</i> Ducatus	153, 154, 157	{ <i>Arabicum</i>	23
<i>Maraba</i>	265	{ <i>Asperum</i>	23
<i>Maracanda</i>	240	{ <i>Atlanticum</i>	24
<i>Maragnon</i> fl.	297	{ <i>Aulonium</i>	27
<i>Marasium</i>	241	{ <i>Austrinum</i>	24
<i>Marathon</i>	183	{ <i>Balearicum</i>	27
<i>Marachus</i>	258	{ <i>Balticum</i>	25
<i>die March</i> fluv.	99	{ <i>Carium</i>	28
<i>Marchfennen</i>	91	{ <i>Carpathium</i>	28
<i>Marchia</i>	89	{ <i>Calpium</i>	26
<i>Marchia Anconitana</i>	153, 160	{ <i>Cilicium</i>	28
<i>Marchia Brandenbur-</i>		{ <i>Concretum</i>	22
		{ <i>Corficum</i>	27
		{ <i>Creticum</i>	27

I N D E X.

	Cronium	22	<i>Maroc</i>	284
	Cyprium	27	<i>Marocco</i> regn.	278
	Dalmaticum	27	<i>Maronea</i> opid.	193
	Erythraeum	23	<i>Mavos</i>	201
	Hyrcanum	26	<i>Marpurg</i>	112
	Indicum	25	<i>Marpurgium</i> Acad.	94
	Inferum	27		120, 124
	Internum	25	<i>Marrubium</i> opid.	143
	Mauritanicum		<i>Marrucini</i>	132, 142
		29	<i>Marfacci</i>	92, bis
	Mediterraneum		<i>Marfalla</i>	167, 169
		25	<i>Marseille</i>	50, 63
Mare	Mortuum	22	<i>Marfi</i>	92 bis, 132, 143
	Myrtoum	27	<i>Marfigni</i>	94, 95
	Pacificum	24	<i>Martyas</i> fl.	249
	Palæstinum	28	<i>Martiana</i> sylv.	99
	Perficum	23	<i>Martinach</i> vicus	66
	Phoenicium	18	<i>Martius</i> Narbo prov.	49,
	Pigrum	22		63
	Ponticum	40	<i>Marundæ</i> pop.	242
	<i>Roffo</i>	25	<i>Marus</i> fl.	95, 99
	Rubrum	23	<i>die Masaw</i> prov.	213
	Septentrionale		<i>Mafion</i>	62
		24	<i>die Mafe</i> fl.	55
	Suevicum	25	<i>Mafius</i> m.	261
	Thufcum	27	<i>Mafovia</i>	208, 213
Mareotis	prov.	271	<i>Massa</i> op.	138, 159, 162
Margafi		242	<i>Massa</i> fyli	278
Margiana	219, 239,	240	<i>Massagetae</i>	222, 240
<i>Margoseft</i>		203	<i>Massicus</i> m.	150
<i>Mariaberg</i>		122	<i>Massilia</i>	50, 63
Mariandini		248	<i>Mastusia</i> promont.	192
Mariana opid.		171	<i>Materia</i>	282
Maricai pop.		240	<i>Matilcona</i>	62
<i>Marifch</i> fl.		201	<i>Matrona</i> fl.	50
Marifus		201	<i>Mattiaci</i> pop.	92
Marmarica prov.		171	<i>Mattium</i>	94
<i>la Marne</i> fluv.		56	<i>Mauri</i> pop.	41, 42, 277
			Mau-	

I N D E X.

284	Mauritania	270, 276	Megalopolis	182
278	S. Mauritii fanum	66	Megara Urbs	183
193	Maurocanum regnum		Megaridis reg.	183
201		277, 282, 284	Megen Comit.	72
112	Maurocum	284	<i>Megies</i> opid.	202
94	Maxeræ pop.	240	<i>Meissen</i> reg.	121
124	Maza	247	Melas fl.	246
143	Mazara	169	Melibocus.	59
142	Mazara vallis reg.	169	Meliboea op.	184
, bis	<i>Mazowsze</i> prov.	213	<i>Melilla</i> op.	284
, 169	<i>Meaci</i>	229	<i>Melli</i> regn.	285
, 63	Meander	230, 249	<i>Melinde</i> regn.	288
, 143	Meatax	78	<i>Melinde</i> urbs	288
, 95	<i>Mecca</i>	266	Melitainf.	269
249	<i>Mechlen</i>	71	Melitene reg.	241, 246
99	Mechlinio opid.	68, 71	Melphis	163
66			Melphitanus Archiep.	
, 49,	<i>Mehoacan</i> op.	295		164
63	<i>Mehoacan</i> reg.	295	Memmel arx	215
242	Meckelburgenfis	Du-	Memmel op.	213
99	catus	89, 104, 117	Memmingen	190
213	<i>Mecriti</i> pop.	224	Memphis	272
62	<i>Medano</i> opid.	294	Menapii	53
55	<i>Medar</i> regn.	286	Menavia inf.	82
261	Medava opid.	264	Mengreli pop.	195
213	<i>Medebach</i> op.	93	Mengrelia	245
, 162	Medelina	39	<i>Menteseli</i> prov.	252
278	Media	219, 238, 242	<i>Mentz</i>	54, 107
240	Mediesus	202	Menuthias inf.	288
150	<i>Medina Talnabi</i>	266	<i>Menzo</i> fluv.	148
, 63	Mediolanensis Ducatus		<i>Meren</i> opid.	243
192		156, 159	<i>Merida</i> opid.	39
282	Episcopatus	164	Mesabatax pop.	241
62	Mediolanum	43, 51, 52	Mesammones pop.	275
50		136, 157	<i>Meschora</i> prov.	217
92	Mediomatrices pop.	54	Mesembria op.	192
94	<i>Medra</i>	285		194
277	<i>Medwisch</i>	202	Mesene regio	263
Mau-			Misc-	

I N D E X.

Mefogys m.	250	rium	162
Mefopatamia	219, 244	Minus fluv.	38, 39
	260	Minio fluv.	39
Meffana urbs	167, 169	Minorca	41, 44, 46
Mellanensis Arch.	170	Mirandulanus com.	154
Mellapia reg.	144	Misidia reg.	241
Messene urbs	182	Miscenum op.	143
Messenia regio	182	Misnia	94, 104, 121
Messina urbs	167	Mitior	214
Metacompius op.	271	Mitylene	188
Metanasta	206	Mocadellii	249
Metaurus fluv.	142	Modena	137
Metellino inf.	188	Modica	167
Methone	184	Modicia	136
Metro fluv.	148	Modomastica	239
Metz	60, 106	Mœdi	192
Mevania	139	Mœnus	58
Mexicana	292, 295	Mœonia	250
Mexico	292, 296	Mœois palus	200
Meyburg	122	Mœsi	197
Meyensfeld	155	Mœsia	196
Meyland	136	Mogores	236
der Meyn	98	Moguntia	107
S. Michael	295	Moguntiacum	54, 107
Middelburgium	72		136
Middelmark	90	Moguntinus Archiepr-	
Middlesex	77	ico.	10, 124
Milano	136	Mola	142
Milazzo	167	Moldavi	195, 199, 200
Mileus	251	Moldavia	35, 199, 200
Mimas m.	250		202
Mincius fluv.	148	Molgomsai	224
Minda	90	Molins	62
Mindana inf.	237	Molosi	181
Minden	93	Moltan op.	236
Mindensis Episcopatus		Moluccæ inf.	47, 237
	119, 124	Mombaza regn.	288
Minervæ promonto-		Men inf.	83
		Mona	

I N D E X.

162	Monainf.	82	Morbenium	156
339	Monacum	110	Mordwa	217
39	Mona; ia	83	Morea	181, 189
46	Monasteriensis	Episco-	Morimarusa	22
154	pat.	119, 124	Morimene	246
241	Monasterium	119	Morini	73
143	Monastro	203	Morvea opid.	143
121	Mongul	223, 227	Morviedro	39
214	Monomotapa reg.	286	Morus fl.	114
188		287, 288	Mosa fl.	53, 55
249	Mononia	85	Mosaus fl.	241
137	Monopolis	163, 164	Mosaysko	217
167	Mons	70	Moscovia	37, 199, 205
136	Mons Aureus	172		217
239	Monstier op.	49	Moskwa	217
192	Mons pessulanus Acad.		Motir inf	237
58		63	Mounstier	85
250	Montbeliard	108	Mours opid.	119
200	Mont de Lions	293	Moxiani	249
197	Monte Casino	141	Mexos	297
196	Monte di Capua	150	Mozambiki	288
236	Monte di S. Angelo	150	the Aule of Galloway	
107		162		83
107	Monte di Trapani	168	Mumpelgarde	108
36	Monte di Sommo	150	München	98, 110
epi-	Monte Eretondo	140	Münster	119
124	Monte Gibello	168	Münsterberg	115
142	Monte Leone	147	die Auer	174
200	Monte Miseno	143	Mura	174
200	Montensis Ducatus	120	Murcia	38, 41, 43, 44
202	Montes	70	Murgis	36
224	Montiregalensis Archi		Muripons	113
62	episcopat	170	Musarnai	239
181	Montisferrati ducatus		Musdorani pop.	241
236		153, 154	Mutina	137, 157
237	Montpelier	65	Mutinensis Ducatus	157
288	Monza opid.	136	Mycale	251
83	Moravia	95, 104, 114	Mycenæ	182
lona				M.

I N D E X.

Mygdones	185	Narva	213, 217
Mygdonia	186	Nalamones	275
Mylæ	167	Nasium	54
Myndus	251	Nasloviensis Comit.	94
Myrmidones	184		120
Myrtos inf.	27	Natolia	247
Myſia	220, 249	Nava	99
Myſia Major	250	Navarra	37, 41, 42, 44
Myſia Minor	250	Naulibis	240
Myſo-macedones	250	Naumburg	122
		Naupactus	183
		Nauplia	182
		Nauportum	173
		Nazareth	257
		Neapolis	143, 163, 165,
			193, 257,
		Neapolitanus Archiepi-	
		ſcopatus	164
		Neapolitanum regnum	
			34, 153, 161
		Neetum	167, 169
		Nebbio	172
		Necker	98
		Neeti vallis	169
		Negroponto	188
		Neſſe	115
		Nemauſus	49, 63
		Nemea	182
		Nemetacum	53
		Nemetes	54
		Nemours	60
		Neocaſarea	247
		Neoportus	70
		Nepe	138
		Nepete	138
		Nera	139, 148
		Nerigon	91, 25
		Neritum	145
		Nervii	

N.

N Abataxi

264

Nabe

99

Namen

70

Namur

70

Namurcum

168, 69, 71

Nan

134

Nannetes

51

Nanquin provinc.

228

Nanſium

54, 107

Nanſi

54, 107

Nantes

51, 62

Nantuates

66

Napoli

143

Nar fl.

139, 148

Narbonenſis

Provincia

48, 57

Narbonne

49, 63

Nardo

145

Narenta

158

Nariſci

98

Narnia

139, 161

Narni

139

Naro fl.

177

Narona

178

Narſinga

233, bis, 234

I N D E X.

217	Nervii	53	Nocera	139, 144, 146
275	Nesactium	136	Nohaigenfis horda	224
54	Neslus	194	Nolla	244
94	Nestus amnis	192, 94	Nomades	199, 224, 276
120	Newcaſtell	82	Nombre de Dios	207
247	Neuri	199	Nomentum,	140
99	Neuburch	110	Non	134
44	Newjol	175	Nona	178, 179
240	Neuſtrii	58	Nonſuch	82
122	Nicaragua	295, 26	Noort Kyn	33, 88, 91
183	Nicaria	188	Norba	141
182	Nicæa	133, 156	Norcia	97, 235
173	Nicephorum	261	Norge	91, 125
257	Nicomedia	248	Nordlingen	109
165	Nicopen	128	Notici	97, 132, 135
257	Nicopolis	246	Noricæ Alpes	249
epi-	Nicoſia	268	Noricum	97, 111
164	Nicrus	94, 98	Norimberga	110
num	Nidda	120	Norma	141
161	Niederland	67	Normandia	52
169	Nidroſia	126	Normandie	60bis
172	Niemen fl.	206	Normanni	58
98	Nicumegen	74	Norrige	91, 125
169	Nieuport	70	Nortſolck	77
188	Nigrita	280, 281, 285	Nortgavia	110
115	Niger fluv.	285	Norvegii	91, 103, 126
9, 63	Nimmegen	74	Northumberlandt	78
182	Niſai	240	Narumbega	294
53	Nilus fluv.	273	Nortgaw	110
54	Nilides lacus	273	Norvagia	34, 91, 104
60	Ninive	242		125
247	Ninus urbs	242	Norwegen	126
70	Niphates mons	238	Noto	167
138		246	Nova Francia	293
138	Niſſibis	261	Nova Guinea	237
9, 148	Niſmes	49, 63	Novantum prom.	83
91, 25	Niſſy Nowogorod	217	Novara	136
145	Nitria	275	Novaria	136, 157
Nervii			Novi-	

I N D E X.

Noviburgiū	122	Oceanus Britannicus	24
Noviodunum	52	Caledonius	24
Noviomagus	52 bis 54	Cantabricus	24
	74	Deuceledonius	24
Novogardia	211	Eous	22
Novogardia inferior.		Gallicus	24, 147
	217	Gangeticus	23
Novogardia magna	217	Germanicus	24
Novograd	198	Hibernicus	24
Nowigrod	211	Hyrcanus	25
Nowogorod	217	Hyperboreus	22
Noyon	60	Indicus	23
Nubia	280, 285, 287	Notius	22
Nubu	280	Occidius	22
Nuceria	139, 144	Sarmaticus	22
Nuithones	89	Scythicus	22
Numunthia	37	Septentrionalis	22
Numida	276	Sericus	23
Numidia	270, 276	Sinensis	23
Nürnberg	110	Ocelis	265
Nursia	140	Ocrage	221, 222
Nuys	52	Oericuli	139
Nympureck	114	Otodurus	66
Nysa urbs,	231, 260	Oder fl.	99
Nyester	209	Oderzo	135
		Odia	236
	O.	Odomantæ	192
		Odryſæ	192
O Bares	241	OEnottia	130
Oberlaubach	173	OEnus	155
Oberpfaltz	110	OEter	65
Obii m.	207	OEſel inf.	213
Obius fl.	33, 207, 222	OEſyme	193
Oceanus	22	OEta mons	182, 187
Æthiopicus	23	Ofen	175
Oceanus Aquitanicus		Oglia	147
	24	Olabi	287
Atlanticus	23, 26, 29	Olav	115
		Olbia	

I N D E X.

Olbia	170	Orbitæ	239
Olchinium	178	Orcas promont.	76
Oldenburg	119	Orchomenum	183
Olenus	183	<i>Orczakow</i>	212
Olgafis	248	Ordeffus	211
Ollius	134, 148	Ordovices	77
Olmitz	114	Orelliana	297
Olomuco	114	Orestis regio	185
Olfse	115	Oretani	38
Olt	201	Oricum	181
Olympia	182	Oriente mare	25
Olympus m.	187, 250	Oristan	299
		Oristana	171
Olympeni	249	Orixa regio	233, 234
Olynthus	194	<i>Ornkay</i>	84
Olyffipo	37, 45	Orleans	52
Omanum	265	Orminius m.	248
<i>S. Omer</i>	70	<i>Ormutz</i> regnum	239
Omira	262		244, 245
Onaxam	178	Oroates	241
Onobala	167	Orontes	242
Onor	234	Orondici	248
<i>Oostburg</i>	69	Orfiti	240
<i>Oestreich</i>	113	Ortona	143
<i>Costzco</i>	25, 96	Ortopula	176
Oppelen	115	Ortolpana	240
<i>Oppenheym</i>	107	Orvieto	138
Opici	150	Orvietum	160
Opitergium	135	Oscela	134
<i>Oyfo</i>	126	Osci	150
Opus	183	<i>Ofenbrugge</i>	119
Orange	49	Osa	94, 95
Orbaliffine	246	Oslimii	51
<i>Orbe</i>	54	<i>Ofmo</i>	142
Orbeli	186	Osnabruggiensis Episco-	
Orbelus	194	patus	119, 124
Orbetellum	159	Osla opp.	186
Orbisene	246	Osla m.	187
		Ostama	

I N D E X.

Ostama	265	Palencia	38
Ostenda	70	Palermo	167
Ostia	141	Pallantia	38, 39
Ostidamnii	77	Pallene	186
Ostra	95	Palma	155
Oswieckzym	95	Palma di sole	170
Othrys in.	187	Palmossa	188
Otopon	260	Palmyra urbs	260
Otranto	145, 163	Palmyrene reg.	260
Otricoli	139	Palotta	175
Ottorocora mons	220	Pamphylia	220, 244,
	228		247 252
Ovilia	97	Panama	297
Over Yffel	74	Pandofia op.	146, 186
Oxford	77, 82	Panex Tetrarch	260
Oxonium	82	Pango	287
Oxus	238	Panifus	186
		Pannonia	36, 172
	P.	Paunonia inferior	173
		Pannonia superior	173
P Achynum promont.		Pannonia Interamnia	173
	166		
Pactolus fl.	250	Pannonia Riparenfis	173
Pactya	193		173
Paderborn	119	Pannonii	173
Paderbornensis Episc		Panormitanus Archiep.	170
	124		
Padoua	135	Panormus	167, 170, 181
Padus	148	Panticapum	204
Pamani	53, 86	Panyalus	187
Pæones	174	Paphlogones	248
Pæstum	146	Paphlogania	247, 248
Pagafæ	183	Paphia	267
Paguan	297	Paphos	267
Pais de Caus	53	Papia	157
Palæobyblus	258	Pappa	175
Palæstina	219, 254	Pagun	228
Palatinæus Rheni	110	Paradene	239
		Paræ	

I N D E X.

38	Paracopolis	186	Paterno	141
67	Paratacenc	241	Pathmos	188
39	Paraguatae	298	Partissus	200, 205
86	Paratauticenc	241	Patria di Friuli	154
55	Paraxis	186	Patrica	141
70	Parentium	136, 154	Patrimonium D. Petri	
88	Parenzo	136		153, 160
60	Parietæ	240	Pau	61
60	Pariedrus	246	Pavia	136
75	Paris	52, 61	D. Pauli Comitatus	70
44	Pariscenc reg.	239	Pedemontium	153, 154
52	Parissii	52, 58, 78, 240		156
97	Parium urbs	250	Pediaus	267
86	Parma	137, 157	Pegian	246
60	Parmensis Ducat.	153	Pegu	233, 235
87		157	Pegu regn.	168
86	Parnassus m.	183, 187	Pelagones	186
72	Parni	240	Pelagi	184
73	Paropamisus reg.	219	Pelagia	184
73		239	Pelignii	132
ia	Paropamisus amnis	222	Pelius m.	187
73	Paros	188	Pella	185
is	Parisitæ	239	Peloponnesus	180, 189
73	Parisi	239	Pelorum promont.	167
73	Parthenius fl.	248	Palusiacum Nili ostiū	270
iep.	Parthenope	143	Pelusium	282
70	Parthia	219, 239	Pemba	287
81	Parthiene	241	Peneus flum.	184
94	Pasargadæ	239	Peneus Peloponnesi flu-	
87	Pasquar urbs	295	vius	186
48	Pasitigris fl.	262	Peneus Thessaliæ fl.	187
38	Pasavo	98, 111	Penninæ alpes	66, 149
67	Patagona	298	Pentapolitana reg.	274
67	Patara	252	Perga	253
57	Patavium Acad.	111	Pergamus	250
75		154, 165, 173	Pergort	51, 60
28	Paterborna	93	Periguen	51
39				Perin-
ara				

I N D E X.

Perinthus	163	Pfalz	190
Permen	217	Pfreimbt.	110
Pernambuco	298	Phæstus opid.	191
Peronticum	194	Pharsalici campi	184
Perſæ	243	Phasis fl.	145
Perſarum imperium	238	Pheſtus opid.	184
Perſepolis	241	Philadelphia	250
Perſicus finus	25	Philip. i	194
Perſis regio	219, 238	Philippinæ infulæ	143
	241		237
Peru	296	Philippopolis	195
Perugia	138	Philiftim	254
Perulia	137, 160, 165	Philopolis	194
Peruvia	297	Phinopolis	194
Peruviana	296	Phocæa	251
Pefaro	139	Phocis	182
Pefiâra	142, 148	Phœnicæ	219, 254, 256
Pefcha	178	Phœnices	40, 255
Petclavium	156	Pholoë m.	187
Pefchiera	157	Phœnix	251
Peflinus	248	Phryges	248
Peflo	146	Phrygia	220, 249
Peflum	175	Phrygia Major	249
Petelia	146	Minor	249
Petovio	173	Phthia	184
Petra urbs	264	Phthiotæ	184
Petræa Arabia	264	Phthiotis	184
Petricorii pop.	51	Phylacæ	186
Petricovia	210	Phyſæ	186
Pettaro	112, 173	Piacenza	137
Petzora	217	Picardi pop.	58
Petzora	32	Picardia	53, 60
Peuceſtæ	196	Picardie	60
Peuceſtia reg.	144	Picentes	132, 12
Peuce	95	Picentini	132, 144
Peacini	88, 89, 95	Picora	27
		Pictavium Acad.	62
Peybas lacus	213	Picti	80
		Picto-	

I N D E X.

190	Pictones	51	Policaastro	146
110	Pidna	186	Policore	146
191	Piephigi	200	Pollentia	133
184	Pieria	186, 259	Polenza	133
45	Pilastrina	140	Poloni	205
184	Pilsen	114	Polonia	204, bis, 209
250	Pindus	181, 183, 187	Polonia Major	209
194	Pinna	142, 163	Minor	210
143	Piotrkow	210	Polska	206
237	Piperno	147	Pomerania	89, 116
195	Piræ	159	Pomerellia	89
254	Pisæ	138, 159, 165	Pomern	116
194	Pisaurum	139	Pompeii op.	144
194	Pisidæ	152	Pompeiiopolis	37, 44
251	Pisidia	248, 252		253
182	la Pisima	168	Pompelon	37, 44
256	Pistoria	138, 159	Pompelona	37, 44
255	Placentia	137, 157	Poneropolis	194
187	Platax	183	Pante Corva	142
251	Pleskov	217	Pontico	204
248	Plymouth	82	Pontus	219, 220, 244
249	Pleysz	172		248
249	Plombinum	138, 159	Pontus Euxinus	199
242	Plotsko	210	Populonia	138
184	Po fluv.	147	Portugallia regn.	38, 41
184	Podelassia	108, 213		43, 44
184	Podgorze	211	Posega	176
185	Podlasze	213	Posen	210
186	Podole	212	Posenania	209
137	Podolia,	199, 208, 212	Posidonia	146
58	Pœdiculi	144	Posnan	209
3, 60	Pœmani	53, 86	Potonium	176
60	Pœni	39, 275	Potenzia	146
12	Poggium	159	Potenzæ	146
144	Poitiers	51	Potessi opid.	298
27	Poitlou	51, 60	Potulatenii	200
62	Pola	136, 154	Franceste	140, 161
80	Pole	209	Praga Acad.	114, 124
100-			S	Pra-

INDEX

Pragensis Archiepiscopat.	124	Q.	
Pratum	159		
Prendavicii	200	Q	Uadi 94, 101
Pressburg	175		Quancii 228
Prete Gianni regnum			Quarentain 52
	285		Querci 51, 60
Preussen	214		Quancii 228
Priantæ	192		Quichen 228
Pricne	251		Quinque Ecclesie 175
Privernum	141		Quinsai 228
Prophthasia	239		Quito 298
Propontis	28, 219		Qui vira 293
Proserliminitæ	248		Quinster 85
Provence	60		
Provincia	48, 50, 57		R.
Pruck an der Mure	113		
Prusias	249	R	Abe 175
Prussia	34, 208, 214		Rackelspurg 112
Prussii	87		Ragiana 242
Przekop	204		Ragusa 178, 179
Przecopska	204		Ragusi Vecchia 178
Pezemyst	212		Ramana 235
Pfola	203, 217		Raphana 260
Pfylli	275		Rappin 90
Ptolemais	258, 274		Ratci, die Ratzen 176
Pudnopolis	265		Ratacenſii 200
Punta di Marono	171		Ratibor 115
puteoli portus	143		Ratisbona 111
Puzzuolo	143		Ravenna 137, 139, 152
Pylus	182		160
Pyramus fluv.	253		Rauraci 54
Pyrenæi Montes	36, 49		Reate 140
	50, 60		Redon 51
Pyrogeri	192		Redonenſis conventus 61
Pythæum	184		Redones 51
Pythia	183		Regenwoldo 89
Pyxirates	262		Rego

INDEX.

<i>Rege</i>	89	<i>Rimino</i>	139
<i>Regius fl.</i>	262	<i>Rio de Plata</i>	297
<i>Reginum</i>	98	<i>Riphai m.</i>	206, 207
<i>Regen</i>	98	<i>Rifano</i>	135
<i>Regensburg</i>	98, 111	<i>Rifme</i>	178
<i>Reggio</i>	137, 146	<i>Rivalia</i>	214
<i>Regium Lepidi</i>	137, 158	<i>Rizinum</i>	178
<i>Reichsbaden</i>	66	<i>Roan</i>	53
<i>Reims</i>	60, 62	<i>la Rochelle</i>	62
<i>Remi</i>	54, 62	<i>der Roden</i>	56
<i>Reues</i>	61, 62	<i>Rodes</i>	49
<i>Rensburg</i>	117	<i>Romanum imp.</i>	34
<i>Rene</i>	148	<i>Romaniola vulg.</i>	Roma
<i>Rethymus</i>	191	<i>gna</i>	153, 160
<i>Revel</i>	214	<i>Romania</i>	195
<i>Rhati</i>	97, 132, 134,	<i>Roma</i>	140, 161, 162
	155	<i>Romanus ager</i>	161
<i>Rhætia</i>	34, 111	<i>Rouco</i>	139
<i>Rhaticus mons</i>	99	<i>Roni</i>	247
<i>Rha fluv.</i>	205, 221	<i>Roplutæ</i>	249
<i>Rhamnæ</i>	239	<i>Rofas</i>	41
<i>Rhegium</i>	131, 146, 163	<i>le Rofne</i>	56
<i>Rhenus</i>	50, 59, 98	<i>Rostochium Acad.</i>	117
<i>Rhemus Bononiensis</i>	148	<i>Rostock</i>	117
<i>Rhyndacus</i>	250	<i>Roslow</i>	217
<i>Rhoda</i>	41	<i>Roslanensis Archiepisc.</i>	164
<i>Rhodanus amnis</i>	50, 56	<i>Rotomagus</i>	53, 61
<i>Rhodus ins.</i>	220, 245,	<i>Rotomagensis conven-</i>	61
	267, 268	<i>tus</i>	73
<i>Rhodium mare</i>	28	<i>Roterodamum</i>	73
<i>Rhodope m.</i>	194	<i>Rotenburgium</i>	109
<i>Rhudianæ</i>	23	<i>Ratmeill</i>	109
<i>Rhuspina</i>	273	<i>Rotschil</i>	125
<i>Richmont</i>	82	<i>Rouan</i>	61
<i>Der Riegisch Bodem</i>	206	<i>Rubrum mare</i>	25, 264
<i>Riga</i>	214		
<i>Rigenfis Archiepisc.</i>	216		

I N D E X.

Rubricatus fl.	277	Sabioncello	172
Rubi	145	Sablestan	240, 243
Rubo	206	Sabrina	78
Rudix	145	Sacalene	246
Rufacum	108	Sachsen	122
Rügen	89, 116	Sacrum pr.	171
Rugta inf.	89	Sagan	115
Rugii	89, 101	Sagartii	242
Rupellæ	62	Sagrianica	242
Ruremunda	74	Sagantus	39
Rusellæ	138	Saintes	51, 62
Ruscianum	146	Saintonge	51, 60
Ruscicade	277	Sais	272
Ruszowa	217	Sala	94, 98
Rusazus	278	Salamina	267
Ruscirium	278	Salamis	188, 267
Rusacy	206	Salant	74
Rusconia	278	Salapia	145
Russi	195	Salassi	132, 133
Russia Alba	205	Salatara	240
Russia minor seu Nigra		Saldæ	278
	199, 208	Saldensii	200
Ruteni	49, 211	Sale fl.	98
Rutubæ promont.	33	Salentini	132, 145
		Salernitanus Archiepisc.	
Rutuli	141		164
Ruvo	141	Salerno	144
Ryffel	70	Salernum	163, 165
		Salisburgiensis Archi-	
		episc.	111, 123
		Salisburgium	111
S Abæi	265	Salmantica Acad.	45
S Sabatha	265	Salmydisus	194
Sabaudia	49, 59, 154	Salona	178
Sabe	265	Salonichi	189
Sabelli	143	Salpe	145
Sabenicum	179	Salsa	168
Sabini	132, 140	Salsas	36
		Sal-	

INDEX.

Salsulæ fons	36	Sarca	134
Saltzburg	98, 111	Sarch	244
Salutium	156	Sarc regio	243
Salyes	49	Sarcum	249
Samarcanda	225	Sardes	250
Samaria	254, 256	Sardinia	34, 44
Sambatæ	242		153, 170
Samnites	132, 141	Sardoum mare	27
Samnium	141	Sarepta	258
Sarno	188	Sarmatia	34
Samochonites lacus	256	Sarmatia Asiatica	219
Samoiedi	224		221
Samogitia	208, 214	Sarmatia Europæa	204
Samonium promont.	190	Sarmatæ	204
	37	Sarmatici montes	87
Samora	259	Sarmaticus Oceanus	205
Samofata	188	Sarpedonia	197
Samothrace	188, 267	Sarra	280, 281, 285
Samus	239	Sarraca	134
Samydaces m.	239	Sarus	253
Samydace	228	Saffaris	171
Sancij	Ar-	Saffina	139
Sanctoseverinensis	164	Saffones	221
chiepile.	231	Satala	246
Sandus fl.	82	Saturnia	130, 138, 140
Sandwich	236	Saturni promont.	36
Sanza	248	Savadii	240
Sangarius	119	Savern	78
Santen	51	Savona	133, 158
Santones	261	Sauromatæ	204
Sapcoras fl.	56	Savus fl.	172, 175
Saone	192	Satez	140
Sapai	265	Satz	140
Sapphar	39, 44	Saxonia	140, 122
Saragoça	167	Saxones	90, 140, 201
Saragusa	164, 170	Scafati	174
Saraceni	107	Scaldis	53, 55
Sarbrücken			

I N D E X

Scaldia, vulgo <i>het landt</i>	Scotia	34, 76, 77, 83
<i>van Schouwen</i>	72	Scotusa 186
Scamandrus	249	Scickfinnia 128
Scampis	186	Scritfennen 91
Scandia	91, 124	Scritofinni 91, 128
Scandii	91	Scrofano 138
Scandinavia	91, 124	Schouwen 72
Scanen regio	91, 124	Schwaben 96, 108
Scanii	91	Schwartzburgenfis Com. 121
Scarabautia	173	Schwartzwald 99
Scarbing	173	Schweinitz 115
Scardona	178	Schweibuffen 203, 209
Scarpanta	188	Scutari 173, 179, 248
Scenitæ	264	Scylla 146, 167
Sceri	96	Scyllacium 146
<i>Schafshausen</i>	66	Scyllæum 146
<i>Schelde</i>	55	Scydra 185
<i>Schenckenschans</i>	55	Scyri 96
<i>Schleswick</i>	117	Scyrus 188
<i>Schlesien</i>	115	Scythæ 220
<i>Schlesingen</i>	115	Scythia Asiatica 198
Schibanskenfis horda	224	219, 220
Schiesburg	202	Scythia Europæa 198
Schneiberg	172	Scythia extra Imaïum 221
Sciacca	169	Scythia intra Imaïum 221
Sciburgium	202	Scythica Cherfonelus 200
Scio	188	Scythopolis 260
Sciro	188	Scythotauri 199
Sclavi	176	Sâlle 188
Sclavonia	172, 175	Sebaste 257
Sclavonii	176, 195	Sebastia 247
Scodra	178	Sebastopolis 245
Scodrus mons	177	Sebenico 178
Scordi	240	Sebyi montes 223
Scordicus mons	246	
Scordilci	192	
Scoti	80	

die

I N D E X

<i>die Sechsfätte</i>	115	Senogallia	137, 161
Seduni	66	Senones	52, 136
Sedunum	66	Sens	52
Sedusii	92, 95	Sentino	139
Seelandia	125	Sentinum	139
Seelandt	90	Sepino	143
Segalauni	49	Septa	284
Segedinum	175	Septempeda	142
Segesta	173	Sequana	50
Segeswar	202	Sequani	54
Segna	179	Sera	212
Segni	53, 86, 141	Seres	221, 222, 226
Segobriga	37	Serezzana	158
Segontiaci	77	Serica	219, 222
Segorbe	37	Serica vetus	226
Segre	39	Sermonetta	141
Segusiani	52	Servi	195, 197
Segusio	133	Servia	34, 35, 172, 196
Selenus	253	Servan	243
Selestadium	108	Servesta	123
Seleucia	240, 252	Sessa fl.	147
Seleucia Picria	259	Sellites fl.	147
Selinuntum	169	Sessia	144
Sellera	192	Seltus	193, 195
Selymbria	193	Setia	141
Semana sylvia	99	Setubal	45
Semender	198	S. Severino	142
Semigallen	213	Sevenbergen	71
Semiramidis mons	239	Sevo mons	126, 128
Semnones	90, 96	Sezza	141
Sena Gallica	137, 139	Sian regn.	228, 233, 236
Senæ	138, 159, 165	Sian urbs	236
Sanderovia	198	Sicambri	55, 92, 93
Sendomitria	210	Sicani	166
Sendomierz	210	Sicania	166
Senega	285	Sicca	277
Senensis Archiepisc.	164	Sicilia	34, 44, 153, 166
Senlis	54	Sielandia	125

S 4

Sicoris

I N D E X.

Sicoris fl.	39	Sipylus	250
Siculum fretum	130, 147	Sirac	243
Siculum mare	166	Sirbonis palus	253
Siculi	166	Sirickæe	72
Sicum	178	Sismium	173
Side	252	Siscia	173
Sidices	242	Siseck	173
Sidon	258	Sitacene	242
Siebenbürgen	202	Sittaw	115
Siebengebirge	99	Sirones	103, 126
Siedmgradskaziemia	202	Sitten	63
Siena	149	Sittia	191
Sigestan	239, 241	Sivillia	39, 45, 299
Siginni	200	Slavi	101
Signia	141	Slavonia	33, bis
Silaro	148	Slesovicensis ducat.	117
Silarus	144, 148	Sleswijck	117
Silesia	96, 104, 113	Slochoro	216
Silures	77	Sluys	70
Silva ducis	71	Smolensko	217
Silvanectæ	54	Smyrna	251
Simach	173	Snebergenfis princ.	122
Simoïs	230	Sneberg	122
Simylla promont.	230	Sneek	75
Sina	228	Sobidæ	241
Sinæ	219, 227	Soducenæ	246
Sindæ inf.	237	Soest	119
Singaras m.	261	Sogdiana	219, 222
Simigaglia	137, bis	Sogdia juga	221, 222
Singus	226	Sogdii	221
sinope	248	Soi sons	54
Sinfi	200	Sole Cilicij	253
Sintici	186	Solis urbs	272
Sion	66	Solnoek	175
Siponto	143	Solveium	81
Sipontinus Archiepisc.	164	Solorurn	66
	164	Soluntum	167
Sipuntum	145	Solus	167
		Solyimi	

IX NI DI E A XI

Solymi	25	Stetin	89, 116
Somanobriga	53	Stiria	104, 114, 171
Sommerfet	77	Stobi	186
der Sondt	124	Stockholm	128
Songo	287	Stolpe	89
Sophene	246	Strada nuova	158
Sophia	198	Stralesond	116
Sophorum imperium	220, 238	Straßburg	54, 108
Sora	141	Strato fl	242
Sorrento	144	Stratonice	251
Sostenes	184	Stratonis turtis	257
Southampton	77, 82	Stratos	181
Soutsex	77	Straubing	111
Sozotæ	230	Strigoniensis Archiepisc.	175
Spandaw	116	Strygonium	175
Sparta	182	Stry mon amn.	187, 189
Spior	54	Stuelweissenburg.	187
Sperchius fl.	187	Stutgart	109
Spirensis Epif.	129	Stymphalus	182, 187
Spira	107	Suana	138
S. Spiritus	295	Suardones	89
Spoletanus duc.	153, 161	Sublaqueum	141
Spoletium	139	Suzai	241
Spoleti	139	Suchnam	228
Spoletum	161	Suditi mont.	99
Sporades inf.	188	Suedia	34 bis, 103, 127
Squillaci	146	Sweden	91
Stade	118	Suas	247
Stagira	186	Sueones	91, 103, 127
Stalimene	188	Suessia Aurunca	144
Stambol	194	Suessia Pometia	141
Stantz	65	Suessiones	53
Stargardt	117	Suevi	96, 109
Starigrad	177	Saevia	96, 104, 108
Steinwijck	74	Suevicum mare	96
Steinmarck	112	Suevus amnis	96
Stephanopolis	202	Suffolck	77
		S 5	Swiera

I N D E X I

<i>Swiera</i>	217		
<i>Suinam</i>	228		T.
<i>Suiones</i>	91, 227		
<i>Switzeri</i>	65	T	<i>Abernæ</i> 108
<i>Switz</i>	65	T	<i>Tabienc</i> 241
<i>Suldal</i>	217		<i>Tabin promont.</i> 198, 219
<i>Sulaca</i>	141		<i>Tabor</i> 114
<i>Sulci</i>	170		<i>Tabrachæ</i> 277
<i>Sulmo</i>	141, 142, 163		<i>Tacatua</i> 277
<i>Sulmona</i>	142		<i>Tænarus Pelop. promont.</i>
<i>Sultzbach</i>	110		33
<i>Sumatra</i>	237		<i>Tagalistan</i> 221
<i>Sundi</i>	287		<i>Tagus fl.</i> 37, 39
<i>Sundrium</i>	156		<i>Tajamento</i> 149
<i>Sunium promont.</i>	180		<i>Tainfu</i> 225, 227
<i>Stolle</i>	74		<i>Tajo</i> 39
<i>Superum mare</i>	130, 150		<i>Taiphali</i> 200
<i>Surrey</i>	77		<i>Tamai</i> 243
<i>Surrentinus Archiep.</i>			<i>Tambyzi</i> 240
	164		<i>Tamelis</i> 78
<i>Surrentum</i>	144, 163		<i>Tams</i> 78
<i>Susa</i>	133, 241		<i>Taraïs</i> 199, 200, 203
<i>Sufatum</i>	119		<i>Tanaitæ</i> 200
<i>Sufiana</i>	219, 238, 241		<i>Tanaro</i> 148
<i>Surphania</i>	68		<i>Tanarus fluv.</i> 148
<i>Sutri</i>	138		<i>Tanger</i> 278, 284
<i>Sutrium opp.</i>	138		<i>Tanzut</i> 225 bis
<i>Sybaris</i>	146, 158		<i>Taphitæ</i> 275
<i>Sydri</i>	240		<i>Taphitos</i> 204
<i>Syene</i>	272		<i>Taptobana</i> 237
<i>Symæthus</i>	168		<i>Tapuri</i> 240, 242
<i>Synnada</i>	249		<i>Tapyri m.</i> 223
<i>Syracene</i>	246		<i>Taradante</i> 284
<i>Syracufæ</i>	167, 169		<i>Tarantafia</i> 49
<i>Syria</i>	219, 244, 253		<i>Tarbelli</i> 51
<i>Syrium mare</i>	28		<i>Tarentum</i> 145, 163
<i>Syromedia</i>	242		<i>Tarentinus Archiephcop</i>
<i>Syrtis</i>	275		164
			<i>Targa</i>

I N D E X.

<i>Targa</i>	279, 285	Tagytus	287
<i>Targowisko</i>	203	Teanum Apulum	145
<i>Tariana</i>	241	Teanum Sidicinum	144
<i>Tarichea</i>	257	Teate	140
<i>Tarisko</i>	203	Tebal	82
<i>Tarquinii</i>	138	Teber	226
<i>Tarracina</i>	141, 161	Teja fl.	113
<i>Tarraco</i>	37, 39	Teickelenburg	119
<i>Tarraconensis prov.</i>	36	Tectosaga	248
<i>Tarragona</i>	39	Tegea	182
<i>Tartatica</i>	177	Telamone	138
<i>Tartus</i>	253	Telamon	138
<i>Tarvidium prom.</i>	76	Telese	143
<i>Tarvisium</i>	135, 155	Telesia	143
<i>Taskent</i>	225	Telium	134
<i>Tatacene</i>	239	Telmessus	252
<i>Tattar fl.</i>	223	Temeswar	175
<i>Tattari</i>	204, 223, 295	Temian	285
<i>Tattari Czerkassii</i>	224	Tempe	184
<i>Tattari Zagatai</i>	225	Temsa sive Tempsa	146
<i>Tattaria</i>	204, 220	Tenarium promon.	180
<i>Tattaria deserta</i>	223	Tencteri	92, 93
<i>Tattaria Europæa</i>	203	Tenduc	225, 226
<i>Tattaria minor, sive Præ-</i>		Tentyis	272
<i>copensis</i>	34, 204	Teramo	142
<i>Tattaria vetus</i>	227	Terani	139
<i>Taulantii p.</i>	185	Terapne	171
<i>Taurus</i>	59	Teredon	263
<i>Taurici</i>	199	Tergeste	135
<i>Taurica Chersonesus</i>		Tergestum	154
	204	Terias	163
<i>Taurini</i>	132, 133	Terina	146
<i>Tauris</i>	243	Terioli	141
<i>Taurisci</i>	135, 200	Termessus	252
<i>Taurosythæ</i>	199	Termini	167, 169
<i>Taurus m.</i>	246, 252	Terqate	237
<i>Tavarzin</i>	175	Terni	139
<i>Taxandri</i>	53	Terra Australis	31, 300
		Terra	

I N D E X.

<i>Terra de Bactalaos</i>	193	Thocari	249
<i>Terra di Lavoro</i>	143	Thoringi	89
<i>Tervanna</i>	537	<i>Thorn</i>	215
<i>Tervingi</i>	200	Thospia	246
<i>Terwane</i>	53	Thospites	246, 261
<i>Tersatz</i>	177	Thraces	124
<i>Tescuro</i>	296	Thracia	34, 121
<i>Teschen</i>	115	Thronium	185
<i>Tesino</i>	145	Thule	34, 84, 126
<i>Tetrapolis regio</i>	259	Thurii	146
<i>Tetrarchia</i>	259	Thuringi	24
<i>Teverone</i>	146, 148	Thuringia	121
<i>Teutisci</i>	86	Thufci	132
<i>die Tuetsche</i>	86, 100	Thuslägeta	129
<i>Teutoni</i>	190, 124	Thyatira	210
<i>Texel</i>	73	Thyni	192
<i>Thaspus</i>	275	<i>Tiano</i>	144
<i>Thapsacus</i>	260	Tiberis	141, 134, 148
<i>Theate</i>	163	Tiberias	256, 257
<i>Theatinus Archiepiscop.</i>		Tibur	140, 161
	164	Ticinum urbs	136
<i>Thebae Ægyptiae</i>	271	Ticinum fl.	137
<i>Thebae Bœotiae</i>	183	<i>Tidor</i>	237
<i>Thebae Thessalicae</i>	184	<i>Tienen</i>	71
<i>Themiserene</i>	247	Tifata m.	150
<i>Theodosia</i>	204	Tifernum	139
<i>Terapnae</i>	191	<i>Tigil</i>	261
<i>Therma</i>	248	Tigranocerta	156
<i>Thermodon</i>	247	Tigutinus pagus	44, 56
<i>Thermopylae</i>	184	Tigurum	54
<i>Thermus</i>	250	Tigris	246, 261
<i>Thespiæ</i>	183	Tilavemptus	135, 142
<i>Thesprotii</i>	180	Timacus	172
<i>Theffalia</i>	180, 184, 189	Timavius amnis	135
<i>Theffalonica</i>	186, 182	Timogeria	197
<i>Theuth</i>	100	Timonitis	248
<i>Teutisci</i>	100	Tinda	293
<i>Thidrus</i>	276	Tingi	278
		Tin-	

I N D E X.

249	Tingitana	278, bis	Toulouse	61, 63
89	Tipala	278	Touraine	52, 60
215	Tirannum	156	Tournay	70
246	Tirolis comitatus	111	Tours	52, 60, 62
261	Tirur	153	Toza	194
194	Titius amnis	287	Trabezonda	266
191	Tivoli	177	Trachonitis	260
185	Tmolus	161, 140	Tragonara	145
126	Toace	250	Tragurium	178
145	Toacene	241	Trajanopolis	194, 195
94	Tockey	241		250
121	Todi	175	Trajectensis provincia	
132	Toledo	139		55, 73
199	Toletanum regnum	38	Trajectum	55
250	Toletum	41	Trajectus	68, 73
192	Tolistobogii	38, 45	Traniensis Archiepisco-	
144	Tollentinum	248	patus	164
148	Tolosa Acad.	142	Tranii	164
257		49, 57	Tranium	163
161	Tombuti	63, bis	Transilvania	67, 68, 74
136	Tomi	285	Transsilvania	35, 200,
147	Tongeren	197		202
237	Topiris	53	Transsilvani	199
71	Torga	194	Trapani	167
150	Tornacum	122	Trapezus	247, 266
139	Tornia	70	Trava	96, 99
261	Torone	128	Travancor	235
116	Torre di Camarana	186	die Trave	99
44, 56	Torre di Greco	167	Traw	178
54	Torre di Mare	144	Trebia	148
6, 261	Torre di Patria	146	Trebocci	54
5, 142	Torre di Pulici	143	Tremisen	283
172	Torre Leppa	167	Tremisenum regnum	
135	Torre d' Anazzo	146		277, 283
197	Tortona	145	Tremonia	119
248	Torunium	133	Trento	111, 134
293	Tosarene	214	Traves	54
278	Toscana	246	Treviri	54
Tin-	Totene	158	Trevirensis Archiepisco-	
		246	patus	125
	Toul	54, 60, 107	Trevise	135, 155
			T	Tri-

I N D E X.

Triballi	196	Tugium	54
Tricca	184	Tupa	33
Tricassium	62	Tullium	54
Tricastis	52	Tullum	107
Tridentum	111	Tumentis horda	224
	134, 154	Tunetanum regnum	
Tridentinx alpes	149		275, 293
<i>Trient</i>	121	Tunetum	283
<i>Trier</i>	54, 107	Tungri	53, 86
<i>Trieste</i>	135	Tungria	57
Trimenothurix	250	Tunisa	285
Trimontium	194	<i>Tunisi</i>	283
Trinacria	166	Tarca	221
Trinobantes	77	Tartaricum imperium	
Tripolis	251, 258		220
Tripolis Barbarix	283	<i>Turcoman</i>	243
Tripolis Syria	266	<i>Turcomannia</i>	245
Tripolis Nova	283	Turditania	40
<i>Tripoli di Soria</i>	266	Turduli	37
Triquetra	166	Tarigum	54
Triton	275	<i>Turino</i>	133, 156
Tritolus	186	<i>Turkestan</i> regn.	221, 223
Triumplini	134		215
Troas	249	Turones	52
Troemi	148	Turonum	62
Troezen	182	Turres	276
Troglodytæ	196, 270	Turuntus	206
	276, 280	Tulca fl.	176
Troglodytica	271	Tulcia	34, 153, 158
	280	Tulci	132, 137, 151
Troia	145, 163	Tusculum	141
<i>Troppe</i>	115	Tuscum mare	27
<i>Troyes</i>	52, 62	<i>Twente</i>	74
<i>Tsuhina</i>	227	<i>Tixer</i>	217
Tubaantes	92, 93	<i>Tuy</i>	41
Tubinga	109, 124	Tyana	247
Tubusuptus	273	<i>Tykozyn</i>	213
Tucca	278	Tyndarium	167
Tuder	139	Tyde	41
Tuoda fl.	31	Tyras fl.	199
Tugenus pag.	54, 65	Tyragetæ	199
		Tyra-	

I N D E X.

Tyranis	247	Varia	141
Tyrisia	186	Varini	89
Tyrena	175	Varni	240
Tyrol	111	Varfavia	213
Tyrrhenum mare	168	Varta	95
Tyrus	258	Varus fluv.	48, 60
Tzudnora	212	Vafates	51
		Vafconia	50, 61
	V.	Vafcomes	37, 50
		Vafio	49
V Accri	38	Ubii	54, 92, 93
Vacia	88, 95	Veftis	83
Vadafii	242	Vidone	135, 154
Vada Sabatia	133	Vedinum	154
Vadicaffes	52	ter Veer	72
Vahalis fluv.	55	Vei	137
Vaifon	49	S. Veit	112
Valachia	35, 200, 202	Velavia	74, 92
Valachi	195, 199	Velia	146
Val Canonica	134	Velitræ	141
Val de Vieco	38	Vellay	49
Valenchiones	70	Vellocaffii	53
Valentia	38, 41, 44, 49	de Veluwa	74
Valentiana	70	Venafri	144
Valeria	141	Venafrum	144
Vallefii	64, 66	Veneda	214
Valladolid	45, 295	Venedi	87, 101
Vallis Mauriana	64	Venetæ respub.	152
Vallis Neeti	169		157
Vallis Telina	134	Venetia	155
Valois	60	Veneti	51, 132, 135, 151
Val Troppia	134		242
Vandali	41, 89, 101	Venetus Archiepifc.	164
Vandalii	89	Venloo	74
Vangiones	54	Vennones	134
Vanguo	286	Venofa	145
Vannes	51	Venufia	145
Vannia	134	Vera, ter Veer	72
Varadinum	175	Veragi	66
Varduli	37	Verbanus lacus	134
Varheli	200		147
			Ver-

I N D E X.

Vercellæ opp.	136, 156	Vintimiglia	158
Vercelli opp.	136	Virginia	293, 294
Verdenſis Episcop.	119,	Virodunum	107
	124	Viſmaria	117
Verdun	107	Viſtula	88, 99, 205
Vermandois	53	Viturgis	90, 98, 118
Veromandui	53, 58	Vitellicum	107
Verona	134, 155	Viterbo	138
Veroli	141	Viterbum	161
Veſalia	119	Uladiflaum opp.	95
Veſonna	51	Vliſſingen	72
Veſontio	54, 64	Ulma	108
Veſperinum	175	Ulpia Trajana	200
Veſperin	175	Ultrajectenſis prov.	73
Veſtini	142	Ultrajectum	73
Veſuvius mons	150	Umbri	132, 138, 150
Vetulonii	138	Umbroſi.	139
Viadrus	99	Umbrone	139
Vianen	73	Una	172, 176
Viberi	66	Underwalden	65
Vibo Valentia	147	Unelli	52
Viburgium	129	Ungaria	54
Vico Varro	141	Ungregnum	227
Vicentia	135, 155	Unterlanbach	173
Vidunum	52	Vocontii	49
Vienna	45, 113, 124,	Voghera	133
Vierus	173	Voitlandia	94, 122
Villa franca	856	Volaterræ	137, 159
Villach	112	Volcæ Tectofages	49
Vilna urbs	211	Volcæ Arcomici	49
Vimaria	121	Volckmarck	112
Vindana	51	Volga	221, 222
Vindelicia	34, 97	Volha	212
Vindili	89	Volinia	212
Vindelici	97	Volſinii	137
Vinidorum Marchia	112	Volſci	132, 141
	173	Volubilis	278
Vindobona	97, 173	Volturno	148
Vindoniana	97, 113, 173	Volturnus	148
Vinili	89	Vorcomum	55
Vintimilia	133	Vorde	118
		Vor-	

I N D I E X:

Vorganium	51	VVeiden	135
Voturi	248	VVeimar	121
Voytlandia	94, 122	VVeissenburg	202
Vpsalia	123	VVeiffensels	122
Vr	263	die VVeixel	99
Vram	297	VVelikarzeka	206
Vratislavia	115	VVeliki	217
Vratislaviensis Episcop.		VVeliki Kameny Poyas	207
	124	VVels	79
Urba	54	VVenden	116, 214
Urbigenus pagus	54	die VVerre	98
Urbinas ducatus	161	die VVeser	98
Urbinum	139, 161	VVesel	119
Urchoa	263	Wetterwaldia	94
Uri	65	VVestfalen	119
Vsedom	89, 116	Westfalia	104, 119
Vsipetes	93	VVestfriesland	75
Vsipui	92, 93	VVestreych	107
Vsting provinc.	218	Wetteravia	94, 120
Urbina	276	VVetteraw	120
Urtica	258, 276	VViatka	217
Utrecht	73	VVien	97, 112
Utort	73	VVislisburg	54
Vulturinus fl.	144	VVight	83
		VVijckte Duerstede	55
		VVilde	211
		VVindisch-Marck	112
		VVindsor	82
W Alachia	72	Wittemberga	109
VValcheren	72	wittembergenfis ducatus	104, 109
VValdeck	119		117
VVales	77, 80	VVisswar	117
Wallia	77, 80, 81	Wittemberga Acad.	122,
VVallis	83		124
die VValliser	66	VVittlich	107
VVarbasanin	177	VVlodimitz	212
VVardeyen	175	VVolin	212
VVarne	89	VVolchow	207
VVarfaw	213	VVolfenbüttel	123
VVarfzawa	213	VVolgast	89, 116
VWaterland	72	VVolin	116
VWaymouth	81	VVolochy	

I N D E X.

VVolochy	103	Zapovortene	242
VVolodimir	217, 218	Zara	179
VVoloda	217	Zara Vecchia	178
VVoloska Zemla	202	Zariafpa	240
VVolska	217	Zarmilogerhusa	200
VVongrow	208	Zatmar	175
Worda	95	Zavolhensis horda	224
Wormatia	107	Zegna	177
VVorms	107	Zeland	72
VVorotin	217	Zeitz	122
VVratzlaw	115	Zeken	243
VVürtzburg	109	Zelandia	72
	X.	Zelitica	247
X Anthus fl.	252	Zembre	273
Xanthum	228	Zemrew	193
Xianfii.	228	Zeugma	260
	Y.	Zerbst	123
Y Armouth	81, 82	Zezan	217
Yorke	81	Zibit	266
Yorkshire	78	Zidem	266
Yperæ	70	Zigenhaim	120
Yrland	84	Zillis	278
Yvica	42, 46	Zuaim	114
	Z.	Zocni	77
Z Abern	108	Zor	258
Zacynthus nunc		Zuenziga	279, 285
Zante	187	Zug	54, 65
Zagabria	176	Zuglia	135
Zagataia	223	Zürich	54, 65
Zagatai Tartari	225	Zuthi	239
Zagrus	242	Zutphania	63, 73, 74,
Zahafpa	225		92
Zaire	273	Zutphen	73, 74
Zarcle	167	Zuyt Beveland	72
Zanfara	285	Zeibrucken	107
Zangibar regio	287, 288	Zwoicka	122
Zanhaga	279, 285	Zygiani	248

F I N I S.

S = K

42
79
78
40
00
75
24
77
72
122
43
72
47
73
93
60
123
217
66
66
120
78
14
77
58
85
65
35
65
39
74
92
74
72
107
122
48

Scr. A.

III 12, 1. +

C B